శ్రీ లక్ష్మీ వేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణేనమః
శ్రీమతేరామానుజాయ నమః

శ్రీ పాంచరాత్ర
కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా

గ్రంథకర్త
మామిళ్ళపల్లి పరవస్తు రామానుజాచార్య
వేదశాస్త్ర ఆగమవిద్వాన్, అర్చక సూపర్వైజర్, అర్చక పరిశాధికారి
టి. టి. డి. దేవస్థాన పాంచరాత్రాగమ ఆస్థానవిద్వాన్

శ్రీ బుడి సత్యనారాయణ సిద్ధాన్తి
దేవాదాయశాఖ ప్రధాన ఆగమ పండితులు
హైదరాబాద్ వారిచే పరిష్కరింపబడినది

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారి ద్రవ్య సహాయముచే
ప్రచురింపబడినది.
1996

శ్రీ లక్ష్మీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణేనమః
శ్రీపాంచరాత్రకర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ
చంద్రికాయాం - విషయ సూచికా.

ఆగమప్రాశస్త్యము

1. పరిభాషా
2. యజమానలక్షణం
3. ఆచార్యలక్షణం
4. ప్రతిష్ఠాశబ్దార్థః
5. ప్రతిష్ఠాయాం తిథివారనక్షత్ర లగ్నముహూర్తవిచారః

		పుట-పేజీ
6.	భూపరిక్షా	1
7.	కర్షణం	100
8.	బాలాలయప్రతిష్ఠావిధిః	101
9.	ప్రథమేష్టికావిధిః	103
10.	గర్భన్యాసవిధిః	105
11.	మూర్ధేష్టికావిధిః	107
12.	స్థూపికాశిలవిధిః	108
13.	విమానదిగ్దేవతావిధిః	109
14.	కవాటస్థాపనవిధిః	110
15.	కవాటదేవతావాహనం	110-ఎ
16.	శిలాసంగ్రహణవిధిః	111
17.	గర్భ గేహ విభాగః	112
18.	ధృవబెరపీఠలక్షణం స్థానకస్య ఆసీనస్య శయానస్య	
19.	కౌతుకబెరాణాం పీఠకల్పనం పురుష సూక్తా ఆరాధన విధి :	

		పుట - పెజీ
20.	ప్రతిష్ఠావిభాగ ప్రయోగప్రారంభః	1-ఎ
21.	సదస్యానుజ్ఞా	
22.	సంకల్పః	
23.	విష్వక్సేనారాధనం	
24.	పుణ్యాహవాచనం. స్వస్తివాచనంచ	123
25.	ఋత్విగ్వరణం	
26.	మృత్సంగ్రహణం	
27.	అఙ్కురార్పణం	26
28.	యాగశాలాప్రవేశః	32
29.	పర్యగ్నికరణం	
30.	అగ్నిప్రతిష్ఠా	50
31.	ద్వారతోరణపూజా	36
32.	శాంతిహోమః	
33.	జలాధివాసఛాయాధివాసౌ	8
34.	రక్షాబంధనం	4
35.	వాస్తుహోమః	
36.	నెత్రోన్మీలనం	7
37.	మృత్తికాస్నానం	
38.	పంచగవ్యస్నానం	115-ఎ
39.	కలశాభిషెకం	22
40.	ధాన్యాధివాసః	
41.	శయనాధివాసః	
42.	తత్వన్యాసోహోమశ్చ	13
43.	తత్వాదిషోడశన్యాసః	13-ఎ
44.	ప్రాణాదిదశవాయున్యాసః	14
45.	ప్రాణప్రతిష్ఠావిధిః	21
46.	పూర్ణాహుతిః	
47.	మహాకుంభప్రోక్షణం	
48.	బలిహరణం	55
49.	మహాహవిర్నివేదనం	

50. కర్పూరనీరాజనం
51. వేదాది గ్రంధచాత్తుమర్రై
52. మహదాశీర్వాదం

కలశస్నపనాని

1. ఏకకలశస్నపనం
2. పంచకలశస్నపనం 92
3. నవకలశస్నపనం 92-ఎ
4. ద్వాదశకలశస్నపనం 92-బి
5. షోడశకలశస్నపనం 91
6. సప్తదశకలశస్నపనం 87
7. పంచవింశతికలశస్నపనం 91-ఎ
8. ఏకోనపంచాశత్కలశస్నపనం 91-బి
9. ఏకాశీతికలశస్నపనం 84
10. అష్టోత్తరశతకలశస్నపనం 90
11. ఏకోత్తరసహస్రకలశస్నపనం 93
12. విమానప్రతిష్ఠా 42
13. గోపురప్రతిష్ఠా
14. ప్రాసాదప్రతిష్ఠా
15. ధ్వజప్రతిష్ఠా 127
16. రథప్రతిష్ఠా 48
17. మత్స్యాది మూర్తీనాంప్రతిష్ఠా 38
18. లక్ష్మ్యాది దేవీనాంప్రతిష్ఠా 40
19. మంటపప్రతిష్ఠా 46
20. మహానసప్రతిష్ఠా 38 ఎ
21. బలిపీఠప్రతిష్ఠా
22. ధాన్యధనాదిగారాదిప్రతిష్ఠా
23. ప్రభాదీనాంప్రతిష్ఠా

24.	వైనతేయప్రతిష్ఠా	
25.	హనుమత్ప్రతిష్ఠా	
26.	అక్షమాలాప్రతిష్ఠా	
27.	శ్రీవత్సాదిప్రతిష్ఠా	
28.	కిరీటాదీనాంప్రతిష్ఠా	
29.	భక్తప్రతిష్ఠా	
30.	గృహార్చాప్రతిష్ఠా	
31.	జీర్ణోద్ధారవిధిః	61 +68
32.	పవిత్రోత్సవవిధిః	72
33.	స్నపనపటలాని	
34.	గ్రంథసమాప్తి	
	లఘుసంప్రోక్షణం	47
35.	మహాసంప్రోక్షణవిధిః	71
36.	యాగమంటపలక్షణం	32
37.	కుండలక్షణం	32
38.	ఏకకుండలక్షణం	32
39.	చతుఃకుండలక్షణం	
40.	పంచకుండలక్షణం	
41.	షట్కుండలక్షణం	
42.	అష్టకుండలక్షణం	
43.	నవకుండలక్షణం	
44.	ద్వాదశ కుండలక్షణం	
45.	సృక్స్రువలక్షణం	35
	చక్రాబ్జమండల దీక్షా విధి ః	76
	ప్రాయశ్చిత్త విధి ః	62
	నిత్యనైమిత్త కకామ్యవిచార:	118
	ముద్రాప్రకరణం	115
	ఏకోత్తర సహస్ర కలశ పటలం	
	అష్టోత్తరశత కలశ పటలం	
	ఏకాశీతి కలశపటలం	
	ఏకోనపంచాశత్కలశ పటలం	

ಆಂಡಾಳ್

పరిభాషా

శ్రీ పాంచరాత్రకర్షణాది ప్రతిష్ఠాంతప్రయోగచంద్రిక అనుగ్రంధమును పారమేశ్వర సంహిత పాద్మసంహిత జయాఖయ్య సంహితా పరమపురుష సంహితా క్రియాకైరవచంద్రికా వరాహగురు విరచితం క్రియాకైరవ చంద్రిక వరడగురువిరచితం. శ్రీ రంగరాజ గురువిరచితం మొదలగు గ్రంధములనుండి గ్రహించి ఈ గ్రంధమును వ్రాయడమైనది అయితే పై గ్రంధములలో శ్లోకరూపముగానే ఉన్నది. క్రియాకైరవచంద్రికలో మాత్రం క్రియారూపములో ఉన్నది. ఇవి పామరులకు అర్ధంకావడము కష్టమని అందరికి ఉపయోగపడుటకుగాను ప్రయోగరూపములో వ్రాయడమైనది ఇందులో శాస్త్రలోపము ఆగమవిదానములో లోపము లిఖితలోపములు ఉన్న పండితవర్యులు సమీక్షించి స్ఖాలిత్యములను సరిచేసి తెలుపగలరని ప్రార్ధన.

శ్రీరంగ క్షేత్రములో పారమేశ్వర సంహితా ప్రకారముగా కాంచీపురములో జయాఖ్య సంహితా ప్రకారముగను కుంభకోణము మొదలగు కొన్ని దివ్య దేశములలో శ్రీప్రశ్న సంహితానుసారముగను మెల్కోటతిరునారాయణపురం పాద్మసంహితోక్తప్రకారముగను సింహాచలము భద్రాచలము మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని దివ్యక్షేత్రములందు పాద్మకపింజల సంహితామిశ్రమముగా పూర్వీకులు వ్రాసిన వ్రాత ప్రతులను ననుసరించియు ప్రతిష్ఠాది పూజా విధానము వరకును అనుష్ఠించుచున్నారు. దాన్ని అనుసరించి అందరికి ఉపయోగపడునట్లు వ్రాయడమైనది. ఉదాహరణకు పుణ్యావాచనం పాద్మ సంహితలో లేదు. అందుకు నారదీయోక్త పుణ్యాహము చేయబడుచున్నది. అట్లె ఇంకాకొన్ని క్రియలు కొన్నికొన్ని సంహితలలో లేనందున వేరువేరు సంహితలనుండి స్వీకరించి వ్రాయడమైనది. అగమ సాంకర్యము కూడదు కాని సంహితాసాం కర్యము చేత దోషములేదని మనపూర్వీకులు ఆనతిచ్చినందున ఆవిధముగా సంగ్రహించి వ్రాయడమైనది. ఇందులో ఏదైనా దోషమని ప్రాజ్ఞులు ఆనతిచ్చినచో అందుకు బద్దుడనై ఉండగలను.

ప్రతిష్ఠా శబ్దవిచారః

ప్రతిష్ఠ అనగా సాక్షాత్ ఆ పరమాత్మ స్వరూపుడైన ఆ మహా విష్ణువును - తామ్రేణవాసువర్ణేన - అను ఉక్తరీత్యా ఒక బింబములోమంత్రోచ్చారణ చేత ప్రతిష్ఠింప జేయుటయే అందుకు ఈ జీవునికి ఇంద్రియ నిగ్రహత్వము అసాధ్యము కాన ఒకతృటి మాత్రమైనా ఈచక్షురింద్రియములచేత ఆ పరమాత్మలో లీనముచెయుటచేత జ్ఞానము కలుగును. జ్ఞాయతే అనే నేతిజ్ఞానం- బహూనాం జన్మనా మన్తేజ్ఞాన వాన్మాంప్రపద్యతె - గీతావచనం - ఆత్మాగుహాయాం నిహితో స్యజన్తోః ఇతి శ్రుతిః - అనాదిమాయయాసుప్తః యదా జీవః ప్రబుధ్యతె - అజమనిద్ర మస్వప్న మద్వైతం బుధ్యతే తదా అను ప్రమాణములచెత- భక్త్యామన్త్రైశ్చ ప్రతిష్ఠాపితిబింబే భక్తాను కంపయా సకలః తద్బించే సమానిషదః దేవః ర్పతిషితోభవెత్ అవ్యక్తం శాశ్వతం అనాదిమధ్యాన్తం మతీన్ద్రియం దేవైరవ్యనభి లక్ష్యం యద్వైష్ణవం పదం తత్ప్రాప్తి ఫలం తదర్చనంతస్యమూలం ప్రతిష్ఠా- అనునట్లుగా ప్రతిష్ఠా శబ్దార్ధము.

ఆగమ ప్రాశస్త్యం

శ్రీశ్రీనివాస పరబ్రహ్మణె నమ :

1. అఖిల భువన జన్మస్థెమ భంగాదిలీలే
వినతవివిధ భూతవ్రాతరక్షైక దీక్షే
శ్రుతిసిరసవిదీప్తె బ్రహ్మణి శ్రీనివాసే
భవతుమమ పరస్మిన్‌సేముషీభక్తి రూపా ॥

2. అమూర్తె తిసమూర్తైతిద్వివిధా సాచనామతః
అమూర్త్యాగ్న్యాహుతిః ప్రోక్తా సమూర్త్యాబింబ పూజనం

3. తామ్రెణవాసువర్ణెన రజతేదారుభిస్తథా
శిలాయాంవామృదావావ రూపంతత్ర ప్రకారయెత్

4. ఆరాధనం ద్విధావిష్ణోః స్వార్థంచాపి పరార్థకం
స్వార్థం గృహార్చనం ప్రోక్తం ఆలయెతుపరార్థకం

5. భగవద్వంశజైరేవ పాంచరాత్ర పరాయణైః
యాపూజాక్రియతేమహ్యం సర్వకామ ఫలప్రదా
నిత్యోత్సవాదికం సర్వం భుక్తిముక్తి ప్రదంభవేత్ ఇతి

యజమాన లక్షణం

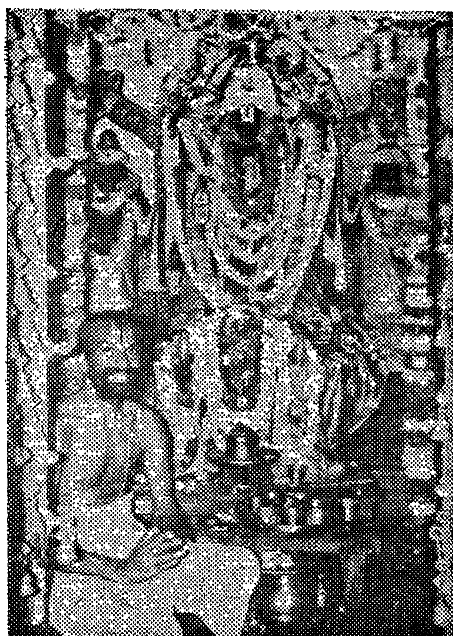
శాస్త్ర మందు నమ్మకము కలిగిన వాడు
భక్తి శ్రద్ధలు కలవాడు విష్ణు భక్తుడు
ఎల్లప్పుడు భగవచ్చింతనము చేయువాడు యజమాని

ఆచార్య లక్షణం

పాఞ్చరాత్ర విదం శాన్తం సిద్ధాన్తెషుకృతశ్రమం
భగవద్వం శజంశుద్ధం అలోలుపమధార్మికం
అపాపమృజుమవ్యాధి మదృష్టపరమాస్తికం
తంభాగవతమాచార్యం ప్రథమం వరయెత్సుధీః

ప్రతిష్ఠాయాం తిధి, వార నక్షత్ర లగ్నముహూర్త విచారః

1. అయనంచోత్తరం ముఖ్యం జఘన్యందక్షిణాయనం
స్థాపనం ధ్రువబేరస్యముఖ్యఏవ సదేష్యతే
2. జఙ్గమస్థాపనే ముఖ్యేజఘన్యేచాపివాభవేత్
మాఘమాసెభాద్రపదే ప్రతిష్ఠాం మాసివర్జయేత్
3. గురావస్తంగతేశుక్రేవ్యతీపాతేచవర్జయేత్
సంక్రాన్తౌదుర్ధినేచైవ గ్రహణెనుమసూర్యమోః
4. పుస్తాచ్చపరస్తాచ్చాపోడశాహానివర్జయేత్
అతిచారే తధామాసె పర్వయుగ్మయుతేతధా
5. అప్రశస్తెషు యోగేషు కాణస్థూణాంధభెషుచ
ఏవమాదిషుచాన్యేషు గర్హితేషునకల్పయేత్
6. రాజ్ఞోరాష్ట్రస్యచాన్యస్య గ్రామస్యచగురోస్తధా
యజమానస్యధిష్ణ్యస్యశుభేష్వను గుణెషుచ
7. తిధినక్షత్రవారేషు ముహూర్తేసుశుభెషుచ
ప్రధమాచద్వితీయాచ పంచమీ చత్రయోదగ
8. తృతీయా సప్తమీషష్ఠీ ద్వాదశ్యేకాదశీతధా
దశమీపూర్ణమాసీచ శుక్లపక్షేశుభాస్త్విమాః
9. కృష్ణెషు పంచమీయావత్ తిధయస్సంప్రకీర్తితాః
త్రిషూత్తరేషురెవత్యామశ్విన్యాంరోహిణీషుచ
10. పుష్యెపునర్వగౌచిపి హస్తెచ శ్రవణెతధా
దేవస్యస్థాపనం కుర్యావిష్ణోరభ్యుద యావహం
11. సోమోసృహస్పతిశ్చైవభార్గమోధ బుధస్తధా
పతేసౌమ్యగ్రహాః ప్రోక్తా ప్రశస్తాస్థాపనం ప్రతి
12. సైంహికే యార్యవారాశ్చరిక్తోవా స్థాపనేపరే
రాశౌతృతీయోషష్ఠెవా స్థితాశ్చేత్ శుభశంసినః
13. ద్వితేయెచతృతీయెచ తధాపంచమషష్ఠయోః
సప్తమెనవమెచైవరాశౌచైకాదశేపునః
14. స్థితశ్శుభకరశ్చంద్రః షష్సప్తదశమస్థితః
భయకృద్భార్గమోజ్ఞెయః చంద్రఃక్రూరైర్నిరీక్షితః
15. బహూనాద్రకిముక్తైన సహమౌహూర్తికైర్గురుః
స్థాపనం దేవదేవస్య కుర్యాత్కాలేఖపూజితే

శ్రీలక్ష్మీ నృసింహ పరబ్రహ్మణేనమః

కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా

శ్రీశఠగోపరామానుజ వేదాన్త గురవేనమః | శ్రీ రంగనాథ శఠగోపయ తీన్ద్రమహదేశికాయ నమః

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

- భూపరీక్షా -

హరిః ఓం భూపరీక్షా -ఆదౌతావద్భూపరిక్షా విధిరుచ్యతే - శ్రద్ధావానాస్తిభక్తో ధనధాన్యైస్సమేధితః। మహత్యాహశ్చు చిదక్షః కృతజ్ఞోలోభవర్జితః ॥ బ్రాహ్మణ క్షత్రియో వైశ్యశ్శూద్రోవాప్యను లోమజః। సమస్త గుణైస్సమెతోయజమానః। పాంచరాత్ర విదం శాన్తం సిద్ధాన్తేషుకృత శ్రమం। భగవద్వశజం లతాగుల్మయజ్ఞ వృక్ష కుశకాశ ప్రవాహక్షత్రాఅధోజలోపెతా। శుద్ధంతిలోపపమదంబికం। అపాపమృజుమవ్యాధి మదృష్టపరమాస్తికం। ఏవ భూతమాచార్యం ప్రధమం వరయెత్। తతాచార్యోయజమానశ్చదైవజ్ఞేనసహశుభెదినే గ్రామాది స్థాపనా ప్యాయాదౌనిమిత్తాని పరిక్ష్య శుభెనిమిత్తెగ్రామాదినారభెత్తదర్థం రధకారెణ సహాచార్యో భువం పరీక్షయెత్। అథభూమి లక్షణముచ్యతె। సుపద్మాభద్రకాపూర్ణా ధూమ్రాచెతి భూశ్చతుర్విధా। 1 సుపద్మాతు చంపకాగరుఖ ర్జ రకదంబ తిలకార్జునక్రముక నాళికెరకు శకా శకమలకు వలయయుతో ప్రాగుదః వివర్ణ శుభతోయావృతా। 2 భద్రకాతు నదీ సాగర పార్శ్వస్థా తీర్థయాత్ర సమాశ్రితో క్షీరవృక్ష। ఫలవృక్ష సమాకులోద్యానో పవనోపెతా। 3 పూర్ణి ర్తుకుల స్థకంకునిష్పావకోద్రవ స్యామాశాన్వితా ప్రభూతోదకాగిరి పార్శ్వ గిరిశిఖరం వాశ్రితా। 4 ధూమ్రాతుయవవేణు సుహిశ్లెష్మాతక విభీతకోకర్ణ సంకీర్ణ కఠినకర్కరాన్వితా। వాయసన్యే నగృధ్రగోమాయ వృక్ష సంకులోషరా। సుపదాశాన్తిదా - భద్రకాసుఖదా। పూర్ణ వృష్టిదా। ధూమ్రాక్షయదా। భూమిమె వంవిధం జ్ఞాత్వా। తాందండ మానెనవి స్తారాయామ సదృశంజా నుదఘ్నంఖాత్వా। పునస్తాభిరెవమృద్భిః పూరితె సమధికెచోత్తమాం సమెమధ్యమాం న్యూనాధమ్యాజ్ఞాత్వా । అధమాంవర్జయిత్వా అన్యయోశ్శాలిముద్గయవాదీ నాంబీజా న్యుప్త్వాత్రి రాత్రా భ్యస్తరెయద్యంకురా స్సమృద్భూతాస్తదోత్తమా। పంచరాత్రాభ్యన్తరెచెన్మధ్యమా। సప్త రాత్రాభ్యన్తరెయధ్యం కురాస్సముద్భూతాస్తదోత్తమా। పంచరాత్రాభ్యంతరేచేన్మధ్యమా సప్తరాత్రాభ్యంత రేచెదధమా।× అంకురెష్వప్రరూఢెషుతా ంవర్జయెత్। కుశపలాశ హరితయత్ర విదినాన్తైసాప్యుత్తమా। మధురెణ రసెనయుక్తోప్యుత్తమా। కటుకా మధ్యమా। ఆమ్లాద్యస్యం సాధమా। శ్వేతోత్తమా। పీతలోహితామధ్యమా కృష్ణాధమా సమ్యగెవం

విచార్య పంచరాత్ర విదాచార్యోయజు మానెన రధకారెణ వాస్తుసీమ్నోన నృత్తగీతవాద్యమంగళ పాఠపూర్ణ్ కుంభదీపధ్వజ ఛత్ర సమన్వితం సవేదాధ్యయనం ప్రదక్షిణం పరిక్రమ్య సర్వాస్వపిదిక్షు భూతప్రెతపిశాచాదీనాం వాయసైర్ బ్రహ్మాస్థానాన్తం బలికర్మకుర్యాత్। భూతాపిశాచా నాగాశ్చ అసురారాక్షసాగ్రహాః। సర్వేతే వ్యవపగచ్ఛన్తు బలితుష్టాయ ధాతధం॥ దెవానాం చద్విజానాం చస్థానం సమ్యక్కరోమ్యహం॥ భూపరిక్షా విధిస్సమాప్తః-।

శ్రీ లక్ష్మీనృసిహ్మాసహాయెన

శ్రీహయగ్రావాయనమ:

అధప్రతిష్ఠావిధి :

శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహ్మ పరబ్రహ్మణె నమః

శ్రీలక్ష్మీ అలర్మెల్ మంగా సమెత శ్రీశ్రీనివాస పరబ్రహ్మణె నమః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

అనుగ్రహం

హరి ః ఓం - నమస్సద సెనమస్సదసస్పతయెన
మస్సభీనాం పురోగాణాంచక్షుక్షేనమోదివె
నమః పృధివైసప్రధసభాం మేగోపాయ
యెచసభ్యాస్సభాసదః తానింద్రియావతః కురు
సర్వమాయురుపాసతాం॥

సర్వేభ్యః శ్రీవైష్ణవేభ్యోనమః స్వామినఃభవత్పాదమూలే మయాసమర్పి తాం ఇమాం సౌవర్ణీం యత్కించిద్దక్షిణాంయ ధోక్త దక్షిణామివస్వీకృత్య భగవదధీనోహం భగవత్ప్రెరణయా భగవత్ప్రీత్యర్ధం భగవత్కైంకర్య రూపత్వెన శ్రీపాంచరాత్ర శాస్త్ర దివ్యాగమోక్త ప్రకారేణ అస్యదేవ దేవస్య శ్రీమదఖిలాండ కోటి బ్రహ్మండ నాయకస్య శ్రీలక్ష్మీ వెంకటెశ్వర స్వామినః నూతన ఆలయ విగ్రహ ప్రతిష్ఠాకర్మ కర్తుం యోగ్యసిద్ధి మనుగ్రహాణ యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్వితి ప్రతివచనం.

ప్రాణానాయమ్య

సంకల్ప్య -

ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
శ్రీవిష్వక్సెనారాధనం కరిష్యే - ఇతి సంకల్ప్య

విష్వక్సేనారాధనం కృత్వా -
విష్వక్సేనస్సుప్రీతస్సుప్రసన్నోవరదో
భూత్వా ఉత్తరె శుభకర్మణ్య విఘ్న
మస్త్వితి భవన్తో మహాన్తోనుగృహ్ణన్తు
విష్వక్సేన ప్రసాద సిద్ధిరస్తు - ఇతి ప్రతివచనం
అనన్తరం శుద్ధి పుణ్యాహవాచనం పారమెశ్వరోక్త
పుణ్యాహవాచన విధిః ద్రష్టవ్యః ద్రష్టవ్యః
ప్రోక్షణం - ఋత్వి గ్వరణం
స్వస్తి వాచనం. - అనుహవం సుమనాభవ
ఆశుశ్శుశానః శర్మయచ్ఛతు

జయంతితా: పంచరాత్రె మహోపనిషద:క్షితౌ యాసాంప్రవక్తా సశ్రీమ్ సాక్షాన్నారాయణస్స్వయం తేజయంతి మహాత్మానం పంచరాత్ర విదోజనా: యెషామవ్యాహుతైశ్వర్యం కైంకర్యం శ్రీపతేస్సదా తత్కులేన నృసిహ్మార్య తనయోవినయాన్వితః శ్రీరంగరాజ:కురుతే ప్రతిష్ఠా పద్ధతిం శుభాం॥ శ్రీ పంచరాత్రోపనిషత్ప్ర సిద్ధాతస్యాంహి సిద్ధాన్త చతుష్టయోస్తి తస్మిన్నిహి సిద్ధాన్త వరోస్తి మాంత్ర: తస్మిన్ప్ర సిద్ధంఖలుపాద్మ తంత్రం తస్మిన్ క్రియాపాదగతార్థ్ జాతమాలోచ్య సమ్య గ్విదుషాం వరిష్ఠ: శ్రీరంగరాజోబుధమోద హెతో: చక్రె ప్రతిష్ఠావిధి సంగ్రహం హి॥ - గర్భ్ గేహె బ్రహ్మ సూత్రె బ్రహ్మబాగే స్థితం శిలామయంత్రి విధస్నపనక్షమం ఏకబేరం ఏతద్వ్యతి రిక్తసర్వ బింబమపి బహుబెరం ఏతదుభయవిషయే పిమూల బింబస్య దెవి సహితస్య తధాభూతకర్మాచ్ దిబింబైర్విమానా న్తర్గత బ్రహ్మాది పరివారై: ద్వారాంకణ దేవైశ్చ సహ ప్రతిష్ఠాయాం ప్రయోగోలిఖ్యతే యధావిధ్యంకురార్ణం కృత్వా జలాధివసనం యది త్రిరాత్రం భవేత్ తదాప్రతిష్ఠాది వసాత్పూర్వం పంచమదినే యద్యేక రాత్రం తదాతృతీ యదినేయది సద్య: తదాద్వితీయ దినేజలే ఛాయాధివా సంబింబాధివా సంవాకుర్యాత్ యదిమూలాది బింబాని ఛాయాధివాసార్ణితదా సుధామృద్బింబయో స్థితయోశ్శాల స్థాపనాత్పూర్వం నపుంసక శిలాయాందారు శిలాబింబయోస్థితయోర్బహుతోన ్ పుంసక శిలాయాం తధా భూతలోహబింబస్యతు పీఠెఛాయాధివా సాత్పూర్వమొక బెనెవక్ష్య మాణరీత్యా రత్నన్యా సంకుర్యాత్ మృధాబింబానాంశయనా సనవాహన స్థానాం శాలస్థాపనా త్పూర్యంశయనాసన వాహనస్థదారులోహ శిలాబింబానాం ఛాయా ధివాసాత్పూర్వం లోహజాం వృత్తాంచతురశ్రాం వామంజూషాం కృత్వా తత్రనపుంసక శిలాయామివ రత్నాదీని నిక్షిప్యలోహ ఫలకేనైవ దృఢం పిధాయ తాంమంజూషాం పృష్ఠత: ఖాత్వా తత్రనిక్షిప్య మృదాది: ఖాతమాపూర్య దృఢీకుర్యాత్ బహుబేరే సర్వత్రక్షాళనార్హ్ బింబా నితిత్రిణీ రసాది లేపన పూర్వకం విష్ణుగాయత్ర్యా సంక్షాళ్య సర్వబింబాని పుణ్యాహోదక పంచగవ్యాభ్యాం సంప్రోక్ష్య పీఠె ప్రణవాదిన్యాస పూజ ఛాయాధివాసా త్పూర్వంకర్తవ్యం కర్మాచ్ది బింబానాం సదేవీనాం పీఠ సంయోజనార్థం ప్రయోగప్రారంభః పూర్వాహ్ణేవిమాన సమీపె వృత్తాకారం శాలిభారం నిధాయ తదుపరి వస్త్రాచ్ఛాదన పూర్వకం తదర్ధంతండులం నిధా తదుపరి వస్త్రాచ్ఛాదన పూర్వకం తదర్థం తిలాంశ్చ॥ యతస్మిన్పీర సంఖ్యయా అష్టదళ పద్మాని విలిఖ్యతేష ప్రాగగ్రా్ దర్భా్ ఆస్తీర్య తదుపరి నూతన వస్త్రాణి ప్రాగంచలాని నిక్షిప్య తేషుగతాన్ స్తికావరణ ద్వయయుతాని పీఠస్యాల్పత్వేఏకా వరణ యుతానిసపద్మాని పీఠానికెవలాజలా పద్మానివాయ ధాయోగ్యం తింత్రి ణీరసాదిశోధయితాని విష్ణుగాయత్యా క్షాళితాని పుణ్యాహోదక పంచగవ్య ప్రోక్షితాని విన్యస్యతేషు ప్రధమావరణే

దేవప్రాచ్యా ప్రోగాది గతే॔షు వజ్ర మౌక్తిక వైడూర్య శంఖస్ఫటుక పుష్యరాగ చంద్రాకాన్తేంద్ర
నీలాని ద్వితీయారణె స్వర్ణరూప్యతామ్రాయస్త్ర పుకసౌవర్ణ కూర్మ శంఖ చక్రాణిచ వక్ష్య
మాణిరీత్యాధి వాసితాని విష్ణుగాయత్ర్యా విన్యస్య ఏకావరణపక్షైరత్నా న్యేవవిన్యస్యమధ్యగతె
॔ వజ్రం స్వర్ణంచ వజ్రం వానిన్యస్యవిమాన సమీప ఏవకుండాస్థండిలాంవాకృత్వా। అగ్ని
ప్రతిష్ఠాప్య తస్మిన్నగ్నౌబింబ పీఠసం యోజనాధ॔ం విష్ణు గాయత్ర్యాజ్యేన అష్టోత్తర
శతవారం చరుణానృసూక్తేన షోడశవారంచహుత్వా పుణ్యాహజలెన పీఠస్థ రత్నాది ద్రవ్యాణి
ప్రోక్ష్యతే ఘుపీఠెషు సుప్రతిష్ఠిత మనసాగురు:జగద్గురుంభగ వన్తంధ్యాత్వా సర్వమంత్రేణ
కార్మాచ॔నాదీని క్రమేణారోప్య ప్రతిష్ఠితోసితి సామపఠిత్వాస్థపతినాపీఠ బింభ సంయోగం
దృఢంకారయిత్వా। నయనోన్మీలనం చకారయిత్వా శిల్పిభిని॔మి॔తేషుమూలాదిబింబెషు
స్థూల సూక్ష్మ సూక్ష్మతరాంగాని నిరూపకదేశి కోత్తమ:। విదుషారధకారేణ సమ్యక్మోధయిత్వా।
శిల్పిన: ప్రయాసాను గుణంధనైస్తోషయిత్వా విద్వద్రథకారంచ వస్త్రాభరణయానైస్సంతోషయిత్వా।
తేషునిగ॔తేషు ఆంతఃబ॔ హిశ్చవిమాన మంటప ప్రాకార గోపుర విష్వక్సేనాది మందిరాణి
చమాజ॔నక్షాళన గోమయా లేపనాపర్యగ్ని కరణై: సంశోధ్య శతధారాస్త్ర మంత్రాభ్యాం
పంచగవ్యై: అబ్లింగబుగ్భి: పుణ్యాహజలైశ్చ భూసురైస్సహ ఆచార్య స్సంప్రోక్ష్య
గోఘృతై:స్సర్వత్రదీపయిత్వా కాలాగరు ప్రభృతి గంధ ద్రవ్యై ధూ॔పయిత్వా సుదాచూణ॔
॔క్షత పుష్ప దూర్వాంకురైరలంకృత్య పీఠసంయోజనార్థాయైవ మూలాది బింబానాం
బ్రహ్మాది పరివారాణాం విమానాద్యైశ్చమానోన్మాన ప్రమాణాదౌన్యూనాతిరేక శాన్త్యర్థం శాంతిహోమం
కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య। సమ్మాన శమీపత్రాస్సం యుక్తాఖండిత తండులై స్వాహాన్తైస్సప్త
వ్యాహృతిభి:ప్రత్యేకం శతవారం చరుణా నృసూక్తేన ప్రత్యృచ్యంషోడశ వారం పంచోప
నిషద్భి: ప్రత్యేకం శతవారం పూర్ణాహుతించ హుత్వా।

రక్షా బంధనం

నమస్తుభ్యం భగవతే జాతవేద స్వరూపిణే। నారాయణయహ వ్యస్యకవ్యస్యచయధా తథా। భోక్త్రె యష్టవ్యదేవానామాత్మనే పరమాత్మనె। సన్నిధత్స్వచిరందేవ ప్రతిమాయాహితాయన: ఇతి ప్రాంజలినానీత: అగ్నిస్థమధోక్షజం విజ్ఞాప్య అగ్నిముద్వాస్యవిమానద్వాoదక్షిణ భాగే వక్ష్యమాణ నిత్య వాస్తుదేవ పూజా తత్పశ్చిమే స్థండిలేతద్ధోమంచ కృత్వాఅంత: ప్రవిశ్య మూలబింబస్య మూలమన్త్రేణ సదభ్ నవవస్త్రేణ అధోవస్త్రముత్తరీయం చవిష్ణుగాయత్ర్యా అర్ఘ్యపాద్యాచమన గంధభూషణ పుష్పధూపదీప మాలాశ్చసమర్ప్య। శ్రియాది దేవినాం బ్రహ్మాది పరివారాణాం చస్వస్వ మంత్రేణ అధోవస్త్రాది మాలాన్తో పచారం కృత్వా। ఖారిద్వయతదర్ధ్ ద్రోణాన్యతమ మానై: క్రమాత్తండులైస్సౌవర్ణ రాజతం వాపాత్రమాపూర్య తదుపరి షష్ట్యుత్తరశత క్రముక తచ్చతుగు ్ణ నాగవల్లీదళ దళార్ధ ్ పాదాన్య తరసంఖ్యాక దళాద్యన్యతమాని నిక్షిప్య తదుపరి మూలాది బింబాది ఛాయాధి వాసాహ ్ణీయా వంతి వత ్ం తేతావత్సంఖ్యాకాని ఏకైక నిష్కకృతాని బింబానా మల్పత్వే తత్తద్ధస్తాను గుణీనినిష్కాష్టమాంశానూని సౌవర్ణ సూత్రాణి సప్తభి: పంచభిర్వాతంతుభి: కృతానిక్షౌమమయాని కాపా్ సమయానివా సూత్రాణి నిధాయ వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తత్పాత్రం మూతి ్ పమస్తాధారె శిరసిధృత్వాఛత్రచామరవ్యజనవితాన బహుదీపై: శాకునసూక్త పాఠకై: స్తూర్య మంగళాశీ తైశ్చ సార్థం ధామావరణానిచ గ్రామం వాప్రదక్షిణీకృత్య। మూలబింబపురత: చతురశ్రంగోమయాలిప్త భూతలే చతురశ్రీకృత శాలిభార స్థందిలే పాత్రం నిధాయ పున్యహజలేన శతధారేణ సూత్రాణి ప్రోక్ష్య ఓం వీర్యాయాస్త్రాయ ఫడితి అర్ఘ్యాది దీపాన్తైస్సంపూజ్య హస్తాభ్యామంగుష్టానామికాభ్యాం సూత్రాగ్రం గృహిత్వా। జితంతే దక్షిణ ఇతి చందనే నానులిప్యమూలేన సప్తవారమభిమన్త్ర్య తేనైవ దేవస్యదక్షిణ హస్తె దేవీనాంతత్త న్మంత్రేణ వామహస్తె బ్రహ్మాదీనాంతత్తన్మంత్రేణ దక్షిణ హస్తె సూత్రాణిబధ్వా। ప్రతిసూత్రం దక్షిణ హస్తేన స్పృష్ట్వా అస్త్రమంత్రం శతవారంజప్త్వా ఏవమాచార్య ఋత్వి జాంచ సూత్రాణి బధ్వా మూలబింబం జితంత ఇతి మంత్రేణ శ్రియాది పరివారాణాం తత్తన్మంత్రేణార్ఘ్యాదిభి రభ్యర్చ్య తత్పురతో భారత్రయ ద్వితయ తదర్ధా్న్యతమ మానధాన్యపీఠె స్వర్ణాదిలోహ జాంమృణ్మ మయాంవా

జలాధివాసం :

జలాధివాసం : జలద్రోణిం కటాహం వాన్యస్య। వక్ష్య మాణనద్యాద్యన్య తమజలెన గాళితేన షద్ధ స్ఫటిక వర్చసా సుగంధినాపూర్యతజ్జిలం తదధోభాగధ్యాత పురుష మంత్రోత్పన్న

వాయునా శోషయిత్వా తథాధ్యాత విశ్వ మంత్రోత్పన్నాగ్ని నాదగ్ధ్వేత ద్రూణ్యద్యు పరిచంద్రకోటి సమప్రభం నివృత్తి మంత్రం ధ్యాత్వాతన్నిగ్తో అమృత కల్పజలైః పునః పూరయిత్వా పుణ్యాహజలైః ప్రోక్ష్య తజ్జలేసమచతురశ్రంస పద్మపీఠంధ్యాత్వా తదధః ఆధార శక్త్యాదీంశ్చధ్యాత్వా గంధాదిభి రభ్యర్చ్య విమానెయస్యాందిశి ద్వారం వర్తతె తత్ర తద్వినిపాత తోరణ ధ్వజకుంభాన భ్యర్చ్య। జలేధ్యాత పీఠనిక్షిప్తాష్టావింశతి దర్భ కూచే మూలబింబసమతయా ధ్యాతే హరిం ధ్యాత్వా అత్రదర్భ కూచ్ యా శ్రీభూబింబ సమేత యాధ్యాతయోః శ్రీభూమి పంచవింశతి కూర్చయోః రుద్రవేధా బింబసమేత యాధ్యంతయోరుద్ర వేధ సౌపంచదర్భ కూచేషు ఋషిబింబ సమేత యాధ్యాతేషు ఋషీ ద్విదర్భకృత కూచేషు ఉక్తాన్య గర్భగేహస్థ సమతయాధ్యాతేషు తాంస్తాంశ్చధ్యాత్వా పూర్వోక్త అర్ఘ్యాది మాలాన్తో పచారైస్సంపూజ్య మూలాది కూచేషుతత్తన్మం త్ర్ సంభార క్రమేణ విన్యస్యతాని కూచ్ నిఅవాక్సిశ్శిరాం శిశాయయిత్వా। చంచక్రాయ నమః ఇతి చక్రముద్రాందశ్ర యిత్వా జలద్రోణ్యాది దక్షిణ భాగే భారత్రితయ ద్వితయ తదధాధన్య తమమానశాలిధాన్యేన వృత్తంచతుశ్రంవా పీఠకృత్వా తదుపరి తదర్ధ తందులంతద్ తిలంచ అంతరాన్తర వస్త్రంచ నిధాయ తస్మి ద్రోణ మానం గాలిత గంధాంబు పూరితం వస్త్ర యుగ్మనిష్క స్వర్ణరత్న పంచ వింశతి దర్భ కూచ్ పిధానయుతం మహా కుంభం నిధాయ తద్దక్షిణె తదర్ధ మానశాల్యాదిపీఠె మహాకుంభార్ధ మానం ఉదక పూరితం ఏకవస్త్రార్ధ నిష్కస్వర్ణ రత్న సప్తదశ దర్భ కృతకూచ పిధానయుతం కరకంచ విన్యస్య మహాకుంబాష్ట దిక్షు అధక తదర్ధ పాదాన్యతమ మాన ధాన్యతమమాన ధాన్య పీఠనికృత్వాతేషు ఆఢకతదర్ధ పాదాన్యె తమమానా సాధశ్ అర్ధనిష్కస్వర్ణ రత్న సప్త పంచత్రితయాన్యతమ దర్భకూర్చా పిధానయుతా కుంభాన్ని ధానం ద్రోతేషు బ్రహ్మాణం సుదర్శనం ఇంద్రాదీంశ్చావాహ్య అర్ఘ్యాది మాలాన్తో పచారైస్సం పూజ్య । సర్వాంగినఃస వైర్వస్త్రైర్మూలాది బింబా సమన్తాదాచ్ఛాద్య గర్భగేహెసర్వత్ర సిద్ధార్థాన్వికీర్య రక్షోహణెతి మంత్రెణ రక్షాముద్రాంచ దర్శయిత్వా తత్ర బహువర్చ సమనిర్వాణం దీపమారోప్య విమానస్య పురతః త్రయీఘోషంకార యిత్వా రక్షార్థం ద్వారమధ్యె చక్రం ధ్యాత్వా గంధాదిభిరభ్యర్చ్య గురుబిర్మూతి పైస్సహ సదనం ప్రదక్షిణీకృత్య విమానసమీప పురోభాగస్థ మంటపం ప్రవిశ్యపూర్వం కృతరత్న న్యాసానాం కర్మాది బింబానాంజలాధి వాసమారభెత్। యదిమూల బింబాది సదెవి పరివారాణి దారులోహ శిలామయాని తదాపూర్వం కర్మాది బింబైస్సహ శిల్పి నాకృతనయనోన్మీల నానాంతేషాం జలాధివాసాహ్త్వాతైస్సహకర్మాది బింబానాం జలవాసమారభెత్। తత్రాపి సపరివార మూలబింబానాం లోహ మయత్వేతేషాంక మా చా దిభిస్స హైవరత్న

న్యాసనయనోన్మీల నెకారయేత్। జలాధివాసాహ ౯ బింబాని గోఘృతేన ఘృతస్నాతేతి మంత్రేణ సర్వాంగాణ్యభ్యజ్య పద్మకమిశ్రిత బహుసుగంధ గోధూమశాలి తండుల రజనీచూర్ణై రుద్వర్తయ్య క్వాథిత శ్రీమల్లి లికురసైస్సమ్యక్ శోధయిత్వా। బహూష్ణవారిభిస్స్నం క్షేళ్యా పూర్వ వదథో భాగాచ్ఛాదనోత్తరయాది మాలాన్తో పచారాణి రక్షాబంధనంచ కృత్వా। రథాదియానే మూలాదిమూర్త్౯ సమారోప్య మూతి౯ పా: రథం తరాది శ్రేష్ఠ సామ పురుష సూక్తనారాయణనువాక శాకున సూక్త రక్షోఘ్నా నిసామజ్ఞై: అన్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చ సార్ధం పరంత: పాండరాతపత్ర సితచామరచి నాంశుకమయ చిత్రఛత్ర బహి ౯ బహు ౯ వ్యజనకల్యా ౯ బహువిద ధ్వజై: అపరిమిత బహువిధ వాద్యవాదన నృత్యగానై రితస్తతస్సంచరద్బ్రాహ్మణ సంఘైర్ధూప పాత్ర బహువిధ సాలంకార రథగజతురగైశ్చ సార్ధం గ్రామథామాదికం ప్రదక్షిణీ కృత్య జలాధివాస దేశమాసాద యెయు:। తాశ్చమూతి జలాధివాసః జలాధివాస సమీప స్థప్రపా మధ్యస్థ సిహ్మాసనేస్థాపయిత్వా। నదీదీఘి౯కా నిఝ౯రతటాకదేకహ్రదేషు ప్రసన్న సలిలేషు జలవాసంకారయేత్॥ అల్పతోయేశ్మశాన సమీప స్థెలవణర సెకపాయె కీటకతీర్థె ఫెనిలె చైత్య వృక్ష నిచవాపికా సమీపస్థె ఊషర స్థైై వలయుతే వర్ణాంతరయు తెదుగ౯ంధ క్రిమినక్రాది సంసపన్నె జలే ఆధివాసం నకారయేత్। ఏవం నిద౯ష్ట నద్యాదిజలానాం పూర్వ వచ్ఛోషణాదికం కృత్వా। పుణ్యాహజలేన ప్రోక్ష్య। తజ్జల మధ్యస్థాయాం వాత వృష్టిక్షమనాయాం బహుస్తంభ వితానధ్వజ దభ౯ మాలాముక్తాదామ పుష్పమాలానానా విధ ఫలాలం కృతాయాం ద్వారతోరణ చతుష్టయ భూషితాయాంధూప దీపితోయాంప్రపాయాం సమచతురశ్ర సాస్తరణోపధానం నవంశుభం ప్రతిమానుగుణం మహాపీఠం విన్యస్య। తదుపరి ఛాయాధి వాసవద్యోగ పీఠం సంపూజ్య ద్వారతోరణాది పూజాం కృత్వా। ఆచార్య శ్శాకున సూక్త పాఠకై: మూతి౯ పైస్సహయధాక్రమం సింహ్మాసన స్థబింబానాదాయ తెషుతత్తన్మంత్రా౯ సహ్మర క్రమేణ విన్యస్య ఉదఙ్ముఖా ౯ప్రాక్ శిరస్థాన్ జలస్థ మహాపీఠె శయనే వక్ష్య మాణరీత్యా శాయయిత్వా। మహన్నవ వస్త్రెణాపాద చూడమాచ్ఛాద్యతట స్థసిహ్మాసన దక్షిణ భాగే పూర్వ వద్రాక్షా కుంభకర కోపకుంభా౯ సంపూజ్యతానేవత ధ్రైవజలస్థ మహా పీఠ దక్షిణ భాగే స్థాపయిత్వా చక్ర ముద్రాంశ్చంచ క్రాయనమ ఇతి రక్షాముద్రాం రక్షోహారణెతి చదశ ౯యిత్వాత్రే సర్వత్ర నానావిధ వాద్య వాదన వేదపారాయణ పురాణ పఠనానికారయిత్వా। అనిర్వాణ౯ బహూ ౯ దీపా౯ ప్రపాయాం తీరేచ స్థాపయేత్। పూర్వోక్త నద్యాద్య భావే జలద్రోణ్యాం కటాహేవా స్వర్ణాదిలోహజ దారుజే మృణ్మయెవా బహుజలే త్రిరాత్రమే కరాత్రం వాయామం యామార్ధం వాజల వాసం కారయేత్। గృహార్చాయాంతు సద్యైవ యామం యామార్ధం వాకారయేత్। తస్మిన్నద్యాదౌతదా ప్రభతి యావ దుద్ధాపనం జనాదికం స్నానపాన

జలోద్ధరణ పాదక్షాళనా నియధా నకుర్యాత్తధాకత్ వ్యం। సద్యైవ జలాధి వాసకరణ పక్షైజలాధి సాసనయెనూన్మీలన శయనానాం కాలనియమోనాస్తి తద్భిన్నప క్షైతు ప్రదోష జలవాస: మహానిశిశయనం అహ్ని సుముహూర్తె ప్రతిష్ఠాంచ కుర్యాత్॥ **ఇతి ఛాయాధివాసజలాధి వాసౌ**॥ ఏకరాత్రెజలాధివాస పక్షె అపరేద్యు:ప్రభాతె త్రిరాత్రె జలాధి వాసపక్షె చతుర్థ్ దినప్రభాతేయా మయామార్ధపక్షె తస్మీన్నె వదినే జలాధివాసానన్తరం ఆచార్య: చిత్రవర్ణ పంచకా: కుండమంటప వేదికా: న్యూనాతిరేకరహితా: రధకారేణ శోధయిత్వా। వస్త్రాది భిన్తోష యిత్వా బహిన్ గ్మయ్య ఆచార్య కృతకృత్యం జితేంద్రియ: నవాం బరధర: హారోపవీత కటక కేయూరయ యూవం గుళీయక పంచాఙ్గ భూషణ: గంధమాల్యధర: సోత్తరీయ: ధృతద్వాదశోర్ధ్వ పుండ్రసోష్టిష మృష్టకుండల: యజమానే నజీవాత్మక ధనతోషిత ఏవం భూతమూర్తిప సహిత: ప్రతిష్ఠాఖ్య కర్మణ: దైవత్వ సిద్ధ్యర్థం వాస్తు హోమం కుర్యాత్ (**వాస్తు హోమః**)హోమ:। మార్జ్నగోమయ లేపనపుణ్యాహజల శోధితే సాలంకారే యాగ మంటపె దక్షిణ భాగే అధోముఖం ప్రాక్మిర సంకోణ భూషు ప్రసారిత పాణిపాదం వాస్తు దేవంధ భ్కాండేన విలిఖ్య తత్ర సప్తదభ్ కృతకూర్చం విన్యస్య తస్మ్ ఓంవాస్తునాధాయ నమ ఇత్యావాహ్య గంధపుష్ప దూపదీపైరభ్యర్చ్య। లిఖిత శిరస్కం అంశుమాలినే నమ:। దక్షిణ బాహుమూలే ఝంఝష ధ్వజాయనమ:। కూర్పరె ఓం కుమారాయనమ:। హస్తె ఓం వినాయకాయనమ:। దక్షిణ వామపాదయో: క్రమేణా ఓంశ్వసినే నమ:। ఇత్యశ్వినిదేవౌ। తన్మధ్యే ఓం చంద్రాయనమ:। వామహస్తె ఓం దుర్గాయైనమ:। కూర్పరె ఓం సప్త మాతృభ్యోనమ:। బాహుమూలే ఓం స్ధాణవే నమ:। హృదయే ఓం విష్ణవే నమ:। నాభౌ ఓం బ్రహ్మణే నమ:। ప్రాగాద్యష్టదిక్షు ఇంద్రాదీన్వ్రణ వాదినమోన్త తత్తన్మంత్రెణ। సోమోత్తరె ఓం క్షెత్రెశాయ నమ:। ఇత్యేతాన్ ఆగచ్ఛ శిరస్క తత్తన్మం త్రేణా వాహ్య గంధ పుష్పధూప దీపైరభ్యర్చ్య। వాస్తునాధ పశ్చిమే కుండెస్థంది లెవా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ఆజ్యేన పంచోప నిషన్మంత్రై: ప్రత్యేకంద్వి శతసంఖ్య యావింశతి సంఖ్య యావాజు హుయాత్। మూల మన్త్రెణ ప్రత్యేక మష్ట సంఖ్యాకై శ్శమ్యపామాగ్ ఖాదిరైజు్ హుయాత్।పురుష సూక్తెనచరుణా షోడశ సంఖ్యయాజు హుయాత్ వాస్తు పురుషెవిద్యమానా నామంశుమాల్యాది దేవానాం స్వాహా న్తస్స్వస్వమంత్రె స్సకృత్సకృత్ జుహుయాత్। ఇంద్రాదీనాం క్షెత్రపాలస్య చనమోన్త స్వస్వమంత్రెణ బలిందద్యాత్। తత: అగ్నిం అశుమాలాదిక్షెత్రపాలాన్త దేవాన్వాస్తునాధం చోద్వానయేత్॥ **ఇతి వాస్తుదేవ పూజాహోమౌ.** వాస్తుయా గాత్పూర్వమేవ నూతన విచిత్ర వస్త్రె స్తంభ వేష్టన

వితానపతాకాదిభి: ముక్తా విద్రుమ నానావిధ ఫలపుష్ప పల్లవదభ్ మణికాంచన భూషణ మాలాదిభిశ్చ పరిత: అలంకృతాం ద్వారచతుష్టయేస స్థాపిత తోరణాం యాగశాలాంమాజ ్ నగోమూత్ర పనాభ్యాం అస్త్రశతధారకరణక పంచగవ్య ప్రోక్షణెన అబ్లింగ కరణ కపుణ్యాహజల ప్రోక్షణేనచసంశోధ్య సుధాచూణ్ లాజైరలంకృత్య అస్త్రమంత్రెణ సిద్ధార్థ వికరణెన రక్షాం కృత్వా, నాస్తికాన్భిన్న మర్యాదా్ దైవబ్రాహ్మణ దూషకా్, పాపరోగ యుతాన్నిందితాన్పిశునాంస్తధా, పాషండినోహీన వృత్తి వ్రతిలోమాన్యమత్సరాత్, లుబ్ధాన్మూ ఖా్న విదుషోబహిని ్ర్యాసయెత్తత:, దీపైస్సాంకుర పాలికాభిశ్చ సర్వతోలంకృత్యా చందనా గరుకర్పూరక్షోదైస్త ద్ధూమైశ్చ పరిమళీకృత: మూతీ్ పైస్సహుజలాధి వాసదేశంగత్వా, అధివాసిత బింబానుద్ధృత్యతీర సింహ్మ సనేప్రాఙ్మఖం సంస్థాప్య జలస్థవ్రసాద్వారతోరణ కుంభధ్వజస్త దేవా్ సంపూజ్యోద్వాస్య మహాకుంభాది జలస్థకల శానుద్ధత్య తత్రస్థ దేవతా స్సంపూజ్యోద్వాస్య సింహ్మాసన స్థలోహబింబా్ తింత్రిణీ ఫలవారిణా సంశోధ్య, ఇతర బింబా్ శుద్ధోదకే నక్షాళయిత్వా వస్త్రాభరణ గంధమాల్యైర లంకృత్య పూర్వం జలాధివాస దేశగమనం యధోక్తం తధైవ బింబాన్యా గశాలాం ప్రవేశయిత్వా తస్యామంతర పీఠే ప్రాఙ్ముఖానారోప్య బహుబెర విధాన పక్షె సమూతీ్ప ఆచార్య: వాదిత్రకుశలైర్వాద విచక్షణై: వేదవిద్భిన్నృ్త్త గీత వీణగానైశ్చ సహగభ్ మందిరం ప్రవిశ్య, బహిర్వా దిత్రకుశలాదిషు స్వస్వకార్యం కుర్వత్సు ప్రాగధివాసిత కూచా్ జలాధుద్ధృత్య, విసృష్ట గ్రంధీ్ కుంభకరక కలశ దేవతా: పూర్వవత్సం పూజ్యోద్వాస్య మూలాది బింబానా మాచ్ఛాదన వస్త్ర మాల్యాభరణ గంధాన్పరిహృత్య, నూతన కంబళాదిభిరాచ్ఛాద్య, దైవస్యపురత: **నెత్రోన్మీలనం**

ఆఢక నెత్రోన్మీలనం పరిమాణే నధాన్యేన పీఠెకృత్వా తత్రదక్షిణే ఆఢక పూరణాహా్ం స్వర్ణపాత్రం వామే తధా మానం రజత పాత్రంచ నిక్షిప్య మధ్వాజ్యాభ్యాం క్రమేణ సంపూర్య మధుపాత్రె, భాస్కరం ద్విభుజం రవ్యం రక్తాంబర ధరం స్థితిం, పృష్ఠ భాగే శిరశ్చక్రె స్థానెవిపుల మండలం, బిభ్రాణం కమల ద్వంద్వం హస్తాభ్యాంచ కిరీటునం ఉర: ప్రదేవేవిమల శ్యమంతక మహామణిం, ఆసనంవాసుఖెపీఠె పద్మేష్ఠ దళసంయుతం, పూర్వాదివారిజదళేమేష ప్రభృతి రాశిభిస్సవితం ధ్యాత్వా, ఘృతపాత్రె ఏవం సోమంకమల స్థానేకుముద ధారిణం ధ్యాత్వా భాస్కర సోమ మంత్రాభ్యాం గంధాదిభిర భ్యర్య ప్రతెక్యం మధువాతే తిమధ్వాజ్యె భిమన్య ప్రత్యేకం నూతన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తత్పురత: అష్టమాత్యాంగులిదీఘై్ స్వర్ణ రజత శలాకె పాత్ర యో: క్రమేణ విన్యస్య మధ్వాజ్య శలాకానాం పరిత: ఆడక మానేన నీవార శాలిముద్గశ్యామాక ప్రియంగుయ వతిలగోధూమ పూరితాష్ఠ పాత్రాణి దైవప్రాచ్యా ప్రాగాది క్రమేణ విన్యస్యతత్పురతోగో: కన్యకాశ్చత్ర్య

పరామభిరాభూషితాశ్చ విన్యస్య నేత్రోన్మీలనం తత్పార్శ్వయో ఋగాధి పాటకాన్విన్యస్య మధ్యకాగ్రభాగయాస్వర్ణ శలాకయా దక్షిణనేత్రం ఆజ్యాక్తా గ్రభాగయార జతశలాకయావామనే త్రంచ తచ్చక్షురిత్యున్మీల్య ఆచ్ఛాదన పటం వ్యపోహ్య మధ్వాదీ ప్రభం వాధ్యాంతం వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరం హస్తేనవిన్యస్య మూలాది బింబాని కాపో్సపట్ట కంబళాన్య తమ వస్త్రై స్సమంతాదాచ్ఛాద్య మందిరద్వారాదిత్ర కుశలాదిభిస్సర్వత్రనిత్యో త్సవం కుర్యాత్। కమ్చ్యాదాది బింబానా మేకబెరవిష యెమూలాది బింబానాం స్నపనార్ధం రక్షాబంధనం కృత్వాతానిబింబాని మూలెన ఋత్విగ్భిస్సముత్థాప్య శాకునమధియానై: + ప్రాపయ్య తత్రప్రాగ్భాగే వెదికాయాంక్షౌమాస్తరణయుక్తె ఔదుంబరస్నాన విష్టరెవా ఆచార్య: భద్రాది మాదేశీత్రము మంటపె ప్రపాయాంవా లాభెఈశాన భాగె వెదికాయాం ఔదుంబర స్నాన విష్టరే వాతథా నివేశయిత్వా **మృత్తికా స్నానం** పుణ్యా క్షేత్రనదీ తీరపర్వత పులిన హృరుల్యాంగ మాశోష్యత కౌకాగ్ని హోతత్ర + పుణ్యక్షెత్ర దేవఖాత వృషహస్తి శృంగవరాహ కృష్ణవల్మీకకులీరావ సానలినీ దీఘ్కాసు ఏకోన వింశత్సంఖ్యా కాసుమృదమాహృత్య ఏతస్మిద్భిర్మూధా ౯ నందివ ఇతి ఋత్విగా చార్య: ఉదఙ్ముఖ: బింబాన్యాలిప్య। పుణ్యాహోదకైస్సంక్షాళ్య పూర్వవత్సప్తద శాది కలశైబిం బానిస్నాపయిత్వా ప్లోతవస్త్రాది నీరాజనాన్తో పచారైస్సంపూజ్య స్నానమంట పాత్త్రత్య వాదిత్రకుశలాది భిస్సాకమధివాస+ నంకుర్యాత్। శుద్దోదకేన ద్వాదశాక్షరెణ సంప్రోక్ష్య రణభందివ్య చందన గంధపీతామ్బ రధం ధ్యాత్వావాదిత్ర కుశలాదిభి: పరితోఘోషయిత్వా వేదికాయాం తదధోభాగెవా అష్టదిక్షు ప్రస్థద్వయప్రీహిపీఠెషు శివమాణ కుంభోపాదాన ద్రవ్య లక్షణ క్షాళన తంతువేష్టనాభిమత రత్న పూరణాద్ధరణ స్థాపన పంచదభ్కూర్చాశ్వద్ధ పల్లవ ప్రక్షెప మల్లిక పిధాన వాసోవేష్టన యుతా మహాకుంభ స్థాపనం న్మూత్ కుంభ్ సంస్థాప్య శక్త్యెకనిష్కావర స్వర్ణ కృత శంఖ చక్రగదా పద్మధ్వజ శ్రీవత్సగరుడ కూర్మయుతా౯ కృత్వా। ఏతత్ప్రాక్కుంభ దక్షిణ భాగమారభ్య ఉత్తర భాగాన్తేషు అష్టసుకుంభెషు+ సంస్థాప్య ఏతత్కుంభ ఫలక మధ్య మభాగేషు షోడశ సుసాంకుర పాలికాశ్చ సంస్థాప్య తత్తత్కుంభం దిశికుంభాభిముఖ ముపవిశ్య ఛాయాధి వాసోక్తరీత్యా కుంబ జలానాం శోషణాది పుణ్యాహోదకెషు ప్రాగాదిక్రమెణ ముఖ్య దక్షిణ హస్తహామారభ్య వామముఖ్య హస్తాన్తం క్రమేణ గదాబ్జ శంభాది ధరం పద్మకిం జల్క నిభం విష్ణుం చక్రశంఖాబ్జదండధరం అబ్జారుణం మధుసూదనం పద్మదండా+ శంఖాది ధరం మణిసిభం త్రివిక్రమం శంఖ చక్రగదాబ్జధరం బాలసూర్యా భంవామనం పద్మ చక్రగదా శంకధరం సిత పద్మాభంశ్రీధరం గదాచక్రా శంఖధరం తటిత్ప్రభం హృషీకేశం శంఖ చక్రాబ్జా దండధరం నీలపద్మ నిభం పద్మ నాభం+ చక్రాబ్జ

దండ శంఖ ధరం బంధూక కుసుమాభం దామోదరం చధ్యాత్వా ఏతా్ కిరీట శ్రీవత్స కౌస్తుభవన మాలాది సర్వా భరణ పీతామ్బరదివ్య గంధ పుష్పా లంకారాం శ్చధ్యాత్వా ప్రణవాది నమోన్తతత్తన్నా మమంత్రై: గంధ పుష్ప ధూపదీపైర భ్యర్చ్య పూర్వోక్తశయ్యా వేది ధాన్యే పరిలిఃత పద ద్వయమధ్యే దక్షిణే మహా కుంభం ఉత్తరే కరకంచ మూంతి ్ కుంభ వల్లక్షణా లంకరణయుతం నిక్షిపేత్। అత్ర విశేష మహా కుంభాంబు పూరణో వస్త్రద్వయవేష్టనం కరకస్య ప్రణవేనోదక పూరణంచ వాలాయాద్భహి: క్షీరాధ్ మానముదకం తదధ్ మానేతండుల నిస్తు షముద్ ఫలకేతదధ్ మాన మాజ్యంచసం+పూర్యఉక్త రీత్యా పాయసాన్నం పక్వనానా విధ వ్యంజన భక్ష్య ఫలప్రయ సంపన్నం తదన్నం యస్మై కస్మైచి ద్విగ్రహాయ నివేద్యత త్రైవద్యాదశావర వైష్ణవా్ భోజయిత్వా తేభ్యోయధా శక్తిశి+రోభూషణ వ్రీహితండుల యవతిలా్ సూక్ష్మాధరోత్త నవవస్త్రై: ఏక నిష్కాదిపాద నిష్కాన్త స్వర్ణం సాలంకార గౌశ్చప్రతిపురుషం దక్షిణ దేయా అధివాస శాలా దక్షిణ భాగ ద్వారాభిముఖా శ్మాంతారజ్జు+ స్సంస్థాస్య గంగా సరస్వతీ గోదాయమునా వతార రూపాధ్యాత్వా ప్రణవాదిన మోన్తం గంగాది మంత్రైగ్ంధపుష్పైరభ్యర్చ్య విష్ణుగాయత్ర్యా ఋత్విజాద్యేన వాదధిక్షీరం క్వచిత్సం స్థాప్యస్ప కోటరోత్పన్న శమిన్థా దశ్వద్ధాత్।

అగ్నికార్యవిధిః

అగ్నిమథన విధిః

శమీ సంపక్ మూలాశ్వద్ధాద్వాశమీ శాఖానం సక్తశోఖాశ్వద్ధా ద్వాప్రాఙ్ముఖీ ముదఙ్ముఖీ మూర్ధ్వముఖీం వాశాఖాం ఛెదయిత్వా మూలాగ్రయోరం శంస+ మంక్వ ఏకేన ఫలకేన ముష్ట్యంగులైన చతుర్విం శత్యం గులైదీఘా్నిషడంగుల విస్తీర్ణాం చతురంగుల ర్త్వనాం ఆధరారణీం కృత్వా అపర ఫలకేన చతుర్విం శత్యంగుల దీఘా్ంప్రాదేశ పరిణిహాం వృత్తం మూలా గ్రయోరే+ దెత్తరారణంచ కృత్వా (సారవద్వారుణ ధవారణీవత్ ఫలకాన్తరం కృత్వావకాం జ్యాసం యుక్తగోపాత్రనవాతృప్య గురు: బలవాన్నృత్విగ్వోప్రాఙ్ముఖోభూత్వా అంకణీను గుణ్యెన+ ప్రాగగ్రాన్వ్యధరారణీం భూమౌనిక్షిప్య మూలాదష్టాంగు లాదుపరి అగ్రం చతుద అగ్నిమధనదిధిః ్శాఙ్గులా దధ: అంగుల ద్వయ పరమతయోని భాగే మధన దందాత్రెశిఖాం స్థాపయిత్వా। తదూర్ధ్వ రేఖాగ్రె అనేన ఋత్వి జాదీం+ స్తుత్వాతస్మి ్ దండేరజ్జుం సం ాజ్య యూపదగ్న్యుత్పత్తి అష్టాక్షరేణ మంధెత్। ఆయం యోని నియమ: ప్రధమ మందనే ఏవం భూతం మంధనాగ్నిం సూర్యకిరణ సంతప్త సూర్యకాంత జంవా ఆయోపుటన సం+వైదిక క్రియా నిర్వృపూర్వక లౌకికాగ్నింవా అష్టాక్షరేణ సంపాద్యద్వాదశాక్షరేణ ప్రోక్ష్యతైనాగ్ని నాప్రజ్వాలిలెన ప్రతి కుండెన బిన్నెనశుష్కే భూతదభ

ౕ ముష్టినా కుండానాం పర్యగ్నికరణం కృత్వా। అగ్ని కార్యోక్తరీత్యాం త్రిపకుంధేవాగ్నిం ప్రక్షిప్య దివ్యాగ్న ద్యానాన్త సంస్కారం కృత్వా సమ్యక్ప్రజ్వాల్యతతోగురు: హెఋత్వి జస్సరేష్వపి కుండేషు హోమంకురు తైత్యనుజ్ఞాం దద్యాత్ (మంత్ర బీజాని తత్తన్మంత్రై గంధ పుష్టధూప దీపైరభ్యర్చ్యేత సాన్త మారాధన వారి+హెతు: ప్రాఙ్ముఖ త్వేత్యారభ్య) తతో ఋత్విజ స్సోత్తరీయా స్వలంకృత్యా యస్మిౕ కుండె అతిరెక్త కుండానాం అగ్ని కార్యోక్త రీత్యా గోమయాలేపాది ఉత్తరాభిముకం శోపవిశ్యేత్యంతం కృత్వాస్వశేష భూతే నేత్యారబ్య న్యస్త మంత్రబీజాని తత్తన్మం త్రైర్గంధ పుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్యేత్యన్తమారాధన వారి+హోతు: ప్రాఙ్ముఖత్వేత్యారభ్యకుండందభ్ ద్వయె నాభ్యుక్ష్యేత్యం తంకుర్యు: । అత్ర ఆసాదకేవిశేషా: ఉచ్యన్తే ప్రాఙ్మధ్యకుండ గాచతుష్టయ సంపాది తక్షీరం హోమార్థం తిలంచ దక్షిణ మధ్య కుండ సమీపె తిలాన్న చరవే తిలం హోమాయ శాలి బీజంచ పశ్చిమ మధ్యకుండ సమీప గుళాన్న చరవేగుళం అగ్ని కార్యవిధిః హోమాయ+ చవేనిశాచూణ్ౕం హోమాయవేణు బీజం హోమాయతిలంవా సర్వత్ర ఆసాధ్య ప్రాగాది దిక్షు కుండెషు క్రమేణ సమిధస్మృతా:। పలాశ పూర్వ్యఖదిర తిలోదుంబర భూరుహాం। ఆగ్నెయాది విదిక్షుస్స్యు:+ న్యగ్రోధ ప్రభవాశ్చైవ కాశ్చర్య ప్రభవాస్తధా। పాలాశసమిధోన్యత్ర భూయసాం పరికల్పనే। ఉక్తాభావే తుసర్వత్ర పాలాశస్సమిధస్మృతా:। ఇతి సమిధశ్చా సాద్య దక్షిణ హస్తెన హస్తాభ్యాం వాప్రతిష్ఠితాగ్నిం తామ్రా+ త్రెణ హోమంకరోతి। తద్దిశాకుండ మధ్యే ప్రక్షిప్య హవిరణ పాత్రెణ ప్రసాత్యేత్యారభ్య ఊర్ధ్వ ముఖై సమిధానిక్షిప్యేత్యన్తంకృత్వా దక్షిణ మారభ్యే త్యారభ్యత్రపాద మగ్నిం ధ్యాత్వేత్యన్తంకృ+ త్వానమ ఇతి గంధాదిభిరభ్యర్చ్యేత్యారభ్య పరిషిచ్యే త్యన్తంకృత్వా ప్రతికుండం పద్మోపరిపీఠం ధ్యాత్వా తదధోభాగమారభ్య మాధార శక్త్యా దీనిద్యాత్వా స్వాహాన్తతత్తన్మంత్రెణ సకృత్సకృదాజ్యేన+ యా: ప్రాగ్భాగే ఆగ్నెయచ విద్యమాన కుండ ధ్యాత పీఠేషు గోక్షీరవణౕం దక్షిణధ: కరమారభ్య వామాధ: కరాన్తం క్రమేణ పద్మ చక్రశంఖ గదాధరం వాసుదేవం రక్షిణె నైఋతేచ విద్య మాన కుండ పీఠెషు బాలసూర్య నిభం దక్షిణధ: కరమారభ్య వామాధ: కరాన్తం ముసల చక్రశంఖ పద్మ ధరం సంకషణం పశ్చిమేవాయవ్యేచ విద్య మానకుండ ద్యాత పీఠెషు మరత కవ చర్ణాం+ శంఖ చక్ర ధరం ప్రద్యుమ్నం ఉత్తరేశానే చకుండ ద్యాతపీఠెషు నీలజీమూతౕనిభం అభయ చక్ర శంఖ గదాధరం అనిరుద్ధంచ ధ్యాత్వా। ఏతాౕ కిరీట కౌస్తుభ శ్రీవత్సవన మాలాది భూషితం+ మాలాక్సాతాౕ స్వేస్వాభిముఖాంశ్చధ్యాత్వా। తత్తత్కుండోక్త సమిధాజ్య చరుబీజై: న్యప్రోక్షర యుక్త వాసపుది చతుర్మంత్రై: స్వాహాన్తైరష్టోత్తర శతాహుతీజ్ హుయు: । ఏవం ఋత్వి జక్షుజుహు వత్సు జ్ఞానావ్ గురు:। వేదికాయామ

ధోభాగేవా ఆసనే పూర్వాభిముఖ ముపవిశ్య మహాకుంభ జల్యాశోషణాది కంతత్ర పీఠధ్యాన పూర్వక మాధారశక్త్యాది పూజనంచ కృత్వా। సర్వోత్కృష్ట జ్యోతి స్వరూప విజ్ఞాన స్వరూప మక్షరం సర్వగమచ్యుతం హరింద్యాత్వా తత అవ్యక్త విగ్రహం తత: వ్యక్త ప్రధాన బింబ సమ విగ్రహంచ ధ్యాత్వా ఆగచ్ఛశిరస్క మూలమంత్రేణ సుషుమ్నాం ప్రవేశయిత్వా। సుషుమ్నా మార్గస్తం బమినిర్గమయ్య కుంభధ్యాత పీఠే ప్రవిష్టం ధ్యాత్వా కించి దుద్ధాయ స్వాగతోసీత్యుక్త్వా మూలైన సర్వాంగం ప్రణమ్య ప్రతిష్ఠావిధిం ఇహవస్థానే దయాంకు రుష్య ఇతి ప్రార్థనాం కృత్వా ప్రణమ్య అర్ఘ్యాది హవిస్సమపర్ణాంతత్ర షోడశోపచారాన్కృత్వాకర కోదక స్యశోషణాదికం కృత్వాతత్ర పదం ధ్యాత్వా తస్మిన్హృదయ స్థభగవదియ గ్రహ చక్రె జ్ఞానానందమయం తజ్జ్ వంధ్యాత్వాతత + అహంత తస్సహాత్పర విసంకాశం సహస్రారం సహస్రజ్వాలా వేష్టితం ఏవం వ్యక్త విగ్రహం సుదర్శ నంచధ్యాత్వాచతురుచ్ఛరితే నాగచ్ఛశిరసైన ఓం చక్రాయనమ ఇతి మంత్రేణ పూర్వ వత్సుషుమ్నా ప్రవేశాంకృత్వాగర్భగేహము పవిశ్య మూలబింబ దక్షిణ భాగే కూర్మా సనే స్వస్తికాసనె షూప విశ్య ప్రార్థనాన్తం కృత్వా దివ్యాది ప్రకృత్య తత్త త్సమయ బింబాని సంహరధ్యానే సంహత్య సృష్టిధ్యానెన పునస్సృష్ట్వా తైస్తల్లైబింబాని సృష్టా నిధ్యాత్వా శం ప్రవిశ్య తత్రోత్సవ బింబాన ప్యేవంధ్యాత్వా ప్రాచ్యేకుండే తత్వ ప్రాణాది ఆయుధ భూషణ ప్రణవాదిశాన్తి హోమం ప్రకల్ప్యాశాన్తి హోమవ్యతిరక్త హోమెషు ప్రణవాది స్వాహాన్తజీవాది తత్త న్నామమంత్రై: అష్టోత్తర శతా అష్టావింశతిర్వా అష్టావా ఆహుతియధా శక్తి కృత్వా ప్రత్యాహు పాత్రె సంపాతం సంగృహ్యాత్య మకారా దీని ప్రణవాదీన మ్యోం తతత్తన్నామమం త్రైస్సంపాతే నక్ష్యాచ్ఛేన న్యసేత్। తత్వన్యాసోహోమశ్చ తత్వన్యాసః తత్వన్యాసోహోమశ్చ। ఓం జీవాయ స్వాహెతి హుత్వా మకారాది స్ఫటికా ఓం జీవంధ్యాత్వా ఓంకారాయనమ ఇతి మూలబింబస్య+ ప్రకృతి స్థితం విన్యస్యతతస్తై నైవ సంపాతేన తచ్ఛ్రీభూమ్యోస్తత: కర్మచార్దీనా శ్రీభూమికానాంత తోవిమాస్థ బ్రహ్మాది పరివారాణాం గరుడ విష్వక్సెనాధీనాం చతధావిన్యస్య। ఏవమేవ మూలాది పరివారాన్త బింబానాం న్యాసంప్రణవాది వాయున్యా సంచక్రమెణ కుర్యాత్। ప్రకృత్యై హుత్వాభకారంజీ వోపాధిం స్థితం ప్రకృతిం పూర్వవన్యసేత్। బుద్ధ్యైహుత్వా బకార స్ఫటుకాభం బుద్ధి తత్వం ధ్యాత్వా। హృదయె అహంకారాయ హుత్వా। ఫకారం పాటలాభం అహం కారంధ్యాత్వా। హృదయెమన సెహుత్వా। పకారం సితాసితం మన:ధ్యాత్వా హృదయె శబ్ద తన్మాత్రాయ హుత్వా నకారం శంఖనిభం శబ్ద తన్మాత్రం ధ్యాత్వా దక్షిణ వామశ్రోత్రయో: స్పర్శ తన్మాత్రాయ హుత్వా॥ ధకారం లోహితం స్పర్శతన్మాత్రం ధ్యాత్వాత్వచి సర్వత్ర రూపతన్మాత్రాయ

హుత్వా। ధకారం జ్యోతిర్మయం రూపతన్మాత్రం ద్యాత్వానైత్రయో: రసతన్మాత్రాయ హుత్వా। ధకారం మాదరం రసతన్మాత్రం ధ్యాత్వా జిహ్వాయాంగంధ తన్మాత్రా యహుత్వా। తకారమనే తంగంధతన్మాత్రంధ్యాత్వా నాసికాయాం। శ్రోత్రాయ హుత్వాణకారం పాటలం శ్రోత్రంధ్యాత్వా। శ్రోత్రయో: త్వచ్చైహుత్వా। ఢకారం హిమవర్ణం త్వచం ధ్యాత్వాత్వచిసర్వత్రనేత్రాయహుత్వా డకారం కృష్ణం నేత్రం ధ్యాత్వా నేత్రయో: జిహ్వాయై హుత్వాప। ఠకారం గౌళం జిహ్వాంధ్యాత్వా జిహ్వాయాం నాసికాయై హుత్వా। ఏకారం నీలం సానికాం ధ్యాత్వా నాసికాయాం వాచెహుత్వా। జ్ఞకారం సితం వాచంధ్యాత్వా వాచిపాణయె హుత్వా। ఝకారం రక్తం పాణింధ్యాత్వా పాణ్యో:ప్రాణాయ హుత్వా। జకారం రక్తం పాదంద్యాత్వా పాదయో: అపానాయహుత్వా। చకారం హెమవర్ణం మెహనంధ్యాత్వా మెహనే పృథివ్యైహుత్వా। జకారం పీతం చతురశ్రం పృధివీంధ్యాత్వా గుహ్యాన్త మధ్యేహుత్వా। ఘకారం స్ఫటుకాభం (అర్ధ) చంద్రాకారమప: ధ్యాత్వాజాన్వాది గుహ్యాన్తం తేజసెహుత్వా।గకారం లోహితం త్రికోణం తేజ: ధ్యాత్వా గుహ్యాదినాభ్యం తంవాయ వేహుత్వా। ఖకారం ధూమ్రరూపకం వాయుంధ్యాత్వా నాభ్యాదినాసాన్తం ఆకాశాయ హుత్వా। కకారం నీలం నిరాకారమాకాశం ధ్యాత్వా నాసాగ్రాది మూర్ధాన్తం విన్యసేత్॥ ॥ ఇతి తత్వన్యాస:।ప్రాణయ హుత్వా కందార్ధ మనాసాన్తం స్థితాయాం విద్రు వర్ణం ప్రాణవాయుం అపానాయ హుశుద్ధాం స్థితాయంప్రాణాదిన్యాస:

ప్రాణన్యాసః

ప్రాణాన్యాసత్వా। వామనేత్రాన్తం స్థితాయాం పీతాయాంగాంధమింధ్రకూపవణ౯ మపానాయవాయుం సమానాయహ వాయుమూలాన్తం స్థితాయాం। వామలంబు స్వామ్యాం సమానవాయుం ఉదానాయహుత్వా। బ్రహ్మ రంధ్రాన్తస్థితాయాం విద్రుమవర్ణాయాం సుషుమ్నాయాం కింజల్క వర్ణాము దానవాయుం వ్యానాయహుత్వా। మెద్రోన్త స్థితాయాం అరుణాయాం కుహునాడ్యాం ఫెనవర్ణాం వానవాయుం నాగాయహుత్వా। దక్షిన నాసాన్తం స్థితాయాం పింగళాయాం విద్రు వర్ణ్యాం నాగవాయుంకూర్మాయహుత్వా। వామశ్రోత్రాన్తం స్థితాయాం పీతాయాంపుషాయా మింధ్ర కోపవణ౯ం కూర్మవాయుం కృతకరాయహుత్వా। దక్షిణ శ్రోత్రాన్తం స్థితాయాం కృష్ణాయాస్తి జిహ్వాయాం కిజల్కవణ౯ం దేవదత్త వాయుం సంజయా హుత్వా। వామపాదాఙ్గ ష్ఠాన్తంస్థితా యాజన ప్రభాయాంకౌశిన్యాం ఫెనవర్ణం ధనంజయ వాయువిన్యసేత్॥ - ॥ ఇతి ప్రాణాదిన్యాస:॥

షోడశన్యాస:

ఏతత్ప్రాణాన్యా సవిశిష్ట: జీవాదిన్యాస ఏవసజీవాది బాలాది బింబనాం శ్రియాది దేవీనాం బ్రహ్మాది పరివారాణం చకర్తవ్య విగ్రహస్య దక్షిణ హస్తం మారభ్యవామాధోహస్తాన్తేషు స్థానేషు విద్యమానాన్యాయుధానిత్తన్నా మమంత్రైహూత్వా। తత్తస్థానేషు న్యస్రిత్। దక్షిణ హస్తే పద్మ చక్రె వామహస్తె శంఖగదేచ హుత్వా। న్యసెత్ః

ఆయుధన్యాస

ఇత్యాయుధ న్యాస:॥ కిరీట శిరశ్చ క్రకణ్ సుమనోకణ్ హుమహర శ్రీవత్స కమలాలయ బ్రహ్మ సూత్రోత్తరీయ పక్షి బంధన ముక్తా కౌంగులీయక కటుసూత్ర పాదక కటక నూపుర పీత వస్త్ర వనమాలాకౌస్తుభాని హుత్వా తత్తస్థానేషు యధావస్థానం న్యసేత్॥ భూషణన్యాసం ఇతి భూషణన్యాస: । ఇమావాయుధ భూషణ న్యాసౌ:॥ అధ షోడశ న్యాస: షోడశన్యాసః (అదషోడశ న్యాస ఉచ్యతే॥)

ఓం అకారాయ స్వాహెతిహుత్వా। ఓం ఆకారాయనమ ఇతి విష్ణు రూపమకారం హృదయెన్యసెత్। ఉకారాయ బ్రహ్మ రూపముకారం దక్షిణే। మకారాయ శంకర రూపం మితి। ప్రణవన్యాస:। ప్రణవన్యాస: భూస్వాహాపాదయో:। భువస్వాహా హృదయె। సువస్వాహా శిరసి। ఇతివ్యాహృతి స్యాస:। ఇకారాయ జిహ్వాయాం। ఆకారాయ ముఖె। ఐకారాయ దక్షిణ నేత్రె। ఈకారాయ వామనేత్రె।ఉకారాయ దక్షిణ కణే। ఊకారాయ వామకణే। ఋకారాయ దక్షిణనాసాపుటె। ఋకారాయా వామనాసా పుటె। ఎకారాయ ఊర్ధ్వదంత పంజ్తా। భాకారాయ అధోదన్త పంజ్తా। ఎకారాయ ఉత్తరోష్ఠె। ఐకారాయ అధరోష్ఠె। ఓకారాయ ఆస్యె। ఔకారాయ లలాటె। అంకారాయ దక్షిణగండె। అ:కారాయ వామగండే। యకారాయత్వచి। రకారాయ దృష్ట్యో:। లకారాయ నాసికాయాం। వకారాయ నాసికాగ్రె। శకారాయ శ్రోత్రయో:। షకారాయ ఉదరె। సకారాయ కట్యోహకారాయ హృదయె। ళకారాయ నాభౌ। క్షకారాయమెహనే। కకారాయ పాదకరోం గుష్ఠె। ఖకారాయ తర్జనీషు। గకారాయమధ్యమాసు। ఘకారాయానామికాసు। జకారాయ కనిష్ఠికాసు। చకారాయ దక్షిణ జంఘాయాం। ఛకారాయ తజ్జంఘాజాను మధ్యె। జకారాయ తజ్జానుని। ఝకారాయ తదూరుమధ్యె ఞకారాయ తదూరుమూలే। టకారాయ వామజంఘాసు। ఠకారాయ తజ్జంఘాజాను మధ్యె। ణకారాయ తదూరుమాత్రె। తకారాయదక్షిణ మణి బంధె। థకారాయ తన్మణి బంధ మధ్యె। దకారాయ తత్కూర్పరే। ధకారాయత త్కూర్పర బాహుమూల మధ్యె। నకారాయ తద్బాహుమూలే। పకారాయ వామ మణి బంధె। ఫకారాయ తన్మణి బంధ మధ్యె। బకారాయ తత్కూర్పరె। భకారాయ తత్కూర్పర బాహుమూల మధ్యె। మకారాయ తద్బాహుమూలే।

ఇత్యక్షరన్యాస:

నక్షత్రన్యాసః రోహిణ్యై హృదయె। మృగశిరసె శిరసి।ఆర్ద్రాయైకే శెషు పునర్వసవేలలాటె।పుష్యమ్యై నేత్రయో:। ఆశ్రెషాయైనాసి యాం। మఘాయైదంతేషు। పూర్వఫల్గున్యై శ్రోత్రయో:। ఉత్తర ఫల్గున్య దక్షిణ భుజే। హస్తాయైవామ భుజె। చిత్రాయై దక్షిణ హస్తె (స్వాత్యైవామహస్తె। విశాఖాయై దక్షిణ స్తనే। అనూరాధాచయై వామస్తనే। జ్యేష్ఠాయై ఉదరే। మూలాయ కట్యాం। పూర్వాషాఢాయై మేఢ్రె। ఉత్తరాషాఢాయై వృషణె। శ్రవణాయపాయౌ। శ్రవిష్ఠాయైదక్షిణోరౌ శతభిషజెవామోరౌ। పూర్వాభాద్ర పదాయై దక్షిణ జంఘాయాం ఉత్తరాభాద్ర పదాయై వామజంఘాయాం। రేవత్యై దక్షిణపాదే। అశ్విన్యైవామపాదే। భరణ్యై దక్షిణ పాదాగ్రె। కృత్తికాయై వామపారాగ్రె॥

గ్రహన్యాసః

సూర్యాయ పాదయో:। చంద్రాయ జంఘయో:। బుధాయ జాన్వో:। భృగవే ఊర్వో:। అంగారకాయకట్యాం। బృహస్పతయెనాభౌ। శనయో హృదయె। సప్త ఋషిభ్యోముఖె। ధృవెశిరసి। ఇతినక్షత్రన్యాస:॥ - త్రుట్యై శిరసి। లవాయముఖె।రాష్ట్రాయై నేత్రయో:। క్షణాయ కంఠె। ముహూర్తా యహృదయె। అహోరాత్రాయైనాభౌ। పక్షాయమెహనే। మాసాయ దక్షిణ భుజె। ఋత వె వామభుజె। ఆయనాయ దక్షిణపాదె। సంవత్సరాయ వామపాదే। యుగాయ దక్షిణ పాదాగ్రె। మన్వంత రాయ వామపాదెగ్రె। కల్పాయపాదాఙ్గళీషు।

ఇతికాలన్యాస:

వర్ణన్యాసః బ్రాహ్మణాయ ముఖె క్షత్రియాయ బాహ్వో వైశ్యాయ ఊర్వో: శూద్రాయ పాదయో:। ఇతి బ్రాహ్మణాది వర్ణన్యాస:। మేఘాయముఖె। సరితే శిరసి। కూపాయ కంఠె। వాపయె హృదయె। సముద్రాయకుక్షౌ। నిర్ఝరాయ పాదయో:।

ఇతితోయన్యాస:॥

ఋగ్వేదాయ శిరసి। యజుర్వేదాయ దక్షిణ భుజె। సామ వేదాయ వామభుజే। అధర్వణ వేదాయ స్కంధె। సర్వోప నిషదెహృదయె। ఇతి హాసాయ జంఘయో:। పురాణాయలలాటె। అధర్వాంగి రసెనాభౌ। కల్పసూత్రాయ పాదయో:। వ్యాకరణాయ ముఖె। మీమాంసాయై హృదయె। ఛందోసి రుక్తాభ్యాం దక్షిణనేత్రె। జ్యోతిషెవామనేత్రె। శిఖాయైవక్త్రౌ। గరుడ తంత్రాయ దక్షిణ కంఠె। భూతంత్రాయ వామకంటె। ధనుర్వేదాయ దక్షిణ హస్తె। ఆయుర్వేదాయ వామహస్తె। యోగ శాస్త్రాయ హృదయె। నీతి శాస్త్రాయ పాదయో:। గీతాయవాచి। నృత్తాయకరయో:। కారువిద్యాయై రోమాసు।

ఇతి నిగమాదిన్యాస:॥

వసుభ్య: కంఠె। రుద్రేభ్య: దంతేషు। సరస్వత్యైజిహ్వాయాం। హిరణ్య గర్భాయ శిరసి। సర్వేభ్య:కేశేషు (రుద్రాయలలాటె। యమాయభృవోర్మధ్యే। అశ్విభ్యాం కర్ణయో:। వైశ్వానరాయ ముఖె। ఇంద్రాయ దక్షిణ భజె। బలాయ వామభుజె। విశ్వ కర్మణె దక్షిణహస్తె ప్రహ్లాదాయ వామహస్తె। నారదాయ దక్షిణ కుక్షౌ। అనంతాదిభ్య: వామకుక్షౌ। వరుణాయహస్తౌ। ప్యే: పాదౌ। విశ్వేదేవేభ్య: ఊర్వో:। ఋషిభ్యోజాన్వో: యక్షేభ్యోజం ఘవె:। రాక్షసెభ్య: గుల్భయో:। పిశాచెభ్య: పాదయో:। అస్సరేభ్య:। పాదాజ్గుష్ఠెషు। విధ్యాధరేభ్య: పాణ్యో: గ్రహెభ్య: పాదతలయో:। జంభకేభ్య: పాణినఖెషు। పూతనాభ్య పాదనఖెషు। కార్తికేయాయ దక్షిణ కట్యాం। అప్సరేభ్య: వామకట్యాం। గంధర్వేభ్య్య: ఓష్ఠయో:। సచరాచ రాయత్రైలోక్యాయ పాదయో:। దేహన్యాసః

ఇతిదేవన్యాస:॥

స్వలోకాయశిరసి। సూర్యాయ దక్షిణనేత్రె। చంద్రాయ వామనేత్రె॥ వాయువెనాసికాయాం। దిగ్భ్యేబాహుషు। ఋషిభ్యోహృదయె। పురందరాదిభ్య: హృదయె। మేఘెభ్య: కేశెషు। నక్షత్రెభ్యో భూషణేషు। అగ్నయెముఖె। సరస్వత్యైవాచి।

ఇతివైరాజన్యాస:॥

అశ్వమేధాయ శిరసి। నరమెధాయ లలోటె। రాజసూయాయ ముఖె। సవాయ కంఠె। ఏకాదశాహాయ హృదయె। ద్వాదశాహాయనాభౌ। సర్వజితేకట్యాం। విశ్వజితెవామకట్యాం। అగ్నిష్టోమాయ లింగే। అతిరాత్రాయవృషణయో:। ఆప్తర్యా మాయ ఊర్వో:। షోడశినేజాన్వో:। ఉక్థ్యాయ దక్షిణజంఘాయాం। వాజపెయాయ వామజంఘాయాం। అగ్నయె పాదయో:। చాతుర్మాసెభ్యో బాహ్వో:। సాత్రామణయె హస్తయో:। పశ్విష్ట్యాయ హస్తాజ్గుళిషు। దశాయ దక్షిణ నేత్రె। పౌర్ణమాసాయ వామనేత్రె। ఇష్టిభ్య: రోమసు। దర్భేభ్య: కైశెషు। స్వాహాకారాయ దక్షిణస్తనె। వషట్కారాయవామస్తనే। పంచమహయజ్ఞెభ్య:పాదాజ్గుళిషు। దక్షిణేభ్య: హృదయె। స్సోమేబ్య:కైశెషు। ఆహవనీయాయముఖా। దక్షిణాగ్నయెహృదయె। గార్హపత్యాయ పార్శ్వయో:। సభ్యాయ హృదయె। తమసెపాదయో:।

ఇతిగ్నిన్యాస:॥

మత్స్యాయ శిరసి। కూర్మాయముఖె। వరాహాయ నేత్రయో:। నారసింహ్మాయ హృదయె। వామనాయనాభౌ। పరశురామాయ కంఠె। దాశరథ రామాయ దక్షిణ భుజె। బలభద్రాయ

వామభుజే। కృష్ణాయ దక్షిణ పాదే। కల్కినే వామపాదే। మూర్తిన్యాసః ఇతిమూర్తిన్యాసః। శ్రీయైలలాటె। సరస్వత్యైముఖె। రత్యైగుహ్యే ప్రీత్యై కంఠె। కేత్త్యైనేత్రయోః। శాన్త్యై హృదయె। తుష్ట్యై ఉదరే। పుష్టైసర్వాంగేషు।

శక్తి ఇతిశక్తిన్యాసః।

జ్ఞానాయ హృదయె। ఐశ్వర్యాయ శిరసి। శక్త్యైశిఖాయాం। బలాయ సర్వగాత్రె। వీర్యాయ హస్తయోః । తేజసెనేత్రయోః।

ఇతిషడ్గుణ న్యాసః॥

అతలాయ పాదతలయోః। వితలాయపాదయోః। సుతలాయ జంఘయోః। మహతలాయ జాన్వోః। గభస్తిమతె ఊర్వోః। నింతలాయగుహ్యే। భువాయకంఠె। స్వఃనాసికయోః। మహయ హృదయె। జనాయ దృష్ట్యోః। తపాయలలాటె। సత్యాయ శిరసి। ఇతిలోకన్యాసః॥ = ఏవం షోడశన్యాసః।

ఇతి షోడశన్యాసః

మత్స్యాదీన్య తిరక్తానా మూల బింబానా మెవకర్తవ్యః। శ్రియాదిమూర్తీ+నాం। అధన్యాస ఏవక్షేత్ర జ్ఞన్య ననం। తస్మాన్మూలభింబస్య సజీవక కరణం క్షేత్రజ్ఞన్య ననం చకృత్వా శాంతి హోమం కుర్యాత్। శాంతిహోమః ప్రాచీన కుండెమధునాభూ స్వాహేతి శతం హుత్వా। సంపాతెన మూలన్యపాదౌ స్పృష్ట్వా। దక్షిణ కుండే ఓం భువస్వాహేతి పయసాతధాహుత్వా। సంపాతెన జఠరం। పశ్చిమ కుండె స్వవ: స్వాహేతి దధ్నాతధాహుత్వా। సంపాతేనముఖం। ఉత్తర కుండే భూభుర్వస్సువస్స్వాహేతి ఆజ్యేన తధాహుత్వా సంపాతెన శిర: స్పృష్ట్వా। ద్వాదశాక్షరైణ పయసాహుత్వా। సంపాతై: క్రమేణ మూర్ధాదిపాధాన్తం సర్వాంగం స్పృష్ట్వా। తద్దైవగుడెన విష్ణు గాయత్ర్యా శతం హుత్వా। తత్సం పాతెనముఖం ఏవమాజ్య మధుభ్యాంచహుత్వా ముఖం స్పృష్ట్వా। లోహజేదారుజేశైల జేవామూలాది+ బింబెషు తత్తన్మం త్రైశ్యయ్యావేదిస్థద ధస్తితెర్వా ప్రాగ్వాకుంభతోయై ఋత్విగ్భిర్వాక్రమేణ పలాశఖదిరా శ్వద్ధ చిల్వ శాఖాదిభి: ప్రోక్షణం కారమిత్వా వైతస్యాశాఖాయా విష్ణు గాయత్ర్యాచతుష్కాణ కుంభతోయె ఆగ్నెయ కుంభ+తోయమారభ్య గురు: ప్రోక్షణంకుర్యాత్। ఇదం చప్రోక్షణంముష్టి ముద్రయా। తత్వహోమన్యాసాది శాన్తి హోమన్యాసాన్తం కార్యం ఏకైనైవ గురునాకర్తుమశక్యం చెత్రుత్విజైహోమ కారయిత్వా। గురురెవన్యాసం కుర్యాత్+మూలబింబం తన్మంత్రెణార్ఘ్యాది గంధదూప దీపైరభ్యర్చ్య ప్రణవెనక్షీరము ద్గదధి గుడాన్నా నినివెదయిత్వా మూలబింబం శ్రియాది దెవీస్సదేవీ: కర్మార్చాం విమానస్థ బ్రహ్మాది పరివార్ శయనాసీన భూతానంతం చత+త్తదఘ్యాదిభిర భ్యర్చ్య। మూలబింబానాం రక్షా బంధనం కృత్వా నూతనై:

కంబళైర్వ స్త్రైర్వాచ్ఛాద్య ద్వాణతోరవారుణా అస్త్రమంత్రేణ అస్త్రముద్రాం ప్రదర్శ్యదశ్
సైన చక్రంధ్యాత్వాతన్మంత్రేణ బలిందత్వాఇం+ ఇంద్రాది విష్ణుప్రత్యా వరణం స్వస్థానేషు స్థాప్యేషు సౌరభ్యతత్తదగ్రేచతుర శ్రకుండం స్థందిలం వాకృత్వా ప్రాక్కుండె స్థండిలేవా అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య సంస్కృతే: సపిహృత్యగ్రత్రాతారమింద్రం। అయాశ్చాగ్నేశ్చయ మాయ ప్రసున్వంతం+ఇమంమెవరుణ। అనూసీయు:-స్తంతెపయాంసి-తమీశానమితి-చంద్రాద్యేష్ట కుండెషు తత్తన్మంత్రై: ఇతర పరివారకుండేషుచ సర్వావరణ కుండేషు ప్రాగారభ్య క్రమేణ పలాశఖదిరా+శ్వద్ధబిల్వోదుంబర కాశ్మీరసమిద్భి: ఆజ్యేనచరునాచ ప్రత్యేక మష్టోత్తర శతసంఖ్యయా ఆచార్యా నుమత్యా పృథ్విత వృతాస్త్రాషితా:। శ్రీవైష్ణవా: కుందసంస్కార మారభ్యజుహుయు:। అగ్నిప్రతిష్ఠామాచార్య+ ఋత్విజై: పరివార హోమంకుర్వరత్రు ఆచార్య: దారుశిలామయ మూలబింబ పిండికా: తధాధార శిలాశ్ర పూర్వ వదధివాస్య వస్త్రవేష్టితా: కృత్వా। బీజరత్న ధాతులోహ: పాత్రాణి ఏకైక బింబాది చతుష్టయ పూరితమ పరంపా+తానిధాన్య రాశిష్వధివాస్యద్వార పాలాది దేవానాం బల్యర్ధ పీఠాని శాలాయాంబ హిర్వాధాన్య రాశావదివాస్య పూర్వం శాలాయాం కృత్వా శయనానాం ఇదా నీమాలయాభిముఖ ముద్ధాప్య స్థాపితానాం బింబానా మర్ఘ్యాద్యుపచార నివేదనైశ్చ। మహాకుంబస్యాప్యే వంకృత్వా పలలరజనీ చూర్ణ్ లాజదధి పంయోమి శ్రంబల్యన్నంగ్రగ్రహిత్వా। శాలాబహి: ప్రాగ్భాగే। అద్యాశ్చ కర్మజాశ్చైయే భూతా: పాగ్దిశిస్థితాం। ప్రసన్నాపరితుష్టాస్తె గృహ్ణంతు బలికాంక్షిణ। ఇతి। దక్షిణె + ఊర్ధ్వలోకేస్థితాగ్రేషు విదిక్షుచ సంస్థితా:। భూమౌవ్యోమ్ని స్థితాయెచ బలింగు హెతిచెతి। పశ్చిమె। వినాయకౌంక్షెత్రపాలా: యెచాన్యె బలికాంక్షిణ:। పూషాద్యా: సాఫ్దాశ్చెవ ప్రగృహ్ణంతు మిమం బలిమితి॥ ఉదీచ్యాం కుముదాద్యాశ్చయె భూతాస్సర్వత స్థితా:। ఆగచ్ఛంతు చతే సర్వే గృహ్ణంతు తమిమంబలిమితి॥ తత్తద్దిగభిముఖం స్థిత్వా। బలిందత్వా ప్రాక్కుండె స్వప్న సిద్ధ్యర్థం ఓంనమోభగవతె స్వప్నాధిపతయె +సాంహ్యాం వ్యాంస్వంహింహీ స్వాహా ఇతి మంత్రేణ ఆజ్యేన శతవారం హుత్వా ప్రతిష్ఠార్థం హోమ సూత్రేణ మూలబింబరక్షా బంధనం కుర్యాత్। ఇదం రక్షా బంధనం బహుచెరవిషయం। పూర్వం ప్రతిష్ఠితం ప్రతిదిన్నం పూజితం బాలబింబాని నివేదనాన్తం సపూజ్య తత్పురత: పూర్వేనమ్మహ కుంభకరకోప కుంభ్ సంస్థాప్య మహాకుంబషు శక్తిం కరకోప కుంభేషు సుదర్శన విష్ణ్వాదీంశ్చ ఆవాహ్య పూర్వ వత్సం పూజ్య ప్రతికుండం

పూర్ణాహుతి:

మూర్తిపై: కారయిత్వా।పద్మోత్పల దళామోడెలమోహుత భుజోయది రక్తశ్వేతx భవేత్ జ్వాలోశ్చద క్షిణావర్తాః శుభంశంసంతి నిశ్చతం ఇత్యుక్తగంధవర్ణం వర్తె షు వైపరీత్యే

దృష్టె తమ్మోషశ్శోన్యర్థం చతురశ్రకుండె ఆజ్యేనపంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకం+ శతవారంహుత్వా తూర్య మంగళవాద్యవేదఘోషోయా వదుదయంకర్తుం నియమ్యయజమాన గురుమూర్తిక్ స పోస్వప్నార్థం శాలయాంత్యగ్నౌగే ప్రోగగ్రద భద్రేషు పాక్సిరస్కోశ్శయ నంకుర్యుః ప్రాతరుద్ధాయ+ నిత్యకర్మనరిసమాప్యశాలాయాం ప్రవిశ్యఏతేషాం అన్యతమస్యముదితె స్వంభాషణ సహవర్తవనయోః స్వముందనస్యజీణ్ నీలోంబరధరస్యశిరసినీలమాభరణస్యగధ భభగ్న శిబికౌద్యామోహణస్య భిన్నఛ్ఛత్రోలంబనస్య వలహిమోహణస్య దక్షిణముఖోష్ట్రాది నిషిద్ధవాహనారోహణస్య కపిసృగాల వృకేదంశస్యకం ఠపోదశిరచ్ఛేదనస్య దంతనతనస్య పర పీడనస్య పోశభాదస్య విధవాలింగనస్యన్ చపోషంద నపతిలోమజసహవర్త మానస్య గోపురప్రాకారవి మానవృక్ష పతనస్య తురగోమోహణస్య శక్తేః బౌద్ధాద్యాలయసెవనస్యమద్య సబృహదాది మహమోగి క్రతనసహవర్తనస్య దీపనిర్వాణస్యదెమోత్స వస్యగ్రామనగర పట్టణదాహస్య భక్ష్యఫలమూలభక్షణస్య మధూచ్ఛిష్టస్య భతైర్యుద్ధా ద్యమ్య అభ్యంజన స్యత్తైనలమరీ చిలవణశ్చ ఇత్యాదీనామన్యతమదశ నరూపేదుస్వప్న జాతేతద్దోష శాంత్యర్థం పూర్వవచ్ఛాంతి హోమం కృత్వా ఏకబెర విషయె విమానద్వార దక్షిణ భాగే వాస్తు పూజాం తత్పశ్చిమెస్థంది లేతద్ధోమంచ కృత్వా! సితపిందికౌదీని గృహీత్వా ఆయత్యశుచౌదేశె సంస్థాప్య అంతః ప్రవిశ్య బ్రహ్మాస్థానేహస్తావధికమానేన విగ్రహా నుగుణయతివిస్తారపీ నాన్నిష్కస్వర్ణ+యోగ్యగతో ష్టకములో వరణ చతుష్టయెనమధ్య గర్తైనచయుతాం ఏకావరదణ మధ్యగర్త యుతాంవా ఆధారశిలామాచ్ఛాదన పటంవ్యపోహ్య! విష్ణు గాయత్ర్యా విమాన్ధల సమాం నిక్షిప్య రత్న మౌక్తిక ప్రవాళ విష్ణు గాయత్ర్యావాస్తు హోమాగ్నా చరుసపి సమిద్భిః ప్రత్యేకం శతవారం హుత్వా అగ్రస్థ ప్రధమా వరణ గర్తేషుయవ వ్రీహినిష్పావ ప్రియంగు తిలమాషనీ వారశాలి తదన్యవహితద్వి తయ్యావరణె వజ్ర వకాక్తిక ప్రవాళ శంఖస్పటిక పుష్యరాగ చంద్ర కాన్తైన్తనీలాని తృతీమావరణె మనశ్శిలాహరితాలోంజన శ్యామనీనక సౌరాష్ట్ర రోచనగైరికాని చతుర్థా వరణె స్వర్ణ రూప్యతి మ్రాయ స్త్రపుక సౌవర్ణరౌప్యేణ మధ్య యర్తె శాలిబీజ శారద గ్రాయత్ర్యా విన్యస్య తదుపరి చతురంగుల ఘన దృఢెన ఉసరిగర్తె నపీఠెనశ్రీసూక్తెన పీఠాయ ఆధారశిలాసంధిం సుధ+భామ్యోరస్యా ధారశిలాంపూర్వవద్విన్యస్య తత్రరత్నలోహన్యాసం వాసమధ్య గర్తన్యాసంకృత్వాతదుపరి పీఠెనపుంసూక్తెన నిధాయ పూర్వ వదృఢీ కృత్యపిం దికొః పుణ్యాహజలెన్న పోక్ష్యతద్గ్రా ధూమధ్యభాగెనమ ఇవీమౌపరిగతా వశిష్టకణి కాగ్ర భాగె షోడశస్వరానూర్ధ్వ ముఖ సంచవింశదుప పదేషు ప్రాగా రభ్యకాదిమార్త పంచవింశద్వణ్ నియాది క్షాన్త దశోణాక ప్రోగాదిదిగష్టక గతోష్ట దళేషు సప్తదశదళాని విహాయపోగ్ర

ళేద్వయం మధ్య మదళేద్వయం ఇతరదళేష్వేకైకం షోడదశదళ పకెదిసోన్త ద్వాత్రిం శద్వర్ణో ద్వికద్విక సంఖ్యయా అవశిష్టాన్ త్రయాపునశ్చ ప్రాగవతత్పోర్శ్వయోశ్చద్వా దశదశపక్తి ద్వాదశో పదళేషు చతుశ్చ తురంతమతిరిక్తె + ప్రవిశ్య ప్రాగాదిక్రమేణప్రతిది శంత్రి. కత్రిక సంఖ్యయా అంతిమదశ ద్వితయ సంఖ్యయా చకాదిక్షాన్నోర్ణాంశ్చమదళ పక్తె ప్రాగ్దక్షిణోత్తర దళేషు పంచ పంచ సంఖ్యయా ఇతరదళేషు చతుశ్చతుస్సంఖ్యాకా ఉన్నోదం నమాన్తోన్విన్యస్య పక్షత్రయె ప్రాగాదిదిగష్టక స్థాధూముఖ ప్రధానదళేషు॥ ఓం విమలాయై నమః। ఓంఉత్కర్షిణ్యైనమః। ఓం జానయైనమః। ఓం క్రియాయైనమః। ఓం యోగాయై నమః। ఓంప్రహ్వ్యైనమః। ఓం సత్యాయైనమః। ఓం ఈశానాయై నమః। ఇతి శక్త్యష్టకం। ద్వాదశదళపక్తె। ఓంశ్రీవత్సాయైనమః। ఓం వనమాలాయైనమః। ఓం యోగాయై నమః। ఓం వైష్ణవ్యైనమః। ఓం వామలాయైనమః। ఓం పుష్ట్యైరమః। ఓంఉత్కషినణ్యైనమః। ఓం ప్రజ్ఞాయై నమః। ఓం సత్యాయైనమః। ఓంఈశానాయైనమః। ఓంఅనుకంపాయైనమః। ఓం పితామహ్యైనమః। ఇతిద్వాదశ శక్తిః॥ = ॥తతః క్రమేణవిన్యస్య చతుః పక్తె। ఓం అనుగ్రహాయైనమ ఇతి అనుగ్రహా శక్తిః కణి కాపువ భాగేవిన్యస్య శ్రీ భూమిందిక యూరప్యేవం విన్యస్యపిందికాయై నమ ఇతి పిందికా గంధపుష్పధూప దీపైరభ్య విష్ణుపిందికాం లక్షీరూపాం. శ్రీభూపిందికాంచ విష్ణురూపీ ధ్యాత్వా। నూతనవాససో ఆచ్ఛాద్య। అస్త్రమంత్రెణ అస్త్రముద్రా దశ నేనద్వి రాధూ ధామ మధ్యే చక్రంధ్యాత్వా శాలాం ప్రవేశ్య। ఏకబెర విషయె మూలబెర బింబాని బహు బెరవిషయె। కర్మాచ నాదీని తత్తన్మంత్రెణ అర్ఘ్యాది భిరభ్యర్చ్య ప్రణవేన చతుర్విధాన్నంనివేదనె నచసంపూజ్య పరివారాన పితత్తన్మంత్రెణ ఏవంసంపూజ్య ద్వార తోరణ ధ్వజ కుంభస్థ దేవతోః తత్తన్మంత్రెణ గంధాదిభిరభ్యర్చ్య బలించ దత్వా చతురుచ్చరిత సంగచ్ఛ్య పద శిరదస్కం తత్తన్మంత్రెణోద్వాస్య మూతి పైః స్వస్వ కుండేషు అగ్నికారిణ ఉక్తరీ త్యాప్రాయశ్చి త్తాహుతిం పూర్ణాహుతించ హుత్వేత్యారభ్య పరిధూర్ధ్వ సమిధౌ క్రమేణ హుత్వేత్యన్తం ఉపరిష్టోత్తం త్రంకార యిత్వా ఏవము పరిష్టోత్రంత్రంఆచార్యశ్చ తురశ్ర కుండె స్వయం కృత్వా మూలమంత్ర ముచ్చార్య సధూమంకుంద స్థాగ్నింధూ మద్వా రావానునాసయా పూరకవాయునా హృదయ+ కమలం ప్రవేశ్య తత్రస్థ భగవతి తీనం ధ్యాత్వా ఆచార్యః మహకుండాదీనుద్ధృత్య మూతి పైస్సహదద్యాత్। శయ్యావేదిస్థ ప్రతిమోద్ధరణం కరోమితి బ్రాహ్మణన్పృష్ట్వా। కుర్వీ తతదాజ్ఞాం గ్రహీత్వాతతః+కుంభానుద్ధృత్య తద్రంధ్రనిగ తా విభిన్న వారిధారమామాయ్ం సించ్ పురతోగచ్ఛెత్ తదనుప్రతి మామహకుంభోప కుంభధ దాశ్చమంది రాభిముఖాసు క్రమేణగ చ్ఛెయుః। ఏవంగచ్ఛత్సు స్థపతిమాచార్య

మధ్యేమోపినగచ్ఛేత్। అపరిమితనానావర్ణ ఛత్రధ్వజపతాకాచామర ధారిణః అపరిమిత త్రివిధాఙ్కురభాజన దధిలాజాది మంగళవస్తుధారిణః నానావిధాది విచిత్ర కాశ్చపురతో గచ్ఛేయుః విదచతుష్టయాధ్యయనశీలా విద్యద్భక్త భాగవతాశ్చ పశ్చాత్సహగచ్ఛేరన్। ఏవం మంవిరం ప్రదక్షిణీ కృత్యమందిరద్వార సమీపంగత్వాతత్ర ధాన్యరాశౌ మహకుంభా దీనానిక్షి ప్రెయుః। తత్రః మూలమంత్ర వ్యాపకన్యాసంకుర్వన్నధి యానైర్మూర్తీ పైస్సాక మంతః ప్రవిశ్యద్వారేక బెరమూతాది బింబాని బహకన్మాది బింబాని సదేవినిచ అర్ఘ్యపాద్య పారుకాచమనగంధాధి భిరబ్యర్చ్య। మూర్తీ పెణ ఏకైకాం మూర్తిం గ్రహీత్వాంతః ప్రవిశ్య పిండికాం ప్రదక్షిణీ కృత్యపిండికా కర్ణీకాగ్రభాగేప్రతిష్ఠాసీతి సామ్నాస్థాపయి త్వాస్వానుజ్ఞాయా బ్రాహ్మణైస్సహ మూర్తి పేషు ఆత్వాహష షమితి సూత్రెణ పర్వత ఇవా విచాచలి ః విచాచలిరితి మంత్రంచ ఏతత్సుసుముహూర్తె పిందికాకలరత స్థిత్విస ఫలకయుత. శైర్వ మంత్రెణ పీరమధ్యగర్తైక పద్మముద్రాందర్శ యిత్వా బింబశంకుం ప్రవేవయిత్వా దృఢంస్థాపయేత్। శ్రీ భూమ్యా వపిస్థాపయిత్వి బింబస్థాపిత ఫలకరంధ్ర లంబిత సూత్రైస్సమతాన్నిరీక్ష్య లాక్షస జ్జురసకుమ వాందగుగ్గు హ సమభాగా్ చూర్ణీ కృత్ తత్సముదామార్ధమానలైలెయంమృదు వహ్నినా బంధన మాగ్యం పక్వాతెన పిందికానా ముపరి సంపూర్య ధృఢీకృత్యమూర్తీ పిందికాశ్చ పుణ్యాహజలెన ప్రోక్ష్య మూల బింబపుర స్థితానేక అంగబింబాని త త్తస్థాన పద్మముద్రాందర్శ యి త్వాశయనూక్తరీత్యా నృసూక్తెన సంస్థాప్య కరక ద్వయోదర్ నాహ్యావచ్ఛ రావనిగ్ తావిచ్ఛిన్న జలధారయా మూలెన బింబాని పరిషిచ్య। దెవస్యపురతః తదభిముఖ మాసనే పద్మాసనే నూపవిశ్య స్వగుదాన్ప్రణమ్య ప్రాణాయామ భూత శుద్ధిం కృత్వా తత ఆవాహనం-అప్రకృతివశ్యం-నా శరహితం-ఆనందస్వరూపం। సర్వాన్తర్యామిణం। సదైక రూపం। అప్రాకృతస్థానగతం। బ్రహ్మణి వాద్యుత్కృష్టం। తేజః పుంజవ్యాప్త సకల జగదాధేయం। ఉత్పత్తి రహితం। ఏకం విశ్వేశం పరమాత్మానం ధ్యాత్వా తమవ్యక్తావయవ విగ్రహ విశిష్టత్వే నమహై భగవన్ మధుపశ్య ఆజ్యం పశ్యఅష్టధాన్యాని పశ్యన్యాః పశ్యేతిదర్శ యిత్వా। ఏవంశ్రియాది దేవినాం బ్రహ్మాది పరావారాణం నయనో న్మీలనంకృత్వా తన్నయ ననూన్మీలనానన్తతాం ఏతాన్యేవమధ్వాది మంగళ వస్తూని పూర్వవద్దర్శ యిత్వా సితోయగుర వేయజమానః తద్దర్శ వాయ శిల్పితా గోఃమధ్వాజ్య పాత్రె శలాకికే అష్ట ధాన్యానిచ గోవిందః ప్రియతా మితిదత్వాంజ వాజ్వధ నాత్మికాం దక్షిణం దద్యాత్। తతోవాదిత్ర కుశలాదిభిస్సహ మందిరాద్యాగ శాలాం ప్రవిశ్య కర్మార్చాదిబింబాని ప్రత్యేకం నూతనకం బళైర్వస్త్రైర్వా సమన్తాదాచ్ఛాద్య। పూరద్వవన్మధ్వాజ్యాది స్థాపన నయనోన్మీలిన మంగళ వస్తుదర్శనానిచ కుర్యాత్। యజమానః పూర్వా వద్గుర

వేకస్సర్వంద ద్యాత్। సర్వంచదద్యాత్। ఏకబెర విషమె మూలాది బింబానాం నయ నూన్నీలనమత్రైవ కుర్యాత్। ఇతినయ నూన్మీలనం॥ ఛాచాధివాసివతత్త ద్బింబోక్త సంజ్యావిశిష్ట తత్తద్బింబ సమానధ్యాత కూర్చ విశిష్టజౌదుంబర స్నానవి శిష్టకస్థెదహ్ ణే గర్భ్ మందిరేబహిర్వాసావరాశ్రద్రి శేస్థాపితైర్మూల బింబస్యసప్త దశకలశైః శ్రీభామూమ్యాంన వకలశైః బ్రహ్మోశయూస్సప్త కలశైః ఋషీణ్ంపంచకలశై సప్తదశకలశ స్నపనంపుటెద్రష్టవ్యః॥ అభిషెచనం కర్తవ్యం.

అథప్రాణ ప్రతిష్ఠా విధి :

అస్యశ్రీప్రాణ ప్రతిష్ఠా మన్త్రస్య బ్రహ్మా విష్ణుమహేశ్వర ఋషయః। ఋగ్యజుస్సామాథర్వాణి ఛందాగ్ంసి = సకల జగత్సృష్టి స్థితి సంహార కారిణీ పరాప్రాణ శక్తిః దేవతా ఆంహ్రీం క్రోం బీజం- స్వాహా శక్తి :ఓం కీలకం బింబప్రాణ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థే వినియోగః॥ ఆంహ్రీం క్రోం యరల వశషసహ ఓం హంసః ఆం జం ఘం-గం-ఖం-కం-పృథ్వీవ్యవస్తె జోవాయ్వాకాశ ప్రాణాత్మనే =

క్రోం-హ్రీం ఆం- హృదయాయనమ: స్వాహా ఆం-హ్రీం-క్రోం యరల వశష సహ ఓం హంసః ఇం-నం-ధం-దం-ధం-తం-శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాపానాత్మనే-క్రోం-హ్రీం ఆం ఈం శిరసెస్వాహా = యరల వశషసహ- ఓం హంసః=

ఉం-ఇం-ఝం-జం-ఛం-చం- వాక్పాణి పాదపాయూపస్థవ్యానాత్మనే-క్రోం-హ్రీం-ఆం-ఉం-శిఖాయై వషట్ స్వాహా-ఆం-హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః-ఏం-ణం ఢం-డం-డం-టం శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జి హ్వాఘ్రాణోదాత్మనే క్రోం హ్రీం-ఆం-ఐం కవచాయ హుం స్వాహా= ఆంహ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః ఫం-పం-భం-బం-మం-మనోహంకార బుద్ధి ప్రకృతి జీవ సమానాత్మనే - క్రోం-హ్రీం-ఆం-ఔం నేత్రాభ్యాం వౌషట్స్వాహా॥ ఆం-హ్రీం-క్రోం యరలవశషసహ ఓం హంసః-అం-యం-రం-లం-వం-శం-షం-సం-హం-ళం--ం- వచనాగమనానన్ద విహరణోత్సర్గానంద నాగకూర్మకృకర దేవదత్త ధనంజయాత్మనే-క్రోం-హ్రీం-అం-అః - అస్త్రాయఫట్ స్వాహా

ధ్యానం

రక్తాం బోధిస్థపోతోల్లసదరుణ సరోజాది రూఢాకరాబ్జైః
పాశం కోదండ మిక్షూద్భ వమలినగుణవం హ్యంకుశం పంచబాణా-
బిభ్రాణాసృక్కపాలాత్రినయన సహితాపీనవక్షోరుహాడ్యా-
దేవీ బాలార్కవర్ణా భవతుసుఖకరీ ప్రాణశక్తిః పరాన్నః

మూలమన్త్రః

ఓం-ఆం-హ్రీం-క్రోం యరలవశషసహ ఓం-హం సః- అముష్య ప్రాణ ఇహ ప్రాణః ఆం-హ్రీం క్రోః-యరలవశషసహ ఓం హంసః అముష్య జీవిఇహబింబేస్థితః- ఆం హ్రీం క్రోం యరలవశషసహ ఓం హం సః అముష్య సర్వేంద్రియాణి మనోహంకార బుద్ధిప్రదాన పృథివ్యప్తె జోవాయ్వాకాశ శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వాఘ్రూణ వాక్పాణి పాదపాయూ పస్థత్వక్చర్మమాం సరుధిర మేధోస్థిమజ్జా శుక్ర ప్రాణాపానవ్యానోదాన సమానాః ఇహాయాన్తు ఆయాన్తు సుఖంచిరం తిష్ఠంతు స్వాహా రక్షం తుస్వాహా ॥

శ్రియాదిదేవానాం-బ్రహ్మాది పరివారాణాం చేవమేవ కుర్యాత్.

ఇతి ప్రాణప్రతిష్ఠా విధి ః

కలశాభి షేకం

ఉక్త్వోన్య గర్భ గేహస్థానాం త్రిభిఃక కలశైరేకే నహస్నాపనక్రమోక్తరీత్యాక్రమేణస్నపనం కుర్యోత్. అత్రవిశేషాః ఉచ్యంతే. కలశానాం సదభ్ నవ వస్త్రవేష్టనం స కూర్చ పల్లవ ప్రక్షైక పశ్చ గభ గేహ ద్వారతోరణాది పూజాన, కర్తవ్యా పూర్వమేవకుర్యాత్. అత్ర స్నానాంగ రక్షాబంధనం మూలాదిబింబెషుకుర్యాత్. తదతరి క్షైపచారాన్మూలాదికూచె షు తత్తన్మంత్రైణకుర్యాత్. ఇదం విష్ణురితి నాద్యేనాపోహిష్ఠేత్యేర్యేణ ఇమంమెవరుణ ఇత్యాచామెన పవిత్రంత ఇతిపంచగవ్యేనఘ తస్నాతేలి సామ్నాఘ తేప దధి క్రావేణ్ణతి దధ్నాపయో వృతసామ్నాపయ సామధు దాతే తిమధునా మజ్జాయ యజ్ఞియెతికషాయేణ మానస్తోకేత్యుష్ణ తోయెన వషడ్తె విష్ణ వాస్రతిరత్నాం భస్యాయాః ఫతినీతి ఫలాంభసాహిరణ్యా గర్భస్సమ వర్తతేతిలోహవారిణ్ శన్నోదేవీతిమాజ్ నాంభసాగంధద్వారేతిగంధాంభసాత్రాతారమి తిసామ్నా అక్షతవారిణా ఇదంవిష్ణురితియవాంభసా ఇతికూర్చాని స్వస్వకలశైరభిషిచ్య నరద్వకూర్చానిపు రుషసూక్తేన శుద్ధో దక్రైనసహస్రధారాభిరబిషిచ్యవిముక్త సంధీనిపరిహృత్యమూలాదిబింబాని తత్తన్మంత్రైర్వస్త్రాది నీరా.నాంతోపఛారైః పూజయెత్. దీపప్రభంమణి మహావిష్ణు నామకం వ్యక్తావయవం ఆవాహనాధికరణ విగ్రహ సదృశం పరిణతతద్విగ్రహ వత్వేన విగ్రహైకం ధ్యాత్వా. తంమూలైనావాహ్య బ్రహ్మ రంధ్ర ద్వారాన్తః ప్రవిశ్యవ్యాప్య స్థితంధ్యాత్వా. బహుబెరం వగెహనేవక్ష్య మాణరీత్యా మూలబెరె మహాకుంభగత మిత్యారభ్య గురోః గ్రహప్రవేశానన్తం కుర్యాత్. వాహన విషయెవిశెషః స్వరూపతో గుణతశ్చ అనవధి కాతిశయ బృహత్వయుక్తం స్వరూపసత్యతదైక రూపం సకల జగరాధారధేయం కర్మ రహితం ఇంద్రియావశ్యం సర్వత్రోజ్వలం సదోజ్వలం

స్వరూపంత అథమభావ్రే [illegible] వృత్తియ్యరహితం సర్వదా చలన రహితం త్రిప్రకవ్యం జ్ఞాన పూర్ణాం [illegible] అప్పుడు స్వరూపం అప్రకృతి పర్వం వర్ణ వృత్తి నారహితం సర్వకాలేషు [illegible] విషయ ప్రకాశక యాపి జ్ఞానవంతం అథాఋజఅపుట [illegible] సమస్తం [illegible] ధారణ సమర్థం సమస్త వస్తు నియమన సమర్థం సత్త్వాది [illegible] రహితం [illegible] సమర్థం కర్మేంద్రియ రహితం తత్ప్రత్యం జ్ఞానేంద్రియ రహితం సర్వత్ర కర్మ జ్ఞానేంద్రియ రాహిత్య [illegible] సమర్థం గమనాగమన రహితం [illegible] కోటి ప్రభం జ్ఞాన స్వరూపం [illegible]

ఆశ్చర్యాత్మకం సర్వ.గద్వ్యాపితం సర్వ కారణం అష్టాక్షరప్రతిపాద్యం సర్వసంతోషకరం ప్రణవప్రతిపాద్యం ఏవంసర్వదావిష్ణుంధ్యాత్వా॥ అవ్యక్తేపరమవిగ్రహ విశేషకటత్వేన మహావిష్ణునామకం। వ్యక్తా వయవం। ఆవాహనాదికరణ వత్రగ్రహ సమానం। పరిణత తద్విగ్రహవత్వేన। విష్ణునామకంధ్యాత్వా+తం విష్ణుం స్వహృత్పద్మే పరమేష్ఠి మంత్రేణ। బ్రహ్మరంధ్రేణ్ వాహ్య। ఆంతః మనసాఅర్ఘ్యపాద్యా చమన। గంధ పుష్పధూపదీపాదీ ! సంనాద్యమూలెనాభ్యర్చ్య అంజల మధ్యేధ్యాత పీఠె హృదయ మధ్యే బ్రహ్మరంధ్రేణ పురుష మంత్రేణా వాహ్య। విశ్వమంత్రేణతుజో నిధానం స్వకకృపావ్యతిరేక్రణమేధ్యాస విషయం। నారాయణమజం। విభుం। ఆంజలిపీఠాం వృత్తి మంత్రేణ ప్రతిమాయావాహ్య। బ్రహ్మ రంధ్రేణోన్తః ప్రవిశ్యవ్యాప్యస్థితం ధ్యాత్వాక మూల బేరములెన మహకుంభగతాం మూర్తిం తదుపకుంభగత విష్ణ్వాది మూర్తింక వృతత్తన్మంత్రేణ తతః బాలకుంభగతోం మూర్తి ం మూలేన తదుపకుంభతోయ విష్ణ్వాది మూర్తి నావాహ్య బ్రహ్మరంధ్రాన్తః ప్రవిశ్య। పూర్వమావాహితమూర్త్యా ఏక్ భూతాః ధ్యాత్వా। బింబ బ్రహ్మరంధ్రె ఓంనమోనమితి ప్రణవం విన్యధ్య తెనపిహితంధ్యాత్వా। జితంత్రె పుండరీకాక్షనమస్తె విశ్వభావన। నమస్తెస్తు హృషీకీ కేశ మహపురుష పూర్వజా॥ ఇతిమూలాభిముఖోభవేత్యుక్త్వా। తెనైవ మంత్రేణ చాష్టాఙ్గం ప్రణమ్య ప్రణామ ముద్రాందర్శ యిత్వా ఆవనత పూర్వరాయ అద్ధాయస్వామిన్ స్వాగతంకిమిత్యుక్త్వా స్వాగతావాహన ప్రతిమాముద్రాందర్శ యిత్వా। ఏతదావాహనానన్తరం మూలమూర్తిషుమూలమంత్రాక్షరన్యా సంకుర్యాత్। స్థితాస్థితమాసనే సృష్టిం సంహారశయని సంహృతిం సృష్టిశయను సృష్టిం యాగ భోగశయన యార్వ్విశ్వ రూపెచస్థితిం యాశ్రియంసర్వత్ర స్థితిం వాకుర్యాత్। తత్తన్ముద్రాంచదర్శయేత్॥ ఏవంకృత్వా ఆంగబింబావాహనంకుర్యాత్। ఆవాహనపాత్రం విష్ణుగాయత్ర్యా అద్భిః ప్రక్షాళ్య మూలమంత్రేణా పూర్వహస్తాభ్యాంల లాటె ఆహృతజ్యోతిదీపాద్దీ పాన్తరమివ మూలబింబాదుత్పన్నా నావాహనాధికరణబింబ సమం మూర్తిం [illegible] హ్యూచె నతజ్జలేన తద్బింబమూర్ధానాం కే సంసిచ్యత త్తోయగతాం మూర్తిం మూలేనాంగబింబె బ్రహ్మరంధ్రాదన్తః ప్రవిశ్యవ్యాప్త్రాంధ్యాత్వా ప్రణమ్యతన్ముద్రాం దర్శ యిత్వాకించిదుద్ధాయస్వాగతంకిమిత్యుక్త్వా తన్ముద్రాం ప్రతి మాముద్రాంచ దర్శ యిత్వా ఈత్రసన్నిధత్స్వేత్యుక్త్వా। తన్ముద్రాందర్శయిత్వా।నిత్యం

స్థాతవ్య మితిప్రార్థ్యతన్ముద్రాందశఖయిత్వా। పుండరీకాక్ష విద్యయాసమ్ముఖీకృత్య। ఆవాహను ముద్రాంపశయిత్వా పూర్వం మంత్రన్యాసం। ఏవంసర్వేషామఙ్గబింబానాంబింబ క్రమేణవా బింబర్యాసౌకార్యైకయ। తత్తన్మూర్త్యావాహనానన్తరం తత్తన్మూర్తిశ్రియాదీనాం తత్తన్మూర్తిశ్రీవత్సాదంగ బింబానామివ ఆవాహ్య మహాకుంభద్వయజ లెనకూర్చేన తత్తన్మం త్రేణప్రోక్ష్య తత్తన్మంత్రషడంగవ్యాసంకృత్వా। యానాన్తఖః పరివారాణాం ఆనిరుద్ధపాదాదేవం ఆవాహనప్రోక్షణేకృత్వా। బ్రహ్మరంధ్ర యోః క్రమేణ సృష్టిసంహృతిన్యాసౌకృత్వా। ఇతరేషాం తత్తన్మంత్ర సడంగన్యాసం కృత్వా। శాలాంతః పవిశ్య। గరుడపింతికాం గ్రహీత్వాత దాలయం ప్రదక్షిణీ కృత్య। పుణ్యాహజలెన ప్రోక్ష్యపిందికాంతన్మంత్రేణ గంధాదిభిరభ్యర్చ్య। పూర్వవద్వస్త్రాచ్ఛాదన చక్రధ్యానే కృత్వా। శాలస్థ గరుడ మూర్తి సంపూర్యోక్తాలం కారవేదవాద్య ఘోషైర్మూర్తిపైరానీతాంతదాలమం ప్రదక్షిణీకృత్యద్వారే స్థితాపూర్వ వత్తత్తన్మం త్రేణాభ్యర్చ్య। ఆచార్యః మూర్తిపైస్సహ మూర్తిం గ్రహీత్వాస్తః ప్రవిశ్య। ఇత్యారభ్యేవం శ్రీభువావపా స్థాపయిత్వేతి విహాయః పుణ్యాహజలైరప్రోక్ష్యేత్యస్త్రం కృత్వా। పద్మస్థితాసనే పద్మముద్రాంప్రదశ ర్య। తదంగ బింబంతన్మంత్రేణ సంస్థాప్య। తత్పురతః తదభిముఖం నవ్యాసప్రసూపవిశ్య। తన్మూలబింబెవాసుదె వాదిమూర్తిభ్యఃదీపాద్దీపాన్తరమివనిర్గతిశంచతస్రగ రుమూర్తిమావాహసంకృత్వా। పునః ఏకీభూతాః ధ్యాత్వాతామేకీభూతాం గరుడమూర్తిమావాహనాధికరణ సమాంధ్యాత్వా। కర్మాచ్యామి వావాహ్యతస్మాత్త దంగడ బింబేష్వేవ మావాహ్యామహా కుంభజలేనత న్మంత్రేణ ప్రోక్ష్య తన్మంత్రేణ న్యాసం కుర్యాత్। ఆనంతస్యాపిసంకర్షణా దెవమావాహనాదికం కుర్యాత్। మూల బింబెన సాకంకృత ప్రతిష్ఠాంగక్రియాణాం కాలాన్తరేకవి ప్రతిష్ఠాక్రియాణాం సర్వేషాం కుముదాది పరివారాణాం ఏవమావాహనాదికం కుర్యాత్। ఆపశిష్టంమహా కుంభజల ప్రతిష్టితంచేన్మహా పీరంతత్రనిక్షిపేత్। తదభావేకూపాదౌ నిక్షిపేత్। వహనస్రవిధివదగ్ని ప్రతిస్థాప్య। ఆది మధుశ్రణిషు ప్రక్షిప్యతస్మిన్ సవ్యంజన భక్ష్యహవీంషి పక్త్వంనియమ్య నయజమా నూయురుః ప్రతిష్ఠితమూర్తిన్ పార్శ్వం సమాసాద్య భమౌదండదవత్ప్రణమ్యోర్థ్వాయం చితాంజలి పుటః ప్రహ్యాస్తిష్ఠ॥ గురువత్సల భక్తానామభిప్రెతోర్థ సాధకః। ప్రార్థయెత్వా మహాందెవ మదనుగ్రహ కామ్యయా। సన్నిధత్స్వచిరం స్తానై కల్లితే శ్రద్ధయామయా। ప్రసీద దేవదేవైశ పూజా మపిగ్రహణమే। గ్రామన్య రాష్ట్ర దేశానాం ప్రజానామందిరా మపి। దెహి పుష్టిం చతుష్టించ గతించ పరమాం తథా॥ ఇతి గాథాం వాసుదేవాయ విజ్ఞాప్య।తన్మూర్తి మంత్రేణ మదుపర్కం నివేదయెత్। తతో గుర్వనుజ్ఞ యాయజమాన: భక్తి గోభూస్వర్ణాం దదామీతి దెవా దక్షిణ హస్తె ఉదక పూర్వకం దద్యాత్ దెవపాదయో:ఆత్మానం పుత్ర పౌత్రాది దారాహస్త్యాది వాహనదాసీదాసాది సర్వస్వసహితం యుష్మత్స్వామి కమితి విజ్ఞాప్య। తదాలయస్య నానాలంకార పరికల్పితై:

నానా విధ వాద్యఘోషై: నృత్తైగ్ నైర్వేదఘోషైశ్చ భగవన్తంతోషయిత్వా। నానాసంఖ్యాకే ఘూపచారేస్వాచార్య: యాంకాంచక సంఖ్యా మాశ్రిత్య ఉపచార్ చతుర్విధాన్నై నివేదనాన్తం కుర్యాత్. మహానసే ఆగ్నేయ యామ్యయోర్మధ్యే పూర్వం కల్పితోత్రృతి షాగ్నైగోహ్ పత్య వృత్త కుండాదగ్ని మాహృత్యత త్పూర్వభగస్థ ఆహవనీయ చతుర శ్రకుండెక్కరే ప్రక్షిప్య వరణం తత్తస్థానేషు నిక్షిపేత్. తేషు ప్రతిష్ఠితానాంద్యాతానాం వాద్వారా వరణ దేవానాం బలిదాన పూర్వకం ఉత్సవం కుర్యాత్॥ = వెదభాష్య ప్రబోద పారాంశ్చ పరిసమాప్య కర్పూర నీరాజనాదికం కృత్వా మహదాశీర్వాదంచా కారయేత్ = ఆచార్య: పూజ యేత్తస్మి ప్రతిష్ఠాదివసె ప్రభుం। సౌవర్ణై: కుసుమైర్వస్త్రై: నూ:తనైరంగుళీయకై: కేయూర హారవలయైరు పవీతోత్తరీయకై:। క్షైత్రా రామ గృహైర్విత్తైర్గజ వాజధనైస్తధా। దాసీదాసెన చతధాహస్త్యశ్వ శిబికాదిభి:। ఏవం ప్రకారై రన్యైశ్చ తోషయేద్గురుమాత్మవాన్। ఆత్మానం పుత్రదారాంశ్చ సోదరాంతన్నివేదయేత్. మాతత్వేన పితృనత్వే బంధుత్వేన గురూత్తమం। స్వాత్మత్వేన సంభ్రామ్య ప్రణమ్యచపున: పన:। సహస్రంధెన వేదేయా దక్షిణా గురవేతదా। సహస్ర నిష్క ప్రతిమాణతి దక్షిణాచోత్తమోత్తమా। తదర్థ్మధ్య మజ్ఞెయా తదర్థ్ లోధమామతా। అధవా దక్షిణోదేయా శతం హెమమనుత్తమం। యధావిత్తాను సారేణ దక్షిణా పరికీర్తితా। కర్మణాకష ణీ దీనం అంగత్వేనయ ధామతం। తదిష్ట శిష్టం సకలం గురోరెవధ నంభవేత్. ఋత్విజామపిసర్వేషాంత ధామ్నాయెష్వధీ తినాం బ్రహ్మణానాంత్వ విదుషాం భక్తానాం పురుషోత్తమే। తద్దైకాయన నిష్ఠానాం ద్విషట్క నిరతాత్మనాం। వాసుదేవే కనిష్ఠానాం ప్రస్తద్వాక విధామపి। యతీనాం బ్రమ్మచారీణాం వనస్థాశ్రమ వాసినాం। అన్యేషాం విష్ణు భక్తానాం అస్మిన్నర్థ్ నుయాయినాం। విష్ణుకర్మ రతానాంచ సదస్యానాంచ దక్షిణా। దెయాగోభూహిరణ్యాది యదావిత్తానుసారత:। కాలజ్ఞానాంతధా గీతనృత్య వాద్యాది కుర్వతాం। యధాహ్ం విత్తవాసోభి: కుర్యాత్తృప్తిం యధెప్సితాం। స్థాపకోదేవ దేవస్యయ: పూర్వం దేశికోత్తమ:। తేషాన్త సదనం కార్యం తద్వం శ్యైరపి నిగుణై:। పూజా ప్రీతికరీచైవ దేవస్య కమలాసన॥ = ఏవంభగవన్తం గుర్వాదీంశ్చ తోషయిత్వా స్థితం శుద్ధం ప్రవణం వినయాన్వితం కర్తా విష్ణుగాయత్ర్యాక్షాళితం సువర్ణారిపాత్ర దెవస్య పురతోధాన్యరాశౌ మూలెన నిక్షిప్య। గంధామ్బునా పూర్య అష్టాణోన ద్వాదశాణోన వాఅభి మన్త్ర్యేతి విష్ణు గాయత్ర్యా సకృత్స కృదభిమన్త్ర్య ఆప్లావనె కృత్వా। పూర్వోక్తరీత్యా ప్రణవేన స్పృష్ట్యె త్యారభ్య కూచ్ నప్రోక్ష్యేత్యన్తం అర్ఘ్య సంస్కారం కృత్వా। పంచోపనిషన్మంత్రై: స్వహృత్పద్మాత్తదఘ్యో్ దకే విష్ణుమావాహ్యా। ప్రణవేన గంధ పుష్పాదిభి రభ్యర్చ్య। తతత్తత్క ర్తారం దేవసమీపె తదధిముఖం దాయిత్వా। తదంజలింసాధితార్ఘ్యే దకైస్సం పూర్యాచార్యో భగవన్తముద్దిశ్యత్వ యావినాన మెకించిన్మాం వినాతవ శస్తధా। తస్మాన్మామాత్మ సాత్కర్తుం ప్రసీదవరమెశ్వర। వామౌస్థలిత పాదాన్తం

భూమి రెవావలంబనం। త్వయ్యేవ ప్రతిపన్నానాంత్వమెవ శరణం విభో। ఇతి విజ్ఞాప్య స్వస్థాన్మనస: యజమానాంజలిస్థ: సపుష్పార్ఘ్య తోయంస్వాంజతా గ్రహీత్వా ద్వాదశాక్షరేణ తత్తోయంభగవత్పాద పంకజ యెస్సమస్య। కర్తురాత్మానమపి అయమాత్మాయుష్మదీయ మితిసమర్ప్య దేవం త్రి: ప్రణమ్య। స్వాత్మానమపిసమప్యేత్। గర్భగేహస్థ సర్వబింబా న్నూతనైం కంబళైర్వ స్త్రైర్వాసమంతా దాచ్ఛాయేత్। ఏకబెర విషయెత్ర్య హంకవాపం బంధయెత్। చతుర్థేహన్యుద్ధాపయేర్యజమాన: భగవతాను గ్రహతోజాన్ గురుం పురస్కృత్య బహిన్గత్య కృతకృత్యేన చెతసా గురుం సాక్షా ద్భగవన్తం ధ్యాత్వా ప్రణమ్యయానమారోప్య నానావిధ ఛత్రచామరాద్యలంకార వాద్యఘోషై: గ్రామం ప్రదక్షిణీ కృత్యతహం ప్రవేశయిత్వా। తదనుజ్ఞయా స్వగృహంగచ్ఛేత్ గురు: ఏకబెర బహుబెరయోస్త్రిరాత్రం దేవాదిభి: పూజ్యమానత్వాత్తూష్ణీం స్థిత్వా చతుర్థేహనిసుముహూర్తె ఏకబెర బద్ధం కవాటముద్ఘాటయేత్। ఉభయత్రా పిచతుర్థెహనిషట్సూక్తం మధ్యయ స్నపనేషు చతుర్థస్నానాచనసహితం అన్యతమస్నపనం నిత్యోత్తవాంతం పూజాఇచ్ఛకృత్వా। తద్దినేధ్వజ మారోప్య ధ్వజారోహణ పూర్వకముత్సవంకుర్యాత్। తదారభ్య ఏక మారభ్యద్వాదశాన్తెషు యధాశక్తి అభిమత కాలాం సంకల్ప్యతదాది పూజాం కుర్యాత్॥= ఇతి శ్రీరంగరాజేన కృతి: శ్రీపాద్మ తంత్ర ప్రతిష్ఠా ప్రయోగస్సంపూర్ణ:॥ =

ప్రతిష్ఠా ప్రయోగస్సంపూర్ణః

శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ -

శ్రీరంగరాజ: కురుతే అంకురావాప పద్ధతి:

ప్రథమావరణేవాపి ద్వితీయార్యవరణేపివా। తృతీయ్యావరణేవాపి చతుర్థావరణేపివా। పంచమా వరణే స్వాభిమతేచే దేశికోత్తమః। చతుర్దిక్షుచతుర్ద్వారంచతుర్వందనమాలికం। దర్భమాలాపరిక్షిప్తం ముక్తాదామ విరాజితం। వితానక్షౌమ విస్తారం గోమ యాలిప్త భూతలం। ప్రదీప మాలావితత మక్షత్రైశ్చాపి సర్వశః। సుదాచూర్ణైశ్చధవళైశ్చిత్రితాభ్యంతర స్థలం। మంటపం కల్పయిత్వైవం షోడశ స్తంభ సంయుతం। అత్ర ఆవరణాని పారమేశ్వరోక్తాని॥ షోడశస్తంభ సంబద్ధ: విశ్వామిత్రోక్త:॥ అస్యమంటపస్య ఆయామవిస్తారౌ పాలికాది తత్సంఖ్యాది పరిమాణాను గుణౌ సంగ్రాహ్యౌ పాద్మే యాగోప కరణానాం మాత్రాంగుల విధానాత్, మాత్రాఙ్గులైన। అష్టాఙ్గు లోచ్ర్ఛాయేణ అగ్రే ఏకాఙ్గుల వలయషోడశాఙ్గుల విస్తారేణ మూత్రైకయాత్ చిలాన్తం క్రమాన్తం హ్రస్వేనవదనేన। ద్వాదశాఙ్గులోచ్ర్ఛాయేణ ఊర్ధ్వ మధ్యాధ: ప్రదేశేషు సప్తషట్చతు రంగుళ విస్తారేణ అగ్రాత్క్రమాత్ హ్రస్వేన బిలేన పఞ్చాఙ్గులోచ్ర్ఛాయ అష్టాఙ్గుల విస్తార పీఠేన చయుతో ద్వూర్వ కుసుమా కారా అంభోజ సదృశ ముఖాపంచవి శత్యం గులోత్సేధాపాలికా। సప్తాఙ్గులో చ్ర్ఛాయేణ ఘటికారేణ షడంగుల విస్తీర్ణ మధ్య వదనే నదిన్చతుష్టయ స్థెచతురంగుల వదనైన షోడశాఙ్గుల విస్తీరేణోదరేణ ఊర్ధ్వ భాగేన। అర్ధోత్తర దశాఙ్గులోచ్ర్ఛాయేణ పూర్వ వద్విస్తార హ్రస్వ యుక్తేన బిలేన సార్ధచతురంగులోచ్ర్ఛాయాష్టాగుల విస్తారయుతేన పీఠేన చయుతాద్వా వింశత్యంగులోత్సేధా ఘటికా॥ షడంగులోచ్ర్ఛాయేణఅగ్రేద్వాదశాఙ్గుల విస్తారేణ శరావాకారేణ క్రమాత్ హ్రస్వేన వదనేన దశాఙ్గులోచ్ర్ఛాయేణ ఊర్ధ్వమధ్యాధ: ప్రదేశేషు సపాద పంచాఙ్గుల సార్ధ చతురంగులోంగుళిత్రయ విస్తారేణ ప్రకమాత్ హ్రస్వేన బిలెన చతురంగులోచ్ర్ఛాయ ద్వ్యంగుల విస్తారయత పీఠెన చయుత: పింశత్యంగులోత్సేద: శరావాశ్చ। ఏతే ఏవంకర్తవ్యా:। అత్రోచ్ర్ఛాయాదికంపారమేశ్వరోక్తం యద్వోచ్ర్ఛాయాదికం పాదోనమర్ధం పాదం వావిభవాను గుణం భవతు। పాలికాదయ: యధా విభవం స్వర్ణాది లోహజావామృణ్మయావా సంపాదనీయా:। అన్యాన్య పిమృత్సం గ్రహణాంకురాపణోపయుక్త ద్రవ్యాణి సంపాద్య। తత: ప్రధా నకర్మదినాత్, పూర్వం ద్వాదశేనవమేసప్తమె పంచెమె తవాహని అంకురార్పణంకుర్యాత్, అస్మిన్ అంకుర కర్మణి బ్రహ్మాణం త్వాం వృణీమహై। ఆచార్యం త్వాం వృణీమహె। ఋత్విజంత్వాం వృణీమహె। ఇతితత్తత్క్రియా నుగుణం సంఖ్యావిశిష్ట యజమాన కత న్యాకరణానన్తరం ప్రక్షాళిత పాణిపాద: కృతాచమన: ఆచార్య: సాయంకాలేతత్త త్ప్రధాన

క్రమహ సంకల్ప పురస్సరం ఉత్సవయాత్ర తయా అంకురార్పణ కర్మకరిష్యే ఇతి సంకల్ప యజమానేన సహసాక్షత పుష్పాంజలిః గర్భ గేహ ప్రవిశ్య భగవత్పురతః ప్రతిష్ఠి యాలోత్సవబింబే అర్ఘ్య గంధ పుష్ప ధూపైరభ్యర్చ్య శంఖనాద మంగళ గీత నృత్తతూర్యనాద సర్వ్యతతి ఘోషైస్సహ ఉచ్చైః గిరా దేవదేవజగన్నాథ యాత్రోత్సవ నిమిత్తకం ధ్వజారోహమంకురారోపం కరిష్యామి ప్రసీద ఓం ఇతిధ్వజాజ్ఞారే + దేవాది పాత్రి పాలికా స్వంకురారోపం కరిష్య మిప్రసీద ఓం॥ ఇతి ఉత్సవాజ్ఞారే దెవదెవ జగన్నాథ తీర్థ యాత్రానిమిత్తతః॥ ఇతి తీర్థాజ్ఞారే॥ దెవజగన్నాథ ప్రాయశ్చిత్తనిమత్తతః॥ ఇతి ప్రాయశ్చిత్తాం పరె॥ దెవదెవ జగన్నాథ మహాస్నాన నిమిత్తః పాలికాస్వాజ్ఞారారోపం కరిష్యామి ప్రసీద ఓమితి॥ స్నానాంకురే విజ్ఞాప్య కుర్వీతితదా జ్ఞాంశిరసా ధృత్వా అలంకృత్య సైనాస్యం గరుడం చయానమారోహ్యం ఛత్రధ్వజ పతాకాత్రి విధాజ్ఞార భాజన తూర్యఘోష ఛత్ర భాగవత యుత్విముని శాకున సూక్తపాఠకైశ్చ సహప్రాచీముదీచీంవా ఆదూరాం దిశం గత్వా అత్రభగవదనుజ్ఞా స్వీకార సహితః విష్వక్సేన గరుడ సంబంధః పాద్మే॥ ఉత్సవాధ్యేయోక్తః॥=॥ అనుజ్ఞా స్వీకార ప్రకారశ్చ పారమేశ్వరోకత్తః॥ అయంచ భగవదర్థ ప్రతిష్ఠానంతరాంగాం కురార్పణఏవ ప్రతిష్ఠాయాం పూర్వ భగవద్విష్వక్సేన గరుడానామభావాత్ ప్రతిష్ఠాం కురార్పణె అనుక్తత్వాచ్చ తత్రమనోహరే శుచౌదే శెతత్తదం కురార్థం మృత్సం గ్రహణ కర్మకరిష్య ఇతి సంకల్ప్య ఓం సహస్రార హుంఫడితి పుణ్యాహం వాచ్యతజ్జలెన అస్త్రమన్త్రెణ ధరణీం ప్రోక్ష్య సంస్పృశ్య ఏకాగ్రచెత సావరాహ ముత్తం ధ్యాయ భూసూక్తం జపిత్వా బంభూమ్యైన మితి కుసుమైరభ్యర్చ్య ఖనిత్రెణ ఓం నమోభగవతే వరాహాయెతి ప్రాఙ్ముఖ మృదం ఖాత్వా లోహజెవా వెత్రజెవాభాజనే మూల మంత్రెణ పాలికాది పూరణోపయుక్తామ్ మృదం సంగృహ్య ఏవన్నది గోకులాభ్యాం వాలుకాగోమ యెచ పృథక్పృథ క్పాత్రె సంగృహ్యావాస సాచ్ఛాద్యతాని పాత్రాణి రథెవాగజెవా అశ్వెవా ఆరూఢైః ఋత్విగ్భిర్వాపయ ఆచార్యః పూర్వవద్విష్వక్సెనాది సహితం గ్రామం ప్రదక్షిణీ కృత్య అంకురార్పణ శాలాం ప్రవిశ్య తత్రపాత్రాణి స్థాపయిత్వా బహిర్నిర్గత్యస ఋత్విగాచార్యః స్నాన పవిత్రోర్ధ్వ పుండ్ర ప్రాణాయామన్యాస పూర్వకగాయత్ర్యా దిజపసం శుద్ధః నూతన క్షౌమాధరోత్తరీయ వస్త్రోష్ణిషాంగులీయ కకుండల పరిమళ గంధ సృగలంకృతః బహిశ్శాలాయాః పాణిపాదౌ ప్రక్ష్యాళ్యాచమ్య అంతః ప్రవిశ్య శుద్ధ జలెన పాలికాది క్షెత్రం అస్త్రమంత్రెణ సంప్రోక్ష్య షోడశ సంఖ్యాక మాత్రాఙ్గుల పరిమిత కోష్టార్థం శాలామధ్యే అత్రషోడశ సంఖ్యా శాలామధ్యభాగౌ పారమెశ్వరోక్తా అష్టోత్తర శతసంఖ్యాపన గాయతనాని పంచదశ చనిపాత్య పశ్చిమ భాగమారభ్య చతుః చతుః పఙ్క్తి విహాయ ఏకైకాం విమృశ్య

దక్షిణ బాగమారభ్యత్రిస్త్రి: పజ్త్రిర్విహాయ ఏకైకాం విమృజ్రీ హిభిర్వ్యాఢక పరిమితై: ప్రతికోష్ఠం క్రమేణ చతురశ్రం వృత్తంవా పీఠం కృత్వా। పాలికానాం పాదోనాదిపరిమాణ పక్షాశ్రయణే। పీఠప్రహీనామపితథైవ। పాలికావిష్ణు గయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య। తత్సంధేహం సహదేవిదూర్వాశ్వర్థ పల్లవానిబద్ధ్వా। కుశకాశతృణైస్తద్బిల మూలాన్యావరుద్ధ్య। మృద్వాలు కాకరీష చూణైనం క్రమేణా పూర్య ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖోవా। ఓంక్షాం నమ: పరాయ పరమేష్ట్యాత్మన ఇతి మధ్యేన్ద పదయోఘటికా:। ఓం యాం నమ: పరాయ పురుషాత్మన ఇతి అగ్నెయాదినైఋరుత్యాన్తం పాలికాశ్చ। పరమేష్ఠిమంత్రేణ వారుణె ఘటికాశ్చ। బంరాం నమ: పరాయ విశ్వాత్మనేనమ ఇతి వాయువ్యాదీశానాన్తం శరావాంశ్చ సంస్థాప్య। సంస్థాపనంచ ఏవం ద్వాదశ కోష్ఠాత్మక బ్రహ్మపదే। పూర్వపశ్చిమ మధ్యే పశ్చిమ భాగె ఏకం కోష్టం విహాయత పూర్వాద్యైశాన్తం ప్రాదక్షణ్యేన ద్వాదశ ఘటికానస్ప్ స్థాప్య। ఏవం ఇతర కోష్ఠ సంఘెష్వపి ఘటికాది ప్రత్యేక మశక్తా ప్రతివ్యూది హి। వాసనోపరిభాగే సంక్షెప్య:। అష్ట చత్వారిం శత్పక్షె ప్రాగాయతానినవ। ఉదగాయతానిచ ద్వాదశ సూత్రాణి నిపాత్య। పూర్వ పశ్చిమ దక్షిణోత్తర పంజ్త్రెషు ద్వాద్వౌవిహాయ। ఏకైకాం పంజ్తిం విమృజ్య పూర్వ పశ్చిమ మధ్య మపంజ్త్రా పశ్చిమ భాగ ఏకం చతుష్కం విహాయ। పూర్వాద్యై శాన్తం చతుష్కెషు ఏకైక కస్మిన్చతుష్కె। అగ్నెయా ద్యైశాన్తంచ పూర్వ వద్ఘటికాదీన్ సంస్థాప్య। షట్త్రింశత్పక్షె। ప్రాగుదగాయతానిచ సూత్రాణి నవనిపాత్య। పూర్వ వద్విమృజ్య। బ్రహ్మాద్యైశాన్త చతుష్కెషు। పూర్వ వద్ఘటికాదీన్ సంస్థాప్య। చతుర్వింశ పక్షె ప్రాగాయ తానినవ। ఉదగాయతాని షట్చని పాత్య। పూర్వ వద్విమృజ్య। ఐంద్రాద్యైశాన్త చతుష్కెషు పూర్వవత్సం స్థాప్య: ద్వాదశపక్షె ప్రాగాయతాని చతు:। ఉదగాయనితాని పంచచని పాత్య। ప్రాగాయత మధ్య పంజ్త్రాపశ్చిమ ద్వితీయాద్యైశాన్తం పూర్వవత్సం స్థాప్య: (ప్రాగాయత మధ్య పజ్త్రాపశ్చిమది) షోడశ పాలికా మాత్రపక్షె ప్రాగుద గాయతానిచ పంచని పాత్య। ఆగ్నెయా ద్యైశాన్తం పాలికాస్తం స్థాప్య॥ యద్వే కుంభం పరిత: షోడశాష్టావిదిక్షు। చతస్ర: పాలికాన్తుసంస్థాప్య। సర్వస్మిన్న పిప్రక్షిళనాది వస్త్ర వెష్టినాన్తం పూర్వవత్॥ ఘటికా దిత్రితయాశ్రిత మష్టోత్తర శతాదిసంఖ్యాపంచక మంకుర పాత్రైయద్వప వికల్పెన ప్రాప్తం॥ తథాపిమహోత్సవ। ధ్వజారోహ। తీర్థపవిత్రారోహ ప్రతిష్ఠా జీర్ణోద్ధార సహస్ర కలశాంకురెషు। అష్టోత్తర శత సంఖ్యాత్మ కోత్తమపక్ష:। అష్ట చత్వారింవత్షట్త్రింశ సంఖ్యాత్మక మధ్యపక్షె త్రాదరణీయ:। నతుచతుర్వింశతి సంఖ్యాది। పారమేశ్వరే మహోత్సవేత్యారభ్య ధోక్తత్వాత్॥=॥ పాద్మె॥ ఉత్సవ తీర్థంకురయో: ఉత్తమ మధ్యమ పక్షయోరే వవిధానాచ్చ। ఉత్తమాక్షిప్తిరుదితాజ ఘన్యాక్షిప్తిరుచ్యతే। ఇతి పాద్మ వచనాత్। జఘన్యత్వెన పరిగణిత

ఘటికా ద్విత్రితయాశ్రిత సంఖ్యా చతుష్టయమద్ధ్యే। ప్రాథమిక సంఖ్యాద్వయ స్యమధత్వమ పశిష్ట సంఖ్యాద్వయ స్యేధమత్వంచ సిద్ధం। పాలికానాం పశ్చిమ దేశె ఆఢకధాన్య పీఠె। ఆఢక పూరణహా౯ం ససూత్ర వస్త్రం గంధోదకరత్న త్రయంకుంభం నిక్షిప్య।తస్మిన్నశ్వద్ధ పత్సవాని నిదాయ। సీవారశాలిముద్గశ్యామాక ప్రియంయవతిల గోధూమ సష౯ఫమాష కుళుద్ధ నిష్పావ వైణ వధాన్యా వినూతన పాత్రెనిక్షిప్య। తదృత్విజ్మూర్ధ్ని నిక్షిప్య। సుతూర్య ఘోషషం ధామప్రతదక్షిణీకృత్య। మంటపం ప్రవిశ్యపాలికా పూర్వభాగె। ద్రోణ శాలితదధ౯ తండులకల్పిత పీఠె విన్యస్య। తానిబీజ నిగోక్షీరేణ ప్రక్షాళ్య। నవవస్త్రెణి చ్ఛాద్య పుణ్యాహం వాచయిత్వా।తజ్జలెన శాలాం అంకురాప౯ణ సామగ్రీశ్చ సంప్రోక్ష్య। బహిశ్శంఖ భెర్యాది వాద్యాన్యా ఘోష్య। ఘటికాసు క్రమేణ జట మకుటం ముఖ్య హస్తాభ్యాం యోగ ముద్రామ పరాభ్యా మక్ష మాలాకుండికే చబిభ్రాణం కుండలాద్యాభరణ పీతామ్బర స్రక్ చందన అలంకృతం పద్మె బంధ స్వస్తి కంచతుర్ముఖం। పాలికాసు ప్రాదక్షిణ్యేన పద్మచంక్ర శంఖ దండధర చతుర్భుజం పీత్బార శ్రీవత్సకాస్తుభాకల్ప వనమాలాది భూషిత మతిరిక్తం జనార్ద౯నం। శరావేషు। త్రినెత్ర మరుణం జటమకుట ధారిణం చతుర్భుజం నీలకంఠ మిందురెఖా విభూషితం వైయ్యాఘ్ర చర్మవసనం సర్వాభరణ భూషితం। కరాభ్యామపి ముఖ్యాభ్యాం వరదాభయం స్ధిత పరాభ్యాంచ హస్తాభ్యాం బిభ్రాణం పరశుం మృగం। ఈశానం చధ్యాత్వా॥ తోరణ ద్వార కుంబాంశ్చయధా విధి సమభ్యర్చ్య। పాలికాదీనాం అష్టదిక్షు॥ కుంభెషు శుద్ధ ప్రాచ్య కుమదాదీం శ్చభ్యర్చ్య। గౌమాద్యం పాలికావాసం వినాన్యత్ర సమాచరేత్। దెవప్రాగాది ఘృత పూర్వం కుర గంధశాలి తండులా౯ ప్రునెషు సంగృహ్య। తాభ్యాం ఘృతం గృహీత్వా। ఘటికాదిషు బీజావాప నక్రమెణ ప్రతిసాత్రం పాదేశుశోభనమితి సంహిమధ్యె సుభద్రమితి మూర్ధ్ని సుమంగల మితి సంసిచ్య। ఏవందూర్వాం కురగంధ తండులానుక్తస్ధానేషు। ఉక్త మంత్రెని ౯క్షిప్య। తోరణధ్వజ ద్వారకుంభాం శ్చయధావిధి సమభ్యర్చ్య। పాలికానాం అష్టదిక్షు। కుంభెషు శుద్ధ ప్రాచ్యా కుముదాదీంశ్చాభ్యర్చ్య। గ్రామాద్యం పాలికావాసం వినాన్యత్ర సమాచరేత్। దెవ ప్రాగాదియోగేన బలిం స్ధానత్రయెత్వపి। ఇతి పారమెశ్వరోక్త ఉత్సవాధ్యాయ వచనాత్॥ ఘటికాసు ప్రత్యేకం బంబ్రహ్మణెనమ ఇతి గంధ పుష్పధూప దీపై: పాలికాసుబం నమో భగవతే జనార్ద౯నాయ ఇతి శరావేషు బం ఈశానాయనమ ఇతి క్రమెణీభ్యర్చ్య। ప్రక్షాళిత మవాహన పాత్రం బం సోమాయనమ: ఇతి జలేనా పూర్య హస్తాభ్యాం లలాట సమముధృత్య। అగచ్ఛశిరస్కం సోమ మంత్రం చతురుచ్చార్య సోమం పాత్రెవిచన్య తస్మాత్సోమంకుంభె ప్రతిష్ఠ గోక్షీర వర్ణో కుముదాలంకృత ద్విభుజం శిరశ్చ క్రమస్ధానే విప్రల మండలం దివ్యకిరీహది

భూషణ వస్త్ర మాలాలంకృతం పద్మ మధ్యే ఆసీ భంధ్యాత్వా। సోమమన్త్రేణార్ఘ్యాది భిరభ్యర్చ్య। పాయసాన్నం నివేద్యపాలికా దీనాం పూర్వ భాగే చతురశ్ర కుండెస్థండిలెవా విధి వదగ్నిం సంస్కృత్య। ఘృతేన ఓం నమోనారాయణాయ స్వాహేతి అష్టోత్తర శతాహుతీంశ్చ హుత్వా। చరుణాన్నృసూక్తేన షోడశాహుతీ:। మూలమన్త్రేన పూర్ణాహుతి:। సంపాత గ్రహణీ సోమ మన్త్రేణ శతాహుతీశ్చ హుత్వా। లోహజమృణ్మయె వాపాత్ర సంపాతాజ్యం సంగృహ్య అగ్నిముద్వాస్య॥ హస్తాభ్యాం దూర్వామూలాని గృహీత్వా। తపగ్రెస్త దాజ్యం గ్రహీత్వావ్యత్యస్త హస్తాభ్యాం ఘటికాదిషుస్థాపన క్రమేణ ప్రతిసంఘదూర్వాభేధేనచ। ఓంసుశోభ నాయనమ ఇతి సించేత్॥ ఘృతారోపణ ప్రకార: పారెమెశ్వరోక్త:। అవశిష్టా సంపాతాజ్యం బీజపాత్రెనిక్షిప్య సోమమన్త్రం శతవారం జపిత్వా। ఆచార్య: శ్రీవైష్ణవానుజ్ఞయా ద్వాదశాక్షరెణ ఘటికాదిషు క్రమెణ బీజానిపాఙ్ముఖ: ఉదఙ్ముఖో వావాపయెత్। ఆచార్యానుజ్ఞయా అన్యేపి శ్రీవైష్ణవా: వాసుదేవ ధ్యాన పురస్సరం తూష్ణీ క్రమెణావపెయు:। ఉక్తబీజానా మలాభెముద్గమేకం వావాపయెత్। సర్వత్ర బీజాని మృచ్ఛిరాచ్ఛాద్య। ఉక్తబీజాని కుసుమవాసి తవారిభిస్సంసిచ్య। ఘటికాదీ్ ప్రతివ్యూహ: వితానైరాచ్ఛాద్య॥ ఓం కుముదాయ నమ: ఇతి ప్రత్యుప చారం మంత్రోచ్చారణ పూర్వకం। ఇదం పుష్పం గృహాణ స్వాహా। ఇమంధూపం గృహాణ స్వాహా। ఇమందీ పంగ్రహాణ స్వాహా। ఇదంఅహ్ణం గృహాణస్వాహా। ఇతి పూజాపూర్వకం బలిందత్వా। ఏవం కుముదాక్షాద్ నామ పితత్తన్మంత్రెణ శుద్ధాన్నెనన పూజాపురస్సరాం బలిం దద్యాత్। ఏవం ప్రతి దిన దివానిశం బలిందద్యాత్। సోమకుంభె సోమం ప్రతి దినం దివానిశం పాయసాన్న నివేదనాన్తం సంపూజ్య। తత్రదీపావనిర్వాణా్ కృత్వా। శ్రీవైష్ణవా్ గంధపుష్ప తాంబూల ఫలైస్సంపూజ్య। గుర్వాచార్య ఋత్విక్పరిచార కా్యధా విభవం విత్తైస్తోషయిత్వా। బీజాన్యభివృద్ధ్యర్థం ప్రతి దినం హరిద్రావారిభిస్సంచేత్। అమావాస్యాది శ్రవణీది మెషసంక్రమణాదిషుస్నప నానాం నియెమెన క్రియమాణత్వేన నిత్యత్వాత్ నతేష్వం కురాప్ణం। నిత్యేచస్నపనేనాపికాతుకంనాం కురాప్ణ మితిపాద్మ వచనాత్। నైమిత్తిక కామ్యే స్నపనేష్వపి పితృతీయ దినేస ద్యోవా అంకురాప్ణు। పూర్వేద్యురంకుర న్యాసోబ ధ్వాకౌతక మంగళం। అధివా సశ్చబింబస్య సద్యోవాసకలంభవేత్॥ ఇతి వచనాత్। ఉత్సవాంకుర స్సప్తమదిన ఏవ కర్తవ్యం:। ఉత్సవారంభ దివసాదర్వాగహని సప్తమె। అంకురానావ ప్రదితి వచనాత్ యాత్రాఙ్కు రస్తు ప్రధమదినే।ప్రదోషెయా గసదనై ఈశాన భాగే సంస్థాప్య ఇతి వచనాత్॥ ఇతరాంకురావెర పాస్తురా వెవశాలాన్తరేకర్తవ్యా:॥ పారమెశ్వరే అంకురానప్యెద్రా త్రాదిత్యారభ్య అహ్నానిషెధాత్। మంటపాన్తర విధానాచ్చ। సద్యోఙ్కురావాపస్తు

సచాకర్తవ్య:। అంకురాపర్ణ కర్మయెనారబ్ధం తెనైవ తత్ప్రధాన కర్మకార్త్స్యేన కర్తవ్యం। తదశక్తౌ స్తత్పుత్రస్తచ్ఛిష్య:। ఋత్విజోవా తదనుజ్ఞ యాకుర్యు:। మృణ్మయా: పాలికాదయ:। సకృదుపయుక్తా:। పున:నసంగ్రాహ్యా:। తత్సంగ్రహె। అంకురేష్వపిరక్తేషు శ్యాద్యవర్ణయుంతేషువా। అప్రరూఢేషు సర్వేషుతథా తిర్యగ్గతేషుచ। అస్పృశ్యైర్నెతేషాంభిన్న భిన్నేషు చపున:। పాలికాదిషునష్టెషు పతితెషు యథాతథా। వల్మీకాది ప్రరోహెచ మూషికాద్యైశ్చ భక్షితే। శాంతి హోమశ్చకర్తవ్యో బ్రాహ్మణానాన్తుభోజనం ఇతి వచనాత్॥ సకృదుపయుక్త మృణ్మయ పాలికా పున: సంగ్రహాది మూషికాది భక్షణోక్తదోషేషు అంకుర పాలికా సంబంధేషు। శాన్తిహోమ బ్రాహ్మణ భోజనే ప్రాయశ్చితత్తతయా విహితే॥ అత్రశాన్తి హోమ: పంచోప నిషదాజ్యేన శతసంఖ్యయాకర్తవ్య:। కర్షణ మారభ్య బహుషుస్థలేషు తథైవ విధానాత్। బ్రాహ్మణ భోజనంచ యథాశక్తి యథాదోషం కర్తవ్యం। ప్రధాన కర్మమధ్యే పాలికాదిషు దుష్టేషు తెషాంత్యాగ ఏవ। నతువునస్థాపనం। ప్రమాణిభావాత్॥= చౌర్యాగ్నిదాహాది దోషేషు ఇదమేవ ప్రాయశ్చిత్తం। ఆరబ్ధ కర్మమధ్యేనైమిత్తికం కర్మాన్తర మాగతంచేత్ తదర్థ ముపి అంకురాపర్ణం కర్తవ్యం। యతికంచిత్కర్మార్థ మంకురాపర్ణేకృతే తత్ప్రధాన కర్మణో విఘ్నె జాతె। తానంకురాన్ పరిత్యజ్య। ప్రాయశ్చిత్తార్థం పూర్వవచ్ఛాంతిహోమం కృత్వా। అష్టోత్తర శతవార సంఖ్యయామూలమంత్రజపం కుర్యాత్॥ హరి: ఓం॥- ఇతి శ్రీరంగరాజకృత: పాద్మోక్తాం కురాపర్ణ సమాప్త: -

శ్రీ - శ్రీ - శ్రీ -శ్రీ - శ్రీ

యాగోపకరణ విధి:

(కుండలక్షణంచ)

హరి: ఓం॥ శ్రీనృసిహ్మగురుపూర్వసంతతిం వాసుదేవ పద్మ పద్మశేఖరాం। పంచరాత్ర పరిశీలనో ద్వృతాంభోవయా మిసతతం దయానిధిం॥ యాగోప కరణానాంచ లక్షణం లిఖ్య తేధునా। శ్రీనృసిహ్మతనూజేన రంగరాజెనధీమతా। ప్రాచీం నిశ్చత్య చతుర్విం శత్యాచార్య ముష్ట్యంగులిపరిమితాం ప్రాకృశ్చిమ రేఖాం కృత్వా తన్మధ్యేలాంఛయిత్వా ప్రాక్పశ్చిమ రేఖా పరిమిత సూత్రస్య ఆదిమత ద్రేఖా ప్రాగగ్రెనిధాయ తత్సూత్రాగ్రం వృత్తార్థం భ్రామయిత్వా ఏవంపశ్చిమాగ్ర మారభ్య వృన్తరం కుర్యాత్। ఏవం వృత్తద్వయె కృతె దక్షిణోత్తర పరిసూత్ర సూత్రె పరిసూత్రాన్తర నిపా:। తయోర్మధ్యె పూర్వరెఖా మధ్య లాంఛనంచ గృహీత్వా దక్షిణోత్తర రెఖాం కృత్వా। తస్యాం రెఖాద ధికాంశం పరిత్యజ్య। తత: ప్రాగ్రెత్రైం రెఖాగ్రతుష్టయ పార్శ్వయెస్తద్రెఖాష్ట పరిమితాష్ట సూత్రాణి పాతయిత్వా।

తద్బంధి చతుష్టయె కోణార్ధం లాంఛయిత్వా। తల్లాంఛన మధ్యదేశెషు రెఖాచతుష్టయ కృత్వా। తద్రెఖా మధ్యదేశె చతుర్వింశత్యంగు మూనెన ఖాత్వాఖాతాదు పరితద్వ్యంగుల విస్తారా శతం కృత్వా। తద్బహిర్ద్వాదశాఙ్గుల విస్తారాం చతురంగులోన్నతాం తామసమెఖలాంకృత్వా। తదుపరి అష్టాంగు విస్తారాం చతురంగులోన్నతాం రాజసమెఖలాం తదుపరి చతురంగులోన్నత విస్తారాం సాత్వికమెఖలాంకుర్యా దేవం చతుర శ్రకుందం కృత్వా। ఏతత్కుండ మధ్యా ద్వాదశాఙ్గుల పరిమితమాయామార్ధ భాగం గ్రహీత్వా మధ్యాదధాదికాష్టాఙ్గుల పరిమిత కోణార్ధంచ గ్రహీత్వా। తదుభయమెకీకృత్య అర్ధాధిక వింశత్యంగుల పిరమిత మెతత్సూత్ర మూలం కుండమధ స్థాపయిత్వా। ఏతదగ్రం పూర్వ పశ్చిమ భాగయోరంక యిత్వా। తదంకోన మధ్యదేశె ఏకోత్తరచత్వారింశదంగులి పిరమితాంజ్యాం కృత్వా ఏతజ్యా మధ్యాదెత స్త్రైతం దక్షిణ స్థాపయిత్వా। పూర్వజ్యాగ్రాన్తం భ్రామయిత్వా। తత: పశ్చిమజ్యాగ్రాన్తం భ్రామయెచ్చాప కుండం భవతి। చతురశ్ర కుండమధ్యాత్కోణ సూత్రం గ్రహీత్వా। తత్సూత్ర ద్వాధశాఙ్గుల పరిమిత కుండార్ధ భాగామాదాయ అవశిష్ట భాగెం ద్వెధావిభజ్య అగ్రత: అర్ధాదిక ద్వ్యంగుల పరిమిత ఏకం భాగం పరిత్యజ్య అవశిష్ట భాగెన కుండభాగమెకీ కృత్య। అర్ధాధిక చతుదశాఙ్గుల పరిమితై: తత్సైత్ర మూలంకుండమధ్యెస్థాపయిత్వా తదగ్రం సర్వదిక్షుభ్రామయెచ్చేద్వృత్త కుండం భవతి ఏవం వృత్తకుండం కృత్వా। × చతురశ్ర కుండం షోఢావిభజ్య ఏతత్షడ్భాత్రం ద్వాత్రిం శదంగుల పరిమితం మూలత: కుండమధ్యెంసస్థాప్య అగ్రం పార్శ్వ యోగమయిత్వా। ఏతదగ్రయోర్మధ్యదేశెద్వాత్రిం శదంగుల పరిమిత సూత్రం పాతయెచ్చెత్రికోణ కుండం భగవతి। పంచధా విభజ్యెతి పాదాన్తరమాదాయ వాత్రికోణకుండం కుర్యాత్। చతురశ్రకుండ మష్టధా విభజ్య। ఏతదష్టభాగం నవాంగుల పరిఇతభాగత్రితయెన ఏకీకృత్యద్వెధావిభజ్య ఏకభీగ సూత్రమధాధిక షోడశాంగుల పరిఇతం మూలత: కుండమధ్యె స్థాపయిత్వా।తగద్రం షట్సుకోణెషు పాతయిత్వా తదగ్రమదెశెషుసమభాగషుషట్యూత్రాణి పాతయెచ్చెత్ షట్కోణ కుండం భవతి। చతురశ్ర కుండం చతుర్విం శతభాగం కృత్వా। పశ్చిచ్చుతదిక్షు బహిరేకైకం భాగం పరిత్యజ్య చతురశ్రకృత ద్వావింశత్యం గులిపరిమిత కుండమధ్యె సూత్రం స్థాపయిత్వా తత్సూత్యాగ్రాత్కోణాగ్ర గృహీత్వా తదగ్రం చతుదిక్షులాంఛ యిత్వా। తనదిఙ్మధ్యాం కంకోణ యోర్మధ్యదేశెష్వష్టసు సూత్రాణిపాతయె కెపజ్తి: ఓష్ఠాద్బహి: చతురంగులోన్నతి విస్తారాం అగ్రెకించిన్ని మసూక్ష్మరెఖాంకణి: కాంకృత్యా।తత:ద్వ్యంగుల విస్తీర్ణాం కణి కాయాం ఈషదున్నతాం కెసరావనితస్యాంనవ వృత్తర శతసంఖ్యాన్యాససంఖ్యాకా: కెసర కారరెఖా: యూవచ్చెదష్ట కోణ కుండం భవతి। పంచదశాఙ్గులసూత్ర మూలంకుండ మధ్యె

స్థాపయిత్వా౹ తత్సూత్రాగ్రం సమం పచధా విభక్తేషు దిక్ష్వంకయిత్వా౹ తదం కనమధ్యదేశేషు పంచసుతిర్య గష్టాదశాఙ్గుల సూత్రాణి పాతయేచ్చేత్పంచ కోణం భవతి౹ దశాఙ్గుళ సూత్రేణ వృత్తం కృత్వా తద్బహి: పంచదశాఙ్గుల దీర్ఘం మూలమారభ్యాగ్రాన్తం క్రమేనదశషట్చతుర్ద్వి కాఙ్గుల విస్తీర్ణామశ్వద్ధ పత్ర సదృశాం యోనింకృత్వా౹ యోనివృత్తయోర్మధ్య సూత్రం లోపయేచ్చేద్యోని కుండం భవతి౹ అధవా అంగులివశాత్ కుండకల్పనముచ్యతే౹ పూర్వోక్త స్థానయోష్షష్ట్యంగుల చాపయుక్తం షట్త్రిం శదం గులాజ్యాయుక్తచ అర్ధ చంద్రకుండం కుర్యాత్౹ ద్వాత్రింగ మయిత్వా౹ తదగ్రయోర్మధ్యతస్తిర్యక్ ద్వాత్రింశదంగుల సూత్రం పాతయేచ్చేత్త్రికోణ కుండం భవతి౹ పంచదశాఙ్గుల సూత్రమూలం మధ్యతస్థాపయిత్వా తదగ్రం గ్రహీత్వా దిక్షుభ్రామ యేచ్చేద్వృత్త కుండం భవతి౹ ఏవం వృత్త కుండం కృత్వా౹ పూర్వవత్కర్ణికాదళాని కుర్యాచ్చేత్పద్మ కుండం భవతి౹ అంగుల పంచమాంశ సహిత షోడశాఙ్గుల సూత్రమూలం మధత స్థాపయిత్వా౹ తదగ్రం సమేషు పంచస్థానేష్వంకయిత్వా౹ తదంకన మధ్యదేశేషు పంశ్య: కర్తుంన కృత: కృత్వాతత: కెసరాపెక్షయా ఈషదున్నెతాంచతురం గురిస్తారాంవళింవని౹ తస్యాంద్వాదశాష్టావా దళానికృత్వా౹ తతస్తద పెక్షయా ఈషదున్నతాం ద్వ్యంగుల విస్తారా మగ్రావనింతస్యామూర్ధ్వ ముఖానినూచ్యగ్రెసదృశానితచ్చాగ్రాణి కృత్వాతదగ్రమధ్యేషు ఉపదలాని కుర్యాచ్చేత్పద్మకుండం భవతి॥

చసుఅంగుల పంచమాంశ సహిత ఏకోన వింశత్యంగుల సూత్ర పాతయేచ్చేత్పంచ కోణకుండం భవతి౹ షోడశాఙ్గుల పరిమిత సూత్రమూలం మధ్యతస్థాపయిత్వాతదగ్రంస మెషుషట్ స్థానెష్వంక యిత్వాతదంకన మధ్యదేశెషు షట్సుషోడశాఙ్గుల సూత్రం పాతయేచ్చేత్ షట్కోణ కుండం భవతి (ప్రాదోన షోడశాఙ్గు పిరమిత సూత్ర మూలం మద్యత స్థాపయిత్వా౹ తదగ్రం సమేష్వష్టి స్తానేష్వంకయిత్వా తదంకన మధదేశిష్వష్ట సుద్వాదశాఙ్గుల సూత్రం పాతయెచ్చెదష్ట కుండం భవతె) పాదోన షోడశాంగుల పరిమిత సూత్ర మూలం మధ్యత స్థాప యిత్వా౹ తదగ్రం సమెష్వష్ట స్తానేవ్యంకుత్వాత దంకన మధ్యదెశేస్వష్టసు ద్వాదశాఙ్గుల సూత్రం పాతయెచ్చెదష్టకోణ కుండం భవతి౹ అస్మిన్పక్షెపి పూర్వదద్యోని కుండం కుర్యాత్౹ ఏతదంగుల వశాత్షణ్ణ వత్యంగులి పిరిమితాదిచ తురశ్రాది కుండాని కృత్వా౹ సర్వేషాం కుండానాం ఖాతాదుపరి ఏతద్వ్యంగుల విస్తారెణ గళం కృత్వా౹ తత్తత్కుండాను గుణ్యేన పూర్వవన్మెఖలాత్రయం కుర్యాత్౹ పద్మకుండ వ్యతిర్వి సర్వకుండానాం ఖాతమధ్యే శంకుం స్థాపయిత్వా౹ ప్రతిదిశం చతురంగుల మానెన వృత్తం కృత్వా౹ తద్బహిష్షడంగుల మూనైన వృత్తం కృత్వా౹ ప్రధమ వృత్తె మూలంతం ష్టాంగులాయ మవిస్తారామగ్రాన్తం క్రమెణాధికాయామ విస్తారాం షడంగులోనతాం కణికాం కృత్వా౹

ద్వితీయ వృత్తె అష్టసుదిక్షు అష్టదలాని అష్టాఙ్గులోన్నతాని కుర్యాత్। ఏవం పద్మం కృత్వా యస్య కుండస్యయప్యాం దిశిస్థిత్వాహోమం కరోతి తస్యాం దిశిమెఖలోపరి పంచదశాఙ్గులాయతాం మూలెదశాఙ్గుల విస్తీర్ణా మగ్రేఏకాఙ్గుల విస్తీర్ణాం మూలె ఏకాగ్రత:ఏకాఙ్గులెన కుండాన్త: ప్రవిష్టాం మెఖలాకోటి సంబంధాం మెకలామధ్యే భాగస రంధ్రామశ్వద్ధదళ సదృశాం యోనిం కృత్వా। యోమూల భాగె చతురంగులోన్నతం మూలెత్ర్యంగులె సహిన మగ్రెషడంగుల సహ నంనాళం కుర్యాత్। యోని కుండుతునయోని: కార్య:॥ ఇతి కుండ లక్షణం సంపూర్ణం॥

శ్రీస్రుక్స్రువ లక్షణ ముచ్యతె:

స్ఫుటిత సక్రిమిభన్నోర్ధ్వ శుష్కసకోటర వాతాదిపతి తద్వ్యతిరిక్తా సలాకఖదిర వికంకత చిల్వశమివ్మారణాశ్వద్ధ వటప్లక్షోదుంబరార్కస్వతమ యజ్ఞా వృక్షంఛిత్వా। తెసవృక్ష మూలాగ్రాను గుణ మూలాగ్రాస్రుక్స్రువౌ కుర్యాత్। అథవా ఏవం స్రుక్స్రువౌ సంపాద్య సువర్ణాద్యన్యతమ లోహెన భూషయెత్। యద్వా సువర్ణరమ్యత త్రామ్ర కాంస్యన్యత మెనకుర్యాత్। తత్ర స్రుకర్కణార్థమాచార్య బాహుదండ సమాయుతం పంచవింశత్యాచార్య మష్టయం గులాయతం దాషడంల విస్తారం ఫలకం సంపాదయతం త్రిధా విభజ్య ఏతత్త్రిషుభాగేష్వగ్రెభాగం పునర్ద్విధావిభజ్యతయోరగ్రభాగం పున: పంచ ధావిభజ్య। ఉపరిచతుర్భాగైర్మూల మారభ్యాగ్రాన్తం క్రమెణ షట్పంచ థావిభజ్య। చుతుస్త్రిద్వేకాంగుల విస్తీర్ణ్యం క్రోడ వక్త్రసదృశం స్రుచోగ్రం కల్పయిత్వా। అవశిష్ట పంచమాథోభాగెన ద్వ్యంగుల విస్తీర్ణం గళం కల్పయిత్వా। గళోభయపార్శ్వ మర్ధాంగుల నిమ్నాయామసదృశ విస్తారం కృత్వా। ఏతద్గళాదగ్రాన్తం ఉక్తమానాదధి భాగం ఛెదయిత్వా। ఏతదధోభాగం దండోపరితనం సమ్నామ విస్తారం చతురశ్రం వృత్తం వాకృత్వా। తంత్రిధా విభజ్య మధ్యభాగెన సమాయామ విస్తారగాధం శోభనాకారం వృత్తంగతం కృత్వా। గతం బాహ్యం సమం త్రిధామండలీ కృత్య ప్రథమ మండెలెఅష్ట దళాని కృత్వా। ద్వితీయ మండలం చతుర్థా మండలీ కృత్య। ప్రథమంనాభిం కల్పయిత్వా। ద్వితీయ త్రితయమండల యోర్ద్వాదశ వోషడ్వా అరాణి కృత్వా। అవశష్ట మండలంనేమిం కృత్వా। తత్ బహిస్థితమండలేయ వోన్నతాం మెఖలాంకృత్వా। చతురశ్రపక్షె మెఖలాయా బహి: కోణేషు చతుష్కంబా కుర్యాత్। తమారభ్యా గ్రాన్తంచతుర్యవ విస్తీర్ణాం వివరం కుర్యాత్। గతాధార పృష్ఠభాగె సరోజ పృష్ఠసదృశం కూర్మపృష్ఠ సదృశంవా మధ్యె చతుశ్రపీఠయుక్తం కుర్యాత్। ఏతస్మాదమాభాగద్వయ మష్టదా విభజ్య ఏతేషుమూలే ఏక భాగం ద్విధావిభజ్య తయోర

ష భాగేన కుండం కృత్వా తదాస్యే ఉపరితనభాగన ఊర్ధ్వ దళపద్మం కృత్వా। తత్కర్ణో

కాయుఘ్వైదండం స్థాపితం కుర్యాత్। అథవాతస్మూల భాగం త్రిధా విజ్యాయవోన్నత

వలయత్రయాంకితం కుర్యాత్। ఏతస్మాల భాగాదుపరిభాగ పంచకేన సృత్తమష్టాస్త్రం

వాపడంగుల సహసందండం కుర్యాత్। తదుపరితా నాష్ప మాగ్రెభాగెన ఊర్ధ్వదళ పద్మం

వంర్యాత్। అథవాతద్భాగం త్రిధావిభజ్యాయ వోన్నత వలయత్రయాంకితం స్రుచంక్రుత్వా।

చతుర్వింశత్యాచార్య ముష్ట్యంగులాయతమూలాదారభ్య అగ్రాన్తంర్వ్యంగుల ఘనవిస్తారం

సమతలోపరిభాగం సరోజస్పృష్టైన కూర్మ్పృష్టైనవాసదృశ్య పృష్టభాగం వృత్తం కృత్వా।

ఉపరితస్మధ్యేయవోన్నతాంయదఘనాంభిత్తిం కృత్వా తత్పార్శ్వ యోర్ధాజ్గుల నిమ్న

మర్ధాజ్గుల విస్తీర్ణాం నాసాగత్సమంగత్ద్వయంకృత్వా తత్పరితోవిధ్యమాన భాగం గళం

కల్పయిత్వా। తత్రయవోన్నతమయుగ్మ వలయం కృత్వా గత్పృష్టమధ్యత: యవోన్నతాంరెఖాం

కృత్వా అధావశిష్టభాగం ద్వావింశత్యం గులాయమతం మూలాదార భ్యాగ్రాన్తం క్రమాత్

కృశంగోలాంగూలాకృతిం కుర్యాత్। ఇతి స్రుక్స్రువ లక్షణం సంపూర్ణం॥

ద్వారతోరణ లక్షణం

ద్వారతోరణ లక్షణముచ్యతే। ప్రాగాది ద్వారేషుచతుష్స్థాపనార్థం క్రమెణ అశ్వద్ధోదుంబర వటప్లక్ష స్రుమ్రువోక్త రీత్యానిర్దుపైస్తారణ చతుష్టయం కర్తవ్యం। తత్తద్దిగుక్తవృక్షా లాభె ఏకెన వావృక్షెణ తోరణ చతుష్టయమపికత్వ్యం। ఏతత్తోరణ చతుష్టయమపి ఆమ్రాశ్వద్ధదళ గ్రథితదర్భరజ్జు రూప వందన స్రాజా అలంకృతం కుర్యాత్తోరణానాం చతుర్ణామష్టౌ పాదాస్సప్తభి: పంచభిస్త్రిభిర్వామాత్రాంగులహస్తై రాయతాద్వావింశత్యంగుల కృతవేష్టన మూనావృత్తోవాచతుర శ్రావాకర్తవ్యా: వృత్తపక్షెపికలశాదికరణార్థం చతురశ్రీకృత మధ్యభాగేషు తెషుపాదేషు మధ్యథం ఉర్థ్వపట్టుకారోపణార్థం స్తంభమానాతిరిక్త మానేన వృత్తాశ్శంకవ: కర్తవ్యా:। తేషుపాదేషుమధ్యత: ప్రాగుత్తర మారభ్య ఉత్తర ప్రాక్పాదాన్తం క్రమెన కలశ దక్షిణావర్త శంఖ చక్రధ్వజ పటహకామ్కనాగేష్వెకైకంపాదస్తంభ విస్తారాను గుణవిస్తారం విస్తారాను గుణోత్సెధం పరస్పరాభిముఖం కుర్యాత్। ఏవం పాదాష్టం కంకృత్వాయాగ మంటపస్సపూర్వ ద్వారాత్ బహిరంతర్వా మాత్రాజ్గులంకృతం ఏకహస్తం పరిత్యజ్య। ప్రాగ్యైపవట ద్వయంకృత్వా తయోరాశ్విద్ధం స్తంభద్వయం పాదాయామార్ధ మానాన్తరాళం [illegible] క్రమేణయిత్వా వృక్షీ కుర్యాత్। తయోరుపరిలశ్యద్వాంచతుర త్రాంపాదసమవెష్టన స్తంభాగ్ర శంకుప్రవేశితాగ్ర రంధ్రాం స్థాపయెత్। ఏతదుపరి అశ్వర్ధాసిద్వ్యతీలాయతాని వృత్తాని అష్టాంగుల వేష్టనమానాని శూరకారాణి త్రీణి శూలాని

పట్టుకారంధ్రేషుస్వమూల శంకూన్స్వాతి రిక్తమానో ప్రవేశయిత్వా స్థాపయేత్. ఏవం పూర్వ భాగేతోరేషు ఉదుంబర వటప్లక్షతోరణీ నిక్రమేణ స్థాపనీయాని. తత: ప్రాతం యధాయోగ్య మానం దండావలంబితం ధ్వజద్వయం సంస్థాప్య ఏవం దక్షిణ పశ్చిమోత్తర ద్వారపాశ్వయో: క్రమేణ పీతనీలశ్వేతవర్ణం పూర్వోక్తమానం ధ్వజద్వయం సంస్థాప్య. ప్రతిద్వారమంత: పాశ్వయోస్నపనాధ్యాయోక్త ద్రవ్యైరేకరీత్యా ప్రత్యేకంవ్రీహిభి: పీఠికాం కృత్వా సువర్ణాదిలోహజాన్వామృణ్మయాన్వాఆఢకోడక పూరణయోగ్యా నష్టాకలశాన్సంపాద్య విష్ణ గాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య యువానువాసిత వస్త్రవేష్టితాన్ సాశ్వాత్థ పల్లవాన్ ముష్టిమాత్రగోధూమ సహితోదక పూరితాన్ కుంభానిదం విష్ణురితి మంత్రేణ పూర్వక్షిప్త పీఠికాసునిక్షిప్య. ప్రాగుద కుంభ మారభ్య ఉదక్ప్రాక్కుంభాన్తం పద్మరాగ ప్రవాళ వైడూర్య పుష్పరాగనీల మరతక ముక్తా ఫలస్ఫటు కేష్వష్టసుక్రమేణ ఏకైకం నిక్షిప్యరితత: ప్రాక్తోరణ మృగ్వేద రూపత్వేన ఇంద్రాధినకత్వేనచధ్యాత్వా. ఓంసుశోభవాయనమ:। పుష్పం గ్రహాణ స్వాహాధూపం-దీపం పరిగ్రహాణ స్వాహాస్వాహేత్యభ్యర్చ్య. తతప్రాగ్ద్వారోత్తర పార్శ్వస్థ ద్వజెతుహినాచల సంకాశం ప్రథమెవయసి స్థితం నానావిధాచరణ కుండల మాల్యగంధాలంకృతం చతుర్భుజం దక్షిణాధ: కరమారభ్య వామాధ: కరాన్తం ప్రాదక్షిణ్యేన క్రమేణ తర్జనీముద్రా శంఖ చక్ర గదాదరం పీతాప్యరం కిరీటి నంద్వార పాలం కంకుముదం ధ్యాత్వా. తద్దక్షిణ ధ్వజేం కుముదాక్షం ధ్యాత్వా. తత: ప్రాగ్ద్వారోత్తర భాగస్థకుంభోదరేరక్త వర్ణం దంష్ట్రాకరాళ వదనం నిగ్రహాను గ్రహక్షము కుముదసదృశం పూర్ణం ధ్యాత్వాత దక్షిణాస్యాదరే అతిరక్తం పూసదృశం పుష్కరంధ్యాత్వా. తత: దక్షిణతోరణం యజుర్వేదత్వే నయమాధిష్ఠానకత్వేన చధ్యాత్వా. ఓం సుభద్రాయనమ: ఇతి దక్షిణ ద్వారస్థ ధ్వజెహుత భుక్ప్రభుంకుముద సదృశం పుండరీకంధ్యాత్వా. తత్ పశ్చిమ ధ్వజెహుతభుక్ ప్రభుం కుముదసదృశ్యం వామనంధ్యాత్వా దక్షిణ ద్వారప్రాక్కుంభోదకేపీతవర్ణం పూర్ణసదృశ మానందం ద్యాత్వా. తత్పశ్చిమోదరెహెమాభం పూర్ణవధ్యాత్వా × వరుణాధిష్టా నకత్వేనచధ్యాత్వా ఓం సుబంధవెనమ ఇతి పాశ్చాత్య దక్షిణ ద్వజె ఓం పకాభంకుముద సదృశం శంకుకర్ణం ధ్యాత్వా. తదుత్తర ధ్వజెచంపకాభం కుముదసదృశం సర్వనే త్రంధ్యాత్వాపాశ్చాత్య దక్షిణ కుంభోదరే కృష్ణాభం పూర్ణసదృశం వీరసెనం ధ్యాత్వా తదుత్తరోదరెఅంజనవర్ణం పూర్ణసదృశ్యం సుషెణం ధ్యాత్వా. తత: ఉత్తరతోరణమధర్వణవె దత్వేన సోమాధిష్టాన కత్వేనచ ధ్యాత్వా. ఓం సుహోత్ర కాయ నమ: ఇతి ఉత్తర ద్వార పశ్చిమధ్వజే ముద్గపలశ్యామంకము సదృశం సుముఖం ధ్యాత్వాతత్ప్రాక్ధ్వజె ముర్గ ఫలశ్యామం కుముద సదృశం సుప్రతిష్ఠతంధ్యాత్వా ఉత్తర ద్వారపశ్చిమ కుంభోదరెశ్వేత వర్ణం పూర్ణసదృశం సంభవం ధ్యాత్వా తత్ప్రాగుదరె కుందవర్ణం పూర్ణ సదృశం ప్రభవంచ

ధ్యాత్వా ఏతద్ధ్యానానన్తరం ప్రణవాదినమోన్తతత్తన్నామమంత్రై: పుష్పం గ్రహణ స్వాహా గంధం గ్రహణ స్వాహాధూపం గ్రహణ స్వాహాదీప గ్రహణ స్వాహేత్యభ్యర్చ యెత్, ఇతి తోరణ లక్షణం సంపూర్ణం అష్టమంగళ లక్షణం. అష్టమంగల పకల లక్షణముచ్యతే, యధావసుస్రుక్స్రు వోక్తరీత్యా లోహజాన్వాయజ్ఞ దారుజాన్వా ద్వావింశతి మాత్రాంగులోత్సెధా ద్వ్యంగుల ఘన నష్టాఫలకాన్సం పాద్య, తదధోభాగెషు ద్వావింశత్యం గులాయతెషు మధ్యతశ్చతురం వులోన్నతో శంకూకృత్వాతత: ఫలకేషువస్క్షెషు శ్రీవత్సపుర్ణ కుంభభెరీద ణమండల మత్స్యయుగ్మ శంఖ చక్రకాశ్య పనందనేషు ఏకైకం ద్వాదశాజ్గులోన్నతం తదనుగుణ విస్తారం సుందరం లిఖిత్వాతత్త త్వాశ్వ్యోస్సదండె చామరెలిఖిత్వా తదురి ఛత్రం లిఖెత్, తత: ఏతత్ఫలకాని యజ్ఞదారుజెషు చతురంగుల ఘనెప ఏతత్ఫలక ధారణాయోగ్య ఆయామ విస్తారెషు పీఠెషు తద్విస్తారాగుణ విస్తారాణి విస్తీర్ణకణి కాయుక్తాన్యష్ట దళాని పద్మాని లిఖిత్వా ఏతత్కర్ణికామధ్యేషుసుషిరాణి కృత్వా తెషు సుషిరేషు శంకు ప్రవెశ పూర్వకం స్థాపయిత్వా, తత: ఏతత్సతీరఫలకానివేదికో పరితత్త స్థానే భగవదాభిముఖ్యే స్థాపయేత్, ఇత్యష్టమంగళ ఫలకలక్షణం సంపూర్ణం॥ హరి:॥ శ్రీలక్ష్మీ నృసిహ్మసహాయెన లిఖితం- శ్రీ,

ఆస్థాన మంటపవిధి :

ఆస్థాన మంటపాదీనాంతు మంటప శోధన పర్యగ్ని కరణ ప్రోక్షణహోస్తుపూజాహోమ పుణ్యాహవాచన బలికుంభస్థాపనాది చైకస్మి కుండెతత్తద్దెవతా హోమంతన్నామ్నైవ ప్రతిహోమ మష్టావింశత్యష్టౌ వాకృత్వాచార్య స్సుముహూర్తె మహాకుంభజలెన పూర్వవత్ప్రోక్షయెత్, సర్వకర్మ సద్యోవాకుర్యాత్ గురవేదక్షిణా పూర్వవత్॥ గోపురప్రతిష్ఠాం విమాన ప్రతిష్ఠావత్కుర్యాత్॥ప్రాకార ప్రతిష్ఠాయాన్తు అంకురాప ణం సర్వమ యదాపూర్వం విధాయ గురవ్మ్ మంత్రెణ ప్రాకారం ప్రోక్షయేత్, దక్షిణాపూర్వవత్ ద్వార శాఖాకావాట ప్రతిష్ఠాత దైవకుర్యాత్-

విభవమూర్తి స్థాపన విధి :

అధవిభవమూతి స్థాపనవిధి రుచ్యతె, మత్స్యాది మూతీ నాంప్రతిష్ఠాయామివ అధివాసాదికం సర్వమపి కృత్వా అత్రతువిశెషః కధ్యతే, మత్స్యమూతెర్వరుణ సామ్నా న్యక్తెన మహాకుంభ మభిమన్త్ర్యతస్మి్ ఓం నమోభగవతె ఘ్యమత్స్య మూధ్ యెనమ ఇతి

వామూలెన గ్రాసమావాస్య ఆచార్య: కుంభ జలెన ప్రోక్ష్యమీనాత్మనెన మస్తుభ్యం ఉదరక్షా విధాయినే। ప్రళయాణ్వదుర్వార వారిపూర వివారిణె। ఇతి మంత్రెణోపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥ కూర్మస్యవారుణ సూక్తెన మహాకుంభ మభిమన్త్ర్య అష్టాక్షర విద్యయాసమావాహ్య కర్మావసానే। తుభ్యంనవస్క్రియాం కుర్మాకూర్మ రూపాయ వెధసె। ధారణె మందరస్యాద్రిర్వి బున్నదాయినే॥ శ్రీ॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ వారాహస్య వారాహరూపిణ మహా కుంభె పురుషసూక్తె నావాహ్య కర్మావసానే క్రోడాత్మనే నమస్తుభ్యం యజ్ఞదెహాయ వేధసె। దంష్ట్రాగ్ర విధ్యతాం విశెష ధరణీ ధాణీధర॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥ నృసిమ్హస్య నృసిమ్హ రూపిణం మహాకుంభెయుుం జత్యేత్యనువాకెనసమావాహ్య కర్మావసానె॥ నిశాత ఖదం భళిదలితా సురవక్షసె॥ దశోతా శ్రితవాత్సల్య నృసిమ్హవపుషెనమః॥ ఇత్యు పతిష్ఠెత॥ వామనస్య। వామనం మహాకుంభె యుంజతెత్య నువాకెన సమావాహ్య కర్మావసానే॥ బలిద్విషెనమస్తుభ్యం పరిత్రాతస విద్విషె। వామనాయ మహాకాయవంచితా శెషయె నమః॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥ భాగవరామస్య। జామదగ్ని మహాకుంభె పౌరుషెణ సూక్తెనావాహ్య కర్మావసానే॥ త్రిసప్తకృత్వ త్రాణాం నిహంత్రె తిగ్మభెతసె। నమస్తుభ్యం భగవతే పరశ్వధ విదారణె॥ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥ రాఘవస్య। రామం సీతా లక్ష్మణా దిభిక్యహితం రహితం వమహాకుంభె పురుష సూక్తె నావాహ్య। కర్మానుసానే। నమస్తుభ్యం భగవతె రాఘవాయ మహాత్మనే। రావణాది జగద్వెషి నిబహ ణమహౌజనె॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ ఏవం రామం ప్రతిష్ఠాప్య పక్చెత్పరివారాత్మ నోహనూమత్ర్ప ముఖాశ్చ ప్రథమా వణేప్రాచ్యాంభరతం దక్షిణె జానకిం ప్రతీచ్యాంజాంబవంతం ఉదీచ్యాం లక్ష్మణం చాగ్నెయాదిషు సుగ్రీవ విభీషణ నళశత్రుఘ్నాంశ్చ సంస్థాప్య। ద్వితీయావరణె పూర్వాది దిక్షువసిష్ఠవామదెవ జాబాలి గౌతమ భరద్వాజ కౌశిక వాల్మీకి నారదాంశ్చ। తృతీయా వరణె ఇంద్రాది లోకపాలాంశ్చ గరుడస్థానే హనూమంతం విష్వక్సేనస్థానే నీలంగుహం వాస్థానయెత్। ఉత్సవేతు ధ్వజపటె గరుడం హనుమంతం వాలిఖిత్వా। ధ్వజారోహణం కుర్యాత్॥ శ్రీ॥ బలరామస్య బలరామం పూర్వవత్కుంభె సమావాహ్య। కర్మావసానే। బలినే బలభద్రాయ నమశ్శెష మహారయె। తుభ్యం మాలెదమహాతి ధరాయెన శిరోధ్రితా॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీకృష్ణస్య కృష్ణం బగవద్బిం బవత్సం స్థాప్య। కర్మాన్తె। వృష్టివంశ్యాయ కృష్ణాయ నమస్తుభ్యం మధుద్విషె। భూభార భూతకం సాదిమహాసురనిఘాతినే॥ ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥ రుక్మిణీ సత్యభామాదినాం శ్రియానామిస ఉద్వాహ కర్మకుర్యాత్॥ కల్కివిష్ణో: పూర్వవత్కృత్వా। కర్మాన్తెతు॥ మ్లెచ్ఛానాముపసంహర్త్రె సాధూనాంస్థితిహెతవే। నమస్తుభ్యం భగవతే భూసురాన్వయ జన్మనే।ఇత్యుపతిష్ఠెత॥ శ్రీ॥

ఇత్యాది దశమూర్తీనాం షోడశన్యాసోనెష్యతె। జంగమానాంచతాశ్శలా మధ్య శ్చెజ్జలాధి

వాసాదికంశేషం కర్మపూర్వం కృత్వా పశ్చాద్వణ్ కలాపం విధాయానన్తర మావాహనాదికం కుర్యాత్. ధృవభింబేస్థితె భిన్న కారినెకర్మాధ్య చాˆస్థాపనం యదితాసాం పృధగేవ శయనాదికం సమాన కాలినెతు సహైవ వెదికాయాం శయనమావాహనమపిమూల బెరాదెవ కుర్యాత్. బ్రహ్మె కర్మాచాˆం యామ్యేచోత్సవకౌతుకముత్తరెతీర్థస్నపన బింబ శయనోద్ధాపనబింబె దక్షిణె చాన్యాని లోహ బింబానిష్ట భూమిషుచ స్థాపయెత్. యద్వోత్సవార్ధ బింబాని ద్వారపాశ్వ్ యోర్వాఅభిషెక మంటపెవా దక్షిణాభిమకాని స్థాపయెత్. జలాధివా సయోగ్యానాన్తుచాయాధివానం కూచ్ దశ్ మండలెస్నపనంచకూర్చవ ద్వారశయనాదివాంచ కృత్వా. సర్వమవశిష్టం షోడశన్యాన చతుర్థˆస్నపన వజ్ˆతం పూర్వవత్కుర్యాత్.శ్రీ. పటపత్ర శాయిసస్తు. గభˆమందిరోదరెభివారిధిం విలిఖ్య ద్వారోపరిచత న్యగ్రోధం మాయావయుం విలిఖ్య తద్ధళెశయానాం శ్యామళం కోమలాకృ తింబాలవపుషం దెవం చిత్రాభాసెనకల్పయిత్వా.ద్వారపాశ్వ్యోర్మార్కండెయం మహీంచ విలిఖ్య. చిత్రాభాసోక్త విధినా ప్రతిస్ఠా కర్మకుర్యాత్. లక్ష్మ్యాది దేవీ నాంప్రతిష్ఠవిధిః .అధ లక్ష్మ్యా దెవీనాం ప్రతిష్ఠ విధిరుచ్యతె. దేవస్యదేవీనాంచ స్థాపనం. యదిసమాన కాలీనంతదావెద్యాం సహైవ శయనం కాలభెదేతుపృధ గెవ కుర్యాత్. పూర్వవత్సమం మధ్యవేదికం మంటపం కల్పయిత్వా. తస్మిన్వెదికాయాం పరిత: పూర్వావాశాసానుసరసి జచాపనోతత్తంయోనికుండాని క్రమెణ విధి వత్ప్రకల్ప్య. తెష్వేవహవనం కుర్యాత్ స్నాపనెతు నృసూక్తెనా చˆనం చయధాపూర్వం శోధయిత్వా. ప్రాగాది తోరణెషు బాలాకినివనమాలిని విభిషి కాశం కర్యశ్చ ద్వారకుండషుద్వంద్వశం జ్యెష్ఠా విద్యా శ్రద్ధాకాన్తీ శ్రీతుష్టి క్షమావృద్ధి మావృద్ధిశ్చ పూర్వధ్వజెషు ద్వంద్వశ: ధృతిలజ్జా జయా మాయా సావిత్రీ క్షమాశ్రద్ధా శ్చసంపూజ్య. ప్రాగాది హెమకుండేషు లక్ష్మిసరస్వతి పుష్టి సృష్టిశ్చావాహ్య స్వస్వమంత్రెణ హోమ: కలశదెవతాస్తు. వాగీశ్వక్రియాకీర్తి లక్ష్మీ సృష్టి ప్రహ్వీసత్యం బ్రాహ్మ్య: మహాకుంభె శ్రివచైవం విధి వత్సం పూజ్య. షోడశన్యాసరహితం శెషంకర్మ పూర్వ వత్ కుర్యాత్. షవిధిరస్వాతంత్ర్యె. స్వాతంత్ర్యె తుగ్రామెవానగరెపరెణె వాలయె శ్రియా స్థానం గ్రామాభి ముఖం కల్పయిత్వా. మానోపరిచత సృషు దిక్షుతుష్టిపుష్టి సావిత్రివాగ్దెవీశ్చ కోణెషు సింహ్మాం వైనతెయం వాకల్పయిత్వా తత్రబ్రాహ్మెస్థాన శిలామయీం ప్రకృతిం స్థాపయిత్వా. స్వస్వస్థానెషు పరివారాంశ్చ ద్వారపాశ్వయోశ్చండీం ప్రచండీంచాధ్ మంటప ద్వారెదక్షిణె షోలాశినీ ముత్తరెన మాలినించ్ప ప్రధమ గోపుర ద్వారేవిభిషిణ శంకిణీంచ ద్వీతీయ గోపుర ద్వారే శంక పద్మనిధిచ తృతీయ గోపుర ద్వారెనదీనూజరజ్ఞ భరౌ చతుర్థ్ గోపురద్వారెణి బిరుండల మణి భద్రౌచ.పంచమ గోపుర ద్వారేజ యాంవిజయాంచ విష్వక్సేనస్థానే

చతుర్భుజాం వామేనవ్త్రేరం ఇతరేణ హస్తేన తజనం కుర్వంతీ మపరాభ్యాంహస్తాభ్యాం పద్మేదధానాం పీతవర్ణాం సుముఖీం స్థాపయిత్వా। ప్రాసాదముఖమంటపె వైనతేయంచా అమూర్తేరివ పరివారకల్పనంచ కృత్వా। ఏవం స్వాతంత్ర్యేఏవం కల్పయిత్వా। చతుర్థే హనిన్నపనంకృత్వా తద్దినేధ్వజముత్థాప్య మహోత్సవం కుర్యాత్॥ఇతి క్రియాకైరవచంద్రికాయాంలక్ష్మి ప్రతిష్ఠావిధిర్నామ ఏకోన వింశ: పరిచ్ఛేద:॥ శ్రీ

శ్రీయాదిదేవీనాం పాణిగ్రహణ విధిః

అధశ్రియాది దేవినాం పాణిగ్రహణ విధిరుచ్యతే। యధోక్తదివసె అంకురార్పణం కృత్వా ఆచార్య ఉద్వాహది వసెశుభె ముహూర్తె దేవస్యశ్చదేవ్యాశ్చ సంకల్ప పూర్వకం పృధ గుద్వాహెకౌతు యధావిధి బధ్వా। దేవంక్షామ వస్త్రోత్తరీయ కిరీట హారకుండల్యాభరణ గంధ పుష్పాద్యై రలంకృత్య+ శిబికామారోప్య గ్రామ ప్రదక్షిణీకృత్య వైవాహిక సందనం ప్రవేశ్య। తత్రదేవమర్ఘ్యా దిభిరభయర్చ్య। స్థండిలంకల్పయిత్వా ఉల్లిఖ్య అగ్నిం ప్రతిష్ఠ్యా ప్యాచార్యోదెవేన సహాంత గృహం ప్రవిశ్య దేవమాసనే నివెశ్య అభ్యర్చ్య। దేవీన్స్నాతనెవ వాససాయువా సువాసాతి ఇతి మంత్రెణ ప్రదక్షిణం పరిధాప్య ఆచమయ్యా భరణ . పుష్పాద్యైరలంకృత్యా చార్యోస్వయం దేవీం దెవెన వేదాదినా సంయోజ్య। తదనుయజమాన: ప్రాణానాయమ్య సంకల్ప్య జగత్కారణ భూతాయ ఆదివాయ మదీయాం గోత్రజాం మదీయాం కన్యాం ప్రజా సహత్వ కర్మభ్య: ప్రతిపాదయా మీతిదేవిం దేవ్య ఏవసర్వాభరణ సువర్ణ గోభూసహితం సహిరణ్యోదనం పూర్వం దేవాయ దదాయత్। తతోగృహీత పాణిం దేవీం దేవంచ మందిరాత్కల్యాణ మంటపం ప్రాపయ్యా చార్యో దేవం దేవించా సనే వినివేశ్య। స్వయముత్తరాశాభిముఖ స్సన్ప్రాణానాయమ్య। సంకల్ప్య। పూర్వోక్తవహ్నౌ పరిస్తీర్య పురస్తాత్తంత్రం కృత్వా। విధ్యుక్తవత్క్రమెణాధార హోమాదీని శ్రీమంత్రెణ సూక్తెన సమిద్భి: షోడశాహుతిశ్చరుణా విష్ణుగాయత్ర్యా చతుర్వింశత్యాహుతి శ్రీసూక్తెన ఘృతెన హుత్వాభూమ్యాశ్చయుగపదుద్వాహకర్మయద్యుభయోర ప్యంకురాదికం పృథగెవ కుర్యాత్। ఏకకత్వేచైక శాలినె పవిశ్రీభూమ్యోరంకురాదికం సర్వం పృధగెవ। ఏకస్మిన్ కాలేపర్యాయెణ కృత్వాతిష్ఠేద్యదిత ప్రావిభిన్నమాచరేత్। ఆనుపూర్వ్యా వశెనాపిశమ్విభక్త మెవస్యాత్। యద్వాముహూర్తం భిన్నెతు వైవాహికం కర్మభిన్నమెవ సుహూర్తయోరౌగ్య పద్యేశ్రియా మాశు పూర్వాంనయేత్। శ్రీభూమ్యోభి న్నకత్వేయౌగ పద్యోద్వాహె తత్రాపివిధిః యౌగపద్యోద్వాహె శ్రీ భూమ్యో: ప్రతిసర: పృధగేవ। దైవస్యత్వేక ఏవతయోరప్యే కాగ్నౌ భిన్నాగ్నౌ వాయధాభిమత ముల్లెఖనాది పురస్తాత్తంత్రం కృత్వా। శ్రీభూమ్యోరపి పారతంత్ర్యే సర్వా: క్రియా: ప్రతివ్యక్తి పృధగేవపూర్వం శ్రియైపశ్చాద్భూమ్యైపర్యాయెణ

కుర్యాత్। భూమెస్తూ ద్వాహెభూమి మంత్రెణ సమిద్భి: షోడశాహుతిర్విష్ణు గాయత్ర్యా చరుణాచతుర్వింశత్యాహుతి: పురుషసూక్తెన ఘృతెన షోడశాహుతిశ్చహుత్వా। తతోవిష్ణు సూక్తెన లాజ హోమంకృత్వా। అగ్నిం ప్రదక్షిణీకృత్యా చార్యోలాజశెసం ప్రణవెణ సకృద్ధుత్వా। ఇమమ్మెవరుణ తత్వా యామిత్వన్నో అగ్నె సత్వన్నో అగ్నెత్వ మగ్నె అయూస ఇతిచపంచ వారుణికై: పంచోపనిషన్మంత్రై:ప్రాయశ్చిత్తాహుతిర్హ్వా దశాక్షర మంత్రెణ పూర్ణాహుతిం చహుత్వా। బ్రాహ్మణాంస్తోష .యిత్వా। దెవమర్ఘ్యాదిభిరభ్యర్చ్య ప్రతా రోపణ మాచరెత్। ఘృతా రోపణస్తు ఘృతదూఙ్కుర చందన శాలితండులాని పాత్రె నిధాయ।హస్తాభ్యాంతదాదాయా చార్యోదేవస్య దేవ్యాశ్చాంగేషుసు మంగల మితిదూర్వాం పాదయోస్సు శోభన మితిఘృత్యాంసుభ సుమితి చందన శాలితండులానిచమూర్ధిక్షిప్త్వా సర్వైస్సబ్బైర పితధాకా యిత్వా (రసెనాస్మి) తిమధుపర్కం నివేద్య। లక్ష్మీపతించహారాద్యైరలంకారై: ప్రసాద్యయధాహై : ర్మాల్యాను లెపనాద్యైరప్య లంకుర్యాత్। తదను యజమానోదేవం ప్రణమ్య। తస్మైధేనూశ్చ గురవెయధావిత్తాను సారతోదక్షిణాందద్యాత్।తత ఆచార్యోహరేర్రాయపి విధాయ మంటపె దెవవెద్యాచారోప్యరాజోపచారైరుపచర్య మహహ విన్వేద్యంతె బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా। ఏవం దివతురీయ దినాపరంరాత్రౌ సమిధాజ్య చరుబిర్మూల మంత్రాధ్యాం దెవసెదెవం దేవ్యోచతైలెనాభ్యజ్య విధివత్సం స్నాప్య మహాహ విన్వెద్య గ్రామ మహోత్సవం కుర్యాత్। తత ఆరభ్య శ్రీభూమి సహితం దెవం మందిరె అభ్యర్చ్య। ఇతరాసాం దెవీనాం చేదృశోవిధి:। జామదగ్న్యాది దేవినాముద్వాహం స్మాత్వత్మ్నా కుర్యాత్॥ఇతి శ్రీవరాహ గురువిరచితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం శ్రియా దేవిపాణి గ్రహణ విధిర్నామ వింశ: పరిచ్చెద:॥

విమాన ప్రతిష్ఠా విధి

అధవిమాన ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతె॥ మహాప్రతిష్ఠాయామిప విమానస్య పురతో మంటపం మధ్యె చతుహస్త సమానైకహస్తోత్సెధ మధ్య వేదికాయుతం చతుభిరష్టభిర్వా కుండైర్యుతం కల్పయిత్వా। తత్ర ప్రతిష్ఠాపయుక్తానిపాలికా ఘటికాశరా వాష్టధాన్య కుంభకలశకర కశాలితండుల తిలనవవస్త్రరత్నతోరణ ధ్వజాష్టమంగళ స్నపనద్రవ్య స్రుక్స్రువసమిద్దర్భ కుసుమ ఘృతదీప స్తంభాస్యాదిన్యన్యానిద్రవ్యాణి సంపాద్యాచార్యో యజమానా నుఙ్ఞయా మూర్తిపైస్సహం కర్మారంభది నాత్పూర్వాద్వాదశావహేసప్తాహే పంచెమెష్టని తృతీయ్యేహ నివాబ్రాహ్మణానాహూయా శిషోవాచంకృత్వా। దక్షిణంచవి తీర్య తేభ్యోనుఙ్ఞాం ప్రాప్యమృత్సంగ్రహణార్థం ప్రాచీముదీంచీం వాదిశం గత్వా। తత్రపూర్వ

వద్యథావిధి మృత్సం గ్రహణం కృత్వా। అమకురాప ్ణ మంటపం ప్రవిశ్య తత్ర పాలికాదిషు పాగతెషు యథాభిమతం పూర్వం కురానప ్యిత్వా।శిల్పినా విమాన దిగద్దెవతానాంచనం నెషు మీలితెషుతం చవస్త్రాభరణాద్యై: తోషయిత్వా తస్మిన్నిగ ్తెసదనే మాజ్ానాలెపన పర్యగ్నికరణపం గవ్యప్రాక్షణాదిభిశ్శుద్ధీకృతే పుణ్యాహం వాచ యిత్వా। లబ్లింగైర్మంత్రై గ్ర్భగెహం అంతర్బహిశ్చ సంప్రోక్ష్య గోఘృత దీపకాళాగరు ప్రముఖ గంధ ద్రవ్య ధూప సుదాచూణ్ దూర్వాక్షతైస్సదనం సర్వతస్సమలంకృత్వా। తతోపరాహ్ణ సమయెమానాదీనాం న్యూనాతిరెక దోషశాన్త్యర్థం ప్రాసాదాగ్రె యథావిధి శాన్తి హోమంకృత్వా। నమస్తుభ్యంగ భగవతే త్యుపస్థాయ సదర్భైన్ వవస్త్రైర్మ్యాల మంత్రెణ ప్రాసాదాన్తర్గత ప్రతిమాశ్చాచ్ఛాద్యోత్త రీయంచ దత్వా విష్ణుగాయత్ర్యార్ఘ్యాది భిస్సంపూజ్య। ఛాయాధివాసార్థం విమానస్యతద్గత దెవానాంచ స్వస్యచ రక్షా బంధనం కృత్వా। విమానం ద్వాదశాక్షరేణాభ్యర్చ్య। తస్యపురత: ఛాయా ధివాసార్థం వ్రీహితండులతిలై: స్థండిలంకృత్వా। తస్మిన్స్వర్ణ లోహనిర్మితం కటాహం తాదృశింజలద్రోణీంవా సంస్థాప్య। జల స్యశోషణాది కృత్వా। క్షీరాణ్వం ధ్యాత్వా। తస్మిన్నాధారాది పద్మాన్తం పీఠం కల్ప యిత్వా। అష్టాతింశతిదభ ్కృత కూచెమూలవిద్యయా విమాన మావాహ్యాభ్యర్చ్యా చార్యస్సంహార క్రమం స్మర్ స్తస్మింస్తంప్రాక్సిరసం శాయయిత్వా చక్రముద్రాం ప్రదశ్్య। విమాన గతదెవానామ సద్వావింశతిదర్భ్ కృతకూచ్ ద్వారాపృథక్ప్రుదక్ స్వస్వ పురతో భాజనేషు యథావిధి ఛాయాధి వాసంకృత్వా। పూర్వస్థాపిత జలద్రోణ్యాంయామ్యాయాం దిశియథోక్త ధాన్య కృత స్థండిలెసలక్షణం సకరకోప కుంభాష్టకం రక్షాకుంభం సంస్థాప్య। పరిస్తీర్య పణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య మధ్యకుంభె బ్రహ్మాణంకర కెసుదశ్నం ఉపకుంభాష్టకె ఇంద్రాదీంశ్చ ఆవాహ్యాభ్యర్చ్య ప్రత్యేక శస్సర్వాంగిణైన్ వైర్వాసోభిర్విమానం తద్గత ప్రతిమాశ్చాచ్ఛాద్య। రక్షోహణెతి మంత్రెణ సర్వత స్సిద్ధార్థాన్వికీర్య దిగ్బంధనం కృత్వా దీపానుద్దీప్య చతస్రుషుదిక్షు వేదానాఘోష్య ద్వారేసు దశ్నమావాహ్యాభ్యర్చ్య చక్రముద్రాం ప్రదశ్్య ప్రాదక్షిణ్యేన సదనాన్నిష్క్రమ్యాచార్య స్సర్వాలంకార యుతోమూతి్ పైర్వెదవిద్భిర్బ్రాహ్మణైస్సాకం పూర్వోక్తమంటపె యథావిధి పూర్వవద్వాస్తుహెమం కృత్వా। తతో మంటపం మాజ ్నాలెప నాదిభిస్సంశోధ్య వితానస్తంభష్టవ ముక్తాదానుస్రక్ దర్భమాలాతోరణఫల పుష్ప బహు దీపా గరుధూపపతాకానాళికెర కదళిభిర లంకృత్య। ద్వారతోరణ ధ్వజ కుంభాన్యపి సంస్థాప్య యథావిధి వస్త్రాద్యైస్సంయుతాన్విధాయ। తతో గురురంత: ప్రవిశ్య। ఛాయాధి వాసితాన్ సర్వాన్దెవాన్ విమానము ద్వాస్య విమాన స్థితవస్త్రాదీ నపనియతెషు యథావిధి పూర్వోక్త వత్మ్నానయనాన్మిల్య తతస్సప్త దశకలశైషుద్రవ్యయుతైహ్రిద్రాచూర్రైశ్చ

విమానస్యదిగ్దైవ తానాంచ పృథక్పృథక్తథైవ మృదాలెపక పూర్వ కస్న పనకలాపం సకూచేదవ్ణేకృత్వా। పురావాహ్య విమానాదికం। నవైర్వాసోభిరాచ్ఛాద్య। ప్రతిష్ఠా విధివిధ్య వేదికోపరిశయ్యాంకృత్వా। తస్యాంకూచ్ద్వారెణ విమానదేవతాశ్చావాహ్య। శాయయిత్వా తత్రవ్రీహ్యాది ధాన్యకల్పితకుండిలెస్వర్ణాది లోహజమృణ్మ యంవాససూత్ర వేష్టనం సకరకోరత్న లోహవస్త్ర కూర్చపిష్పులదలాపిధానా కృత్వా। పుణ్యాసంవాచయిత్వా ద్వారతోరణ ధ్వజకుంభెషు యథాక్రమంత శ్రీద్దెవతాశ్చావాహ్యాభ్యర్చ్య। మహా కుంభె ఆధారాది పద్మాన్తం పీఠసంకల్ప్య। తస్మిన్సహస్రశీర్షం పురుషం సహస్రాక్షం సహస్రవం। సహస్ర కుంతళోపెతం సహస్ర మకుటాన్వితం। సహస్రాదిత్య సంరశం సహస్రెందునిభాననం। సహస్రవాహనై ర్యుక్తంసర్వ దిజ్ఞానిన్వితం। శంఖ చక్రగదాపాణిం సర్వప్రహరణోన్వితం। ప్రాసాద రూపిణం దెవంద్యా త్వైవావాహయెద్గురు:॥ ఇతి ధ్యాత్వా। ఓం నమోభగవతే విమానాధి దేవతాయ నారాయణాయాగచ్ఛేత్యి ఇత్యావాహ్యాభ్యర్చ్య। కరకెసుదశ నముపకుంభాష్టకెవిష్ణ్వాది మూతిశ్చావాహ్యాభ్యర్చ్య। విమానం చతథాధ్యాత్వాభ్యర్చ్య చతుర్విధ మన్నం నివేద్య బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా శిపోవాచ యిత్వాతెభ్యోపి దక్షిణాం వితీర్చ। కుండెష్వగ్నిం యథావిధ్యుపసమిధ్య పురస్తాత్తంత్ర పూర్వకం మూతి హోమాది కంకృత్వా। ధామమోమాదినిర్మితం రత్నఖచితంధ్యాత్వా॥ తత్రబీమభిధ్యాయెత్। వ్యాపకం తదుపాద్భకం) బుద్ధిం చపిండికాం పాదానహంకారం తథైవచ॥ పాదౌ పాదశిలాజంఘె గర్భగెహంతథోపరం। స్తంభాన్బాహూన్కటుంచాపితదైవకటుమెఖలాం॥ జిహ్వాం వర్ణం తథానేత్రం ప్రతిపద్యాశ్చమెహనం। అపానం జలనిర్యాణం నాసికానాసికాం తతా॥ గవాక్ష మక్షి శ్రీవాంచ శురస్కంధం కపోలం। శిరశ్చకలశం మాంసం ప్రలెపం స్పశనంసుధాం॥ అస్థినిచశిలాస్త స్థాస్నాయుం దారుణిఖ్ ధ్వజ కెశరూపాణి కూర్చం ధ్యాత్వా ధామపుమాకృతిం। ఇతి విమానం పురుషాకృర్వాత్వా। తదనుజీవాదికంత హోదుం ప్రణవాదిస్వాహాన్తం పృథగష్టోత్తర శతం అవిష్టాంశతి రష్టోవాజ్యెనహుత్వా। సంపాతాజ్యం సంగృహ్య। విమానస్య తత్తదంగెషు తత్తన్మంత్రైరేవ సంస్పృగెత్॥ ఓం మం మన: పరాయ స్ఫటికాభాసాయ జీపతత్వాత్మనే స్వాహా। ధామని। ఓం భం నమ: పరాయసిత షట్కార్య ప్రకృతిరాత్మనేస్వాహా। తత్రైవ। ఓం బనమ: పరాయ స్ఫటికా భాసాయ బుద్ధితత్వాత్మనే స్వాహా। తత్రైవ। ఓం ఫం నమ: పరాయ పాటలవర్ణాయాహంకారాత్మనే స్వాహా। పిండికాయాం। ఓం పంనమ: పరాయ శుక్ల వర్ణాయ శబ్ద తన్మాత్రాత్మనె స్వాహా। క్షుద్రనాదన్మాత్మాత్రానేస్వాహా। సుధాలెపె। ఓం దంనమ: పరాయ జ్యోతిర్మయార వర్ణాయ రసతన్మాత్రాత్మనే స్వాహా। వర్ణే। ఓం తం నమ: పరాయసిత వర్ణాయ గంధ తన్మాత్రాత్మనే స్వాహా। మహానాసికాసు। ద్వంణం నమ: పరాయపాటల వర్ణాయ శ్రోత్రెంద్రియాత్మనే స్వాహా। పార్శ్వనాసికాసు। ఓం ధం నమ:

పరాయహెమ వర్ణాయ త్వగింద్రియనేత్రేంద్రియాత్మనేస్వాహా। గవాక్షి ఓం రం నమ: పరాయ కారవణా౯యజిహ్వేంద్రియాత్మనే స్వాహా। వణె౯। ఓం టం నమ: పరాయ సితవర్ణాయఘ్రాణెన్ద్రియాత్మనే స్వాహా। మహానాసాసు। ఓం ఇం నమ: పరాయసిత వర్ణాయ వాగింద్రియాత్మనే స్వాహా। వణో। ఓం క్షుంనమ: పరాయ రక్త వర్ణాయ పాణింద్రియాత్మనే స్వాహా। పాదెషు। ఓంజం నమ: పరాయ రక్త వర్ణాయ పాదెంద్రియాత్మనే స్వాహా। పాద శిలాయాం। ఓం భం నమ: పరాయ రక్త వర్ణాయాపానేంద్రియాయ స్వాహా। జలనిర్యాణె। ఓం చం నమ: పరాయ హెమ వర్ణాయ మెహనెంద్రియాత్మనేస్వాహా। తత్రైవ। ఓం జం నమ: పరాయ జలద వర్ణాయ నిరాకారాయ ఆకాశతత్వాత్మనే స్వాహా। నాసాది శిఖా కుంబాంతం॥ ఓం ఘం నమ: పరాయ ధూమ్ర వర్ణాయ వెదికా కారాయ పాయుతత్వాత్మనే స్వాహా। గభ౯గేహాది నాసాన్తం। ఓం గం నమ: పరాయ లోహితవణా౯యత్రి కోణాగ్ని తత్వాత్మనే స్వాహా। గభ౯గెహె। ఓం ఖంనమ: పరాయస్ఫటిక వర్ణాయ అర్ధ చంద్రా కారాయాప్త త్వాత్మనే స్వాహా। ఉపపీఠజల నిర్యాణాన్తం। ఓం కం నమ: పరాయ పీత వణా౯యచతుర శ్రయే పృధీపీతత్త్వాత్మనె స్వాహా। ఉపపీఠ పాదెషు। ఏవంతత్వ హోమన్యాసంచ కృత్వా। తత: శక్తిహోమన్యాసంచ కుర్యాత్ ఓం ప్రకృత్యైస్వాహా। ఉపానె ఓం శాన్త్యై స్వాహా। జగత్యాబం పృథివ్యైస్వాహా। కుముదే ఓం వాగేశ్వర్యైస్వాహా। గళె బంధత్యైస్వాహా పట్టికాయాం ఏవం పంచాఙ్గయుక్త విమానే। ద్వాదశాఙ్గకల్పనేతు। ఓం కీర్త్యై స్వాహా మహాపట్టికాయాం। పుష్ట్యైస్వాహా। గళే। ఓం మహీశక్త్యై స్వాహా। వాజినెబంతుష్ట్యై స్వాహా। పత్యాంబం సృష్ట్యై స్వాహా। అంఘ్రిషు ఓం మాయాయైస్వాహా। కపోతెషు ఓం రోహిన్యై స్వాహా। భూత నూలాసు అష్టాదశాఙ్గ కల్పనేతు। బందు మహాలక్ష్మి స్వాహా। కూటెషు ఓం వసుదాయై స్వాహా। పంచకెషు బందు హశక్త్యైస్వాహా। శాలాసు బం అతి మోహిన్యై స్వాహా। ప్రస్తరెషు స్వాహం శక్త్యైస్వాహా। వెద్యాయై స్వాహా। ధామ్ని ఇతి శక్తి హోమన్యాసం రకృత్వా। అనంతరం పూర్వ వచ్ఛాన్తి హోమస్పర్శహోమంచశదను దిఙ్మూర్తీనాంత త్వహోమన్యాసంచ పృథక్పృథస్సహస్రంశతంవా బ్రాహ్మణానాంబోజయిత్వా। తెభ్యోపి దక్షిణానాంచదత్వా। విమానస్య ప్రతిష్ఠార్థంపంచవింశతి తంతుభి: పట్టికాయాంచ దిఙ్మూర్తీనాం సౌవర్ణైనచరక్షా బంధనం విధి వత్కృత్వా। తదను పలలరజనీ చూణ౯ లాజదధి సక్తుభి: బల్యన్నం సంయోర్యైతెన। ఆద్యాశ్చ కర్మజాత్యే వయెభూతా ప్రాగ్దిశిస్థితా:। ప్రసన్న:పరితుష్టాస్తె గృహ్ణంతు బలకాంక్షిణ॥ వృక్షెషు పర్వతాగ్రెషు యెవిదిక్షుచ సంస్థితా॥ భూవ్యోమ్ని స్థితాయెచ బలిం గృహ్ణపతెపిచ। వినాయకాక్షేత్రపాలాయెచాన్యే బలికాంక్షిణ:॥ పూషాద్యా: పాష౯దాశ్చైవ గృహ్ణంతు బలిమధ్యతె। ఇతి మంత్రైస్సర్వత్రా దిక్షు బలిదానం కృత్వా। తదనుప్రబాతె సుముహూర్తె సర్వాలంకార సంయుతె గురు: మహాకుంభెతుమూర్తి౯

కుంభాన్సమాదాయ గచ్ఛద్భిర్మూర్తి ౯ పైస్సహ స్వయంకరకమాదాయ అగ్రె గళం తికాగళద్వారిధారయా పరిషిచ్య ధామ ప్రదక్షిణీ కృత్య। విమానాగ్రెవ్రీహ్యాదిధాన్యకృత స్థండిలె తాన్నిధాయాచార్య ఉదఙ్ముఖ స్సన్మహాకుంభస్థ శక్తిం విమానెమూల మంత్రెణ చమూర్తీ కుంభగతాశ్శక్తీశ్చ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా। మూల మంత్రం చవిన్యస్య। విమానం సహస్ర శీర్ష౦ పురుసం ధ్యాత్వా మహాకుంభం సమాదా యదిఙ్మూర్తీ: స్వస్వమంత్రై: ప్రోక్ష్య। తద్గైవాన్యావిమాన స్థాదేవాంశ్చత తోవిమానం తద్గత దేవతాశ్చ అర్ఘ్యాదిభి రభ్యర్చ్య। మహాహవిని౯వేదయెత్। తదన యజమానో గురుం ప్రణిపత్య। జీవాజీవాత్మకైర్ధ౯నైర్మూల పానన్యాంశ్చయ ధావిత్తాను సారతస్తోషయెత్॥ ఇతి శ్రీవరాహ గురు విరచితాయాం క్రియా కైరవ చంద్రికాయాం విమాన ప్రతిష్ఠావిధిర్నా౯మ ఏకవింశ: పరిచ్ఛేద:॥

మంటప ప్రతిష్ఠా విధిః

అధ మంటప ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతె॥ పూర్వవద్వెదికాం నిర్మాయాలయ వివోధ నాదిధ్యానాన్తం సకలంకర్మజాలం విమాన ప్రతిష్ఠోక్త విధినా కృత్వా। గురుస్స్వయం। ఇతి ధ్యాత్వా। విధివస్నాం పురస్తాత్తంత్రె పూర్వకం సంస్కృత్య। తతశ్శాంతి హోమం కృత్వా। సంపాతాజ్యెన మంటపస్యతత్త స్థానేషున్యసెత్। ఓం ప్రకృత్యై స్వాహా। ఉపానె। ఓం వసుధాయై స్వాహా। జగత్యాం । ఓం క్రియాయై స్వాహా। వప్రె। ఓం మోహిన్యై స్వాహా। కంపెబంశాన్యై స్వాహా। ఉత్తరేబంరంత్యై స్వాహా। వ్యాజనే। ఓం జ్ఞానాయై స్వాహా। గ్రీదాయాం ఓం వాగీశ్వర్యై స్వాహా। ప్రాంతకంపె। ఇష్ట శక్త్యై స్వాహా। కుముదెబంక్ష మాయైస్వాహా। పట్టికాయాం ఓం బ్రాహ్మై స్వాహా। స్తంభ పాదశిలాయాం। వైష్ణవ్యైస్వామా। స్తంభె। ఓం కమలాయైస్వాహా। స్తంక పోతే। ఓం శాన్త్యై స్వాహా। ఉత్తరె। ఓం పద్మాయై స్వాహా। తులాయాం । ఓం ఐశాన్యై స్వాహా। సోపాన పజ్తొషు। చతుష౯ మంటప ద్వారతోరణేషు। అధ: ఓం శాన్త్యై స్వాహా। దక్షిణ శాకాయాం ఓం వాగ్దెవ్యైస్వాహా। ఉపరి ఓం ప్రియైస్వాహా। ఉత్తర శాఖాయాం ఓం రత్యై స్వాహా। ఇతిసంపాతెన న్యస్య శాన్తి హోమావసానికం సర్వ౯ం కమ౯ పూర్వ వన్నిర్వర్త్య। తత: ప్రభాతెసుముహూర్తె గురుస్స్వయం మహాకుంభ మాదాయ పూర్వోక్తశక్త స్వస్స్వ మంత్రైన ౯మోన్తై రాగచ్ఛపద సంయుతై: మంటప పూర్వోక్త స్థానేషు న్యస్యవ్యాపక పక రూపెణ విచిన్త్య। తత్ర స్థాని విచిత్రాణి చిత్రాభాసాని వకుంభస్థ వారిణాకూచే౯న స్వస్వ మంత్రెణ యధాపూర్వ ప్రోక్షయెత్। తదను యజమానశ్చ పూర్వ వద్గుర వెదక్షిణాం దద్యాత్। ఆస్థాన మంటపాదీనాన్తు మంటప శోధన పర్యగ్ని కరణం పంచగవ్య ప్రోక్షణ వాస్తు హోమ పుణ్యాహవాచన బలికుంభ స్థాపనాది చైకస్మి౯ కుండె చ్ఛాహుతీశ్చ కృత్వా। ఆచార్యస్సుముహూర్తె మహా కుంభ జలెన పూర్వ వత్ప్రోక్షయెత్। సర్వమపి కర్మ సద్యోవాకుర్యాత్। గురవేదక్షిణాచ పూర్వవత్। గోపుర త్రిస్థావిమాన ప్రతిష్ఠావత్ కుర్యాత్। ప్రాకార ప్రతిష్ఠాయాన్తు అంకురాప

ణాదికం సర్వం కర్మ యధాపూర్వం విధాయ గురువర్మ్మ మంత్రేణ ప్రాకారం ప్రోక్షయేత్। దక్షిణా పూర్వవత్। ద్వారశాఖా కవాట ప్రతిష్ఠే యావదాదావె వోక్తా: ఆత్రాపితా దైవ కుర్యాత్॥ ఇతి శ్రీవరాహ గురువిర చితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం మంపాది ప్రతిష్ఠా విధిర్నామద్వావింశ: పరిచ్ఛేధ:॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

సన్తే పయాగ్ంసిసము యన్త:వాజా: సంవృష్ణిస్యభిమాతిషాహ: ఆప్యాయమానోఅవయస్యాది విశ్రవాగ్ంస్యుత్తమాసిధిష్వ॥

శ్రీ పాద్మ సంహితా = లఘుసంప్రోక్షణ విధి :

ఓం నమస్సదస ఇతి సదస్యాన్ప్రణమ్య। సర్వేభ్యశ్రీవైష్ణవేభ్యోనమ: అస్యదేవ దేవస్య భగవతోనారాయణస్య శ్రీభూనీళాసమేతస్య అనన్త గరుడ విష్వక్సేనాది దివ్యసూరిసవేం తస్య శ్రీపరాఙ్కుశ పరకాలయతి వరాదిభక్తానురక్తస్య శ్రీస్వామిన: స్పృష్టా స్పృష్ట దోషశుధ్యర్థం లఘు సంప్రోక్షణం కర్తుం యోగ్యతాసిద్ధిరస్త్విత్యనుగ్రహణ। ఇదం విష్ణురితి మన్త్రేణ

ప్రక్షాళ్య। ప్రాణానాయమ్య। సంకల్ప్య। విష్వక్సేనం సంపూజ్య। అస్యదెవెదెవస్య లఘు సంప్రోక్షణ కర్మాంగం సర్వోపకరణ శుద్ధ్యర్థం భగవత్పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే। తత్పుణ్యాహ జలేన ధామాదికంప్రోక్ష్య। సప్త దశకలశస్నపనం కృత్వా। సంస్నాప్య। వ్రీహ్యాఢకపరిమితై: తదర్ధ తండులై: తదర్ధతిలై: సాన్తరాన్తర వస్త్రా చ్ఛాదన కూర్చాశ్వద్ధ పల్లవా పిధాన మహా కుంభం తాదృశంకర కంచాష్ట కుంభాన్నిక్షిప్య। పుణ్యాహ వాచనంకృత్వా। పుణ్యాహజలేన కుంభా్ ప్రోక్ష్య। ఉపకుంభెషు విష్ణు మధు సూదన త్రివిక్రమ వామనా్-విదక్షుశ్రీధర హృషీకేశ పద్మనాభ దామోదరా్ మ్మహాకుంభెమూల మూర్తిం నారాయణం కరకే సుదశ నుచావాహ్యాభ్యర్చ్య। కుండెస్థండిలెవా విధివదగ్నిం సంస్కృత్య। వాసుదేవ మావాహ్య। సమిధాజ్యతిలై: పృధగష్టోతర శతాహుతీర్హుత్వా। శాన్తి హోమం కృత్వా। స్వష్ట కృదాహుతీర్హుత్వా। పంచోపనిషన్మం త్రై: అష్టోత్తర శతం అష్టావింశతి రష్టావాప్రాయశ్చిత్తాహుతీర్హుత్వా। పూర్ణాహుతిం హుత్వా। అగ్ని స్థంభగవన్తం స్వహృద్యుద్వాస్య। విధి వద్రక్షా బంధనం కృత్వా। కరక జలెన పరిషిచ్య। ఉప కుంభాష్ట క జలెన మూల మన్త్రెనచ ప్రోక్ష్య। మహాన్నమపినివేదయెత్॥ ఇతి సంప్రోక్షణ విధి:

శాన్తి హోమం= ప్రాచీన కుండె ఓంభూస్స్వాహెతి మధునా అష్టోత్తర శతాహుతీర్హుత్వా। సంపాతెన పాదౌస్పృష్ట్వా। దక్షిణాగ్నౌభువస్స్వాహెతి పయసాతథాహుత్వా। ఓం సువస్స్వాహితి మన్త్రేణ దధ్నాతథా హుత్వా। సంపాతెనవక్త్రం స్పృష్ట్వా। ఉత్తరాగ్నౌ భూర్భువస్సువస్స్వాహెతి ఘృతెన చతదాహుత్వా। దెవస్య శిరసిస్పృష్ట్వా। తత్ర గుడాజ్య దధిపయోభిర్విష్ణు గాయత్ర్యా

ప్రత్యేకంతథా హుత్వా। సంపాతెనచ దైవస్యసర్వాంగం స్పృశేత్। తదనం ఆచార్యోవేదికోపరికోణ భాగస్థ కుంభజలై: ప్రతిమాసించేయు:। లోహశైలదారుషు ఏషవిధి:-

ధృవాద్యౌ ధృవా పృధివిధృవా విశ్వమిదంజగత్- ధృవాపర్వతా ఇమెధృవా రాజావిశావయం- ఇహైౖ వైదిమావ్యథష్ఠాం - పర్వత ఇవా విచాచలి:- ఇంద్ర ఇవైహధృ వశిష్ఠా:- ఇహ రాష్ట్ర ముదారయా- అభితిష్ఠపృతన్యత:- అదరేసంత్ర శత్రవ: - ఇంద్ర ఇవవృత్ర హాతిష్ఠా- ఇతి మంత్రేణ కుంభజలెన ప్రోక్షయెత్।-

ఇతి లఘు సంప్రోక్షణ విధి:

అధరథ ప్రతిష్ఠా విధి :

శ్లో॥ రథ ప్రతిష్ఠాం వక్ష్యామి దేవదేవస్య శాజ్ఙిణ:। తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నెనరథం కృత్వా సులక్షణం॥ రథ స్యస్థాపనం వక్ష్యే సమస్త శృణు సువ్రత। రథస్యశిధిలం యద్దినవీన స్థాపనం శృణు॥ ఉత్తరాయణ ఆసేతు దక్షిణాయ నమెవచ। ప్రశస్త పక్షెనక్షత్రే సుతిధౌచ సుబోధయె॥ సప్త పంచదినాత్పూర్వం అంకురార్పణ మాచరేత్। శుభాంకురంతత: పశ్చాత్ప్రతిష్ఠా కర్మ మాచరేత్॥ పుణ్యాహం తత్రకుర్వీత మృత్తికాగ్రహణం తధా। ప్రధమంచాఙ్కూరం వాపిద్వితీయంజల వాసనం॥ అక్షిమోక్షంతృతీయన్తు చతుర్ధం స్నపనం తధా। పంచమంచాధి వాసన్తుషష్ఠ మంస్థాపనం తధా॥ సప్తమం వాస్తుహోమాంచ పూర్ణాహుతి తధాష్టమం। స్థాపనం నవమంప్రోక్తం దశమం న్యాసముచ్యతె॥ దక్షిణాన్తు తత: పశ్చాద్యథావిత్తాను సారత:। షోడశ ద్వాదశాష్టాచ పాలికానాం యధా క్రమం॥ యస్యోత్తరెతు పూర్వెవా దక్షిణే చోత్తరే పివా। కోణేషు వాన్తరాళేషు అన్యదేశేతు వర్జయేత్॥ షోడశ స్తంభ సంయుక్తం ద్వాదశ స్తంభమేవవా। అష్టస్తంభ మథావాపి చతుస్తోరణ భూషితం। దర్భమాలా సమాయుక్తం పుస్పమాల్యైరలంకృ। నానాచిత్ర విచిత్రైశ్చవస్త్రై శ్చ పరిశోభితం। ద్వారేత్రి శూల సంయుక్తం కదళీస్తంభ సంయుతం॥ క్రముకైర్మాతులుంగై శ్చనాళికెర ఫలైశ్శుభై:। పుష్పమాలాపరిక్షిప్తం మంటపాంకరయేద్బుధ:॥ ధ్వజారోహణసంయుక్తం అష్టమంగళ సంయుతం। తన్మధ్యె వేదికాం కృత్వా త్పూర్వోక్తాంశుభ లక్షణాం। తస్మాన్తు పరితశ్చాష్టాదిక్షు కుండానియోజయేత్। అత్రెతు యదివాకుర్యాత్ప్ర శస్తం కారయేద్బుధ:॥ కుండేవాస్థండిలేవా పిహోమం కుర్యాద్విచక్షణ:॥ రధా దీనాంచసర్వెషాం గరుడస్యాధి దేవతం॥ చాయాధివాసనం కుర్యాత్కుంభస్యాం భసిపూరితే। తత్పాశ్వేదపర్ణం స్థాప్య కుంభైష్షోఢశభి: క్రమాత్॥ పల్లవాన్ పంచనిక్షిప్య నవరత్నానినిక్షిపేత్। ఛాయాది కుంభకూర్చాని అష్టావింశతి దర్భకం॥ ఛాయాదికం భికలశావేష్ట యిత్వాదుక్తైలకై:। ఇంద్రి దికలశాన్న్యస్య త్రపిమావస్త్ర వేష్టితా॥ గుంజద్వయంత ధామాషం నిష్కం మాషస్యవింశతి:। నిష్కాష్టప్రతిమాన్కృత్వా తదర్థం

కుర్యాత్ గీత నాట్యకనృత్తకం॥ అష్టధాన్యాని పరిత: పాత్రెపివినివేశయెత్॥ స్నపనం సప్తదశభి: రథం నైస్థాప్య పూజయేత్॥ రథేపి గరుడం ధ్యాత్వా వ్యధివాసన మాచరేత్। రథస్యనేమిమూలేతు త్రయభారేణ శాలినా॥ అష్ట ధాన్యాని పరిత: పాత్రెషు వినిశేయేత్। తదర్థం తండులైర్యుక్తం తదర్థం తిలసంయుతం॥ పృథగ్వస్త్రేణ సంఛాద్య అధివాస సమాచరేత్। రథస్యరక్షిణే పార్శ్వేవాస్తుమపమాచరేత్॥ ష్టావిధేశ్వరాన్ కుంభాన్ పూర్వవద్విన్య స్యేత్ర్యమాత్। గరుడం మూల మన్త్రేణ ఆవాహ్య ఘటమధ్యమే॥ హోమకర్మ సమారభ్య పూర్వకుండా దిషు క్రమాత్। కుండెవాస్థండిలే వాసి అగ్నెరాయతనేపివా॥ వైనతే యస్య మంత్రేణ సమిధాజ్యచరూన్హునేత్। పృథగష్ట సహస్రం వాప్యష్టోత్తర శతం తువా॥ అష్టావింశతి వాకుర్యాజ్జు హుయాత్ధ కోత్తమ:। మంటపేస్థండిలంకృత్వా పూర్వోక్త స్య విధానత: చతుర్వింశతి కుంభానితన్మధ్యేవిన్య సేత్సుధీ:॥ ఏకైక స్యపృథగ్వస్త్రం నవవస్త్ర సమన్వితం। మృత్తికా పంచ సంయుక్తంపంచత్వత్పంచ పల్లవై:॥ గంధైశ్చాష్టాదిభి: పూజ్యామూల మంత్రేణ మంత్రవిత్॥ పుణ్యాహం పూర్వవత్కుర్యాత్కైతు కంబంధ యెత్సుధీ:॥ ఏకైక ప్రతిమాంన్యస్యనిష్క మాత్ర ప్రమాణత:। తద్వేది మధ్యభాగేతు త్రపిమా మధివాస్యచ॥ అపరేద్యు:ప్రహతాయాం శర్వర్యామా ఉపారకే। శోధితే రథకారేణ శోభితేచ యథాతథం॥ తోషితే రథకాశాయనమ: ప్రహ్లాదకైథ:నై:। ఆచార్యోమూతిర్పైస్సార్ధం కృత కృత్యో జితేంద్రియ:॥ నవాంబర రథాస్సవేధృచ ధృతపంచాజ్గ భూషణ:। గంధమాల్యాధరా భద్రాస్యోత్త రీయం పరిచ్ఛదా:॥ ధృతోర్ధ్వపుండ్రరచనాస్యోష్ణిషా మృషమండలా:। అధిష్టాయజమానేన జీవా జీవాత్మకైథ్నై:। వాస్తు నాథం సమభ్యర్చ్య పూజయేద్గంధ పుష్పై:। వాస్తుహోమం ప్రకుర్వీత కర్మదెవం యధావిధి॥ అనచ్వాస్తుదేవేకృతం కర్మాను రంభవేత్। యాజ్నంగోమయాలెపం ప్రోక్షణం మంటపం తధా॥ సుధాచూర్ణై రలంకృత్వా ద్యాసమంతా పడం తధా। సిద్ధార్థా న్వికిరే దిక్షు అస్త్రమంత్రేణ మంత్రవిత్॥ ఏతానయెచ్ఛ్ఛ భైర్వస్త్రై: పతాకాభిశ్చ శోభిత:। ముక్తాదామభి రన్యైశ్చ ఫలై: పుష్పైశ్చ గుంభితై:॥ స్థాణైశ్చ మంటపెతస్మి వ్యాసోభిర్వెష్టయెన్నవై:। మహామేరు శిరస్సౌమ్యం స్థాపయెద్గర్భమందిరే॥ తతోబ్రహ్మాది దేవానాం హరిగేహం స్థితం భవతే॥ చతస్రోధెనవోదెయా వస్త్రాలంకార భూషితా:॥ దక్షిణాదావయెత్త్ర దశనిష్కాన్తంతోధికా:। భూదానానితత: కుర్యారాచార్యాయ స్వశక్తిత:॥ పూజకాన్ తోషయెత్సర్వాన్వస్త్రాలంకార భూషణై:। దశదానాని కృత్వాధకుర్యా ద్బ్రాహ్మణ బోజనం।బుత్విగ్భ్యో దక్షిణాం దర్యాద్యధావిత్తాను సారత:। గురవేదక్షిణాం దర్యాజ్యాఫీజ్జవాధికారిణీం। ఇతి శ్రీపాఞ్చరాత్రెం శౌనక సంహితాయా ద్వాదశద్యాయ॥

రథ ప్రతిష్ఠావిధిస్సంపూర్ణ.

శ్రీరామ జయమ్

శ్రీహనుమత్ప్రతిష్ఠావిధిః

ఆచార్యః త్రిభిః పంచభిః నవభిః సద్యోవారాత్రౌ అంకురార్పణం కృత్వా।
వీరమంజలి పంచాస్య మారుతిర్యత్రకుత్రచిత్ - భవతి॥
తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన ప్రతిష్ఠాకారయేద్ద్విజః।
వీరోవీరవతాంరాజా అంజలింగ్రామవర్ధనం
పంచవక్త్రమహాకాయోపాపీనాంగ్రహనాశనం॥
యధాచాభీష్ఠదారాజా తదేవాచరతేద్విజః
ద్విజానామప్యనుజ్ఞాతో ఆలయంచ ప్రవేశయేత్।
నేత్ర ఉన్మీలనం కుర్యాత్ శిల్పినం పూజయెద్గురుః
ఊర్ధ్వంచాధయధాదృష్టిః తత్త్యజేత్బుద్ధిమాన్సుధీ॥
సమదృష్టిర్యధాబింబం ప్రతిష్ఠాకారయెద్ధృవం।
వాస్తుహోమంచ శాంతించ కంచవాసో2చరే ద్విజః
పరేద్యురేవకుర్వీతరాత్రౌధాన్యాధి వాసనం॥
వ్రీహితం దులతిలాదీనినిక్షిపేదుపరోపరి॥
కంబళం రత్న కంచైవవ్యాఘ్రచర్మంతతోపరి
కృష్ణాజినం తధాక్షేమం కార్పాసాన్ వస్త్రకాన్ శుచీన్
నానాచిత్ర విచిత్రంచగధాదినిచవాహనాన్
శయ్యాంచపరితః కుర్యాత్ అధివాస్యహునెద్ద్విజః
మూర్తిహోమం కళాహోమం శాన్తి హోమంతథైవచ॥
సంపాదేనచపాదాది సంస్పృశు సుశిరోపరి।
త్రిదానారాధిత్రోవిద్రూగాయకాన్ బహూభిర్వృతః।
పంచకాలేషు ఏనైవ నైవేద్యాన్తం ప్రపూజాయెత్॥ -
సులగ్నె సుముహూర్తేషుప్రతిష్ఠాంకారయెద్విజః।
నయనోన్మీలనం కుర్యాత్ పురతోనిక్షిపేపద్భువి।
ధాన్యానిచహి రణ్యాని కన్యాయాంచగవాదికం
కుంభమన్నంచ చిత్రాన్నం మంగళాయ నపూర్తికాం।
స్నపనం చతధాకుర్యః యధావిత్తనుసారతః॥

పూజయిచ్చ తతోదేవం నిత్యంనిత్యం సుశోభితం॥
బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వాధఋత్విజానాం తథైవచ॥
ఆచార్యశ్చధనాదీంశ్చ తోషయెద్గురు సత్తమః।
వస్త్ర భూషణ పుష్పాణి భాజనాదీన్యనేకశః॥
దత్వాప్రదక్షిణంకృత్వాధనధాన్యాది కానిచ।
ఏవం విధిం ప్రతిష్ఠాప్య రాజాతు విభవాన్ భవేత్॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రతిష్ఠావిధిస్సమాప్తః

గరుడ ప్రతిష్ఠా

అథవైనతేయ ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతే
అంకురావాపనాదికర్మయధా విధిపూర్వవత్ కృత్వా।
ఆచార్యః పూర్వదినేషు చతుర్షుకోణేషు క్రమేణ
సత్యసువర్ణ గరుడతారాక్ష్యన్ ఆవాహ్యతేషు క్రమేణ
బృహత్సామ సువర్ణమను రథన్తర గరుడ గాయత్రీ మన్త్రైః
ప్రతిద్రవ్యం ప్రత్యేకం అష్టోత్తర శత ఆహుతీనాం హుత్వా
పురస్తాదు పరిష్టాచ్చ శిష్టం కర్మ యదాపూర్వం కుర్యాత్
గురవేదక్షిణాచదేయా=

భక్తప్రతిష్ఠా

భక్తానాం ప్రతికాయం స్వతంత్రంస్వామితంత్రంవా
శిలాదిభిః యధాతథం కృతాంజలి పుటం సౌమ్యం
స్థితం ఆసీనం వాయధావర్ణ రూపం యధా ఆశ్రమ ధర్మం
యధావయోరూపధరం పద్మపీఠె ప్రతిష్ఠితం కర్మానురూప్యే
ణవా ప్రతిష్ఠితం శిల్పినా కల్పయిత్వా। శుభెదినే
గురుః ఆదౌ అంకురాన్ యుగ్మాన్యేవ పాలికాసు అర్పయిత్వా
వేదికా అధివాస కుంభాష్ట కరహితం సర్వం అన్యత్ కర్మజాలం
పూర్వవత్। ద్వారతోరణ యజన పూర్వకం ప్రణవేన అన్యైః
మన్త్రైశ్చయధావిధికృత్వా కుంభప్రోక్షణం తన్మంత్రైనైవ
కుర్యాత్ తేషాంస్వాతన్త్రే సింహ్మాది మూర్తి వర్జితం మందిరం కుర్యాత్

ఇతి భక్త ప్రతిష్ఠావిదిస్సంపూర్ణా

అగ్ని స్థాపన విధి :

అగ్నికార్య విధిషగభ౯గేహోత్వచనాలయ ద్వారం గత్వా। తద్వారె దక్షిణె బహిశ్చండ ప్రచండ క్షేత్రపాల ఖగేశ్వరా౯ తద్వామెగణనాయ కజృంబల మాణిభద్ర శిబికుండలా౯ ప్రణవాది నమోన్తై స్తత్తన్నామ మంత్రై: గృహాణ స్వాహెత్యం తైగ౯ంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య। ఇదంచ ద్వారదెవతా పూజనం నిత్య హోమ విషయం। అంత: ప్రవిశ్యకుండం స్థండిలం వాగోమయెనోపలిప్య। అక్షతైరభ్యర్చ్య। ఆసనే పూర్వాభిముఖం బాధకే సత్సుఉత్తరాభిముఖం వోపవిశ్యసంకల్ప్య। హోతు: ప్రాఙ్ముఖ త్వెప్రాగగ్రెషు కుశెషుహో తురుదఙ్ముఖత్వే ఉదగగ్రెషు కుశెషు స్వదక్షిణెకించి ద్దూరత: పుష్పభాజనం స్వవామో ఆజ్యపాత్ర చరుస్థాలీ ప్రొక్షణి సమిత్కుశ ప్రణీతాతండులోదక పాత్ర పరిధి సృక్సువదర్వ్యగ్ని విహరణ వ్యజనమెక్షణ యాజ్ఞియ్య శుష్కకాష్ఠస్పందిలాజ ధూపదీప పాత్రాణి హోతాపూర్వ ముఖశ్చెత్పశ్చిమాంది పూర్వాన్త ముదఙ్ముఖ శెద్పద్దక్షిణాద్యుత్త రాన్తం దక్షిణోత్తర భాగస్థతయా ప్రాక్పశ్చిమ భాగస్థతయావాద్వంద్వ కాన్యంతరాళాని విన్యసెత్। తెష్వధోముఖ యోగ్యానతుఅదోముఖాని విన్యసెత్। దభ౯కాండద్వయెన మూల మంత్రెణ త్రిధావి భక్తఖాతా భూమి మధ్యభాగ్యే దక్షిణాద్యుత్తరాంతం ప్రాగాయతాస్తి స్త్రోరెఖా:। పశ్చిమాది పూర్వాన్త ముదగాయతాస్తి స్రొరెఖా శ్చసమాన్తరాళా: కృత్వా కాండ ద్వయం పరిహృత్య హస్తౌ ప్రక్షాళ్య కుండం దభ౯ద్వయెనాద్భి: ప్రొక్ష్య। దక్షిణ హస్తెన హస్తాభ్యాం వాఆరణ్యం మణిజందా ప౯ణం లౌకికం వాగ్నితామ్రాది పాత్రాదాసిచ్యయత్ర స్థిత్వా హోమం కరోతి తద్దిశాకుండ మధ్యే ప్రక్షిప్య విహరణ పాత్రెణ ప్రసార్యాద్భిరాద్ర౯పాణజతలెన అధోముఖెన దక్షిణ మస్తెన ప్రాగాద్యుత్తరాన్తం తిర్యక్పరిసమూహ్య। త్రితయాదిభి: పంచవింశత్యంత్యైరద్వంద్వై గ్రంధీకృతాగ్రై: ప్రాగగ్రైరుదగగ్రైశ్చ ప్రాగాద్యుత్తరాన్తం పరిస్తీర్య తత్ర దక్షిణ పరిస్తరణం ప్రాక్పశ్చిమ పరిస్తర ణోపరిమూలోపరినిక్షిప్య ఉత్తర పరిస్తరణో పరిప్రాక్పుశ్చిమ పరిస్తరణాగ్రె నిక్షిప్యాధోముఖ పాత్రాణ్యూర్ధ్వ ముఖానికృత్వా। తత్ర ప్రణీతామద్భిస్సం పూర్య అక్షతైరభ్యర్చ్య। ఆసాదిత పాత్రాగ్న్యోర్మధ్యె నిక్షిప్యదభ౯ ద్వయెన కూచ౯ం కృత్వా పవిత్రెణచ్ఛిత్వా।త్రిదభ౯ పవిత్రం పరిహృత్యద్విదభ౯కూచె౯న సహప్రణీతాజలే యెూరం గుష్ఠానామికాభ్యాం ప్రాఙ్ముఖశ్చెదు దగగ్రం కూచ౯మూలాగ్రెగృహీత్వా। ఉతఙ్ముఖశ్చెత్ప్రాగగ్రం హిత్వా। కూచె౯నజలంత్రిరుత్పూయ తజ్జలంకూచె౯నాదాయ ప్రోక్షణీం సర్వహోమద్రవ్యాణిచ సంప్రోక్ష్యతానిహోమద్రవ్యాణి తత్తన్నామ్నా సంగృహ్య స్పృశ్య।

అవశిష్టప్రోక్షణీజలెన సర్వహోమద్రవ్యాణి పరిషిచ్య। ప్రణీతాముప్పునద్భిరా పూర్య తత్ర ప్రోక్షణీ స్థకూచ ంచనిధాయ। తజ్జలెనపీఠం వాసుదెవం చతుభు జమిత్యాదినాధ్యాత్వావాసుదెవ మంత్రెణ గంధ పుష్పధూపదీపైరభ్యర్చ్య స్వప్రాచ్యాగ్ని దక్షిణభాగెదాభ సనస్థపంచ వింశతిదర్భై ః కృతకూచె పీఠంధ్యాత్వాతత్ర ఆగచ్ఛపదశిరస్క బ్రహ్మ మంత్రెణబ్రహ్మాణ మావాహ్య జటామకుటం ముఖ్య హస్తాభ్యాం యోగముద్రామ పరాభ్యా మక్షమాలాఇంకుండికెచ బిభ్రాణం కుండలాద్యాభరణీ పీత మ్బరస్రక్చందనాలంకృతం ప[illegible]స్వస్తికంధ్యాత్వా। గంధాదిభిరభ్యర్చ్య విష్ణుగాయత్ర్యాచరుస్థాలీం ప్రక్షాళ్య।ఆఢక తండులంత త్రనిక్షిప్య కృద్ధోల్కాది షడంగ మంత్రై: తండులం ప్రక్షాళ్య। కుండస్థ త్రిపాద్యాంకుండా దగ్నిసహితచుల్యాం వాచరుస్థాలీమారోప్యే చరుపాక విధ్యుక్తరీత్యాశ్రప[illegible]త్వాద్రావిత గాళిత ఘోఘృత మాజ్య స్థాల్యాం నిరూప్య। తత్రమూల మంత్రెణ దర్భాగ్రద్వయం విన్యస్య కుండా దంగారా నుద్ధృత్య। ఆసాదితపాత్రోత్తర భాగె పశ్చిమ భాగెవానిధాయ తత్రాస్యస్థాలీం నిధాయ దాభ జ్వాలయా పర్యగ్ని కృత్య తద్ధభా స్పరిహృత్య। ఆజ్యస్తాలీం స్వపురతోవిన్యస్య తదంగారా కుండె ప్రక్షిప్య ప్రణీతాస్థ కూచె నాజ్యంత్రిరుత్పూయ। ఆప: స్పృష్ట్వా విసృష్టగ్రంథిం కూచ ం కుండె ప్రక్షిప్య ఆజ్యం సురభిమన్రెణ సురభిముద్రయా అమృత్ కృత్యదర్భై రాచ్ఛాద్య కుండభిత్యు పరిప్రాగాద్యష్టదిక్షు క్రమెణ శ్యామం కిరీటీది సర్వభూషణం సవజ్ర దక్షిణం సంబద్ధ వామ మింద్రం జ్యామండల మధ్య స్థంవతరద దక్షిణం సశక్తవామం మకుటాది సర్వభేషణ మగ్నిం మెచకచ్ఛవిం యమంభోమదశనం దంష్ట్రాకరాళవ దనం భృకుటికుటి లెక్షణ మభయ దక్షిణం సఖడ్గవామకరం మకుటాది సర్వభూషణం నిఋతిం శ్యామళం సపాశ దక్షిణ భయాద వామకరం డమకుటాది సర్వభూషణం వరుణం ధూమ్రం సాంకుశ దక్షిణం కటిసంబద్ధ వామంకరండ మహదాది సర్వభూషణం వాయుం రక్తం రక్తాంబర శిరశ్చ క్రస్త్రానె చిలబండలం కరాభ్యాం ధృత కుముదం కిరీటాది సర్వభూషణం శ్యమంతగోరస్కంసోమంత్రినెత్ర మరుణం జటామకుటాది సర్వభూషణం నీలకంఠ మిందుశెఖరం వ్యాఘ్రవ సనం వరాభయదముఖ్య హస్తద్వయం పరశుమృగంధరోర్ధ్వహస్తం ద్వయమీశానం చధ్యాత్వా। ప్రణవాది నమోన్తతత్తన్నా మమంత్రై గృహాణస్వాహేత్యంత్రైస్తత్తద్ధ్యా నాన్తతరంగంధ పుష్పధూప దీపైరభ్యర్చ్య। ఉష్ణలెన సృక్స్రువౌ ప్రక్షాళ్య స్రుక్స్రువమూల మధ్యాగ్రాణి పంచదర్భ కూచ్ మూలమధ్యాగ్రైః క్రమెణ సకంమృజ్యాగ్నౌ ప్రతితప్యపూర్వవన్నిక్షిప్య విసృష్టగ్రధింకూచ్ మగ్నౌప్రతితప్య। స్రువెణాజ్యేనా సాదితద్రవ్యాణి చరుంచ సంసిచ్చ త్రిపాద్యాదౌ విద్యమాన చరుస్థాముదగా మోప్యస్వప్రాచ్యకుండ

పశ్చిమభాగేపాలాశాదియాజ్ఞయామ్యాన్యన్య తమసమిధంకుండాది సమదీఘ౯స్థూలం పరిధిముదగ గ్రం విన్యస్య, ఉత్తరెకుండాద్య పెక్షయాకించిద్ధ్రస్వంకృశంపరిధిం విన్యస్య స్వప్రాచ్యాకుండా గ్నెమ నైద్రమోణ యోరంతః ఊర్ధ్వముఖె సమిధౌ నిక్షిప్య లక్ష్మీపతిం మనసాధ్యాయన్నెకతోగ్రాః ఘృతాక్తాః పంచదశ సమిధాముష్టి ముద్రయా హుత్వా, స్వప్రాజ్నైరృతా దైశానావ్తం ఓం ప్రజాపతయె స్వాహెతి వాయవ్యాదాగ్నెయాన్తం, ఓం ఇంద్రాయస్వాహెతిచా జ్యేనహుత్వా స్వప్రాచ్యా కుండ దక్షిణ భాయ్యేమగ్నయె స్వాహెతిఉత్తర భాగెచం సోమాయ స్వాహెతి దక్షిణాభాగాజ్యేన హుత్వా, మధ్యేభూరాదివ్యాహృతిభిరాజ్యేన ఆహుతి చతుష్టయం కృత్వా, దక్షిణాదిమారభ్య క్రమెణ ధూమ్రాలోహినీకాళీ స్ఫులింగినీ సంజ్ఞక కృష్ణలోహిత కృష్ణశ్యామకరణీజహ్వాచతుష్టయ యుక్తా దక్షిణ వక్త్రంవామాది మారభ్య విశ్వరూపా కరాళికామ కూజవాసంజ్ఞక స్ఫులింగ స్ఫటరిక తపనీయనిభజిహ్వాత్రి తయయుక్తం వామవక్త్రం దక్షిణె అధోభాగ మారభ్య వరశక్తి స్రుక్స్రువ ధరపాణి చతుష్టయంవామె, అధోభాగమారభ్య అభీతిచమా ౯ద్యధర పాణిత్రితయం త్రిపాదమగ్నింధ్యాత్వి, తమగ్ని పురుషం కుండాది మధ్య భద్రాస నంధ్యాత్వా, తత్రసర్వా భరణ భూషితాం సర్వావయవసంపూర్ణామృతుస్నాతాం లక్ష్మీం ధ్యాత్వా, సరద్వలక్షణ లక్షితం చతుబా౯ హుంవిశాలాక్షం కూమలం పీతవాసనం శంఖ చక్ర గదా పద్మైశ్చతుర్భిః కృతలక్షణణం కంజపాణింతథాపాదం శ్రీవత్సాంకితవక్షసం కాలమె ఘనిభంశాన్తం చంద్రబినిభాననం హరకెయ రారకటకకిరీటైరుప శోభితం దెవం నారాయణం చధ్యాత్వాతౌ తత్తన్మం త్రెణ గంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య, తత్ర దివ్యాంశ య్యాంధ్యాత్వా, తస్యాంతయాశ్శయ నంతతస్సంగమం యభా౯ ధానంత తోలోకరీత్యా అగ్నిబీజముచ్చార్యనిగ౯తంధ్యాత్వా, తతోగ్నిపురుషస్యజనన దూషశాన్త్య ర్థం హొమంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య, అజ్యాసిక్తతిలైరష్టోత్తర శత సంఖ్యయాద్వా దశాక్షరెణ కుండాది మధ్యే హుత్వాఃమంత్రలెపాది దూషశాన్త్యర్థం హోవంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య, కుక్కుటాండ ప్రమాణం ఘృతాప్లుతంచరుపిండంస్రుచో గర్తె నిక్షిప్య స్రువేణభిఘార్య సమిద్దర్భకుసుమానిచ నిక్షిప్యమూల మంత్రెణ హుత్వా పంచోపనిషన్మంత్రై రాజ్యేనాహుతి పంచకం చప్రాయశ్చిత్తరూపం కృత్వా, కుడుపమానెన పాత్రాన్తరె ఆజ్యం గ్రహీత్వాస్రుచాగత౯ం సంపూర్యదభ౯ సమిధౌచ నిక్షిప్య నాసికాగ్రాన్త౯ముద్ధృత్య స్రువెణ పిధాయ మూలమంత్రెణ పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్ ఆహుతి సయె అవశిష్టాభ్యంచ స్రుచోగతె౯ నిక్షిపెత్, ఏవమగ్నిం ప్రతిష్ఠాంప్యతత్తత్ర్కి యాక్తాహుతయః కత౯వ్యాః ఏవంప్రతిష్ఠాన్తరం నిత్యహొమార్థం పూర్వవ దగ్నింధ్యాత్వా, ఓం రం అగ్నయెనమః ఇతి గంధాదిభిరభ్యర్చ్య,

స్వాత్మానంలాజాక్షతైస్సం పూజ్య। ప్రణీతా జలెనస్రుచం సంపూర్యతేన కుండం
మ్యాల్మాయస్వాహేతి పరిషిచ్య అగ్నిమధ్యే అలంకారాసనం ధ్యాత్వా। తదధోభాగ మారభ్య
పద్మాంత మాధారశక్తీ ధ్యాత్వా వాద్యేనక్రమేణ తత్తన్మంత్రైస్వాహాన్తైస్స కృత కృత్వా
త్వాస్వహృదబ్జెపదం జాతిశ్చైతన్య ఘనమక్షరం సర్వశం పరమాత్మానంధ్యాత్వా - తతః
అవ్యక్తా వయవ విగ్రహ విశిష్టం - తతః వ్యక్తావయవ విగ్రహ విశిష్టం - తతూ మూలబింబ
వధ్యాతం పరమాత్మానం సుహృమ్మయాబ్రహ్మ రంధ్రాత్ బహిర్నిగమయ్యా చతురుచ్చారితా
గచ్ఛప శయుక్తాష్టాంక్షరెణ తత్పీఠె ఆవాహ్య ప్రత్యుద్ధానాదిప్రార్ధనాంతం కృత్వా -మౌతిబింబెయెన
పూజాకృతాతెన ఆఘ్యా దినివెదనాంతంత్రయోదశూపచారార్ధంత్రయోదశాజ్యా హుతీరాజ్యెన
కృత్వా। అష్టాక్షరాదిజపార్ధంతత్తన్మంత్రెణ సకృత్స కృద్ధుత్వా। శ్రీవత్సాది సెనాధిపాన్త పరివారాత్తత్రస్థా
నెషుధ్యాత్వా। తత్తన్మంత్రెణ్జ్యెన సకృత్స కృజ్జుహుయాత్। ఆధారశక్త్యాది సునాధిపాంతాహుతి
స్సమిద్ధళ పుష్పబీజ ఫలాన్యతమెనవా కుర్యాత్। అగ్నిస్థ పరమపురుషం ధ్యాయంఛతపఢ
పాదాష్టచతుష్టయాన్య తమ సంఖ్యయా మూలమన్త్రెణ ఘృతాక్తాస్సమిధం నృసూక్తెనబుక్సంఖ్య
వయయాజ్యావసిక్త చరుంపూర్యాక్త శతాద్యన్య తమ సంఖ్య మాజ్యంచ హుత్వా।
పూర్వవత్ప్రాయశ్చిత్తాహుతిం పూర్ణాహుతించ కృత్వా। స్రుచంప్రణీతాజలెనాపూర్యత్రెన కుండాద్బ
హిః పరిషిచ్య ప్రణీతాస్థవారిశెషెణ స్వశిరస్సంప్రోక్ష్య కుండభస్మనాలలాటెతిలకం కృత్వా।
ఆత్మనూగ్రెస్రుచోతస్య చామ్యె ఆజ్యస్థాతీం స్రుగోత్తరెస్రువంచ నిధామాత్రోపయుక్తకు శాన్సరాస్తౌ
హస్తాభ్యాంహెూతుః ప్రాఙ్ముఖత్వె ఉదగగ్రం ఉదఙ్ముఖత్వెప్రాగగ్రంగృహీత్వా। ఆజ్యపాత్రెమూలం
స్రుచోమధ్యెమధ్యం స్రువగతె ఆగ్రం చక్రమెణ స్పృశ మిత్వా।తద్దైనదభా నగ్నౌ నిక్షిప్య।
పరిధూర్ధ్వ సమిధౌ క్రమెణహుత్వా। నిత్యహెూమార్ధం నిత్యంధార్యమాణగ్నౌ ఆవాహితస్య
భగవతః ఉద్వాసనంనకత వ్యం। ఉత్సవాది క్రియానుచతత్తత్క్రియాం చతురుచ్చారిత
ఆయచ్ఛపదశిరస్క అష్టాక్షరెణావాహనవ్యుత్క్రమెణుద్వాసనంకత వ్యం।అగ్నిప్రతిష్ఠాదికె
ప్రతిష్ఠయా సహానుష్ఠియ్య మాన క్రిచాం తెగచ్ఛ పదశిరస్క బ్రహ్మమంత్రెణబ్రహ్మాణ ముద్వాస్య
భగవన్మందిరంగత్వా। మూలబింబస్యాఘ్య ం సమప యిత్వా। భక్త్యాయదగ్నౌవిహితం
యధాశక్తియధావిధి। ఆరాధనంతద్దై వెతి గృహాణపరమేశ్వర॥ ఇతివిజ్ఞాపనంకత
వ్యం।ఇదంవిజ్ఞాపన మఘ్యాదానం చయద్బింబె అనుష్ఠియ్య। మానక్రియాంగ తయాహెూమః॥
క్రియతె తదంతె కర్తవ్యం అగ్నౌ భయవద్ధ్యానం చతద్బింబవత్కర్తవ్యంః తదారభ్య
నిత్యంధార్యమాణాగ్నౌ క్రియమాణ నిత్యహెూమప్రకారోలిఖ్యతె॥ ఆగ్న్యాగారద్వార పూజామారభ్య

పాత్రాసాదనోన్తం కృత్వా। నిత్యేకమ˜ణి పరిధి నిక్షెప్రోవైకల్పికః అగ్నిధ్యానాది విజ్ఞాపనాన్త క్రతయాంభగవదాభి ముఖ్యకరణాత్మకాదా హనా సహితం కుర్యాత్। చవ ˜హీనభిన్నార్ద్ర పురాతనక్షతసశాఖ స్థూల హ్రస్వదీఘ˜ సజంతు సమిధః పరిత్యజ్య। తాలా ష్టాంగుల చతురంగులాన్యతమమానతీఘ˜ కనిష్ఠానహనపాలాశాది యాజ్ఞయ్య సమిధాం ఘృతాక్తానాం హెూమోస్తెనకావ్యః। యస్మి˜ హెూమె అన్నవిశెష విధానం తత్రతదన్నెనయత్రాన్న సామాన్యవిధానం తత్రపాయసాద్యష్ట విధాన్నెషు భగవదారాధనాహె˜ షు అభిమతాన్నెన వజి˜తక్షారలవణ తింత్రిణీరసంగ్రా సమాకెనఘృతావసిక్తెనగ్రా సముద్రయా పత్రెణమెక్షణెనవా హెూమః కర్తవ్యః॥ గవ్యఘృతక్షీర మధ్వాదిదధివ్య తిరిక్తద్రవ్యహోమః॥ చతు రంగుల ధారామాకెనస్రువెణ కర్తవ్యః। దధిహెూమః శుక్తిమానెనస్రువెణర్తవ్యః । గ్రాసార్ధమానెనభక్తై ః ఫలపుష్ప పత్రైరఖందితైః నిష్పావ బీజమానెన ధూపద్రవ్యైః ముష్ట్యర్థార్థమానున తిలవ్రీహ్యాది బీజైలా˜ జైశ్చషడ గంగులదీఘ˜ భిరఖండితాగ్రాభి దూ˜ర్వాభిః ఖ జూ˜రబీజమానెనగోమయై మృద్భిశ్చహస్తెన కుర్యాత్। కుక్కుటాండ ప్రమానాన్నప్రాయశ్చిత్తా హుతి పరిషెచనపూర్ణాహుతీః స్రుచాం కుర్యాత్॥ అభిఘురణంచ స్రువెణ కుర్యాత్। నిత్యాగ్నౌ పూర్ణాహుత్యనన్తరం శాన్త్యాది కిమనియదిస్యాత్ తదాయాజ్ఞయ్య సమిధాదిభిః నిత్యహెూమె సమిదుక్తశతాద్యన్య తమ సంఖ్యయామూల మన్త్రెణ జుహుయాత్।సర్వోపి హెూమాః కుందాది మధ్యేకత˜వ్యః। ఆగ్నెద ˜క్షిణ వక్త్రాది మజిహ్వామారభ్యవామవక్త్రాంతి మజహ్వాన్తస్థానెషు మారణ్దిఫలెషు యత్ప లంకర్తురభిలషితంతత్ఫలసాధనీ భూతజిహ్వాస్థానేనిత్య హెూమెక్రియమాణ సమిధా ద్యాహు తయః కత˜వ్యాః। పూర్ణాహుర్యత్ర విధీయతె తత్ర సర్వత్రాపి కుక్కుటాండ ప్రమాణ చర్వా హుతిం పంచోప నిషన్మంత్రైః రాజ్యాహుతీంచ ప్రాయశ్చిత్త రూపంకృత్వైవ పూర్ణా హుతించ కుర్యాత్। హవన విషయె ప్రాయశ్చిత్త ప్రరాలిఖ్యతె ॥ ఏకస్మిన్దినెకప్త సంఖ్య పూజాసు ఏకకాల హవన లోపెద్వితీయకాలె ఆజ్యెన పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకం శత సంఖ్య యాప్రాయశ్చిత్తా హుతింకృత్వా। శతాది సంఖ్యాసుయాం సంఖ్యామాశ్రిత్య నిత్యహెూమః క్రియతెతద్వియుణీస్స మిధాజ్యాహుతయః కత˜వ్యాః। కాలద్వయహవనలోపెపితృతీయకాత్ర త్రిగుణాః కత˜వ్యాః। ఏవమెకాదశకాలోన్తంహవనలోప్రి పిద్వాదశకాలపూజాయాంప్రాయశ్చిత్తాహుతిపురస్సరం లుప్తహోమ సంఖ్యాపూరణీయా। ఏకదినహవనలోపే సప్తదశ కలశస్నపనం। సంచ దివసపర్యన్తం హవనలోపె పంచవింశతి కలశస్నపనం। దివసదశకాదు పరిమాసాన్తం హవనలోపే। ఏకాశీతికల శస్నపనం। ప్రాయశ్చిత్తరూపం కృత్వా। నిత్యహోమః కర్తవ్యః। మాసాదుపరి

సంవత్సరాన్తంహవ నలనో్ప్ర అష్టోత్తరశత కతశస్నపనం। తిలాజ్యచరుభిః ప్రత్యేకమష్టోత్తరసహస్ర సంఖ్యయాద్వాదశాక్ష రెణహెూమం పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రత్యేకం శత సంఖ్య యాశాన్తి హెూమంచ ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్। వత్సరాదు పరిష్టాద్ధవన లోపెమధ్యమోత్త మస్నపనం। తిలవ్రీహియ వలాజకాల పుష్ప సమిచ్చరుఘృతైః ప్రత్యేక మష్టోత్తర సహస్ర సంఖ్యయా హెూమంపూర్వ వచ్చాంతిహెూమం విప్రాణాం యధా శక్తిదాన భోజనెచ ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్। రక్షితెగ్నౌహవనలోపె ఏతానిప్రాయ శ్చిత్తానికర్తవ్యాని। వాన్తెగ్నౌ మధనాదినాగ్నిం సంపాద్య ప్రతిష్ఠాప్య వ్యక్త సమస్తవ్యాహృతిభిః పంచోపనిషన్మంత్రైః ప్రణవెనచ్నప్రత్యేకను ష్టోత్తరశత సంఖ్యయాజ్యెనాశీత్యుత్తర సహస్రాహుతీ రష్టోత్తరశత సంఖ్యయా మూల మంత్ర జపంచ ప్రాయశ్చిత్తం కృత్వా। నిత్యహెూమాదికం కురాత్। హెూమోక్తమంత్రద్ర వ్యాదీనాం ఉత్క్రమ లోపెపి ఏవమెవ ప్రాయశ్చిత్తం కర్త వ్యం। హెూమెషు విహితసమిధామభావె అజ్యైర్వా చరుభిర్వా హెూమం కుర్యాత్ చ్రర్వాజ్యయోరభావెపి బీజైర్వా సమిద్భిర్వా హెూమం కుర్యాత్। ప్రతిష్ఠితెగ్నౌ కెశాస్థిలోష్టాద్యశు చిద్రవ్య రూషితెసతి శూద్రాద్యస్పృ ష్టెపివ్యస్త సయస్తవ్యాహృతిభిః ప్రత్యేక మష్టోత్తరశత సంఖ్యయా అజ్యెన హెూమం ప్రాయశ్చిత్తం కుర్యాత్। అగ్నా పుష్ప వత్యాస్పృషె కుండాదిస్థమగ్నిం పరిహృత్యమధనాది అగ్నిం సంపాద్య ప్రతిష్ఠాప్య మూల మన్త్రైణాజ్యె నాయుతా హుతీః కుర్యాత్॥ అగ్నికార్య ప్రయోగస్సంపూర్ణః.

బలహరణాని

నృసిహ్మార్య యురూన్నత్వా విష్ణు తాన్ప్రిద్మతంత్రతః। శ్రీరంగరాజః కురుతెనియతోత్సవ పద్ధతిం॥ ప్రతిదినంప్రాతద్మధ్యందినెరాత్రౌచ బలిస్నానతీర్థయానూత్సవాన్యతమ బింబేన। అధవా। ప్రాతః రాత్రౌచ బింబెన। మధ్యాహ్నెఅన్నెన। అధవాత్రికాల మన్నెన। అధవా ప్రాతశ్శుద్ధ తండులెన। మధ్యాహ్నె అన్నెన। రాత్రౌకుసుమ సంఘెన। నిత్యోత్సవం కుర్యాత్। నిత్యోత్సవార్థం ఉక్తబల్యాద్యన్య తమబింబె। భగవన్తం మూల బింబాదావాహ్య। గంధ పుష్ప ధూప దీపైరభ్యర్చ్య। పాత్రస్థ శుద్ధశాల్యన్నం పాత్రస్థ పుష్పాణి కరక స్థోదకంఘంటం ధూపదీప పాత్రె। తద్ద్రవ్యాణిచ అఘ్యపాత్రాత్కిం బిజ్జలం పాత్రెగృహీత్వా। తత్పాత్రం వామహస్తె సంస్థాప్య। మూలెన సప్తవారమభిమన్త్ర్య। తజ్జలెనచ వీర్యాయాస్త్రాయ ఫదితికూచేన ప్రోక్ష్య। ఏవం సంస్కృత ద్రవ్యై శండాదీనాం బలిదానం కుర్యాత్। గర్భ గృహద్వారదక్షిణ భాగె। ఓం చండాయనమః। ఇదం పుష్పం గృహాణ స్వాహా। ఇదంధూపం గృహస్వాహా। ఇదందీపం గృహాణస్వాహా। ఇదమర్ఘ్యం

గృహాణ స్వాహ ఓం చండాయనమః ఇదం బతిం గృహాణ స్వాహ, ఇతిహస్తాయామవిస్తారెణ గూమయాలెపి తెమండలె బల్యన్నం ప్రక్షిప్య, ఓం చండాయనమః ఇదముదకం గృహాణ స్వాహెతి ఘంటానాదెన తీపైశ్చ సహచండస్య పుష్పాదికముదకాంతంచ బలిందత్వా ప్రచండానామ ప్యెవంకుర్యాత్, తద్వామెప్రచండాయనమః అథ్ మంటపద్వార దక్షిణ భాగె, ఓం శంఖూత్త మాంగినె నమః ఓం తదాకవమెచ క్రూత్త మాంగినె నమః ప్రధమాం కణె, అలం కృతం శిబికాద్యన్య తమం వాహనమానియ్య, తత్ర భగవన్తమారూప్య, ఆథవా, శుక్లాం బరధరం సౌమ్యం శుక్ల యజ్ఞో పవీతినం, సోత్తరీయంచ సోష్ణిషం స్వనలిప్తమలంకృతం, అన్యమారాధక మాహాయతంగరుడం భావయిత్వా, తచ్చిరసి భగవన్తమారోప్య వితాన ధవళచ్చత్ర చామరవ్య జనాదిభిః పుష్ప ప్రభయా నానావిధ వాద్య నృత్తగానైః ఋగాదివెద ఘోషైశ్చ సహ, వాహనెనవా సర్వ పూక్తస్వస్త్యయన మంగళ పారకెన ఆరాధకెన వానీయమానస్య భగవతస్సమీపె ఏకావరణ విమానస్య బలిదాన క్రమముచ్యతె, నృత్తార్ధ మంటప్రాచ్యా ప్రాగ్భాగ్ధె ఇం ఇంద్రాయనమః ప్రాకారె అంతఃదెవప్రాచ్యా గోపుర వామభాగె ఓం రవయెనమః తద్దక్షిణె ఓం చంద్రమస్తెనమః అగ్నెయ కూణెభంఅగ్నయెనమః తత్ప్రాకారె ఆగ్నెయకోణూపి ఓం కామాయ నమః యామ్యాం కణె సప్తమాతృభ్యో నమః బమగ్నయె నమః తత్ప్రాకామోపరి ఓంబ్రహ్మాణె నమః నైరుఋులాంకణె, ఓం శ్రియైనమః ఓం నిరుతయెనమః తత్ప్రాకారూనరి గయజాన నాయనమః వారుణాంకణె ఓం వరుణాయ నమః తత్ప్రాకామో పరిచంషణ్ముఖాయ నమః వాయుకె అణాంకణె ఓం వాయనెనమః తత్ప్రాకామో పరాబందుగా యనమః ఉత్తరాంకణె ఓం సోమాయనమః తత్ప్రాకామోపరాధనాధిపాయనమః తదంకణెసోమె శయోరంతరాళె ఓం విష్వక్సెనాయనమః ఈశానాంకణెభఈశానాయనమః తత్ప్రాకా మో పరిభం శంకరాయ నమః భంక్షెత్ర సాలాయ నమః గోపురస్యాన్తబ్ హిర్వాకత్విత మహపీఠె దిక్షుసర్వాసు పీఠస్యవాతిత్రెఘోషితెభృశం బల్యన్నప్రక్షెప సహితం ఓం విష్ణు పాషద్ దేభ్యో నమః ఇతి మహ పీఠూపరి మందిరాభిముఖంస్థిత్వా, పుష్పదానాద్యుదకదానాంతోపచారైః పూర్వవత్కృత్వా నిరవశేషెణ బల్యన్నం మహపీఠూర్ధ్వె నిక్షిపెత్, గోపురస్స బహిర్యది బలిపీఠం తత్పూర్వ భాగస్థ గోపుర ద్వారనిగన్ మనంరెవస్యకెవల శంఖధ్వానేనైవ పీఠం ప్రదక్షిణీ కృత్య, దెవమంతః ముఖ మంటపం ప్రవెశయిత్వా, పాదుకె సమప్ యిత్వా యానాద్దెవము వరోప్య సిహ్మాసనే ప్రాఙ్ముఖం స్థాపయిత్వా, అఘ్య్ గంధ మాల్యధూప దీప తాంబూల నివేదనాన్తూ పచారైస్సం పూజ్య, తత్తత్కాలోచితోపహార్ సమర్పయిత్వా, బల్యర్ధ బింబం యధా స్థానం

ప్రవేశయిత్వా ।బహిరంకణభూమిషు వాద్యగెయనృత్తెషు న్యూనీభావం సమాధాతుం శుద్ధతాం దవం కారయెత్। బల్యర్థబింబస్యమూలెనార్ఘ్యం సమర్పయిత్వా। తద్గతం భగవన్తం యూలెన మూలబింబె ఉద్వాసయెత్। ఇత్యేకావరణర్యుయిక్తస్య బలిదానక్రమ ముక్త్వా। ఏకాదిపంచమాంతా వరణయు క్తస్య బలి ధానక్రమముచ్యతె॥ ఓం॥ గభ్ గృహధ్ మంటపద్వారదెవతాః॥ గరుడ విష్వక్సెన సప్తమాతరశ్చ పూర్వవత్పూజ్యాః॥ శుద్ధప్రాచ్యా ప్రథమాంకణ్నపాగ్భాగె। ఓం చక్రిణె నమః। అతర్మండల నాయక ప్రథమ ప్రాకారెదెన ప్రాచ్యా। ప్రాగ్భాగస్థ గోపుర వామభాగె ఓం పురుషాయ నమః। తద్దక్షిణె ఓం అచ్యుతాయనమః। ఆగ్నెయాం కణ ఓం ముసలినెనమః। తత్రా్వ కారమోణోపరిభం హయగ్రీవాయనమః। యామ్యాంకణె భంశంః నెనమః। తత్రా్వ కామో పరాచంసంకష ్ణాయనమః। నైరు ఋతాంకణె భంఖడ్గినెనమః। తత్రా్వ కామోపరాచం వరామయ నమః। వారణాంకణె ఓం గదాధరాయనమః। తత్రా్వకారోపరి ప్రద్యుమ్నాయ నమః। వాయవ్యాంకణె చంశాజి ్ణెనమః। తత్రా్వకారోపరిచం అనంతాయనమః। ఉత్తరాంకణె ఓం పద్మినెనమః। తత్రా్వకామోపరిఅని రుద్ధాయ నమః। ఐశానింకణె ఓం వజ్రిణెనమః। తత్రా్వకామోపరి ఓం నృక్రసరిణె నమః। బహిః ప్రథమప్రాకారె। ప్రాగ్ద్వార దక్షిణభాగె ఓం జయాయ నమః। తద్వాయెచం విజయాయనమః। శుద్ధప్రాచ్యా। ద్వితీయాంకణ్నపాగ్భాగెచం ఇంద్రాయనమః। అంతహ్ రాఖ్యద్వితీయ ప్రాకిరెదెవ ప్రాచ్యాన్నపాగ్ద్వారవామభాగె। చంసూర్యాయనమః। దక్షిణె ఓం చంద్ర మసెనమః। ఆగ్నెయాంయ ణెచం అగ్నయెనమః తత్రా్వకామోపరిచం కామాయనమః। దక్షణ్ంకణె ఓం యమాయ నమః। తత్రా్వకామోపరాచం బ్రహ్మణె నమః। తనన్నైరుఋతాంకణె ఓం నిరురుతయె నమః। తత్రా్వకామో పరిచంగ జాననాయనమః। పశ్చిమాంకణె ఓం వరుణాయ నమః। తత్రా్వకారోపరి ఓం షణ్ముఖాయ నమః। తద్వాయుమోణ్ంకణె ఓం వాయవె నమః। తత్రా్వ కామోపరి ఓం చుగా్యైనమః। ఉత్తరాం కణె ఓం సోమాయనమః। తత్రా్వకారో పరిధనాధి పతయెనమః। త్రిశానాంకణె ఈశానాయ నమః। తత్రా్వకామోపరి ఓం శంకరాయ నమః। బహిః దెవస్యతృతీయ ప్రాకార్నపాగ్ద్వార వామభాగె చంధాత్రెనమః। ఓం ఆర్యమ్ణెనమః। ఓం విదాత్రెనమః। ఓం మిత్రాయనమః। ఓం వరుణాయనమః। ఓం భగాయనమః। తద్వామె। ఓంవివస్వతెనమః। చంపూష్ణెనమః। ఓం సవిత్రెనమః। ఓం రవయె నమః। చంత్వష్ణెనమః। ఓంవిష్ణవె నమః। ఆగ్నెయాంకణె ఓం కుముదాక్షాయనమః। తత్రా్వకామోపరి ఆగ్నెయదక్షణిణ మధ్యె బంధరాయనమః। ఓంధువాయనమః। ఓం సోమాయ నమః। ఓం ఆపాయవెనమః। ఓం అనిలాయ నమః। ఓం అనలాయ నమః। ఓం ప్రత్యూషాయ నమః। ప్రబావాయ నమః। ద్వితీయ

ప్రాకార దక్షిణ ద్వార దక్షిణ భాగె బంఖడ్గ ధరాయనమః తద్వామె ఓం హాజ్ధరాయ నమః దక్షిణీంకణె ఓం పుండరీకాయ నమః తత్ప్రాకారోపరి దక్షిణనై ఋతమధ్యె ఓం కవ్యావాడనలాయ నమః ఓం సోమాయ నపః ఓం యమాయ నమః ఓం ఆర్య మణీయ నమః ఓం అగ్నిష్వాత్తైభ్యోనమః ఓం సోమపెభ్యో నమః ఓం బహిషదెభ్యో నమః నైరతాంకణె ఓం వామనాయ నమః తత్ప్రాకారెనైరత పశ్చిమ మధ్యె ఓం రుద్రాయ నమః ఓం అగ్నయె నమః ఓం సవిత్రెనమః ఓం విష్ణవెనమః ఓం క్రతవెనమః ఓం దక్షాయ నమః ఓం కాలకామ్యాయ నమః బఓం వసవెనమః ఓం సత్యాయ నమః ఓం శుచయె నమః ఓం రుచవెనమః ఓం పురూర వార్ద్రవాయ నమః ద్వితీయ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణభాగె ఓం చక్రధారిణె నమః తద్వామె ఓం ముసలధారిణె నమః పశ్చిమాంకణె ఓం శంకు కర్ణాయ నమః తత్ప్రాకారోపరి పశ్చిమ వాయుమధ్యె ఓం ఆవహాయ నమః ఓం వివహాయ నమః ఓం ఉద్వహాయనమః ఓం సంవహాయనమః ఓం నివహాయనమః ఓం అనువహాయ నమః ఓం వ్యవహాయ నమః వాయుకోణీంకణె ఓం సర్వనెత్రాయ నమః తత్ప్రాకారోపరివాయూత్తర మధ్యె ఓం ఆత్రెవెనమః బంభృగవెనమః ఓంకుత్సాయ నమః ఓం వసిష్ఠాయనమః ఓం గౌతమాయ నమః ఓం కాశ్యపాయ నమః ఓం ఆంగీరసాయ నమః ద్వితీయ ప్రాకారోత్తర ద్వారదక్షిణ భాగె ఓం పాశధరాయ నమః తద్వామె ఓం అంకుశ ధరాయ నమః ఉత్తరాంకణె ఓం సుముఖాయ నమః తత్ప్రాకారోపరి ఉత్తరైశాన మధ్యె ఓం మృగవ్యాధాయ నమః ఓం శర్వాయ నమః ఓం నిరుతయెనమః ఓం అజాయై కపదోయనమః ఓం అహిర్బుధ్నియాయ నమః ఓం పినాకినెనమః ఓం యవపాయ నమః బం పార్వతీ పతయె నమః ఓం స్థాణ వెనమః ఓం భవాయ నమః ఓం కపాలినెనమః ఓం రుద్రాయ నమః ఓం క్షేత్రపాలాయ నమః వెశానాంకణె ఓం సుప్రతిష్ఠాయ నమః॥ తృతీయ ప్రాకారస్య బహిః దెవప్రాచ్యా పాగ్ద్వార దక్షిణ భాగె ఓం ధాత్రెనమః తద్వామె ఓం విధాత్రెనమః చతుర్థాంకణె శుద్ధ ప్రాచార్య ప్రాగ్భాగె ఓం ఉపెన్ద్రాయ నమః మర్యాదాఖ్యచతుర్ధ ప్రాకారె దెవ ప్రాచ్యా ప్రాగ్ద్వార వామ భాగె ఓం సాధ్యెభ్యో నమః తద్దక్షిణె ఓం మాతృభ్యో నమః అగ్నెయాంకణె ఓం ప్రకృతయె నమః తత్ప్రాకారా కోణె ఓం గ్రహ దెవతాభ్యో నమః తత్ర ఆగ్నెయ దక్షిణ మధ్యె ఓం అంగిరోభ్యో నమః తృతీయ ప్రాకార దక్షిణ ద్వార దక్షిణ భాగె ఓం భద్రాయ నమః తద్వామె ఓం సుభద్రాయ నమః తదంకణె ఓం పుణ్యాయ నమః తత్ప్రాకారె దక్షిణ నైరుత మధ్యె ఓం అశ్వినాభ్యాం దెవాభ్యాం నమః నైఋరుతాంకణె ఓం పుష్కరాయ నమః తత్ప్రాకార నైరుత కోణె సత్రిదెవతా గణెభ్యో నమః

తత్ప్రాకారెనైఋుత పశ్చిమ మధ్యె ఓం లోకేశెభ్యో నమః। తృతీయ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగె। ఓం కృతాన్తాయ నమః। తద్వామె ఓం అసుర ధ్వంసాయ నమః। తదంకణె ఓం విశ్వభావనాయ నమః। తత్ప్రాకారె పశ్చిమ వాయవ్య మధ్యే। ఓం వాస్తు దెవెభ్యో నమః। వాయవ్యాంకణె। ఓం అసురఘ్నాయ నమః। తత్ప్రాకార వాయుకూణె ఓం నక్షత్రెభ్యో నమః। తత్ప్రాకారె వాయవ్యోత్తరమధ్యె ఓం పాషదెభ్యో నమః। తృతీయ ప్రాకార ఉత్తర ద్వారదక్షిణ భాగె ఓం కుబెరాక్షాయ నమః। తద్వామె ఓం కుబెరకాయ నమః। తదంకణె ఓం కృతాన్తాయ నమః। తత్ప్రాకారెఉత్తరైశాన మధ్యె। ఓం తత్వ పతిభ్యో నమః। ఐశానాంకణె ఓం భూతనాథాయ నమః తత్రాకారోపరి ఓం సిద్దెభ్యో మనః। (బహి: చతుర్థ ప్రాకార ప్రాగ్ద్వార దక్షిణెబాగె ఓం దుజ యాయ నమః। తద్వామె ఓం ప్రబలాయ నమః। శుద్ధ ప్రాచ్యాం పంచమాంకణ ప్రాగ్భాగె ఓం విగ్నెశాయ నమః। దెవ ప్రాచ్యా మహామర్యాదాఖ్య పంచమ ప్రాకారె ప్రాగ్ద్వారవామ బాగె ఓం నాగెభ్యో నమః। తద్దక్షిణె ఓం అసురెభ్యో నమః। తదంకణె ఆగ్నెయకూణె ఓం విశ్వ కృతె నమః। తత్ప్రాకారె ఆగ్నెయ కోణ ఓం రాక్షసెభ్యోనమః। తదాగ్నెయదక్షిణె భాగె విశ్వభావనాయ నమః। తద్వామె ఓం పుష్కరాయ నమః। తదంకణె ఓం విశ్వాయనమః। తత్ప్రాకారె। యామ్య నైఋురుత మధ్యె ఓం విద్యాధరెభ్యో నమః। తన్నైరుతాంకణెబం విశ్వాత్మనెనమః। తత్రాకారె నైఋుతకోణ ఓం సౌర భెయెభ్యోనమః। తత్ప్రాకారె నైరుతవారుణమధ్యె ఓం గుహ్యకేభ్యోనమః। చతుర్థ ప్రాకార పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగె। ఓం సంభవాయ నమః। తద్వార ఓం ప్రభవాయ నమః। తదంకణె ఓం విశ్వలోచనా నమః। తత్ప్రాకారె పశ్చిమ వాయవ్య మధ్యె। ఓం గంధర్వెభ్యో నమః। తదంకణె వాయుకోణె ఓం అప్సరోభ్యో నమః। తత్రాకారో వాయవ్యాత్తర మధ్యే। ఓం ప్రజాపతిభ్యో నమః। చతుర్థ ప్రాకారోత్తర ద్వార దక్షిణభాగె। ఓం సువోభనాయ నమః। తద్వామె ఓం సుభద్రకాయ నమః। తదంకణె ఓం విశ్వభుజాయ నమః తత్ప్రాకారె। ఐశానోత్తర మధ్యె ఓం మత్యెభ్యో నమః। తదంకణె ఈశాన కోణె (ఓం రోహినీభ్యో నమః) ఓం విశ్వకమృతెనమః। (తత్ప్రాకారె రోమిణిభ్యో నమః। బహి: దెవప్రాచ్యా॥ పంచమ ప్రాకార ప్రాగ్ద్వార దక్షిణ భాగె। బం కుముదాయ నమః। తద్వామె కుముదాక్షాయనమః। తత్పశ్చిమ ద్వార దక్షిణ భాగె। ఓం శంకుకణియ నమః। తద్వామె ఓం సర్పనేత్రాయ నమః। తదుత్తర ద్వార దక్షిణ భాగె ఓం సుముఖాయ నమః। తద్వామె ఓం సుప్రతిష్ఠాయ నమః। ఇతి పూర్వోక్తరీత్యా పుష్పదానాద్యుదర దాన్తోపచారై స్సంపూజ్య। అత్రాపి ఏకావరణమాత్ర పక్షోక్తరీత్యా మహాపీఠ బలిదానాది శుద్ధ తండులాన్తం కారయెత్। ఉద్వాసనంచ కుర్యాత్। ఏవం ప్రాతర్మధ్యందిన రాత్రౌచ ప్రతిదినం

త్రివారం। అథవా మధ్యందినే ఏకవారం। సబదానం నిత్యోత్సవం కుర్యాత్। ఏవం పంచ స్వప్యావరణెఓషు బలదానెన సహక్రియమాణ: నిత్యోత్సవ: ఉత్తమ:। ఏకావరణం న్యూన: మధ్యమ:। ఆవరణద్వికన్యూన: అధమ:। ఆవరణ త్రికన్యూన: జఘన్య:।ఆవరణ చతుష్టన్యూన: క్షుద్ర:। మహవాతాది సంక్షోభెన నిత్యోత్సవ మాచరేత్। బలి ప్రధాన మాత్రంతు కుర్యాచ్చసతిసంభవే। సర్వత్ర బలిదానేష్వపాధి సంభవె చండ ప్రచండయోబ౯లిందత్వా। తయోర్మధ్యేతుపురత: మూలమంత్రముచ్చార్య। ఓం భూతేభ్యోనమ:। ఇదం పుష్పం గృహణ స్వాహెతి పుష్పందత్వా। ఏవం ప్రత్యుపచారం మూలమాత్రం। భూత మంత్రముచ్చార్య। సబలిదానముదకదాన్తో పచారై: కుర్యాత్। ఆవరణదెవా౯గరుడ విష్వక్సెన దుగా౯గణెవా౯ అన్య దెవాంశ్చ బలిదానానన్తరం నృత్త షడ్జస్వర సమతాళ గాంధారరాగై:। ఆగ్నియె। సర్వతోభద్రనృత్త ఋషభస్వర బద్ధావతాళ కాలిరాగై:। యామ్యె। భెటకనృత్తగాంధార స్వరభృంగినీతాళకౌశిక రాగై:। నెరుతె। చక్రమండన నృత్తమధ్యమ స్వరమల్లతాళనంభాషికరాగై:। వరుణదిశి। కౌన్తామకుట్టిమనృత్త పంచమ స్వర మంగళతాళ శ్రీకామదరాగై:। వాయవ్యె। వృషకుట్టమనృత్త దైవత స్వరజయతాళ శ్రీకేశీరాగై:। కుబెరదిశి। కటుబంధన నృత్త నిషాదస్వర భద్రతాళ రక్షరాగై:। ఈశానదిశి। వామజానూర్ధ్వ నృత్తదైవత స్వరఢక్కరి తాళ చాళాపాణ్యరాగై:। తాక్ష్య౯ం విష్ణుక్రాన్తా నృత్తమ ధ్యవస్వర గరుడ తాళగౌళరాగై:। సెనాపతి స్వస్తికనృత్తఋషభస్వర బలితాళై:। దుగా౯ం సర్వమంగళ నృత్త దైవతస్వర భద్రతాళై:। గణపతిం మస్తినృత్త పంచమస్వర భద్రతాళై :। సర్వ మంగళ నృత్త దైవతస్వర బలితాళై:। అన్యా౯సర్వదెవా౯సర్వమంగళ నృత్త దైవతస్వర భద్రలాళై:। దక్షరాగైస్సంతోష్య । ద్వారాంకణ ప్రాకార మహాబలిపీఠస్థ దెవానాం యత్రయత్ర బలిదానం క్రియతెతత్ర త్రత్రపూవ౯మెవ బల్యర్థబింబస్య గరుడధ్వజం శ్రీవత్సాద్యష్ట మంగళంచ సన్నిధౌ చా౯యిత్వా। అనంతరం బలిప్రదానం కుర్యాత్। బలిదానానంతరం ప్రతిస్థానం బల్యర్థబింబస్య పృధుకానిభక్ష్యాణి కాలపక్వనానావిధ ఫలానిచ ఆరాధనాధ్యాయోక్తరీత్యా అహా౯ణెనవినాని వెదయిత్వా। తాంబూలంచ నివేదయెత్। అథతండులాదినానిత్యోత్సవె క్రియమాణెవిశెష ఉచ్యతే। పూర్వదలంకృతం పరిచారక మాహూయ తన్మూధ౯ని తండులాన్న ప్రసూనా న్యతమపాత్రం నిధాయ। తండులాదిషు ద్వాదశదళ పద్మం కల్పయిత్వా। కణి౯కాయాం మూలబెరాద్భగవన్తమా వాహ్య। ప్రాగాది ద్వాదశదళెషు విష్ణ్వాదిదామోదనాన్తమూత్య౯ష్టకం తత: కెశవాది గోవిందాన్త మూతి౯చతుష్కంచక్రమెణావాహ్య। పూర్వవత్సం పూజ్య। ఏవంపూజిత భగవన్తం వహ౯పూర్వ వత్సూకాది పర౯। పరిచారక: మల్లాదితాళవైజయన్తీ నృత్త ఋషభస్వరై:। వితానధవళ ఛత్ర

చయామరవ్య జనదీపైశ్చసహసర్వానావరణా క్రమేణ పరిభ్రమేత్। తత్సు మీపెసర్వేషాం ద్వారాంకణప్రాకార దెవానాం బలిదానం కుర్యాత్। తత: మహబలిపీఠం ప్రదక్షణీకృత్య దెవ మంత: ప్రవేశ్యమందిరంచ ప్రదక్షిణీకృత్యగర్భగృహం ప్రవేశయెత్। తత ఆరాధక: పాత్రస్థ భగవత: మూలమన్త్రేణ విష్ణ్వాదిమూర్తీనాంచ తత్తన్మంత్రెణార్ఘ్యం సమర్ఘ్యిత్వా। భగవన్తం మూలబెరె ఉద్వాస్య విష్ణ్వాదిమూర్తీంశ్చోద్వాస్య। బలిశెషెయత్కించిత్ గృహీత్వావిష్వక్సెన మూర్ధని నిక్షిప్య। అవశిష్ట బలిద్రవ్యం మహా బలిపీఠె నిక్షిపెత్। చండాది సర్వదెవానాం ఉదకదానానన్తరం నృత్తదర్శనాత్పూర్వం ముషట్టరూపాం బలిముద్రాందర్శయెత్॥ సర్వదు:ఖ హర:పుంసాం సర్వభూత ప్రహర్షణం॥ రాష్ట్రస్య రాజ్ఞో గ్రామస్య యజమానస్య సద్మన:॥ సుఖావహం శాన్తికరం పున్యమాయుర్వివర్ధనం। తస్మాన్నిత్యోత్సవంకుర్యాదాలయె ప్రత్యహం బుధ:॥ ఇతి శ్రీమవాహ్వోయనకు ఉద్భవ శ్రీకోదండరామార్య పుత్ర శ్రీపంచ రాత్రా పారావారపారీణ శ్రీనృసిహ్మసూరి మహాగురుకృపాదీక్షాతి శయలబ్ధ శ్రీభగవచ్ఛాస్త్రార్థతత్వజ్ఞానెనక్త నిత్యోత్సవ ప్రయోగస్సంపూర్ణ:॥

జీర్ణోద్ధారోధ్యాయ:।

బ్రహ్మోవాచ। ప్రతిమానాంత థాధామ్నాంజీర్ణానాం భగవన్మహం రంశ్రోతుమిచ్ఛామిత స్మిన్బ్రూహియదా తథా॥ శ్రీభగవానువాచ। స్వాయంభుచార్షంది వ్యేషుమానుషెషు చతుర్ష్వపిం అంగహారౌరత్నజెషు తత్తజ్జాంబూనదైస: పున:। నమాయోతవ్యమెవాంగం నత్యాజ్యంశైలజుష్వపి। తత్వదెవ సమాధాన వారుజాతిషు పంచసు। హీనాంగ నితుబింబానిభిత్వాతాని పునస్సృజెత్। అంగమాత్రె సమాధానె సృష్టౌ సర్వాత్మనాపిచ। కుంభెశక్తిం సముద్వాస్య నిర్మాయ చథాపురం। అధివాసాదికం సర్వం ప్రతిష్ఠాయామివాచరేత్స్థిత వత్స్యేషు బింబేషు సమాధిర్యది శక్యతె। నత్యాగోయుజ్యతెతెషాం సర్వేషామెవ పద్మజ। త్యక్తంచ లోహజం బింబంద్రావ యిత్వా పునస్సృజెత్। దెవెజీర్ణె పునస్సృష్టేదెవ్య: ప్రాచ్యయథాస్థితా:। తాభిరెవపునర్దేవోయోజ్యోనాన్యాత్సు జెత్పున:। నోద్వాహశ్చ పున: కార్యం సంతతె తాసుపూజనె। ప్రభాపద్మాసనాదీనాం వైకల్యె చలనేపిచ। ఆయుధెపిచ చక్రాదౌ యష్టద్యోనౌ సమాపితె। ఉద్వాస్య ప్రతిమా శక్తిం మూలబెరె ఘటెపిసా। చక్రాధజశ్చ సమాధానంకార్యం తస్మిన్ సమాహితె। సంప్రోక్ష్య పూజయెచ్ఛక్తి మావాహ్య ప్రతిమాసుతాం। బాలాలయంకల్పయాత్వా తత్రశైలాది వస్తుషు। బింబెష్వశక్తి మావాహ్యాజీర్ణేభ్య: పూజనంహరె:। త్యక్తంచ బింబం నిఖనేత్క్షితా వాంభసినిక్షి పెత్। ప్రాసాదెవాపి

శిధిలె పూజయెద్బాలవేశ్మని। ఉపెతం పరివారైస్సైవదేవం మూలెయధా తధా। అజీర్ణోధృవ బింబె తుజీర్ణోద్వారుణి తత్థ్సితా। దెవాదెవపరివారాన్మూల బెరెనివేశయెత్। అజీర్ణోధామనిష్ఠా నాంజీర్ణె తుధృవ కాతుకె। నోద్వాసాన్యత్రకర్త్వ్యోదెవాదీనాంచతుర్ముఖ। అజీర్ణానాంగ హీనౌచ దామాధౌనైవకల్పయెత్। ఆత్మహానిధ్రువాత స్యయజమాన స్యసాన్వయా। యదిప్రమాణ రహితం ప్రమాదాత్కల్పితా త్పురా। ప్రాసాదాదితదా పూర్వ్యంజ్జల్పయెల్లక్షణాన్వితం। బహుబెరైక బెరెషు కల్పనం స్యాద్యధా పురం। బహు బెరెనైక బెరం నైకబెరె తధాపరం। దెవి విరమితంపూర్వ్యం బహు బెరం కృతం యది। భూయ: ప్రకల్పనేతస్యదెవిభ్యాం సహవాదినా। అమానుషంచ బింబాది పూర్వ్యం లక్షణ వర్జితం। జీణక్షోద్ధారెపి కర్తవ్యంతద్దైన తదన్యధా। శయనం వాసనం స్థానం యానం వాతద్యధాపురా। బింబస్య పునరుద్ధారతద్దైవ స్యాదమానుషె। మానుషెతు స్థితా దీనాం బింబానామిచ్ఛయాభవేత్। పునస్సృష్టిన్దెషాయతధాసతి చతుర్ముఖ। దివ్యం విమానం యద్వస్తుయన్మానం యాదృశం పురా। తాదృగెవ పునస్సృష్టానాన్యధాత త్ర్పకల్పయెత్। అన్యధాకల్పనేదోషోరాజ్ఞోరాష్ట్ర స్యచధ్రువం। మానుషం సదనం చాషం చైష్టకం వాధమృ ణ్మయం। జీణం పునస్సముద్ధారె శైలెనెష్టకయాపివా। ఉప పీఠాదికం క్లుప్తం రక్షార్థం బంధ యెద్బహి:। స్థాపయెన్మూల బెరస్యరక్షార్థత్వాన్నదూషణం। సాలగోపుర పీఠాదిచలనే జీర్ణ ఏవవా। ద్రుమంశిలాదిభి: కుర్యాద్వీస్తీర్ణ మధవాన్యధా। నద్యాది జలవెగెన చలితెనష్ట ఏవవా। ప్రాసాదాదౌ పునస్థానెని బాధెన్యత్ర కల్పయెత్। యామూతిర్యేన మంత్రెణ యాదృశెనాధి కారిణా। ప్రధమెకల్పనెనైవద్వితీయ కల్పనెభవేత్। మూతిస్తదెవ మంత్రంచ సైబవ స్థాపయతే పున:। అపూర్వకల్పనే జీణశ్రీసముద్దారెద్వయోరపి। తుల్యంఫలం కల్పనానాద్ధామాదేనాస్తి సంశయ:। తంత్రాధికారి మూతీనాం వ్యత్యయెకల్పితె పున:। నృణాం నరపతో చాపి రాష్ట్రస్యచ భవత్ క్షయ:। బహుబెర ప్రతిష్ఠాయాం జీర్ణోద్ధారే యధాపురం। కర్మార్చాం స్నాపయెద్వెద్యాంశాయ యెచ్చాపి మంటపె। నాధిఆసోజలెకార్యేన నేత్రోన్మీలనంతధా। నతత్వసంభారోత్పాదౌ సర్వకమా న్యదాచరేత్। మూలబింబ సమాసాద్య ప్రాగ్వత్సర్వం సమాచరతే। బాలకాతుకమభ్యర్చ్య యాత్రామన్య త్రతద్గతాం। శక్తి కుంభె సమావాహ్య కుంభతో యావశెషెణపరివార ప్రకల్పనం। ఉత్సవం కారయెదం తెసర్వశాన్తి కరోహిన:॥ ఇతి జీర్ణోద్ధార విచార:॥ ప్రాయశ్చిత్త విధి:॥ బ్రహ్మోవాచ॥ నైమిత్తికానాం నిత్యానాం కర్మణాం భగవన్హరే:। ఆరాధనానాం వైక్యం లోపావాప్రాయ సంస్కృత:। తప్యచిత్తం సమాధానం ఇతి నిర్వచన క్రియా। కస్యకిం వాసమాధానం క: ప్రకారోస్య కధ్యతాం॥ శ్రీ భగవానువాచ॥ అస్నాతో వోపవీతావాన కృత్వా తిలకం తధా। అచ

ॅయెద్దైవ దెవెశం ప్రాయశ్చిత్తియ తెనర। సమాధానం మూలమంత్రం శతంజప్త్వాత దచనॅనం।
అకృత్వా పాదయోశ్చాచ మనాచమ్యాపివాచॅనై।పంచోప నిషదాంజాప: ప్రాయశ్చిత్తంత దచ
ॅనం। సరోవా ముక్త శెషావాసిన్నాంగోవా హసॅశ్వసॅ। కుప్యన్వా ప్రలపన్వాపి పూజాయాం
శతంజపెత్। శక్రత్వోస్త్ర మత్రస్య సమారాధనమన్వత:। కేశాస్తిలోమలోష్టాది స్పశ ॅనేనైవ
నిష్క్రియా। వసానో నిలమలిన క్లిష్టంవాసో పవిత్రక। చ ॅయెన్మూల మంత్రస్యనవస్తపృ
ప్రతిక్రియా। రత్వాస్త్రియ మనాప్లుత్య పూజయె స్థాపయెద్ధరిం। పంచగవ్యైస్తత: పంచమ
హోపనిషదాంజప। విణ్మూత్రరేతో రుధిర బాలాదిస్పశ ॅనేసతి। అస్నాన పూజనెదెవం
స్నాపయెత్కుశవారిభి:। మూలమంత్రజపశ్చోక్తో నిష్క్రియా తస్యకమ ॅణ:। వస్త్రం
రజస్వలాయావ్పస్పృష్ట్వాదెవాచ ॅనేకృతె। పంచగవ్యైస్నాప యిత్వా పంచోప నిషదాంజప।
శ్వానం రజస్వలాయాం యూపంచండాలం వెద విక్రియం। చితించ నీచం చైత్యస్థం వృక్షం
స్పృష్ట్వా తదచ ॅనే। పంచవారుణ మంత్రైశ్చస్నాపయెత్కు శవారిణా। కారెసాషండ
పతితప్రతిలోమఖరాదిపం। అస్పృశ్యమన్యదప్యేవం స్పృష్ట్వాప్రాయ త్రృతిక్రియా।
కెసాదిదూషదుష్టెన పుష్పెణ్ రాధనే కృతె క్షీనెణస్నాపనం కృత్వాశాన్తి హెూమః ప్రతిక్రియా।
పురుషాదికమాక్రమ్యయద్యనాప్లుత్య పూజయెత్। స్నాపనంకుశసాధూభిఃజపః ప్రాయత్రృతి
క్రియా। స్త్రియోవానుపనీతో వాస్పృశేద్బింబం ప్రతిక్రియా। ఉక్షణం కుశతోయెన
మంత్రణపరమోష్ఠినా। ఆరాధనే సంప్రవృత్తె నిష్ఠావాదికమన్తరా। మద్యాపనే దాచ మనం
స్పృశేద్వా దక్షిణం।శవం। ప్రళయాదిక్రమాద్దెహమలంశోధ్య సమాధినా। మంత్రన్యా సమకృత్వాచ
పూజనౌపూర్వవజ్జపః। అచॅ నంచ పునస్సర్వం కృత్వాదెవస్యనిష్కృతి। చందాలాద్యైరసం
స్నైశెॅహ ॅ విస్పృష్టం నివేదమెత్। యదిప్రమాదాత్ స్నపనం గోఘృతెన ప్రతిక్రియా। శాన్తి
హెూమశ్చ కర్తవ్యస్తదనై కమలాసన। దృష్టంచ స్పట్ఠబష్టవత్తద్వత్స్పృగా లాద్యైశ్చదూషితం।
ఆచార రహితై రన్యైస్తధావాశుచిదస్తుభిః। ఆయాజ్ఞమైః మోద్రవాద్యైహॅ విభికగ్ప నివేదనె।
పూర్వవచ్చసమాధానం మూల మంత్రాయుతంజపెత్। ఏకమూల పరైలॅ హ్యాటెయాద్యైశ్క
విసజॅయెత్। స్నపనంశాంతి హెూమశ్చమూల విద్యాజపస్తధా। అత్యుష్ణస్యాతిశీతస్యహ విషశ్చ
నివేదనె।నివృత్తి మంత్రజా పశ్చ విశ్వమంత్రైజపః క్రమాత్। శనాదిదూషితెగెహెపశ్వస్యహ
విషస్తధా। నివెదనేచన్నపనంశా న్తి హోమస్తధైవచ। క్రిమికెశాది దుష్టస్యహ విషశ్చ నివెదనె।
పౌరుషెణైవ సూక్తెనకుర్యాచ్ఛుద్ధాబిషె చనం। ముఖవాతహతాఘ్రోతంరజస్తుషకణ్వితం।
మృత్పాషాణశకృత్రాయాదూషితస్య నివెదనె। మూలమంత్రాయుతంజప్త్వాతద్వత్స

ర్యుషితంయది।నివెదితస్యహ విశోభూయోయది నివెదనం। స్నానం పూర్వాచ ^ర్నం మూలమంత్రస్యచజపస్తధా నివెదయెచ్చ నిర్మాల్య ముచ్ఛిష్టంవాప్రతి క్రియా।కంభద్ద్వా దశభిస్నానం శాన్తిహోమోజక పస్తధా। గుర్వాది మనసావాచా కర్మణానా మతఃకరె। స్థితానిసా విరాదీని పుష్పాదీని చతుర్ముఖ। పూజావస్తూనిమోయ్యానికైవారాధన కర్మణి। తైరచ ^నె పంచకుంభె స్నపనం పూర్వవజ్జిపః। వాసుదెవం ప్రణమతః పూజాస్తూ వస్త్ర నిహస్తయాః। స్థితానినాచ్ సాహ్ ణి సెనాన్యైతాని నిక్షిపెత్। తైరచ్నంచెస్నపనం కలశైస్సప్తభిభ్ వేత్। శాన్తి హెూమశ్చకర్తవ్యా మూల మంత్ర జపస్తధా। మండూకమూషికా సహ్ బిదాలాద్యైశ్చ జంతుభిః। క్రిమికీటపతంగాద్యైః పంచభిర్వాయసాదిభిః। స్పృష్టందుష్టంహవిస్సై వదెవాహ్ంతన్నివెదనే। స్నపనం కలశైరెవ త్రిభిహెూ్ మాస్త మచ్ నం। మక్షికాద్యైశ్చసం స్పృష్టంప్రోక్ష్యదెవాయకల్పయెత్। భుక్తశెసం ప్రమాదాచ్చెల్లో భాద్విదెవమచ ^ మెత్। మూలమంత్రా యు తజపశాన్తయె తస్యకలకపనే। దత్తశెష ప్రదానెన తద్వదెవచ నిష్కృతిం। స్నానే పర్యుషితాం భోభిః పునరెవమధాంబుభిః। అబ్లింగైః పావనైర్మంత్రైః ప్రాయశ్చిత్తం తదుచ్యతె। పుణ్యతీర్థ సరిత్తోయెన పర్యుషితదూషణం। సముద్రతాయం దశమాత్సరం పర్యుషితం దినాత్। తిర్యగన్యోని భిరస్పృశ్యైర్మాను షైరపిలంఘితం। స్పృష్టంచ వారిభిస్నానయోగ్యైస్నాకెచవారుణైః। స్నానం పునర్యధా తవ్యం శాన్త్యర్థంతస్యకమ ^ణ। అజాశ్చముఖసంస్పశో ^ నదూషాయ కదాచన। గోముఖెనైవ సంస్పృష్టం వజ్ నీయం సమచ్నే। ప్రాయశ్చిత్తం పునస్నానం మూలమంత్రం జపస్తధా। విణ్మూత్రరుధిరాపెయ యుక్తైస్తోయాదివస్తుభిః। నాచ్ యెదచ్ యెస్నానం కలిశైరధ మాధమై। శివనిర్మాల్య దుష్టెన తోయ ప్రభతి వస్తునాణ। పూజనెకలశైస్నానమధ్యమైమ్ధ్య మైర్భవేత్। శవాదిదూషితం కూపం జలముద్ధృ్వ పూర్వకం। సర్వంతదంతె పుణ్యేహం వాచ యెజ్జల శుద్ధయె। పశ్వాది మరణెకూపె చందాలస్నాన పానయోః। తధారజస్వలాదెశ్చ ప్రతిలో మైవి్ గహితై। కూపస్థంతజ్జలం సర్వం ఉద్ధరేత్కమలాసన।మచ్ఛ్యందద్యాధి మరణెజలస్యాధ ^ం సముద్ధరేత్। దివాస ముద్ధరేత్తోయంద్రాత్రౌ చెదగ్ని సన్నిధౌ। ఉద్ధరెదన్యదాతో యైరుపయోగెధ వారుణై। పంచభిజు్ హుయాదగ్నౌ బ్రాహ్మణ్నపిభోజయెత్। పూజాకాలెతు దీపస్యా నిర్వాణె ద్వియుణ్ర్చనం। దీపముద్దీప్యజప్తమ్యో విశ్వమన్త్ర శ్శతావరె। అకస్మాదెవ నిర్మాణెశాన్తినై ^ వతుహైతుకే। అనిర్వాణస్య నిర్వాణె దీపశ్యస్నపనం హరె। క్షీరెణమూలమంత్రస్య సపస్యాష్టోత్తరం శతం। సహ్షా తిలతైలెన దీపామోపణ మాలయె। నాన్యైరెరండలైలాద్యైన్ జావిమహిషాధిభిః। స్నెహైరామోపణం కుర్యానచ ప్రాణ్యంగ సంభవైః। ప్రమాదాత్థలజై సైలైస్నపనెహవి॥ నివెదనెచ

హోమెచస్నె హైరన్యైశ్చనిందితై। అనుష్ఠానెకృతెకుంబైస్నాపయెన్మధ్య మోత్తమైః। శాన్తి హోమస్తదథసంధ్విజెభ్యోభోజనంతథా। అజప్రభృతిదధ్యాద్వైస్నానాదౌ విహితెసతి। ప్రాయశ్చిత్తం యథాపూర్వమాచరెత్కమలాసన। పూమ్యోపచారక్ల్ప్తాతున్యూనానాంక్లీప్త వస్తుభిః। వస్తుభిది ్వగుణైర్భాయ స్నమారాధ్యమధుద్విషం। సవి ్షాష్టోత్తరశతం జుహుయాన్మూలవిద్యయా। మంత్ర హనైక్రియాహనౌ ముద్రాహనౌతథైవచ। జపహనౌధ్యానహనౌహీనేష్వన్యేషుకేషుచిత్। మూలమంత్ర జపస్తస్యయథాశక్తిప్రతి క్రియా। గెయవాదిత్ర నృత్తెషు పూరదృక్లిప్తెషుపూజనే। హీనేకస్మింశ్చిదారా ధ్య హరిస్నపనవత్మ్నా। వాద్యహనౌతుపయసానృత్తహనౌఘృతెనతు। గానహనౌతు మధునా జుహుయాత్పూర్వ సంఖ్యయా। పూర్వక్లీప్తోవదం శాది హరౌద్వి గుణవస్తుభిః। నివెదయెస్నానపూర్వంకాలా తిక్రమణెపిచ। భోగద్రవ్యైత్విగుణితైరా రాధ్యక్షమ్యతామితి। ఉచ్చారయెత్తథా సంధ్యా తిక్రాన్తైద్వా దశస్వపిక్రాలె షుక్లీప్త సరఖ్యేషు హనౌకాలస్య కస్యచిత్। ద్విగుణైర్వస్తుభిః పూజకాలెషుచయథూత్తరం। కాలంప్రథమమారభ్యద్విగుణైస్త్రి గుణైస్తథా। చతుగుర్ణైః పంచగుణైరేవ మాద్యైస్తు వస్తుభిః। పూజయెజ్జపహొమా మాద్యంతద్వదెవయథాయథం। అతిక్రాన్తె దినవిధౌ విధిరెషె ప్రకీతి్త। ద్వీపీనాదౌతు పక్షానైపూజాహీనెఘటైస్తథా। అథమోత్తమ మాగెణస్నాపయెత్తస్యశాన్తయె। మాసెచపూజావికలె మధ్యయోత్తమ వర్త్మనా। తిలిజ్యచరభిశ్చైవ జుహచాన్మూల విద్యయా। సంవత్సరార్వస్మాసా మూర్ధ్వమనచి ్ త్రె సంప్రోక్షణంభవె దూర్ధంప్రతిష్ఠా విధిరుచ్చతె। భృగుస్తామ పివైకాహ ముధృత్య ప్రతిమాంప్రతి। సంప్రోక్షయెద్గృహచా్ యామారాధనవిలోపనె। స్నాపనం పంచగవ్యేన సూక్తెన పురుషాత్మనా। శాన్తయెజుహుయాదగ్నౌ బ్రాహ్మణ్నపితప్ యెత్। మాసాదూర్ధ్వం తుషాణ్మా సంపూజాహీనె చతుర్ముఖ। కుంబైష్షోదశభిస్నానంసూక్తెన పురుషాత్మనా। ఊర్ధ్వం సంప్రోక్షణం కార్యంసావత్సం వత్సరావధి। ప్రతిష్ఠావిధిరూర్ధ్వంతు వత్సరాదుక్తవత్ నాం। త్రిదశాది ప్రతిష్ఠాయాం పూజాలోపన దూషణం। ప్రాయశ్చిత్తంతుమతా ్యనాం ప్రతిష్టాయాయుదీరాతం। సారగ్రామశిలాదీనాం పూజాలోపోన దూషణం। తథైవావుచిసంస్పర్శైః క్షాళయిత్వాచ్ యెత్పునః। సర్వదాలోపనెవాన్తిం నైక్తకాలోయథాభవేత్। అజ్ఞానాదథవాజ్ఞానాద్వహ్నితప్ ణ వజ్ నే। పంచోపనిషదైర్మంత్రైస్సహీ షూజుహుయాచ్చతం। ఏకాదికిలో తిక్రాన్తైద్వి గుణ్ది యథాపురం॥ బహుభిః కలశైదె్ వంస్నాపయెద్దివసాత్వరం। మాసావధిత దూర్ధ్వంతు కలశైర్వత్సరావధి। అష్టోత్తరశతైః కుర్యాత్ స్నపనంజుహు యాత్పునః। అష్టోత్తరసహస్రెణతిలాజ్యక చరుభిః పృథక్। ద్వాదశాక్షరమంత్రెణ శాన్తి హొమస్తథాభవెత్। వత్సరాదు పరిష్టాత్తుస్నపనం

మధ్యమోత్తమం। కుండెచాగ్నిం స్థాప యిత్వా తిలవ్రీహియ వైరపి।లాజశ్చకాలపుష్పైశ్చ సమిచ్చరుఘృతైరపి। అష్టోత్తరసహస్రెణజుహుయాన్మూలవిద్యయా। శాన్తిహోమస్తతోదానం విప్రాణంచాపిభోజనం। సత్యగ్నావప్యహోమెతు ప్రాయశ్చిత్తమి తీరితం। అగ్నౌశాన్తె మధిత్వాగ్నింశాన్తి హోమం సమా చరెత్। పంచోపనిషదైర్మంత్రైః వ్యాహృతిప్రముఖైరపి। సుపరిస్త్రీర్యచకుశైహోమః ప్రణవ విద్యయా। అష్టోత్తరశతెనాజ్యైర్మూలమంత్ర జపస్తధా। అయధూక్త క్రమె తద్వత్ప్రాయశ్చిత్తం విధీయతె। కామ్యే పరిధ యూనెష్టా నిత్యకణ్ణి దానవా। అలాభె సమిధామాజ్యైశ్చరుభిరద్వహుతిభ భవేత్।తయోరలోభెబీజైర్వాసమిద్భిర్వాయధూధితైః। అగ్నౌకెశాదిభిజ్ఞ్ ష్టె అస్పృశ్యస్పర్శ నెతధా। హోమోవ్యాహృతిభిః కార్యోవారా నష్టోత్తరం శతం। అయుతం పుష్పవత్యాస్తుస్పర్శ మదటజెహ్నిలోపాకస్థానె చంతిస్పర్శ నరైః పూర్వాదితస్తధా। వాదిభిస్థానమాలి ప్తంగోమయెనమహనసం। అనీ యాన్య తరశ్చుల్యాం నూణ్యహంవాచ యెద్విజః। విణ్మూత్రాద్యైస్త ధాస్పర్శైః పూర్వవచ్ఛు ద్ధిరిష్యతి। పక్వెనచుల్యాందుష్టాయాం హవిషాచనివెదనం। పరివారాచ నచ్ఛనై తత్తన్నామాద్యుదీయన్। సని్షాజుహుయా దగ్నౌ ప్రత్యెంత్వష్ట సంఖ్యయా। ద్విగుణీద్వ్యైద వ్యా కాలిదౌబల్యర్ధంచహ విర్యది। మూసితంకె శకీటాద్యైరస్పృ శ్యైర్మను జైస్తధా। కాకాదిభిశ్చతత్యక్త్వాహ విషాజ్యెన కర్మతత్। యది దష్టెన హవిషా బలిందద్యాత్ప్రమాదతః। శాన్తిహో మస్తదాకార్యశ్శాస్త్ర దృష్టెనవర్త్మనా। తండులెచోదనే పుష్పె బల్యర్థె పాత్ర సంభృతె। దేవెచావాహి తెతస్మిన్ పూర్వవద్దూషణం యది। పతితెవా బలిద్రవ్యే మూలబెరేధవత స్మని। ఉద్వాస్య దెవమానిహ్యా ద్రవ్యాన్తరమదూషితం। తస్మిన్నావాహ్యదేవేశం యధాపూరర్వం పునన్ యెత్। తమ్మోషశాన్తయె పశ్చా దధ్నాక్షీరెణవాహరిం॥ స్నాపయెజ్జుహు యాచ్ఛాన్తిన్మూల మంత్ర జపస్తధా। బలిబించెని పతితె యానిదౌ ఉత్సవేద్భహిః। స్థాపయిత్వా యధాపూర్వంబలిశెసం నయెత్పునః। శాన్తయెనవభిః కుంభె స్నాపయెత్పతితెభువి। అధమా ధమమార్గేణ శాన్తిహోమోజపస్తధా। న్నృగీయరతానార్యోగాణిక్య వధవేతరా। దెవదా స్యోదూషయెయూరజోభిః పృధివీతలం। రజస్వలారజో దృష్టంభూతలం జానుమాత్రకం। ఖాత్వాచమృద్భి రస్యాభిః పూరదయిత్వా మహీతలం। అలిప్యగోమయాం భోభిః పుణ్యాహ. వాచయెత్తతః। ప్రోక్షణం పంచభిర్గ వ్యైస్సన్ని కృష్టంచ కౌతుకం। అధయోత్తయయార్గేణ కలశైస్నాప యెద్గురుః। తిలాజ్యచురుభిహోమః ప్రత్యేకం మూలవిద్యయా। సహస్ర కృత్వస్తదను శాన్తిహో యోజపస్తధాక్ష కవాటాదిక మప్యన్యత్ స్పృష్టం ప్రక్షాళ్యమంభసా। తాసాం గోస్పంశోధ్య గోమయాం భోభిరుక్షణం। చోరబైతైరా బ్రహ్మణ్ ద్యైస్పృష్టతౌర్రప్యచోదితె। చోరస్పర్శ నిమిత్తంతు

స్నపనం కలశైహ్ రెః వణా నామాను పూర్వ్యేణత్వ ధమాధమ పద్ధతిః ఆరభ్యగణితైః కుర్యాత్సం క్రైరపితద్భవె బింబప్రయుక్త కలశై స్నపనంశాన్తయె భవేత్ శాన్తిహోమో బ్రాహ్మణానాం భోజనం దానమెవచ ఆజ్ఞానజోతి సంస్పశె స్నాపయె దుత్తమోత్తమైః శాన్తి హెూమోద్విజెన్ద్రాణంతోషణం దానమెవచ త్రివస్తుకంమృణ్మయంచలెప బింబంచభిత్తిజం చిత్రిణీచైర్యది శ్చృష్టం చందాలోద్యైస్తథాపరైః న విధేరణమాస్థెయం సంప్రోక్షణ విధిస్తథా ప్రతిష్ఠాదాయథావిత్తంమోషభూయస్తయాథవా పటస్పశే క్షాళయిత్వా యథాపూర్వం పునస్సృజెత్ దీక్షితెరన్యశాస్త్రెషు స్ప్రష్టెన్న పనమాచరేత్ దీక్షితైరితరైర్వాపి దూద్రైస్తద్వత్సమాచరెత్ మహపాతకి సంస్పశె స్నపనంచోత్త మోత్తమం ఉపనాతకి సంస్పృష్టెస స్నపనం వాధయమోత్తమం పరస్త్రీగమనాసక్తైస్తథానియతత్తిభిః స్పశె చనవభిః కుంభైస్నపనం కౌతుకైర్భవేత్ అస్పృశైరితరైర్వాపి కుండాదిస్పశే నేసతి స్నపనం పూర్వవత్కార్యం స్త్రీభిదు ష్టాభిరెవచ అనులోమాస్త్రియశ్చాద్రావృత యగ్ భ్ మందిరం భూతలం పంచగవ్యేనసించద్వా గోమయాంబుభిః చండాలైః పుల్కసైర్వాపి పతితైర్మద్యపైస్తథా శ్వపచైర్తందిరాభ్యంతః ప్రవేశెమ్మృయాంస్త్యజెత్ తత్రస్థానీక్షాళయిత్వాన్తః కవాహదిమహీతలం ఆలిప్యగోమయాంభోభిః ప్రణ్యాహంవాచయెజ్జలైః ప్రతిమాశ్చాపితత్ర స్థాస్నాపయెత్కల శెర్గురుః శాన్తిహోయోజ్యా పశ్చెవద్విఆనాం దానభోజనే ఆశౌచవత్రపెశెచ పూర్వ వద్విధి రిష్యలె చండాలశ్వపచోవాపిలా దృశాంపుల్కసాదయః ఆజ్ఞానాద్గభ్ గేహెతు కదస్వధిక్రతాయది వసెయుశ్చెవతైస్సార్థం భోజ్యంవాచస్తుతా దృశం క్రియా సమభిహరెణ ప్రాయశ్చిత్తమి హోచంయతె శోధయెన్మందిరం పూర్వం గోమయాలెప వారిభిః పుణ్యహం వాచయిత్వాథ బ్రాహ్మణం స్తత్ర భోజయెత్ ॥ స్వాధ్యాయం పరికుర్వీర్ బ్రాహ్మణ్వేదపారగాన్ ఇతిహస పురాణ్ని పఠెయుర్వాదివానిశం క్రపిలోశ్చప్రదేశెషు తత్ర తత్రాదివాసయెత్ ఏవం మాసోదికాలెషు మోషగౌరవలోఘువం ఆపెక్ష్యశోధితౌధామ్నిం బ్రాహ్మణంస్తోషయెద్ధనై ప్రతిమానాం యథాయోగం ఉద్ధారశ్చాన వీకృతం కుర్యాత్తతోయథాపూర్వం నిమిత్తెవానవానధికృతె ప్రతిష్ఠాప్యయథాశాస్త్రం స్నాపయెత్కల శైరపి సహస్రెణ పురావృత్తం దూషాణ్ మనుపత్తయె అన్తెమహోత్సవః కార్యోనచెద్రాష్ట్రం నృపక్షయం బింబంనచాలయెచ్చెలంన నవీకరణం తథా తద్దైవదివ్యమార్షంచ స్వయవ్యక్తంచ కౌతుకం తథాసైర్మాగధాద్యైశ్చ ప్రతిలోమైశ్చ గహి తైః ప్రథమాదిప్రవిష్టంచెద్ధామవారుణ భూతలం ప్రోక్షయెత్పంచ గవ్యేన పుణ్యహ మపివాచయెత్యామశ్వసం తథాన్యస్య బలిపీఠాదికస్యచ స్పృశెత్కృత్వాయథా పూర్వంశాన్తి మాచరెత్ దెవా సంస్నాపయె

దెవప్రథమాపరణ్దిభిః సని ొచ్ఛరుతిలైహోోమ మూలెనాష్టోత్తరం శతం। ఖదెద్యోతస్పృశ్ నేదెవం స్నాపయెన్నవభ్రైః పూజాకాలెకవాట్నస్య బంధనం చెపసంకులె। అష్టోత్తరశతమూల మంత్రెజపిష్యతె। సంకులె బాధనం చైవదైపాయభవతిక్వచిత్। ప్రభాపిగాత్ర సంస్పృశె బింబస్పృశ పదిస్యతె। ఆచార్యః పూజకశ్చాన్యేత దైవపరిచారకాః। ఆసనేష్వాది కాంభుక్తిం శయుసంచయధా తధం। కుర్యుః కర్మ్ణ్యధి కృతాదూషోచైవతధాభవేత్। అన్యేచేత్కుర్యుదవనిం ప్రోక్షయెద్దూమయోంబుభిః। ప్రాకారెమంటపెధామ్నిగూపురెపాకవెశ్మని। దర్భ్ గ్నినాసమాధాయ పూర్వ్ పన్మండపాదికం। ప్రతిష్ఠావ్యయధాపూర్వంతతశ్శాన్తిం సమాచరేత్। అధమోత్తమ మార్గేణ స్నపనంశాన్తిదంభవేత్। శాన్తిహోమస్తుకత ్ వ్యాద్విజానాందానభోజనె। ప్రతిమాద హనే చాపిసమాధాయ యధాపురం। స్నానం సహస్రకలశైః ప్రతిష్ఠాప్య యధావిధి। వస్త్రాదిదహనేతస్యాః ప్రభాదిదహనె తధా। నవభిః కలశైస్నానంహోమాదితదనన్తరం సుదర్శ్ కెగ్నినా దగ్దైస్నానంనవ ఘుటైర్ప వేత్। ధ్వజెవితానెఛత్రె చగ్దెచా స్తరణ్దికె। పునరుత్పాద్యతత్సర్వంశాన్తిహోమాదికం భవేత్। ప్రాసాద్యవకాశానిం వద్ధిశ్చెత్సర్వతోభవేత్। యద్వాప్రాచ్యాముదీచ్యాంపా వృద్ధిన్ న్యత్ర శోభనా। దక్షిణ్వన వృద్ధిశ్చెత్ స్నాపనంచోత్తమోత్తమం। శాన్తి హోమోద్వి జెన్ద్రాణాం తర్పణం భోజనాదిభిః। శోభనం సర్వతో వృద్ధిరుప పీరస్యచేష్యతె। ప్రధమా వరణె యావద్దూషస్యాద్దివ నిర్మితె। వర్జితం యదిపూర్వోక్తం స్నపనం శాన్తిదంభవేత్। సపూజయెత్పురాక్లప్తం యామాదిన చచాలయెత్।పౌరాణికం సరః పీఠం ధామచిహ్నంచ వైష్ణవం। నూర్ధృత్యపూరయాత్వా వానవృద్ధిగో ా పురాదిషు। ఆల్పియః ప్రాశ్పిమానాదిదివ్యవగంధనైః పునః। వర్ధ్ యేచ్ఛ్రద్ధయాముఖ్యైద్ర వ్వైరచ్ న్న యెద్గురుః॥ ఇతిశ్రీ పాద్మతంత్రె చర్యాపాదె ప్రాయశ్చిత్త విధిన్ మ అష్టాదక్షంరో ధ్యాయః॥

అధజీర్ణో ద్ధారణ విధి రుచ్యత్రె । స్వాయంభువాష్ దివ్య మానుషెషు చతురీష్వపిరక్త జెష్వంగహానార్యదితత్త దంగంపునస్తపనీస్యమాధాయై తవ్యమెవనత్యా గోయుజ్యతె।శైలజేష్వపిత ష్వెదెవ।దార్వా దిషువంచసుహీనాం గెషుతానిసంత్యజ్య పునస్పృజెత్। సర్వాత్మనా సృష్టాదంగ మాత్రం సామాధానే చతచ్ఛక్తిం కుంభె సమావాహ్య। యధాపురం నిర్మాయుజలా ధి వాసా దికం సర్వం ప్రతిష్ఠాయామివకారయేత్। స్థిత్వా సనశయ నయానారూఢెషు బింబెషు సమాధిశ్శక్యతే। యదితెషాంత్యాగోనయుజ్యతె। దెవేజీ పునస్పృష్టా దేవ్యా యధావత్ స్థితా। శ్చెత్ పునస్పృజేత్। తాసుపూజనే సంతతె పునరుద్వాహశ్చనకార్యః। ప్రభాపద్మాసనాయుధాదీనాం పూకల్యేచలనెవా

ప్య సమాహితే ప్రతిమాశక్తిం ములబింబె వ్యాద్వాస్య। తానియథాపురం సమాధాయ యథానిధి సంప్రోక్ష్య। తాంశక్తిం పునర్బింబే సమావాహ్యాపునఃపూజయేత్। బాలగేహంనిర్మాయ తత్ర శైలాదిమజేణ ర్భ్యశ్శక్తిమావాహ్య। సమాధానానన్తరం పునరా వాహ్య పూజయేత్। తత్రాపి సంధాన యోగ్యా సంధేయమయోగ్య కన్తుక్షితావంభ సివానిక్షిపేల్। ప్రాసాదేశిధి లెనైవ పరివారైరు వ్రతందెవం బాలవేశ్మని యథా పూర్వం పూజయెత్। అజీర్ణే ధృవబింబెదారుణిజీణె ర్సతితస్థిత్ దేవాస్థైవ పరివారాన్మూలబింబేనివేశయెత్। ఆజీర్ణేధామని జీర్ణే ధృవబింబెతం నిష్టదెవతానాముద్వాసోనాన్యత్రకర్త వ్య ః। అజీర్ణే వాంగభంగాదిరహితె। యామకాస తినపున: కల్పనంకార్యం। యదికల్ప్యయెదాత్మహానిర్భవతి। పురాప్రమాదాత్ ప్రమాణ రహితం కల్పితం ప్రాసాది పున: కల్పనె లక్షణిన్వితం కుర్యాత్। బహుబెరైక బెరెషు యథాపూర్వమెవ కల్పయెత్। విపరీత కరణెమహాదోషా భవతి। బహుబెరం పూర్వం దెవిభ్యాం సహితం యదిభూయ: కల్పనేతాభ్యాం సహదినావానకుర్యాత్। అమానెషెతు బింబాదికం పూర్వం లక్షణవర్జితం యదిజీర్ణో :ద్ధారే పితదైవనతదన్యథా। అమానుషెతు బింబానా మాసనశయనస్థాన యానాని పునరుద్ధారె యథా పూర్వమెవ। మానుషేతు తేషాంపునస్సృష్టా యథెశాచకరణంన్నదోషాయదివ్యం విమానం పురాయద్వస్తు యన్మానం యాదృశం పున సృష్టాతా దృగెవనాన్యథా। ఆర్షమానుషం సదనమైష్టకం మృణ్మయం వాజీర్ణం పున: కల్పనే। శైలెనష్టక యావాకార్యం। క్లుప్తానాముప పీఠానాం రక్షణార్థం బహిర్వర్థ నెన దోషాయ। సాలగోపురపీఠా దౌచలితేజీర్ణే పిశిలాదిబిదృఢం విస్తీర్ణ మన్యథావాకుర్యాత్। నద్యాది జలవేగెన నష్టం చలితం వాప్రాసాదాదినిర్భేదం స్యత్ర స్థానె పున: కల్పయెత్। ప్రథమ కల్పనెమూర్తితంత్రాధి కారిణో యాద%గ్విదాస్తయెవ ద్వితీయ కల్పనెనాం న్యాథా। యామాదీనాం పూర్వకల్పనేజీర్ణోద్ధారేవ ఫలం తుల్యమెవ। తత్రమూర్తి ర్వ్యత్యయం నకుర్యాత్। బహు బెరావయవ మారతం జీర్ణోద్ధారె ప్రతిష్ఠాయా మివకమార్చాం వేద్యాం సంస్థాప్య। శయ్యాయాం శాయయిత్వా। జలాధివాసన యనోన్మీలనతత్వ సంహారోత్పాతనాని వినోసర్వకమార్ణి కుర్యాత్॥

బాలాలయ ప్రతిష్ఠా

అథబాలాలయ ప్రతిష్ఠా విధిరుచ్యతె। ఆచార్యో యజమానెన సహవైష్ణవాః సకల శాస్త్ర విదాగమ పురాణ జ్ఞాన్ బ్రాహ్మణీ నపిస్వయి మాహూయ ప్రణిపత్య ప్రార్థయానెత్భోజయిత్వా। సువర్ణా భరణ వస్త్ర గంధ తాంబూలాద్యై రుపచర్యతాన్ ప్రదక్షిణీకృత్య ప్రణమ్యకృతాం జలిస్సన్వా

సుదేవం ధ్యాత్వా చేతివిజ్ఞాపయేత్॥ పూజాంబింబ మిదం విష్ణోనస్థాపితం పూర్వ సూరిభిః।
పూజ్య మానెంగ వైకల్యే దూషణం చేహవర్తతే॥ అస్యజీర్ణస్యబింబస్య చోద్ధారం కుర్తు
ముద్యతె। ఆగమస్య వశాత్కతుం వ్యవసాయ ముపాస్మహె॥ యద్దైవ దేవపూజాయాం
వినియుక్త మనిందిత। గంధ పుష్పాదికం పశ్చాం నివర్ల్యమితి నింద్యతె॥ తద్దైవాజీర్ణి
తంబింబం పూజాయాం ఉపయుజ్యతె। పశ్చాత్తజ్జీర్ణి తంబింబం నిర్మాల్య మివనింద్యతె॥
అస్యబింబస్య చోద్ధారం కుర్తుమిచ్ఛామి సంప్రతి। భవన్తోనోనుజానన్తు భవదాజ్ఞాం కరోమ్యహం॥
ఇతి విజ్ఞాప్య తైరనుజ్ఞాతస్సన్। ప్రాసాదాగ్రెదూర్వాభిర్మధుయుక్తోభిరాహుతీనాం లక్షం సహస్రత
మష్టోత్తర శతం వావ్యాహృతి భిహుత్వా। పంచోపనిషన్మంత్రైశ్శాన్తి హోమవిధాయ। బ్రాహ్మణైస్సహ
పుణ్యాహం వాచయిత్వా। శాన్తిం చాత్మసమర్పణ పూర్వకంగురుం నమస్కృత్య దక్షిణిం దత్వా।
లోహజం దారుజం వాద్వివిధం పూర్వ వల్ల క్షణోపెతం కల్పయిత్వా। జలాధివాసాదీనికర్మాణి
ముంటపె కృత్వా। పూర్వోక్త ప్రదేశ ఇష్టక యాదారుణి మృదావా విమానానుగుణ్యైనైక హస్త
సముచ్ఛ్రపతింకర్ణికాదళయుతాం వెదికామాపాద్య తదుపరి బాలబింబం సంస్థాప్య వరెహ
స్సిరపతిష్ఠాప్య। తదుపరెహని రాత్రౌ మూలగెహం ప్రవిశ్య। స్నపనాదిభిర్యదా క్రమం పూజ్య।
రక్షా బంధనం కృత్వా। ప్రాసాద స్యచ తస్రుషుదిక్షు పూర్వ వచ్ఛాన్తి హోమం చవిధాయక మా
చార్యాం పురత: స్థండిలం కృత్వా। లోహజం హ్రణ్మయం వామహాకుంభం తత్పరిత: కలశా
ష్టకంచ విన్యస్యతత్ ససూత్ర వస్త్రాదీన్ బధ్వాసకూర్చాన్ సనిష్క ప్రమాణ దళాష్టకయుత స్వర్ణ
పద్మాని కృత్వా। మహా కుంభె మూలమంత్రెణ మూలం మూర్తిం కలశేష్వపీన్ద్రా దీనా
వాహ్యాభ్యర్చ్య। కుంభస్యోత్తర దెశె గురుశ్శయిత। తదను ప్రభాతెస్నాత్వా ఆచార్యో బాలగేహం
సమాసాద్య। పూజయిత్వా। ప్రళయోదయమార్గేణ శోధయిత్వా। యోగపీఠం గాధాముదీరయెత్॥
ప్రసూరుదెవెశ కల్పితె బాలమందిరె॥ అద్యప్రభృతి దెవేశ ద్వాదశాబ్దాదివ ప్రభో। త్వదన్యా
కైవాదీంశ్చవాసు దెవోనుమన్యతె॥ ఇతి ప్రహృష్టెన మనసాదెవం ప్రణమ్య। బద్ధాంజలి పుటం
భూత్వా। గాధామిమయుదీరయెత్॥ బగవన్దెవ దేవేశ శంఖ చక్రగదాధర। నీచాలయ మహంకర్తుం
బింబంవా పిమనోహరం॥ వాంఛామితం వదెవెశ తదనుజ్ఞాతు మహాసి॥ ఏవం యజమాన
ఆచార్య ప్రార్థయన్మనసాశనై: కాలం విజ్ఞాప్య మహాకుంభెపంచ మంత్రెణి వాహ్య। ప్రణవెననిరుద్ధ
మహాకుంభం పూజయిత్వాద్ధృత్వ దెవాలయాద్వినిష్క్రమ్య। ప్రాసాదం ప్రమాదణీకృత్య।
బాహ్యదెవాంచ। తస్యాగ్రతో మహాకుంభం నిదాయ బ్రాహ్మణీ నామనుజ్ఞ యాకాం విజ్ఞాప్య।
పంచోప నిషన్మంత్రెణ మహాకుంభ జలెన బింబంసనిచ్య। తతోదెవం ప్రణమ్య సంపూజ్య।

ప్రాసాదా వరణెషు బలించ దత్వా। బింబమలం కృత్య పుణ్యాహం వాచయిత్వా। సృష్టి సంహారన్యా సంక%త్వా। గంధ పుష్టాది భిస్సంపూజ్య। బ్రాహ్మణషు వైదికతాంత్రికాస్మం త్రంజపత్సుషోష్ణి షోలంక%తో గురుహైమాలాం గల మాదాయ మూల మంత్రెణ పీరబంధనం మెచయిత్వా।విష్వక్సెనం ధ్యాయ ॅబింబం గోహం వానిర్మ్యావత్ స్మ%త్వా। వస్త్రైరాచ్ఛాద్య వ్యాహృత్వారజ్జు బద్ధ్వా సముద్ధృత్య వాద్య ఘోషైస్సహా చార్య: క్షితావం భసివానిక్షిప్య। విధివత్స్నాత్వా ప్రసాద: ప్రవిశ్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। సమంత హోమ బలించదత్వా। గెహస్యాం దెవానుద్వాస్య। తత్రగావాసయిత్వా ఖాత్వోద్ధృత్య వాలుకాభిస్సంపూర్య। ప్రాసాదాగ్రె రక్షాహోమం కృత్వా। ఋచం పశ్చిమాయా ముత్తర స్యాం ప్రాచ్యాం చయజురధర్వణం దక్షిణ స్యాందిశి బ్రాహ్మణాన్వారయిత్వా। చైవం శాన్తిహోమం కృత్వా చతుర్థెహ్ని బాలబింబస్య ప్రాసాదదెవ్ స్నపనం కృత్వా। తదంతె పుష్పయాగావసానికం ఉత్సవం కుర్యాత్। యజమానో గురవేయధావిధి దక్షిణం దత్వా। మూలగెహం బింబం వాయధావిధి సమాప్య ప్రతిష్ఠాం చయధాధి కుర్యాత్। ఇతి శ్రీవరాహ గురువిరచితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం జీర్ణో ॅద్ధారణ విధినా ॅమ పంచత్రింశ: పరిచ్ఛెద:॥ ఇతి జీర్ణోద్ధారవిధి సమాప్తంః

సంప్రోక్షణ విధిః

అధ సంప్రోక్షణ విధిరుచ్యతె॥ సంప్రోక్షణ విధిః ప్రాసాదెచాంగ భంగాది సంధానెనూతనె కృతె। ప్రతిమాయాచ పీఠచ ప్రభానాంచాయుదెషుచ। ఆరాధనెచ విచ్ఛిన్నె భూగుప్తేకమలాసన। రోదనెస్వెదనెచైవకంపనెపతేపిచ। వల్మీకాది సముత్పన్నె వషేॅవాతాది దూషితె। కుండగోళక సంస్పశేॅవెదవిక్రమ కారకై:। స్పశేॅనే ప్రతిలోమాద్యైన్ॅత్యా మైశ్చ సూత్రైశ్చరధకారకై: వైభానసైశ్చ సంస్పృష్టి భాగ ॅవాగమ పూజకైః। శైవాదిభిశ్చ పోషండెబ్రహ్మహత్యా రిపాతకైః। క్షయాప స్మాధికుష్టాద్యైః వ%త్రభిః మూలమోగభిః। ఉదక్యాదిభిరన్యైశ్చ నిల్పిభిస్పశ్ ద్రైషిత్। విణ్మూత్ర రుధిరాపెయస్పశ ॅయుష్టైచ మందిరె। జననే మరణెచైవశ్వస్రుగాలఖరాదిభిః। స్ప%ష్టైచ బింబెతంత్రాణీం సంకరె సముపస్థితె। ఏవయాదిషుచాన్యేషు సంప్రోక్షణవిధిభ ॅ వేత్। భూమాదికంచ సంప్రోక్ష్య ప్రతిమాదికమప్యధా। అచ్ నరాష్ట్రయధిపః ప్రజాంశ్చసదనం హరెః। శూన్యస్యాన్మరణ ప్రాయము పద్రవసమాకులం। దుర్భిక్షకలహవ్యాధిమృతిప్రాయాస్యురీతయం। తస్మాత్సంప్రోక్షణం కార్యంధామాదీనింయధావిధి ఆచార్యస్తదర్ మృత్సంప్రాణ పూర్యకమం కురాప ॅణం కృత్వా। పప్రానిబింబ ప్రాసాదపీఠాని స్వచ్ఛే దకైశ్శోధయిత్వా। పుణ్యాహం

వాచయిత్వా। విషెణ్ణర్నుకమిదం విష్ణురితిద్వాభ్యా అంబ్లిం గైర్మత్రైశ్చసంక్షాళ్య। ఉత్తమాదిషు స్నపనేషు యాధా విధ్యేకతరెణ పుణ్యాహ పూర్వకంసంస్నాప్య। యాగమంటపమలం వృత్య। పేణ్యాహం వాచయిత్వా। ద్వారతోరణకుంభాదీనభ్యర్చ్య। మంటపమధ్యెవెదికాయాం కృత్వా। వింశద్భారైర్ర్వీహిభిస్తదర్ధే నతండులెనస్తదర్ధేన తితెనాన్నరావ్తరావస్త్రా చ్ఛాదన సహితం పీఠం కృత్వా। తన్మధ్యే పద్మమాలిఖ్య। పుణ్యాహంవాచయిత్వా। తత్రమహ కుంభం సంస్థాప్య। సూత్రవస్త్రాదియుతం క%త్వా। ప్రతిమామెక పిష్కప్రమాణెన స్వర్ణెనచన వరత్నానిచ నిక్షిప్యాస్త్ర మంత్రెణ పిధాయ। తద్దక్షిణతః కరకంచతథాసంస్థాప్య। తత్పురితః కుంభాష్టకం చతదుత్తరెయదాత ధాతస్మిన్మండలెవ్యాఘ్ర చర్మాద్యువ కరణ్దిభిః పూర్వవచ్ఛయ్యాంక%త్వా। వితానాద్యైర లంకృత్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। తత్రదివెశంశోఘ యిత్వా। కుంభెపరమాత్మానంకదెసుదశ ్నము పకుంభాద్యష్టకెవాష్ణ్వాదీం ధ్యావాహ్యాభర్చ్య। నైవెద్యాన్తం సంపూజ్య కుండెస్థందిలెవాగ్నిముస సమిధ్య। యధావిధి సమిధాజ్యచరుభిః మూత్రనచతత్తన్మంత్రైర్మూర్తి హెమంచకృత్వా। పుణ్యాహ పూర్వకం రక్షాబంధనంచ విధాయతతః ప్రభాతెశాయితబింబం ఉత్థాప్య। స్థాపితకుంభానిదాయ మూర్తి పైస్సాకంసవెదవాద్యఘోషంధామప్రదక్షిణీ కృత్య। ద్రవస్యపుదతో ధాన్యరాశౌ సంస్థాప్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా। కూర్చే నకుంభతోయమాదాయ మూలమన్త్రెణ పంచోప నిషదాబ్లింగైరి తరైశ్శాన్తిమంత్రైశ్చదేవం సంప్రోక్ష్య। అర్ఘ్యాదిభిమ్ హ హవిన్ వెద్యాన్తంయధావి దిపూజయెత్। యజమాన ఆచార్యమూర్తి పపరిచారకాణం యధాహ్ం దక్షిణ్ం దత్వా। బ్రాహ్మణ్నోజ యిత్వాతెభ్యోపి దక్షిణ్ందద్యాత్॥ ఇతిశ్రీవరాహ గురువిరచితాయాం క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం సంప్రోక్షణ విధినా్ మషట్త్రింశఃపరిచ్ఛెదః॥ పదిత్రోత్సవవిధిః అధతావత్ప విత్రామోపణ విధిరుచ్చతె।

పవిత్రోత్సవ విధి :

నిత్యనైమిత్తికకామ్యానాం సర్వెషోంన్యూ నాతిరెకదోష శాన్త్యర్థం పూర్ణాహుతి వత్పవిత్రోత్సవ కార్యః॥ శ్రావణ్షోఢ భాద్ర పదాశ్వ యుషుమాసెషుసితె పక్షెద్వాదశీ ప్రతిపత్పౌర్ణ మాసి పంచమ్యేకాదశీత్రయోదశీ ద్వితీయాసుతిధిషు పుష్య రోహిణి రెవతి భరణీస్వాతిహస్త పునర్వస్వాదిషు ఋక్షేషు పవిత్రోత్సవం కుర్యాత్॥తంతూ ్ బ్రాహ్మణ కన్యాభిని ్మి ్ తాందోషరహితా ్కాపా ్ సాన్వాకౌశ్రయాంన్యశ్చా శ్రీతాన్వాస మానియమౌద్ధాది చూర్ణై ్ శ్శుద్ధవారిభిస్సంక్షాళ్యాతపె శోధయిత్వా। తాంత్రిగుణ్కృత్య తాద%శాన్మనస్తధాకృత్వాతా

వస్త్రాపిచతుగు ˘ణ్వ్యద్వాత్రిగుణితాన్వాచాతుగు ˘ణ్యం వాత్రిగుణ్ త్రిగుణీ త్రిగుణీ కృత్య వాధవాతానెక తాంసీత్వాభూమింమోమయెనా నులిప్య। తత్రయుజూ వ%క్ష సంభూతం శంకు ద్వయం యమధూక్త మానాను పారెణ సంస్థాప్యాచార్యానుజ్ఞయా భగవద్భక్తాస్నాతాన్స+న్నిమా ˘ణనిపుణ్ః ప్రాజ్ముఖాస్త త్రతంతూనామోప్యయధాభూషణ్ర్వాణి తధాపవిత్రాణికుర్యుః। మూలబెరాదిబెరాణ్ం ఆద్యమధివాసార్ధం పవిత్రానిభ్య విధిమానం అష్టోత్తరశతైస్సూత్రై ద్వాత్రింశత్ గ్రంధి భిర్యుతంచమండల కుంభకుండలకుంభె పద్మగళమ్నో మానిదితాదృశానిచ నిర్మయ। అపరేద్యుః పవిత్రంతుచక్రాబ్జస్వపద్మ నాభ్యరనేమి బాహ్య పవిత్రాణి చతుశ్శతశ త్రయద్విశతైక శత చతుశ్శతైస్తంతుభిః। మానిని తాద%శా నిచనిర్వాయ। అపరేద్యుః పవిత్రంతు చక్రాబ్జస్య పద్మనాభ్యరనెమి బాహ్యపవిత్రాణి చతుశ్శతశ తత్రయ ద్విశత క్రమెణ సప్తవింశద్విగుణ త్రిగుణ చతుగు ˘ ణ పంచగుణైః గ్రంధిశ్చ మహకుంభ సాష్టోత్తర శతతంతుయుతం సప్తవింశత్ గ్రంధియుతం కాకసైకాశీతి తంతుభివి ˘ ంశ తిగ్రంధిభిశ్చర్యతా పవిత్రంచ నిర్మాయ। బెరాణ్స్తు శ్రీప వత్సకౌస్తుభవనీమాలాది కిరీటాణ్యాయానినాబి హ%దయజంఘాకీరీట మానాని క్రమెణ్ష్టోత్తరశతోశీలిషష్టి గ్రంధియుతానిబాహరార్ధం త్రిశతతంతుభిస్సప్త వింశతిగ్రంధియుతంచ శతద్వయ తంతుభిద్వా ˘ దశ గ్రంధియుతాంతాభి మః పవిత్రంచాష్టోత్తర సహస్ర తంతుభిరనెకగ్రంధి యుతం చరణ మర్యాదం పవిత్రంచ ... పీరస్యతన్మర్యాదమష్టోత్తర శతతం తుభిః। పంచవింశతిగ్రంది భిశ్చ + ప్రభా పవిత్రంత్తుల్య తన్మర్యాద మనెక గ్రంధియుతంచ పవిత్రమెనం సర్వెషాం స్వతంత్రబిం బానాం పరతంత్రెషు బింబెషు తూత్తమాదిత్రయమెవ। శ్రియాదీనాందేవీనాంచైన మెవాష్టోత్తరవతశత సహస్రైబ్ హుభి గ్ర్ంధి భిశ్చయుతా నిచా గ్నకుండస్య ప్రతిమెఖలం సప్తవింశపంచ వింశద్వావింశకైస్సూ త్రైస్తన్మాన గ్రంధిభిశ్చమెఖలాకుర్యాదాని పవిత్రాణి చస్రుక్స్రువాది పాత్రాణ్ం పంచవింశత్సూత్రై బహుభి గ్ర్ంధిభిస్తన్మర్యాధిని చాఘ్యాది పాత్ర ధూపదీప పాత్రఘంటాక్షమాలాదిషు సవ్ త్రాష్టోత్తర శతతంతుభిర్యధెప్సితం గ్రంభి ద్వ్ాదశాజ్గుల హస్రినచయుతానిచస్రనేశగరు దాదీ ˘గ్టెవత్వాహిణ దుగ్ వినాయకదుద్రాది పరివారెష్యష్టోత్తర శతతంతుభిద్వ్ాత్రింశత్ గ్రంధిభిశ్చ యుతాని హస్తమానాని చండాదీనాం సప్తవింశతి సూత్రైస్తావతి గ్రంధిభిస్తపాకయ పుప,రేం భతెనఫఖ దిషుచతదా బలిపీరస్య కంఠికామానంతు దృశంవార్యాణ్ం యతానాం చాష్టోత్తర శతతంతుభిబ్ హు గ్ర్ంధిభిశ్చ మూతి్ పానాం పూజకానాం బ్రాహ్మణీం చైకాశీతిసూత్రై నా ˘భి మర్యాదానిచరాజ్ఞ సత్వష్టోత్తరశత సూత్రైబ్ హ గ్రంధిభిస్తన్మానేనచ తదుప జీవినామెకాశీలి

సూత్రౌవై శ్యాదీనాం చతుర్ హ్ం శతితం తుభిశ్చ తెషాముపవీతవదెవం పవిత్రాణి నిర్మాయ మణి ముక్తాప్రవా ళాది రక్తై స్వర్ణాదిలో హైవ్చపూరయిత్వా గ్రంధీ్ శంఖాకారాన్ ధాత్రీ ఫలసదృశా ్ ముకా ఫలసమాన్వాబద్ధ్వా తదంతరాళానికస్తూరికా కుంకుమకపూ్ ర చందనాదాశ్యాలకద ్ మైరాలిప్య యెచాగ్రంధినా పూరణమలిక్సద్రైః పుష్పిర్వాకృత్వా నిశాచచ్ ఖిరనురజ్యద్దైవం పవిత్రాణిని సిద్దూ్య పూర్వమంటపం సమధ్య వెదికా కుంధం కల్పయిత్వా తోరణవితానదభ ్ మాల్యాద్రైరలం కృత్య తత్రయానోపకరణ్ సర్వాణి సంపాద్య తద్దినాత్ సప్తాహె పంచాహెత్ర తలీయెహని సమ్యోహసంకల్ప్య పూర్వవద్విధి వదంకురా వాపనం కృత్యా తదర్వాచార్యః కృతకృత్య ఉపోషితో దశమ్యాంనిశాముఖె మూర్తి్ పైర్య జమానెనచ సహగర్భ్ గృహంప్రవిశ్య దెవమర్ఘ్యాదిభిర్యధావిధిపూజయిత్వా తైస్సాకందెవంప్రమ్య ప్రాంజలిస్సంన్ని మాంగాధాము దీరయెత్॥ న్యూనా్తివెకశాన్త్యరధం పవిత్రామోహణం పరం ఆచ్ సంభగవన్సర్వదురితో త్సారణక్షమం సంపదం చాపి సర్వాసాంముత్పాదనమనుత్తమం క్రియతెతద విఘ్నేన యధాస్సాకమ్ చోదితం యధానుజ్ఞాపయామిత్వామను జానుహికమంతత్॥ ఇతిదేవం విజ్ఞాప్య మందిరాన్నంట పంప్రవిశ్య తదభా్ ప్రాగగ్రానాస్తీర్య తేషుప్రాగానన ఉపోషిత ఉపవిశ్య సమహితమనాజ పధ్యానపరే రాత్రిం జాగరెణనీత్వా అపరెద్యుని్ శిధింన్యా మదధివాసనమ్ వక్ష్యమాణెనవిధినాకుర్యాత్ ఏకబెరెతు మూలబింబన్న పనానన్తరంకౌతుకం బహుబెరెతు కళ్యాణ కౌతుకెకౌతుకం బధ్వా తతక్ష నిర్గత్య మంటపెపుణ్యాహ పూర్వకం ద్వారతోరణ [illegible]ంజనం విదాయ దిగీ దిక్షు చతుర్వె్ దవిమోవి ప్రానన్యాంశ్చస్థాపయిత్వా తూర్యఘోషెషు మంగళెషు సర్వత్ర ప్రవర్తి్ తెషు [illegible]ర్యః పవిత్ర పాణ్యాదాయ మంటపె ధాన్యరాశౌ ప్రాగుదగ్భవి సంస్థాప్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా శోషణ్దభిః పవిత్రాణి [illegible]చ్య గంధద్రవ్యై ధూ్ పయిత్వా కస్తూరికాది కర్దరాలిప్య పుష్పాణి వికీర్య తాని పవిత్ర [illegible] సవవాసపా సంవెష్ట్య చక్ర ఆర్ద్రాంప్రదశ్యా్ స్త్ర మంత్రెణసం పూజ్య మంటపమైశానీందిశ మారభ్య సూత్రైరస్త్రెణ సంవేష్ట్య మంటపస్యో పరిచక్రంచ భూవకా పద్మంద్వారెషు గదాంచ ధ్యాత్వా తతదిగ్వి దిక్షుమాషోదనెనబలిందత్వా బహుబెరెతుకళ్యణకౌతుకం బహిస్నానా్ సనేస్థాపయిత్వా విధివత్సంస్నాప్యోపవితాన్తముపచర్య వెదికాయాంచక్రాబజం వర్త్ యిత్వా సమభ్యర్చ్య కళ్యాణకౌతుకం చక్రాబ్జెసం స్థాప్య హవిర్నావేద్య. మంటపేధాన్యరాశౌ సకరకం సోప కుంభాష్టకం మహకుంభం సలక్షణం సంస్థాప్య తెషుమధ్యకుంభె మూలమూర్తిం కరకె [illegible]నం పూర్వాద్యాశాగతెషువాసుదెవాదీ్ మోణస్థెషుపురుషాదీంశ్చ పీఠరంసం కల్ప్య

వాహ్యాభ్యర్చ్య। సంపూజ్య కుండెగ్ని ముపసమిద్ధ్య। సంపాతం సంగృహ్యా పవిత్ర పాత్రైతుస్పశ
ˉ మంత్రేణ సచయిత్వా। ఏకబెరెతల కల్యాణ కౌతుకం వినామూల బింబెస్నపనాదికం కృత్వా।
పూర్వం పవిత్రాహ్యారోప్య। బహుబెరతః పూర్వంకల్యాణ కౌతుక కంభకరకాగ్ని చక్రాబ్జ మండల
మధెష్విదం విష్ణురితి। పవిత్రాణ్యమోప్య సర్వమంగళైస్సహ మూల మందిరం ప్రవిశ్య।
మూలబింబమర్వ్యాది భిదభ్యచ్య్। పూర్వోక్తమంత్రేణ పవిత్రాణ్యా మోపరీ సర్వాబ్ సుతధా
కృత్వా ప్రాసాదంచవెష్టయిత్వా। వెదఘోషైర్వాద్య షైషైస్సహతత్రైవతాందాత్రిం జాగరెణ
నీత్వా। ఆపరెద్యురమండలస్థందెవంస్నానా సన్నిసమామోప్య సంస్నాప్యాక్ లంకృత్యశోధితెమంట
ప్రపూర్వ వచ్చక్రాబ్జం వత్యిత్వా। ద్వారాదియజనంకృత్వా చరక పద్మ మభ్యర్చ్య। తస్మిన్కత్యాణ
బింబపూర్వవత్ సంస్థాప్యార్ఘ్యాదిభిరభ్యచ్య్। కుంభాదికంచసం పూజ్య। చతుర్విధమన్నంనివెద్య
అగ్నౌపాయసాదిచతుర్విధాన్నైః పురుషపూక్తెన చవ్రీహివెణుతిల తా. పుష్పాగరుఘృత సమిద్భిః
మూల మన్త్రేణ పృధగష్టోత్తరశత మాహుతీనాంహుత్వా। ఆచార్యస్సు ముహూర్తెపవిత్రాణాదాయ।
చక్రస్థంసాజ్ఞం పృధగిదం విష్ణురితిభూషయిత్వా।తదనుకుంభకరక కుండాగ్నితోరణ ద్వారకుంభా
దీనాం పవిత్రాణించ పవిత్రాణ్రోప్య। తతోమండలస్థందెవం చతదను ప్రదక్షిణీకృత్య। సర్వ
మంగళ సంయుతం మందిరమంతః ప్రవిశ్య। మూలబింబెస్నపనాదీనాం పూజితెహవిని
ˉవెద్య। తత్రస్థదెవతానాంశ్రీమాదీంచతధా కృత్వా। మూలబెరం సమారభ్య పూర్వోక్త మంత్రేణ
పవిత్రైభూషయిత్వా। స్వతంత్రాణ్మస్వతంత్రాణాఇ్చ। బింబానామె వంకృత్వా। తదనుచండాది
బతి పీఠాన్తంచ బ్రహ్మాదిదెవతానాంతాక్ష్ సెనెశయోరన్యెషాంవిష్ణుభక్తానాం విష్ణు గాయత్ర్యెదం
విష్ణురితి వాష్టాక్షరెణ ద్యాదశాధ్ నవాసవిత్రారోహణం కృ త్వా। తదనుబండాది బతిపీఠాన్తంచ
బ్రహ్మాదిదెవతానాంతాక్షˉసెనెశయోరన్యె షాం విష్ణుభక్తానాం విష్ణుగాయత్ర్యెదం విష్ణురితి
వాష్టాక్షరెణ ద్వాదశాధ్ ననాపవిత్రారోహణం కృత్వా। తదన్వాచార్యామూత్ పైర్యజ మానెన
సహ మందిదమంతః ప్రవిశ్య। స్వాంజలిరక్తైర్హైమపుష్పైః కెవలైర్వా ప్రసూనైరా పూర్య। దెవం
స్తోత్రైస్తుత్వా అంజలి స్థానిదెవపాదమూలెవికీర్య। మనుష్యార్థం కృతానిపవిత్రాణిక్షామాదినిచ।
పుష్పవద్దెవపాదయోవిˉన్యస్య దెవంవిజ్ఞాప్య। స్వయమాత్మనః కృతం క్షామాది పవిత్రంచ
పూర్వం గృహీత్వా। తదను పూజకముఖ్యానాం ఋత్విజా సహకారిణ్ మన్యెషాంరాజ్ఞాం
తదుపజీ వినాంవైశ్యాదీనాంచ పవిత్రాణివితీర్యదెవసాననమాలోక్య। పాదౌసన్ప్రష్టా
జనాంతికెన్యూనాతిరెక శాన్త్యర్థం ఇమాంగాధాం ఉదీరయెత్॥భగవన్దెవదెవెశ వంఖ చక్రగధాధర।
సంవత్సరోపచారాణ్ంపూరణార్థం కృతంమయా। ఆరాధనంగ్రహణ్స్త్వం భక్తానాంహితకామ్యయా।

నాహం స్వతంత్రె కించిచ్చకరో మివిహితంహితం। కిన్తుత్వత్ప్రేరితం సర్వం కరోమినవశస్వయం। తత్క్షన్తవ్యం అశెషెణ క్రియాలోపాద్యనుష్ఠితం॥ ఇతి విజ్ఞాప్య। అపరాహ్ణెదెవం యానాదికమారోప్యా లంకృత్య।గ్రామప్రదక్షిణ పూర్వకం సర్వోపచార్యై మహోత్సవం కుర్యాత్। ప్రత్యహం పవిత్రాణి పూజాకాలెప్రోక్ష్యారోపయెత్। ఏవందివ సోశ్చతుద ॑ శవెకవింశతి సప్తవాత్రి రాత్రమెకరాత్రంవానిత్యమెవంద్యారయజమానహవనాది సహితం మహోత్సవం కృత్వా। సమాప్త దివసెత్తద్దెవతాశ్చోద్వాస్య। పౌరుషెణ సూక్తెనరథాన్తరెణ వాత్రి ...ణో న మూల మన్త్రెణవా పవిత్రాహ్యావరోప్య। దెవస్యస్నపనం కృత్వా। సంపూజ్య। ప్ర ...ంగుదవెతదనుభక్తానాం పవిత్రాదాపయెత్। యజమానూషిగురుః బీవాజీవాత్మకైః ధనైస్తోషయిత్వా। ప్రణమ్యతం యానమారోప్య। సర్వ మంగళ సహితం తంమందిరం నయెత్॥ ఇతి శ్రీవరాహ గురు విరచితాయాం క్రియాకైరవచంద్రికాయాంపవిత్రామోహణ మహూత్సవవిధిన్ మసప్తత్రిం శః పరిచ్ఛెదః॥ హరిరబం॥

చక్రాబ్జ మండల దీక్షా విధిః

అథాతః ప్రతిష్ఠావిధిరుచ్చతె। ప్రతిష్ఠా విధిః చక్రాబ్జమండల దీక్షా విధిః ప్రతిష్ఠాకర్మసిద్ధ్యర్థం తత్కర్మారంభది నాదర్వాజ్జ్వాదశాహెనవాహెపంచ మెహనివాత్రీ తయెతయవాహివాపాలి కాఘటుకాశరావె॥ శ్రీ నృసిహ్మ గురు పూర్వసన్తతిం వాసుదెవపద పద్మశెఖరాం। పంచరాత్ర పరిశీల నూద్యతాంభావయామిస తతందయానిధిం॥ శ్రీరంగరాజః కురుతె నృసిహ్మార్య తనూభవః చక్రాబ్జమండలెదీక్షా ప్రయోగం పాద్మతన్త్రతః॥ ఉత్తరాయణె - మకర మీన మెషవృషభమాసెషు। శుక్లపక్షెషు। మానాఙ్గులెనద హస్తా॑ యామవిస్తారం చతుర్ద్వారం దీక్షామంటపం కల్పయిత్వా। తన్మధ్యెమానాన్తరాంగులెన మండలాధ్యాయరీత్యావెదిం కృత్వా। మానాన్తరాంగులెన తాలత్రయాత్ బహిః వెదపశ్చిమభాగెబ్రాహ్మణవ్నిషశ్చెదాచార్య కరాత్తాల ద్వయమితాన్తరంచతుష్కోణ కుండం కుర్యాత్। గాయత్రి సహిత సంకరజాతినాంచ ఏవం క్షత్రియస్యగోకణ్ ద్నయమితాన్తరం వృత్తకుండంవైశ్యస్య। వితస్తిద్వయపరిమితం పూత్రం గ్రహిత్వా। తన్మూలంజ్యామధ్యె స్థాపయిత్వా। తదగ్రందక్షిణోత్తర యోరంకయెత్। ఏతదంకన మద్యదెశెవితస్తి చతుష్కపరిమితాం జ్యారూపాంరెఖాం కుర్యాత్। తద్రెఖామధ్యె వితస్తిద్వయ పరిమిత సూత్రమూలం నిక్షిప్య। తదగ్రందక్షిణ్గ్రె సంయోజ్య। తదారభ్యతత్పశ్చిమె ఉత్తరాగ్రాన్తం చాపవత్సూత్రం భ్రామయెత్। ఏవంచాపకుండంకుర్యాత్। స్త్రీణాం శూద్రస్యచ గాయత్రి

రహితసంకరజాతినాంచ ప్రాదేశద్వయ పరిమితం త్రిమోణకుండం కుర్యాత్। సర్వేషాంకుడానాం పశ్చిమెయోని కుర్యాత్। ఏవంస్రు క్స్రువ ద్వారతోరణ్నామప్యాయామవిస్తారౌ బ్రాహ్మణ్దిభెదెన తాలాదిభెదెనకర్తవ్యే। ఏవమంత్రక్తమానెన సాకం ప్రతిష్ఠోక్తరీత్యా మంటపాది కంకాయిత్వా। గురుః దశమ్యాం సమిధాది దీక్షాసం భారా సంగృహ్య। మధ్యాహ్నెస్నాత్వా। శుచిరెకభుక్తెన తిష్ఠెత్। ఏకాదశ్యాంప్రాతరుద్ధాయకృత స్నానాది క్రియః శుద్ధవాసోయు గంధధన్। శ్వేతగంధానులిప్తాజ్గశ్వేతమాల్యవిభూషితః। భూషితశ్చ యధాలబ్ధైర్భూషణైరంబవజితః॥ గురుః దీక్షా మంటపస్యమాజ॥ సంగోమయానులెప్నకారయిత్వా। ఆజాను పాదావిమణి బంధనార్ధస్తాచ ప్రక్షాళ్యాచమ్య। ధీక్షామంటపం ప్రవిశ్య। పుణ్యాహజలెన ప్రోక్ష్య। సధాచూణ క్షతాభ్యామలంకృత్య। అస్త్రమణి మంత్రమంత్రితాన్ సిద్ధార్ధాన్ వికీర్య। ప్రతిష్ఠోక్తవిధానెన తస్మాన్నాస్త్రికాది నిరసనం యాధాశక్త్యాలంకరణంచ కృత్వా। స్వస్యదీక్షాప్రదానెశిష్యైతత్ స్వీకారెచ మహదనుగ్రహణ్ధికారం సంపాద్య। అముకశమాణం శ్రీభగవదారాధనార్ధం శ్రీపాద్మ సంహితోక్త చరకాబ్జమండల దీక్షాయాసంస్కరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య। ద్వాతోరణ్ది పూజాం కృత్వా। బీజామాపంచ కుర్యాత్। దిగ్బంధాది బూతశుధ్యన్తం కృత్వా। నెదికాయాం మండలెషు। యస్మిన్మండలెకెశవాది చతుర్వింశతిమూత్యంః। పూజ్యం తెషన్మండలంకృత్వా। తదీశానభాగె తాలత్రయాద్భహిః కల్పతాయాంసార్ధహస్త త్రయాయా మవిస్తారాయాం ఏకహస్తోన్నతాయాం వెదికాయాం దక్షిణభాగెభారత్రికెణ భార్యయెనక భారెణవా శాలిభివృత్తం చతురశ్రంవాపీఠంకృత్వా। తదుత్తరెఏక ప్రస్థశాలిభిః పీఠంకృత్వా। హెమరజతతామ్రమయం మహ కుంభం పక్వబింబఫలోపమచ్ఛిద్రంస్వనవంతం కాళమండలవజి తమభిన్నం పాషాణస్ఫొటవజి తంమృణ్మయం వాత్రమోణమానం మహకుంభం అధకమానమెవం భూతంకరకంచసంపాద్య। విష్ణు గాయత్ర్యాప్రక్షాళ్య। సవ్యహస్తేనిధాయదక్షిణహస్తెనతంతునా ఇంద్రంనత్వేతిమన్త్రెణ మ్నాత్వాజ్గలెన ఏకాజ్గలెన ఏకాజ్గలాన్తరాళం మహకుంభవెష్టనం కృత్వా। కరకస్యతదష్టమాం। వెష్టనం తధాకృత్వా। ప్రణవెనగాళితంగంధూదక సంపూణం। అష్టోక్షరంన్యస్తమాణిక్య పద్మరాగనీలవజ్ర పుష్యరాగ ప్రవాళ మౌక్తికవైడూర్యమరతకయుక్తం ఏక ఇష్టస్వర్ణ యుక్తంచ స్రక్చందన పరిష్కృతంయువాసువాసెత్య మహతవాససాభ్యామాచ్ఛాది తమధూముఖ చతువంశతిదభ కూర్చయుక్తంసాశ్వద్ధ పల్లవం చక్రమంత్రెణ సాపిధానం మహకుంభం ప్రణవెనశుదోధదక పూరితంభం సహస్రారహుం ఫధితిన్యసై్తకరత్నార్ధనిష్క స్వర్ణయుత్తంయు వాసువాసెతి ఏకవాససాచాద్రితం సప్తదభ కృతకూచ యుక్తం స్రక్చందన

చ్రవ మంత్రకరకొపిధాన యుక్తం కరకంచసంపాద్య వెద్యాః ప్రాగార్య్రపాదక్షిణ్యెనతిశానాస్తుం శతవారమస్త్రజప్తకరకజిలెన నాసారంధ్రాం నిర్గతెనంభిన్నదారెణ సించన్ గురుర్గచ్చేత్॥ పశ్చాదన్యః పరిశుద్ధా మహకుంభం వహన్ గచ్చెత్। ఏవంగత్వా దక్షిణ ధాన్య పీఠె విష్ణు గాయత్ర్యా మహకుంభం తదుత్తర పీఠె ద్వాదశాక్షరెణకరకంచ। ఏకాదశియుక్తసాయంకాలె సానుకూల ఋక్షెనిక్షిపెత్। తతస్సాహ్నికం నిర్వృత్య। యాగశాలాంప్రవిశ్య। కుంభపశ్చిమె ఆసనెకుంభాభి ముఖము పవిశ్య అస్త్ర మంత్రెణ కకుబన్బధ్వెత్యారభ్య ప్రోక్ష్యకూచెన్ నేత్యన్తంకృత్వా। దహనాప్యాయనశోధితె మహకుంభజలెన పద్మంపీఠంమనసాకల్పయిత్వా। తదధః ఆధారశక్తికూర్మకా లాగ్నన్తాన్ సంపూజ్య ఉపాహదిపద్మాన్తావయవెషుభూమ్యాది పద్మాన్తం సంపూజ్య। పీఠపాశ్వె బ్రహ్మపూజాది స్వ గురుధ్యానాన్తంకృత్వా। స్వహృదబ్జెపరంజో యతిశ్చైతన్యఘనమక్షరం సర్వగంపరమాత్మానంధ్యాత్వా। తతః అవ్యక్తావయవ విగ్రహ విశిష్టం। తత: అష్టాక్షర ధ్యానరీత్యాధ్యాతం స్థితం పరమాత్మానం సుషుమ్నయా బ్రహ్మరంధ్రాత్ బహిని ర్గమయ్య। అష్టాక్షరెణ అగచ్ఛపద శిరస్కెణ చతురుచ్చారితెన తత్పీఠె ఆవాహ్య। ప్రత్యుద్గాన స్వాగతోక్తినమస్కారసాన్నిధ్య ప్రార్థనాశ్చకృత్వా। ప్రణవెన ఆసనార్ఘ్య పాద్యాచమనస్నాన వస్త్రయజ్ఞోపవీత గంధ భూషణ మాల్యధూపదీప మధుపర్క నివెదనాన్తం కృత్వా। తత: దహనాప్యాయశోధితె। కరకజలె। మహకుంభజల ఇవసపద్మ పీఠ కల్పనాది అవ్యక్తావయవ విగ్రహ విశిష్టధానోన్తం కృత్వా। తత: సహస్రారసహస్ర జ్వాలాపరివెష్టిత నాభినెమిసమాయుక్త చక్రరూప వ్యక్తా వయవ విగ్రహ విశిష్టం ధ్యాత్వా। తత: తంపరమాత్మా నమిత్యారభ్యనిర్గ మయ్యేత్యన్తం కృత్వా। చతురుచ్చారితెన అగచ్ఛపదశిరస్కెణ బం సహస్రారహుం ఫడితి మన్త్రెణ తత్పీఠె ఆవాహ్య। ప్రత్యుద్గానాదిసాన్నిధ్య ప్రార్థనాన్తం కృత్వా। తెన షడక్షరెణ గంధపుష్ప ధూపదీపైరభ్యర్చ్య। తత: మండల పశ్చిమె సనె మండలాభిముఖముపవిశ్య। మండలా ధ్యాయోక్త రీతిమనుస్మృత్య। ఆవాహనాది మధుపర్క నివెదనాన్తం మండల పూజాం చకృత్వా। తన్మండల పశ్చిమహ్నిగెకుండాద్బహి: స్వగెహస్థిత భగవన్మూర్తిం శ్రీభూమిసహితం। మండలాభిముఖం వినివెశ్య తన్మూర్తి మావాహనాది మధుపర్కాన్తో పచారైస్సంపూజ్య। మధనెన అష్టాక్షరెణ అగ్నిం సంపాద్య। తంకుండమధ్యె ప్రక్షిప్య। వాసుదెవం చతుష్కోణెచాపె సంకర్షణం తథా వృత్తె ప్రద్యుమ్నానామానమ నిరుద్ధంత్రికోణె । సంపూజ్యావిధివ దగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య తదగ్నౌ పురుషోహర చతుష్టయా వరమానం గుళాన్నం యధావిధి శ్రపయిత్వా। తదన్నం చద్ధావిభజ్య। కుంభమండల యోభ్యర్గద్వయం క్రమెణ నివెదయిత్వా। స్వకీయం

భాగం స్వగ్రహమూర్తయెని వెద యిత్వా। బిల్వ సమిద్భిరా జ్యైశ్చ అష్టోత్తర శతసంఖ్యయా అష్టాక్షరెణ హుత్వా। అవవిష్టచతుర్థ్గుళాన్న భాగెన అష్టాదశ ఋగ్వ్యక్త పురుషసూక్తెన ఏకైక ఋచాషడాహుతి క్రమెణ అష్టోత్తర శతాహుతీ: కృత్వా। పూర్ణాహుతిం చ కుర్యాత్॥

తత: శష్య స్నాతం జతక్రోధమమదాద్యైవ్ జి్తంశుచిమహతక్షా మవసన సోత్తరీయ మలంకృతం గురురాహూయ శిష్యస్యనేత్రె। ఓం తెజ ఉల్కాయ స్వాహోతినూతన వాససాబధ్వా। స్వదక్షిణ పాశె్వ్ప్రాఙ్ముఖం వినివేశ్య। స్వయం శిష్యెణదర్భై :స్సం స్పృష్ట: సాహస్తెన జితన్తామంత్రెణ ఆజ్యెన చరుణి బిల్వ సమిద్భి: పుష్పైస్తిలైశ్చపృథక్పృథక్ ద్వాదశాహుతి: కుర్యాత్। తత: ప్రసృతి ముద్రయాశిష్య మూర్ధానం ప్రాదక్షిణ్యెన త్రివారం స్పృష్ట్వా కుండస్థశ్వేతభస్మ గృహీత్వా। శిష్యమూర్ధ్ని అష్టాక్షరెణ ఊర్ధ్వ పుండ్రం కృత్వా। రక్షాసూత్రపాత్రం గృహీత్వా। దెవం ప్రదక్షిణీకృత్య। శిష్యస్యపురత స్థాపయిత్వా। తస్యదక్షిణ హస్తె గురు: అస్త్రమంత్రెణ ప్రతిసరసూత్రం బధ్నీయాత్॥

అత్రబంధనానన్తరం భగవత్పూజా వ్యతిరిక్తం సర్వం భగవద్రక్షా బంధన ఇవకర్తవ్యం। గురు: ప్రణవెన పంచగవ్యం శిష్యం ప్రాశయిత్వా। స్వకీయ చరుభాగం శిష్యైస్సహ కాయశుద్ధ్యర్థం శిష్యెణ బధ్నీయాత్।తత:హస్త ప్రక్షాళనా చమనం కర్తవ్యే। శిష్య: విహితకాష్ఠెన దన్త ధావనం కృత్వా। తత్కాష్ఠం భూమౌనిక్షిప్య। గండూషాచమనెకుర్యాత్। తత్కాష్ఠేణీ గ్రంయది నైఋుతమారుతయామ్య గంతదా అశుభం భవేత్। తదశుభశాన్త్యర్థం నారసిహ్మాష్టాక్షరెణ తిలై: అష్టోత్తర శతాహుతీ: కృత్వా। హుత శిష్ట తిలా్ శిష్యా నాచామయెత్। తతో గురు: స్వదక్షిణహస్తెన శష్య దక్షిణ హస్తం గ్రహీత్వా। దివ్య మంగవిగ్రహ చరణారవిన్ద సన్నిధౌగత్వా। మూర్ధ్నా ప్రణమ్య। సంసార పాశబద్ధానాం పశూనాం పాశమోక్షణె। త్వమెవ శరణం దెవగతిరన్యానవిద్యతె। పాశమోక్షణ హెతుర్యస్త్వత్సమారాధనాత్మన:। తెనెమా్జన్మ పాశెన పాశిత్ పశుజన్మన:॥ విపాశయావిదెవెశత దనుజ్ఞాతు మహాసి। ఇతి విజ్ఞాప్య। శుక్ల కృష్ణ రక్త సూత్రత్రయ మెకీకృత్య। పునస్త్రిగుణీకృత్య। తెనపంచ వింశతి వేష్టనయోగ్యదైహె ్యణమాయాసూత్రెణ శిష్య శిఖాప్రక్రమ్య పాదాన్తంపంచవింశతి సంఖ్య యావెష్టయెత్॥ తతశ్శిష్యెణ దర్భై స్పృష్టోగురు: అష్టాక్షరెణ ఆజ్యెన అష్టొత్తర శతాహుతీ:। పూర్ణాహుతిం చకృత్వా। శిష్యస్య సుస్వప్న శిద్ధ్యర్తం। ఒం నమో భగవతె స్వప్నా ధిపతయెవ్యోమాత్మనె। ప్వ్యాం హ్వ్యాంవ్యాం స్వంహింహింస్వాహా। ఇతి మన్త్రెణ సర్పిషా అష్టోత్తర శతాహుతీ: కృత్వా।

నిస్తుషతండుల సమ్మానమాష ఫలకైస్సాకం మాషోద నం శ్రపయిత్వా। తెనశాలాయా ఐహి॰ప్రగ్భాగె। అద్యాశ్చ కర్మజాశ్చైవ యెభూతా: ప్రాకీదిశిస్థితా:। ప్రసన్నా: పరితుష్టాస్తె గృహ్ణన్తు బలికాంక్షిణ:॥ ఇతి గాథయా బలిందత్వా। దక్షిణె వృక్షెషుపర్వతా గ్రెషు యెవిదిక్షుచ సంస్థితా:। భూమౌవ్యోమ్ని స్థితాయెచ బలింగృహ్ణన్తు తెపిచ। ఇతి బలిందత్వా॥పశ్చిమె। వినాయకాక్షెత్రపాలా: యెచాన్యెబలికాంక్షిణ:। పూషాద్యాపార్షదాశ్చైవ గృణ్వ గృహ్ణంత్తి మంబలిం॥ ఉత్తరె। చండాద్యాం కుముదాద్యాశ్చమె భూతా: సర్వతస్థితా:। ఆగచ్ఛతు చతె సర్వె గృహ్ణంతు తమిమం బలిం॥ ఇతి బలిందత్వా। గురుశ్శిష్యస్య నేత్ర బంధనం విముచ్యతె। శిష్యతమోమాయా సహిత్రం చగృహీత్వా। శరావేన్యస్య। కుంభపాశ్వే నిక్షిప్య ఆన్యెన శరావేణాచ్ఛాదయెత్। శిష్యస్తు। శాలాయామెవదభ్నాస్తీర్య। తత్రప్రాక్సిరస్కంస్వాపం సమాచరెత్। తతో గురుప్రాతరుద్ధాయ। శిష్యంసుప్వస్నం జాతం నవెతిపృచ్ఛెత్। తెనసుస్వప్నం జాతమితివాస్వప్నమెవనజాతుమితి వాయదుక్తం శిష్యెణ సాకం స్నానార్థం గచ్ఛెత్। యది దుస్వప్నం జాతమిత్యుక్తం। తదాపూర్వవత్ శాన్తిహోమం కుర్యాత్। తత: శిష్యెణ సాకం స్నానాది నిత్య కమ: నివృత్య। యాగశాలాం ప్రవిశ్య। ప్రత్యేక మర్ఘ్యం కల్పయిత్వా। అర్ఘ్య గంధ పుష్పదూపైశ్చ ప్రాగారభ్యద్వజాది పూజాం కృత్వా। మహాకుంభెజితం తెత్యు పక్రమ్య మధుపక నివెదనాన్తం కృత్వా। తత:ఏవమర్ఘ్యాదికం గృహీత్వా। మండల బింబయోరాధార శక్త్యాది మదుపక నివెదనాన్తం కృత్వా। కుండాగ్నిం చుల్యాం నిక్షిప్య। తత్రయధావిధి పాయసాన్న గుళాన్నముద్గాన్నం చతుర్ధా విభజ్య। అగ్నిరెక భాకం స్థాపయిత్వా। ఇతరాన్నానిరతి ధావిభజ్య। చతుర్విధమప్యెకైకం భాగమపూప సహితం। కుంభ మండలబింబానాం క్రమెణ నివెదయిత్వా। ఏ తెషాం క్రమెణ నమస్కార ప్రదక్షిణెచకృత్వా। గురుశ్శిష్యం పూర్వవన్నూతన వాససానెత్రె బధ్వా। స్వదక్షిణపాశె ్వనివెశ్య। సమిధాజ్య చరుభి:ప్రత్యేక మష్టోత్తర శతమష్టాక్షరెణ హుత్వా। శిష్యదెహగత తత్వానాం సంహార క్రమం స్మృత్వా। మాయాసూత్రం పాదాదికేశాన్తం చతుర్వింశతిభాగం కృత్వా।పాదస్థలె ఏకభాగం ఛిత్వా। ఓం కిం నమ: పరాయ వ్యోమాత్మనెస్వాహెతి ఛిన్న సూత్రెణ ఏకూమాహుతిం కృత్వా। అనెనైవ మంత్రెణాష్టోత్తర శతసంఖ్య యాష్టసంఖ్య యాకపిలాజ్యై జుహుయాత్। ఓం ఖిన్నమ: పరాయమారుతాత్మనె స్వాహెతి సూత్ర ద్వితీయ భాగెనాజ్యైశ్చ పూర్వోక్త సంఖ్య యాజుహుయాత్। ఓం గిన్నమ: పరాయతెజ ఆత్మనెస్వాహెతి। తృతీయ భాగెనాజ్యాశ్చ। ఓం ఘీన్న మం: పరాయతో యాత్మనెస్వాహెతి చతుర్థ భాగెనాజ్యైశ్చ । ఓం జిం నమ: పరాయపృధివ్యాత్మనే స్వాహెతి పంచమ భాగెనాజ్యైశ్చ। ఓం చిం నమ: పరాయ ఉపస్తార్ఘుత్మనె

స్వాహేతి షష్ఠభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం ఛిం నమః పరాయ పాయ్వాత్మనేస్వాహేతి। సప్తమభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం జం నమః పరాయ పాదాత్మనేస్వాహేతి అష్టమభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం యీం నమః పరాయ పాణ్యాత్మనే స్వాహేతి నవమభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం ఞం నమః పరాయవాగాత్మనేస్వాహేతిదశమభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం టెం నమః పరాయజహ్వాత్మనేస్వాహే తిద్వాదశభాగేనా జ్యైశ్చ। ఓం ఠం నమః పరాయనేత్రాత్మనేస్వాహేతి త్రయోదశ భాగేనాజైశ్చ। ఓం ఢిం నమః పరాయత్వగాత్మనే స్వాహేతి చతుర్దశభాగేనా జ్యైశ్చ। ఓం ణిం నమఃపరాయశ్రోత్రానే స్వాహేతి పంచదశ బాగేనా జ్యైశ్చ। ఓం తిం నమః పరాయ గంధాత్మనే స్వాహేతి షోడశభాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం థిం నమః పరాయ రసాత్మనే స్వాహేతి సప్తదశ భాగేనా జ్యైశ్చ। ఓం దిం నమః పరాయ రూపాత్మనేస్వాహేతి అష్టాదశ భాగానాజ్యైశ్చ। ఓం ధీం నమః పరాయ స్పర్శాత్మనేస్వాహేతి ఏకోన వింశతి భాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం నీం న్నమః పరాయశబ్దాత్మనేస్వాహేతి వాంశతి భాగేనాజ్యైశ్చ। ఓం పం నమః పరాయమన ఆత్మనే స్వాహేతి ఏకవింశతి భాగేనాజ్యైశ్చ।భంపంనమః పరాయవలన ఆత్మనే స్వాహేతి ఏకవింశతి భాగేనాజ్యైశ్చ। భంపం నమః పరాయగవాత్మనే స్వాహేతిద్వావింశతిభాగేనాజ్యైశ్చ। భంబింనమః పరాయబుద్ధ్యాత్మన స్వాహేతి త్రయోవింశతి భాగేనాజ్యైశ్చ। భంభీంనమః పరాయదేహత్మనేస్వాహేతిచతుర్వింశతి భాగైనాజ్యైశ్చ। ఏవం ఏకైక భాగేనా ఏకైకాహుతిం కృత్వా। తత్తదాహుత్యనన్తరం అష్టోత్తరశత సంఖ్యయా అష్ట సంఖ్యయావాంపిలోజ్యై జుహుయాత్। గురుః స్వహృత్మద్మెపరంజ్యోతిః। సరమపురుషం ధ్యాత్వా। తతఃశిష్య దెహగతం జీవంసుషుమ్నయానాభి చక్రాదుపర్యారోప్య। బ్రహ్మరంధ్రంభిత్వా। బహిర్నిర్గమయ్య। స్వకీయ బ్రహ్మరంధ్రెషు సుషుమ్నామార్గేణ యోజయెత్॥ తతః శిష్య దక్షిణ పదాఙ్గుష్ఠెవెద్యా కారం యకారంధ్యాత్వా। ధూమ్రెణ తదుద్భూత వాయునాదెహం శోష యిత్వా। తరంగుష్ఠెత్రిమోణం రక్తంవెపంధ్యాత్వా। తదుద్ధజ్వాలాభిదెహం దగ్ధ్వా। దెహోపరిచతుర శ్రంలకారం ధ్యాత్వా। తెనవాయునా సహృస్థితమగ్నిం స్తంభయిత్వా। కుంభకెన శిష్యదెహోపరి వృత్తం స్ఫటికాభంవకారంధ్యాత్వా। తదుద్భూతా మృతజలెనదెహంక్షాళయిత్వా। క్షాళితంతద్దెహద్భస్మ అండత్వెన పరిణతం ధ్యాత్వా। తత్రశిష్యజీవం। స్వహృదయాః-ద్బహిః పూర్వవన్నిర్గమయ్య।ప్రవిష్టంధ్యాత్వా। అందోదంతః ప్రకృత్యాది పృధివ్యన్తతత్వానాం సృష్టిక్రమంధ్యాత్వా। సృష్టికాలె చక్రమెణ తత్తన్మంత్రెణ అష్టోత్తర శత సంఖ్యయా అష్టసంఖ్యయా వాజుహుయాత్। తతః అండాదంతః సంకల్పితతత్వైః శిష్యజీవస్య సూక్ష్మశరీరాదిస్థూల శరీరాన్త సృష్టింధ్యాత్వా। అండభెదంవిచిన్త్య। తస్మిన్ శరీరెస్వహృదయాత్ పరమాత్మానం ని

ˉమయ్యే। ప్రవిష్టంధ్యాత్వా ఏవంభూతంశిష్యదేహం మూలమన్త్రేణప్రోక్ష్య। నేత్ర బంధంమోచయేత్। తతః శిష్యః అన్యద్వాసః పరిధాయపాదై ప్రక్షాళ్యాచమ్య। అన్యవాసబద్ధనేత్రః గురుసమీపేప్రాఙ్ముఖ ఆజీత। తతో గురుః భం మంత్రాధ్వనేస్వాహేతి। తిలేనశతాది దశాన్త సంఖ్యాసు దశదశన్యూనాస్తు। దశవిధ సంఖ్యాసు। ఏకాం సంఖ్యాయాశ్రిత్య హుత్వా। సంపాతం గృహీత్వా। తేనసంపాతేన శిష్య మూర్ధానం స్పృశేత్। ఏవం భం పరాధ్వనేస్వాహేతిహుత్వా। వదనంస్పృశేత్। ఓం తత్వాధ్వనేస్వాహ్రేతి హుత్వా। హృదయం। భంభువనాధ్వనే స్వాహేతి హుత్వానాభిం। వణ్ˉ ధ్వనేస్వాహేతి హుత్వా। మేఢ్రం। భంకలాధ్వనే స్వాహేతి హుత్వా సంపాతేన పాదౌస్పృశేత్। తతోభంస్వాహేతి మహావ్యాహృతివిద్యయా అష్టోత్తర శతసంఖ్యయా ఆజ్యేన హుత్వా సంపాతేన పాదైస్పృశేత్। అష్టాక్షరేణ తిలాత్మనేశయచరుభిః ప్రత్యేక మష్టోత్తర శత సంఖ్యయా హుత్వా। సంపాతైః క్రమేణ నాభిహృదయ శిరాంసిస్పృశేత్। తతోగురభిః స్వదక్షిణ హస్తేన శిష్య దక్షణ హస్తం గృహీత్వా। కుంభ మండల కుండాని ప్రదక్షిణీ కృత్య। బ్రాహ్మణం సావిత్ర్యధికారిణోవణ్ˉ దన్యాంశ్చమండలోత్తరద్వారాభిముఖంస్థాపయేత్। క్షత్రియంప్రాగ్ద్వారాభి ముఖం। వైశ్యం దక్షిణ ద్వారాభిముఖం। శూద్రంస్త్రియః విహితానన్యాంశ్చ పశ్చిమ ద్వారాభి ముఖం స్థాపయేత్। ఏవంవిద్యమానశిష్యాంజలింమణిముక్తా ప్రవాళైర్వావిక స్వరపుష్పైర్వా పూరయేత్। తతోగురు చోదిత శిష్యః అంజలిస్థం మండలేవికిరేత్। వికీర్ణం చతచ్చ చతుర్వింశతి పద్మమద్యే। యత్రాపతత ˉతదధిపకేశవాద్యన్య తమనామగ్రహీత్వా। భాగవతపదేన భట్టారక పదేనవా సంయోజ్య।కేశవభగవతః కేశవ భగవతః కేశవ బట్టార ఇతివానామకుర్యాత్। ఏవం నారాయణ్ దికృష్ణాన్త నామానియోజనీయాని। ఏవం బ్రాహ్మణవణ ˉస్య సావిత్రినిష్ఠయోః నామకరణం। క్షత్రియస్య కేశవదేవిత్యాదిభిన్ˉ మకరణం। క్షత్రిమస్యకేశవ దేవిత్యాదిభినాˉ మకరణం। మైశ్యస్యకేశవ పాలిత్యాదిభిః। శూద్రస్యవిహితసంకంˊజాతినాంచ కేశవపాసిత్యాదిభిః। స్త్రీణంచక్రేశవదేవీత్యాదిభిన్ోమ కుర్యాత్॥ ఏకర్ధానిచతానియద్యనేక ˊపదేష్వపతన్। తదాభూయసాం పతనం యత్ర తదధిపనామ కుర్యాత్॥ యద్యనేకపదేషు సమంపత న్ యదివాచతువి ంశతిపద్మేషునాపతన్। తదపిగురుః। శిష్యస్య స్వాభిమతనామకుర్యాత్॥ తతోగురుః శిష్యస్యదృగ్బంధంమోచయిత్వా। చక్రాబ్జదశˉయేత్॥ తతశ్శిష్య సహితోగురుమ ˉండలస్థకణి ˉకామధ్యే। అష్టాక్షరధ్యానరీత్యా భగవన్తంధ్యాత్వా। శిష్యదక్షిణకణేˉ। ఋషిఛందో దేవతాక్ష మంత్ర బీజశక్తి కీలకస్వరవణ్ˉ క్షేత్రధ్యానయుక్తం ప్రణవముపదిశ। ఏవం। వాసుదేవద్వాదశాక్షరం నారయణ్ష్టాక్షర మూర్తి మంత్రాది మహామంత్రా

ఁటపదిశెత్॥= అయమపదేశ ప్రకారః। మరబాహ్మణాదివణత్రయస్య। వణ్ దన్య సావిత్రి సిష్ఠానాంచ। శూద్రాణాంస్త్రీణం। అనులోమానాంచ ప్రణవనమస్వాహవ షట్। హుంఘట్। వజి ఁతానికెవలవెష్ణవానామాని ఏవం భూతాని భగవదారాధనోపయుక్త మన్త్రాన్తరాణిచ ఉపదెశ్యాని॥=

- తతః శిష్యేః కుంభమండల పూజాంకారయిత్వా। గురుఃకుండ పశ్చిమభాగె పూర్వాభి ముఖం ఉపవిశ్య। రుణ్డ దక్షిణభాగెఉత్తరాభిముఖం ఉపవిశ్య। ప్రణతస్య కృతాంజలి పుటస్య శిష్యస్య మూర్ధ్ని స్వదక్షిణ హస్తె చక్రాబ్జమండలం ధ్యాత్వా। తద్విష్ణంహస్తమారోప్య। ఆచారనియమాను పదిశెత్। చక్రాబ్జమండలదీక్షితాదస . . ంచరాత్రికమంత్రానూపదెశ్యాః। మందిరాద్భహిః పుజాయాం క్రియమాణదిముద్రాన ప్రదృశ్యా। మంత్ర సిద్ధిమాచార్యనామచనకథయ। గుర్వాజ్ఞాంన లంఘయ। గురోశ్శయ్యాసనపాదకోః। నస్వోపభోగాయకల్పయ।నలంఘయ। గురుంనదూషయ। తద్వి ప్రియంనాచర। గురోరసన్నిధౌతద్దార పుత్రాదిషు। గురాదివనీత్య। ఆచార్యా భ్రుతశాస్త్రాణి సంసారోత్తారకత్వేన సమం సమ్మానయ। నాస్తికభిన్న మర్యాదదెవవెద బ్రాహ్మణ దూషకాన్న స్పృంనజప। దుద్ శాస్వపితైన సంవస। నసంభాషయ।గురుదెవాగ్ని సన్నిధౌపాదైన ప్రసారయ। వదితవ్యాజ గత్సర్వంవా సుదెవమయంసదా। భగవన్నివెదితెరె వశరీరపోషణం కురుష్వ। సంధ్యా కాలెషుభగవన్తంజపస్తోత్రప్రణమ ప్రదక్షిణై స్సంపూజయ। భగవద్భాగవతారా ధనకమా ణిత్తద్విహితకాల మనతిక్రమ్య।కురుష్వ। బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమినిష్ఠా బ్రాహ్మణ శ్రీవైష్ణవ్ దృష్ట్వా భూమౌ దండవత్ప్రణమంకురుష్వ। పుత్రదారా గృహక్షేత్ర గజాశ్వగోవృషాదికం భగవన్నామ్నావ్యవహర॥ విహిత హింసావ్యతిరిక్తజీవెషు। సమంనహింసమోభూవ। విహితాదన్యత్ర కామక్రోధౌవజ ఁయ।భగవదసంబంధి శబ్దాది విషయెషు। శనైరింద్రియాణి నివారయ। సంసారోత్తారణోద్యుక్తైస్సార్థం విహిత శాస్త్రాభ్యాసం। సమాచార। కామ్య వ్యతిరిక్త శ్రౌతస్మార్తాదిక మ్ ణి విహితకాలం మన తిక్రమ్యకురుష్వ। స్వసూత్రోక్త విధానెన నిషెకాది క్రియాః కురుష్వ। సర్వాణికమా ణి భగవదారాధన రూపాణెతిమత్వాకురుష్వ। ప్రాకృత నామగోత్రెగోపయ। గురుపంతి గుర్వధీన స్వనామచ ప్రకాశయ। ఆసీనోవాశయానూవాగచ్ఛ భుంజాన ఏవవా। సనాతనంవాసుదెవంకీత్ యస్వస్మరాధహ। ఇతి శిష్యాయనియమాన్। సంబక్షధ్య।ద్వారతోరణ కుంభస్థ దెవతాః తత్తన్మంత్రైః గచ్ఛపదశిరసి చతురుచ్చారితైరుద్వాస్య పూర్వవచ్ఛాస్తు హోమం కృత్వా। ఉపరిష్టాత్తన్త్రం పూర్వాహుత్యన్తం కృత్వా। అగ్నింవిసృజ్య। ఆవాహనోక్త మంత్రెణ విగ్రహ విశిష్టం పరమాత్మానం ండలపీఠాన్నిగ్ మయ్య। స్వకీయ బ్రహ్మరంధ్రం భిత్వా। సుషుమ్నయాస్వహృత్పద్మె ప్రవేశ్య। విగ్రహరాహిత్యం ధ్యాత్వా। పరం జ్యోతిషా

ఏకీభూతం ధ్యాయెత్॥ ఏవం మహకుంభస్థమపి భగవన్తముద్వాస్య। ఏవం కరకస్థ మపిసుదశేం తదావాహన మంత్రెణోద్వాస్య।శిష్యం। ఆయురారోగ్య పుత్రార్ధధాన్య బంధుబిస్సమృద్ధిః భగవద్భక్తి గురు భక్త్యాదిభిశ్చ ఆశిభిర్వర్ధ్ యెత్॥= శిష్యశ్చతదాగురవెగో భూహిరణ్య భూషణ దాసిదాసవగో ణి స్వవిత్తానుసారతో దత్వా। ఆత్మానంచనివెద్య। యధాశక్తి శ్రీవైష్ణవాన్భోజయిత్వా। తెభ్యోదక్షిణ్ందత్వా। కుంభమండలాదీనివదిత్వైస్సాకంహుతశెషం భుక్వా। తదహశెషం శాలాయా మెవమెకానివసెత్। పూర్వాస్తమయాదనన్తరం వస్త్రభూషణ సుగంధ పుష్పాలంకృతః గువా ర్ జ్ఞాపితః బంధుబిస్సహస్వగెహం ప్రవిశెత్॥ అనిన విధినాయశ్చక్రాబ్జమండలేదీక్షితః। సేవ బ్రాహ్మణ వెద విద్విదుషోసవా ర్ శ్రమిణ్ంచవదః। భగవన్మయః।పాంచరాత్రికః। సాత్వత పంచకాలవిత్। ఏకాన్తికః। భగవన్మయః। పాంచరాత్రికః। భట్టారకః॥ ఇతిదివ్యనామభిరాఖ్యేయః అదీక్షితజన వదయంన్నాఖ్యేయః॥ అత్ర ఆపెక్షితార్థః ఏతస్యామెవ సంహితాయాం అత్బాత్యాభావె సంవెసంహితాన్తరాచ్చ॥ సంగ్రహితః॥ శ్రీమదాహ్నాయ నకుల జలధి శారద్జరాకాచ న్ద్రాయ మాన శ్రీమోరండరామార్యగర్భ్ సంభూత శ్రీపాంచరాత్రపారావారపారీణ శ్రీనృసిహ్మ పూరి మహగురుకృపా కటాక్షాతిశయ లబ్ధభగవచ్ఛాస్త్రైతత్వజ్ఞానే తత్పుత్రెణ శ్రీ చక్రాబ్జ మండలదీక్షాలబ్ధ శ్రీధర భట్టారక నామ్నా శ్రీరంగరాజెన కృతః। చక్రాబ్జ మండలదీక్షాప్రయోగస్సంపూర్ణః॥ హరిః ఓం॥ శ్రీపాద్మతోక్తమంత్రోద్ధార ప్రయోగోలిఖ్యతె॥

స్నపన విధిః

స్నపన విధిః అధస్నపన ఇధిరుచ్యతె॥ విష్ణు సంక్రమణ గ్రహనయానద్వ యద్వాదశి శ్రవణకర్త జనరినత్రయతిధి త్రయవ్యతిపాత రోహిణీదశ్ పూర్ణ మాసి పునర్వసలపంః-। చమ్యాదిశుభతిధి నక్షత్రవారాదిషుకృతం స్నపనంకెనలం। ప్రతిష్ఠోత్సవాదిసుకర్మాఙ్గం కర్మాఙ్గెనాఙెంౕఒదానర రిజవాభూణ ర్ స్నపనాదికంకెవలెతు సర్వంచతుస్థానాచ ర్ నయుతంకుర్యాత్। తత్రోత్తమ మధ్యమాధమ భెదెన త్రివిధం। తత్రివిధమపిప్రత్యెకం। తాదృశభెదెన త్రివిధమెవం నవవిధమెతెషు జాత్యుత్కృష్ ధనూత్కృష్సమయకమ్ను గుణ్యెనచోత్తమాదికం కుర్యాత్। ఆచార్యస్తత్పూద్వెద్యుః దెవస్యాఙ్కురప్రతిసరపురస్సరమధివాసం సద్యోవాకుర్యాత్। అధి వాసన్నపన ప్రతిమాయాంతీర్ధ త్రికృతూవా తదలాభె ఉత్సవబింబ బలికమ్ ర్చాకూచ్ దిసులెసమ్మృణ్మయ ఎభిత్తిస్థముస్థవిషయె సహకూచ్ దప్ ణె ధివాసంకుర్యాత్। స్నపనార్థం ప్రాసాదస్యాగ్రతః। సర్వాస్వావరణ భూమిషు సర్వాసుదీక్షుయధా వకాశం చతుర్ద్వార చతుస్తోరణ స్తంభ వెష్టనవితోన ముక్తాధామపూణ ర్ కుంభదభ ర్ మాల్యాదిఇర లంకృతం దశహస్త

భూమిసుతంద్విగుణెనాయతం మంటపంకారయిత్వా। తస్మిన్మూన్పూర్వక్లేప్త మంటపెతత్రెధా విభజ్య। తృతీయామ్మెపశ్చిమె చతురశ్రాంచతుహ్స్తవిస్తారాం హస్తోత్సెభాం శిలాది నిర్మితాం ఉపనాదియుతాంవెదికాజ్కల్పయిత్వా తదుపరిచతురశ్రంవృత్తవాప్రాదెశెన విస్తీర్ణమష్టాజ్గులెన షడంగులెన చతురంగులెనమోన్నతం వలయం వెదిమో పరిచాధారకుత్యా మాశ్వబ్రమెది నీంకుర్యాత్। మృణ్మయాదిషు బింబె సుబహిర్వేది ప్రకల్పనం। ఏకబెరెతునబహిస్నాన వేదిప్రకల్పనం। తోరణాదినకర్త్ వ్యం గృహచ్ స్నపనె తధా। ఇతివిధాయతతో సుధాచూణ ్క్షతదూర్వాజ్కుర దీపధూపాజ్కురపాలికాదిభిరలంకృత్య। తస్య రౌద్రె కోణెగాళిత స్వాదు సగంధజలెన పూరితాని జలద్రూణ్యాదిభాజనాని చవెదికాయాం దక్షిణెభూన్తలే సవమానాదీ ఉక్తాన్యభిమన్త్రితం చాపిధానముపస్నానామ్బుభాజనంచ కల్పయిత్వా। అర్ఘ్యాది దీపపర్యన్తాని పూజాద్రవ్యాణిస్నవ నూపయుక్తానిచతదనువెదికాగ్రెచందనార్ద్రాణి సూత్రాణిచతుద్శ ప్రాగాయత నాన్యుదగాయతానిచో స్థాల్యతెష్వేకోన సప్తత్యుత్తర శతమోష్ఠిషు। ధాన్యపీఠానలరూప్రెణ షోడశాంగులాయామ విస్తారెషుబ్రహ్మాదీశానపర్యన్తంనవనవ పదాన్యేకాశీతిసంఖా కానికలశాస్వభోనివి సృజ్య। శెషీహ్యాష్టోత్తరాశీతి సంఖ్యాకాని శభ్యర్థం సంమృజ్య। ప్రతిపదం వ్రీహిమాఢకెన తదర్ధెనార్థ ఆరెనహతండులెన తదధె ్నతిలెనచ పీఠితామాపాజ్య తదుపరిద్వాదర్భొప్రత్యస్య తదుపరిష్టాత్।తదుపరిసౌవర్ణ్ ంరాజతాం వాస్త్రామ్రాన్వామృణ్మ నూన్వాపక్వబింబ ఫలోపమాన్ అచ్ఛిద్రాన్ స్వనవన్తః కాళ మండలవర్జ్ తా న్ అభిన్నాన్ పాగాస్ఫోటవర్జి ్ తా ్ద్రోణెన తదర్ధెనవా వారిణ్ పరిపూరణోచ్ఛితా ్ సప్తదశ కుంభో ్ వాఘాన్ధకెనపూరణోచితాంశ్చతష్టష్టి శ్యుద్ధోద కుంభాం అమృతం తనింద్రంనత్వేతి పరివేష్టితా ్విష్ణుగాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్య। కలశాస్పదమెదిన్యః పశ్చిమభాగెధాన్యపీఠ విధాయ ఆచార్య స్వయం భూతశుద్ధిం కృత్వా।పుణ్యాహంవాచయిత్వా తత్ప్రోక్ష్య। తస్మిన్ప్రాగగ్రానుద గగ్రాన్వాదభ్ సంస్తీర్య। తేష్వెతానూమితి బ్రహ్మాదీశాన్తమధూముఖాన్సంస్థాప్య। తెషాము పరిచెం షాం నమః। పరాయపరమెష్ట్యాత్మనె నమః। ఇతిత్రీ స్త్రీ్ దభా్ న్విన్యస్య। ప్రాజ్ముఖస్సన్న ఘ్యోతోయెన ఓం యాం నమః। పరాయ పురుషాత్మనెనమః ఇతిప్రోక్ష్య। ఓం రాం నమః పరాయ విశ్వాత్మనెనమః ఇత్యక్షతాన్వికిర్య। ఓం వాం నమః పరాయ నివృత్యాత్మనె నమః ఇత్యుత్తానాని కృత్వా। విధిన దగ్నిం సంస్థాప్య। విష్ణు గాయత్ర్యాజ్యెనాష్టోత్తర శతాహుతీహుా్ త్వా। సంపాతాజ్యెనస్నపనద్రవ్యాణి సంసిచ్య। యధూచితం వస్త్రపూతైః ఘృతాదిస్నపనద్రవ్యైః తత్తన్మంత్రైః కుంభానాపూరయెత్। ఓం లాన్నమః పరాయనర్వాత్మన నమ। ఇతిసప్తదశ

కలశానుద్ధృత్య। తెష్వేకం మధ్యమనకమద్యమ కుంభ ద్రోణ ప్రమాణెనఘృతెన। ఓం వాసుదెవాయనమః ఇతి సంపూర్య। మధ్యే సంస్థాప్య। తాదృశ ప్రమాణెనోష్ణోదకెనా పూర్య। ఓం పురుషాయనమః। ఇతిఘృతకుంభస్య ప్రాచ్యాంచ। తస్యాగ్నెయాదికుంభెమాణిక్య పద్మరాగనీల వజ్ర పుష్యరాగప్రవాళమౌక్తిక మరతకవైడూర్యానామభిన్ వరత్నైస్సహ గంధోదకం। ఓం కెశవాయనమః ఇతి సంపూర్య। ఆద్యామ్యాయాం సోదకుంభెక దళిదాదిమ చూతా మలకబిల్వనాళికెరపనసమాతు లుంగాది భిన్నైదిభిర్ న్నైః ఫలైః ఓం సత్యాయనమః ఇతి ఘృతస్యనైఋఋత కుంభెగంధోదకెన సువర్ణ రజతతామ్రసీసత్ర పుకాంస్యాయోభిధానైః ప్రత్యేకం నిష్కప్రమాణైర్లో హైః। ఓం నమోనారాయణయెతి। తత్పశ్చిమం సజల కుంభం రజనీ సుర్యవర్త్ నీ సహదెవి శిరీష సదాభద్రకుశాగ్రైర్మాజ్ నద్రవ్యైః। ప్రత్యేకం ముష్టిప్రమాణైః ఓం అచ్యుతాయనమః ఇతి। తస్యమారుతిం సజల కుంభం। చందన కోష్టకుంకుమా గరు శిరహ్రిచెరగిరి సంభవ మాంసిమున్తైః గంధ ద్రవ్యైః। భంమాధవాయనమః ఇతితస్యకౌ బెరం సజల కుంభం। నీవారవెణుశాలిప్రియం గురువకం ధూమోరష్టక గోధూమతండులైః ప్రత్యేక ముష్టి మాత్రైః। ఓం అనంతాయనమః। ఇతితస్యైగోనం సజల కుంభెయ వవెణుయవ వ్రీహిభిః ప్రత్యేకం కుడబ ప్రమాణైః। ఓం గోవిందాయనమః ఇతిచ సంపూర్య। బ్రహ్మాస్థానేవకస్య ప్రాచ్యాంకుంభనవకస్య। మధ్యమంకుంభ సోదకం। పాద్యాభిధానం తుళసీ పద్మ దూర్వాక్షతశ్యామాక విష్ణుపర్ణీ బిల్వపత్ర చందనైః। ప్రత్యేకంపలమాత్రైః। భంవిష్ణవెనమః ఇతియామ్యనవకస్యమధ్యమ మర్ఘ్యాఖ్యంసోదకం కుంభం సిద్ధార్థాక్షతకుశాగ్రం పూమ్వోక్త ఫలయువతిలచందనీ పుష్పైః। ప్రత్యేక ముష్టిమాత్రైః। చందనెనతుపల మాత్రెణ। ఓం మధుసూదనాయనమః। ఇతి పశ్చిమ కుంభనవకస్య మద్యమంటపస్వశ్ నాఖ్యం సజలం కుంభం తక్కోల చంపక ముకుళకర్పూర జాతిఫలైలాలవంగత్వక్చందన పుష్పైః। పత్యేక పలార్థపరిమాణైః। ఓం త్రివిక్రమాయ నమః। ఇతి ఉత్తరనవకస్యమద్యమ పంచగవ్యాఖ్యం కుంభం దధిద్విగుణైనాఘారెణ తస్మాత్రిగుణెనపయసాషడ్గుణెనగోమూత్రణ తస్మాచ్చతుగుర్ ణెనశకృద్వారిణచ। గోమూత్రం విష్ణు గాయత్ర్యా వాయద్వాపరమెష్టీ శకృన్మంత్రోమో మూత్రస్యతుదధిక్రావ్ ణ్ణమంత్రోభవేద్ధధ్నానివృత్తిస్సనో ఫాసాభవేత్। పయసస్సహ్ మంత్రస్యాద్య ద్వాచాష్టాక్షరెణవా। ఏవం సంయొజ్యారెవస్యత్వేతిస వాణ్యేకీ కృత్య। ఏవం సాదితెనైతెన పంచగవ్యేన ద్రోణమూనెనబైవం సంయోజన ప్రకారస్నపన విధౌ ప్రోక్షణ త్వే తత్సర్వం పంచకం ప్రాశనేతు। మోయయెన సమంమూత్రందధిస్సాద్విగుణం తతః। తచ్చతుగుర్ ణం

సర్పిస్సపిః షోష్టగుణం పయః। ప్రాశనెపంచగ వ్యానాం ప్రమాణ మిదమీరితం। ద్రోణమానం పంచగవ్యం ఘృతమానంచతాదృశంతా ద్రగెవదధిక్షీరం తావదెవచమాక్షికం। అర్ధంవాస్యాదాఢకం వాన్యూనంచెదా సురంభవేత్। గృహచ్ ఛిషయె న్యూనం ప్రస్థెనైవ ప్రకల్పయెత్। పంచగవ్యాని గృహ్ణీయాన్ మృత్పాత్రెనూతనెశుభె। కపిలాయావాంజరాయాంవాపంచగవ్యం ప్రశస్యతె। నాతా ్యానచగర్భిణ్యన వృద్ధాయాః కదాచన। నావత్సాయా ఉపాదెయాధెనోర్మూర్తంశకృ ద్వయం। భూమిషు గోమయం గ్రాహ్యంసోష్టంక్రమ్యాద్య దూషితం। నిష్పీడ్య సమ్యక్రా హ్యెయాద్గో మయస్వరసం పునః। సద్యస్తప్తంఘీతం శుద్ధం అహోదాత్రోషితందధి। క్షీరం గ్రాహ్యమతప్తంచదశహ జ్జన్ననః పరం। ఏవం సంపాద్య। భంవామనాయనమః ఇతిచ ఆగ్నెయనవకస్య। మధ్యమ కుంభందధ్నా। ఓం శ్రీధరాయ నమః। ఇతినైఋత కుంభనవకస్య। మధ్యమంకుంభంపయసా। ఓంహృషీకెశాయనమః। ఇతిచ। వాయవ్యకుంభనవకస్య। మధ్యమం కుంభం మధునా। ఓం పద్మనాభాయనమఃఇతిచనశాన్య కుంభనవకస్య। మధ్య మంకుంభంకషాయాఖ్యం। శమీపలా శఖదిరబిల్వాశ్వత్థ వికంకతౌ దుంబరంన్య గ్రోధల్వగ్భి పలాధ్ పరిమితాభిః। భందామోద రాయ నమః। ఇతిచ సంపూర్య।విష్ణుగాయత్ర్యా సప్త దశ కుంభ ద్రవ్యకుంభా్ సం స్థాప్య। మధ్య నవకస్య పూర్వనవకోద్యస్టనవక మధ్యద్రవ్యకుంభానాం పరితోష్టావష్టౌశుద్ధోదక కలశ్ ద్వాదశాక్షరమంత్రెణ సంస్థాప్య। పూర్వోక్తద్రవ్యాలాబెతు। పాద్యెద్రవ్యాన్త రాలాభెదూర్వైనా ఘెక్యచ సష్ పాః। శస్తమాచమనీయెతుతక్కోలం మాజ్ నాంభసి సహదెవిగంధతోయ చన్దనక్షోదిష్యతె। కషాయతోయెనాశ్వత్థం శితముష్ణోదకేస। రత్నోదకె వజ్రమెకం కదళ్యాకాపిలోంభసి। సువణ ్లహపానీయ్యెశాలితండులమిక్షతె। యమోద క్రిషువ్రీహిప్రశస్యతెకమలాసన। అలబ్ధెదధి పనిక్షీరం క్షీరాభెవెతుతద్దధి। మధూన్యలబ్ధె సవీ ్ంషిత దభావెభవెన్మధు। ఆలాభెపంచగవ్యానాం ఘృతమెవైకమిష్యతె। పంచగవ్యెషు యస్యస్యా దలాభెస్తత్పరెఘృతం। ఇతిభగవదుక్తైః॥ ఏవం ద్రవ్య పూరణం కృత్వా। పరిస్తీర్య। సప్తభిః పంచభిః త్రిభిర్వాదభై్ః కృత్వాకూచా్ కుంభెష్వాగ్రగ్ మహకుంభెచతు వి్ం శతిదభైః కృతం కూచ్ం। కంఠమానంత థాక్షిప్య। తో్ చక్రమంత్రెణశరావైః పిథాయ। యువాసువాసా ఇతిమంత్రెణ వాససా ప్రత్యేక మలాభె ప్రతి కంఠానావేష్ట్య। ఆచార్యోమూతి్ పైః బ్రాహ్మణైస్సహదెవసమీపమాసాద్య। ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణ స్పతిఇతిదెవముద్ధాప్య। భద్రం కర్ణెతిస్నానాసన వెదికాయాం వినివేశ్య। వెదవద్భి ర్బ్రాహ్మణైర యుగ్మైస్సహ పుణ్యాహం వాచయిత్వా। తాంన్యధావిత్తానుసారంతోషయిత్వా।గురుః ప్రాణనాయమ్య। స్థాపితెషు తోరణ ధ్వజకుంభెషుతత్తద్దెవతానా వాహ్యాభ్యమర్చ్య। మంటప ద్వారెషుతౌర్యత్రికంవత

ఁయిత్వా। పూర్వ సంసాదితాగ్నౌయావత్కలశ సంఖ్యయామూలమన్త్రైఃఆజ్యాహుతిహుర్ త్వాన్యస్మి। సంపాతాజ్యం సంగృహ్యా। చరుణానృసూక్తేన షోడశాహుతీశ్చహుత్వా। దేవంగం ధాదిభిరభ్యర్చ్య। కుంభేషు సంపాతాజ్యారోపణమాచర్య। ఘృతాదిద్రవ్యకుంభేష్వాధారాదిపర్మాస్తం పీఠం సంకల్ప్యాభ్యర్చ్య। ఘృతకుంభే। ఓంనమోభగవతే పరమాత్మనేవాసు దేవాయాగచ్ఛాగచ్ఛేత్యా వాహ్యాభ్యర్చ్య। అర్ఘ్యాది తాంబూలాన్తం సంపూజ్య। ఉష్ణోదక ఫలమాజఁ నాక్షత రత్నలోహగంధయవపాదాఘ్యాద్యాచమన పంచగహ్యానిధిపయోమధుకషాయ కుంభేషు। పురుష సత్యాచ్చుతానన్త కేశవనారాయణ మాధవగోవింద విష్ణు మధుసూదన త్రివిక్రమవామన శ్రీధర హృషీ కేశ పద్మనాభదామోదరాఁ క్రమేణ వాహ్యాభ్యర్చ్యాఘ్యాతాంబూతాన్తం సంపూజ్య। సర్వేషుశుద్ధోదక కుంభేషు చాష్టాక్షరేణావాహ్యాభ్యర్చ్య। తదను। ఓం ధాన్యాధిదేవతాయై భూమ్యైనమై ఓం కూచర్ ధిదేవతాయా స్త్రాయఘట్। ఓం చక్రాధిదేవతాయ ఓం సుదశర్ నాయనమః। ఓం వాసాధి దేవతా యవిష్ణవెనమః। అన్యేషాంయాగద్రవ్యాణం ఓం జనార్దనాయనమః। ఇతి చావాహ్యాభ్యర్చ్య। దేవస్య విష్ణు గాయత్ర్యాఘ్యం। త్రీణిపదేతి పాద్యం। ఆపః పునన్త్విత్యాచమనం। తద్విష్ణోరితి దంత ధావనం। విష్ణు గాయత్ర్యా జహ్వానిలెఖనం। వామదెవ్యమిత్యభ్యంగం। విష్ణోర్ను కమిత్యామలక వారిగత విష్ణోరిత్యభిషెకం। విష్ణుగాయత్ర్యోద్ధృ త్య। మూత్పదత్తమాచార్యః కరెగృహీత్వా పాద్య కుంభస్థావాగ్రకూచాఁ హ్యాజ్జులెనదెవస్యశిరసిప్రణవెన సంప్రోక్ష్య। విష్ణుగాయత్ర్యాపాద్యపారిణ ప్రవిష్ణురస్త్విత్యఘ్యజలెననతెవిష్ణురిత్యాచమనా। ఓం బునావిష్ణోః కర్మాణీతి పంచకవ్యెనదధిక్రావ్ణ్ణోతిదధ్నా। పయోవృతసామ్నాపయసోమధువాతెతిమధునా చ షధ్య ఇతికషాయెణత్వం విష్ణురిత్యుష్ణజలెనయాః ఫలినీరితిఫలవారిణాశన్నొదెవిరితిమాజ ఁనాం భసా సావిత్ర్యాక్షతోదకెన త్రాతారమితిరత్నోదకెన మహవ్యాహృత్యాలోహవారిణ గంధద్వా రెతిగంధామ్బునా - శత ధారెతియవోదకెన - ఘృతన్నాతెతి సామ్నాఘృతెన చాథవాపురుష సూక్తస్య ఋగ్భిష్షోడశభి ఇదం విష్ణురిత్యయాచర్వాద్వాదశాక్షరెణ అష్టాక్షరెణ షడక్షరెణ విష్ణు గాయత్ర్యాస్వై స్వైర్మూత్ మంత్రైః పాద్యాదిఘృతాన్తం ప్రతి ద్రవ్యకుంభస్న పనం ఉపస్నానప్లోత వస్త్రోత్తరీ యార్ఘ్య పాద్యాచమన గంధపుష్ప ధూపరీపాన్తందెవమభ్యర్చ్య అభిషిచ్య। ద్రవ్య కంభోద్ధారణం తరాన్తరా శుద్ధోదకుంభాంద్వాధశాక్షరెణోద్ధృత్యాభిషిచ్య। తదను నవ సప్తపంచత్రీన్వా కుంభానామెకంవా కుంభం పుణ్యాహపురస్సరం హరిద్రాచూణ్ తండుల స్వర్ణ చూర్ణైస్సంపూర్య ధాన్య నీఠనిధాయతాఁ సవస్త్ర రత్నలోహకూచఁ పల్లవాన్విధానాత్ కృత్వా। తతశ్రియ

మావాహ్యాభ్యర్చ్య। శ్రీ సూక్తెనత్రైరభిషచ్య। తతోదెవంప్రదక్షిణీకృత్య। నత్వాస్తుత్వా సహస్రధారయా స్నాపయిత్వా। అలంకారసనందత్వా। ఆఘ్య్ మారభనీరాజనాంతమిష్ట్వా। ఖారిద్రోణం తదర్ధంవా తండులం దత్వా। చతుర్ ధాన్నంనివెద్య। నిత్యహోమంకృత్వా। తతస్సుఖాసీనం దెవంన్నుత్వా స్తుత్వామనోరధం ప్రార్ధయెత్। యజమానోపిగుర్వెశతనిష్కపరిమితకం దక్షిణంఋత్విజాంతర్థం పాదంవాపరిచారకవెద పారకాదీనాంచదత్వా। పూజార్ధమాహృతశిష్టం సర్వమాచార్యాయదద్యాత్। ఏతదధమోత్తమం। ఏతెష్వేకోత్తరాశీతి కుంభెషు సర్వకోణస్థద్వాత్రింశత్ శుద్ధొదక కుంభహీన మధమమధ్యమం॥ సవై శ్చతుష్టష్టి శుద్ధొదక కుంభైహీనమధ మాధమం॥ మధ్యమోత్తమస్నపనం ఇతి మధ్యమోత్తమన్నపనం అధమధ్వ మోత్తమస్నపన విధిరుచ్చతె। మధ్యే పూర్వోక్తాధ మొత్తమైకాశీ తికలశ స్థపన విహితె తత్పూత్రవత్మ నైన తద్బహిశ్చతుద్ క్షుతధా నూత్రాణ్యాస్ఫాల్యద్వె ద్వెపజ్తవీ ధ్యర్ధాత్పరితస్సమ్మార్జ్య। శిష్టెష్వెకాశీతి పదెషు మధ్యెకుంభానవక మిన్ద్రాదిసోమాన్తాసు దిక్షుప్రతి దిశం కటమాగ్నెయాది కోణెషు ప్రత్యేకం చతుష్కం ఏవేకోన పంచాశత్ కలశాన్సంస్థప్య। శ్రిషాణంద్వాత్రింశత్ పదానాంవీద్యర్ధం పరిమార్జ్య దైవంచతుద్ క్షుకృత్వా। ప్రాక్ స్థిలైమోనపంచా శత్ కలశమధ్యనవకమధ్యమం కుంభం। ఓం వరాహాయనమః ఇతిగుళోదక్రినచ। దక్షిణైమోన ఏకోనప । చాశత్కల శన్నపన పంచాశత్కలశ మధ్య నమక మధ్యమం। ఓం నరసిహ్మాయనమః ఇతిఓఉరసెనచ। పశ్చిమైకోన పంచాశత్ కలశమధ్యనవక మధ్యమం ఓం శ్రీధరాయనమః ఇతినాళికెజలెనచ। ఉత్తరైకోన పంచాశత్ కలవమదయనవకమధ్యమంశాన్తి కుంభం తుళసి నీవారశాలిశ్వేత సర్ష పతవైస్తుళసీ వినాప్రత్యేకం కుసుమప్రమాణై ముష్టిమాత్ర తుళస్యాచశాన్తి ద్రవ్యాభావెతుళస్యైకయావా। బంహయ గ్రీవాయనమః। ఇతిచగుళాభావె నకురసం తస్యాభావెగుళోదకం। గుళమానం పలాశితిరర్ధ్ మధ్ధ్మెవవా। నాళికెరజలాభావెతత్స్థానెక్షీరమిజ్యతె। ఇత్యాపూర్యగుళోదకెన। భంవరామయనమః। ఇక్షురసెనృసిహ్మాయనమః। నాళికెమోదకె శ్రీధరాయనమః। శాన్తివారిణి భంహయగ్రీవాయనమః। ఇత్యాహ్యాభ్యర్చ్య। మధువాతెతిగుళోదకెన మదునక్తమితిక్షురస్రన మధుమాన్న ఇతినాళికెర ఫలాంభసావెదాహమితిశాన్తి జలెన జినన్త ఇతి శుద్ధొదకంభైస్సంన్నాప్య తదనుపాద్యాది ఘృతాన్తైస్నపనమాచదేత్। స్నపనాన్తె సర్వత్రని శాచూర్ణ స్నపనం కుర్యాత్। ఇతి మధ్యమొత్తమస్నపన విధిః॥

మద్యమ మధ్యమస్నపనం

అధమధ్యమ మద్యమస్నపన విధిరూపత్వే ఏమోత్తరా శీతికలశస్థచతుష్టష్టిశుద్ధాదక కుంభా ¯ తత్పరితశ్చత్రస్రుషుదిక్షుస్థాపితై వోనపంచాశత్ కలశస్థద్వినవత్యుత్తర శత సంఖ్యాకా శుద్ధోదక కుంభాంవ్ప క్రోడీకృత్య। షట్పంచాశత్ ఉత్తర శీతశుద్ధాద కుంభెష్వర్ధశుద్ధాదణ్ నువాక్రినసర్వ గంధామ్భునాయా భషధీతి సర్వ మూలాషధిజలెనాష్టాక్షరెణ శుద్ధ జలైశ్చ స్నాప్యానన్తరం ఘృతాన్తం స్నాపయెత్। ఇత్యుత్తమోత్తమం। సర్వత్రక్రోదీకృత్యాష్టాచత్వారింశ దుత్తరచతుశ్శత శుద్ధోదకుంభై హీ ¯ నముత్తమ మధ్యమం। ·సవై ¯రష్ట చత్వారింశత్ దుత్తరచతుశ్శత శుద్ధోదకుంభైర్వినాపంచవింశతి ద్రవ్య కుంభైరెవకృతం ఉత్తమాధమం॥ ఇతిస్నపపనవక సమాప్తం॥

అష్టోత్తరశతకలశస్నపనం

అధ అష్టోర శతకలశస్నపన విధిరుచ్చతె॥ కలశస్థానభూమౌప్రాగాయతేషు సప్తదగాయతే ఉతధాసూత్రెష్వాస్థాలితేషు పంచవింశతి పదానిభవేయుస్తెసు మానుషెద్వాదశ పదానిహిత్వా మధ్యె బ్రహ్మాదివ్యష్ఠ పదనవకమెకీకృత్య। సూత్రవత్మ నామోష్ఠానాం యధాశతం భవతితధా కృత్వా। తత్రప్రాచ్యామవాచ్యాం ప్రతీచ్యామదెచ్యాంద్వేద్వేపజ్తహి¯త్వా। తత్పరతోద్వెద్వెపజ్తస్స మాజ్య్ తత్రబ్రహ్మాదీశాన్తానుదిక్షువిది క్షుచచత్వారికుంభాస్పదాని। మానుషెస్థానే ఇంద్రాదీశాన్తా సుదిక్షున్విదిక్షు చనవపదానికుంభాస్పదాని। ఏవమనయారీత్యాష్టోత్తర శతకలశాస్పదాని కల్పయెత్, బ్రాహ్మమధ్యకలశ చతుష్టాగ్ని పదకుంభం పూర్వోక్త ప్రమాణెనఘృతెనావశిష్టోంత్రీ ¯చ్ఛుద్ధాదకెనా పూర్య। తత్పరితః। పూర్వాదీశాన్తాష్టదిక్షి తాష్టచతుష్పా గ్నెయ కుంహిష్టకం చక్రమెణోష్ణోదక రత్నపలలోహమ్మాజ్నగంధాక్షతయవద్రవ్యైః పూర్వోక్తమానైరా పూర్య। మానుష భాగె ప్రాచ్యాందీశాంతాంతు స్థిలెకషాయైః। పూమ్వోక్తమానైః క్రమెణ పూర్య।ఏవం కృతే ద్రవ్యకృశాస్నప్తదశ శుద్ధోదక కుంభానా మెకోత్తరాశీతిరెవం సవ¯ మపిన వనవపదానిభవన్తి। ఏవంసతి బ్రహ్మ దివ్యస్థ పదాని షట్త్రూంశత్। మానుషెస్థానెంతరాళ పదాష్టకంసంమాజ్య¯। శెషెన్ద్రాదీశాంతోష్టసు పదేషు తిర్య గూధ ¯ వ్రేఖాద్వియెనకృతనవకపదాని ద్విసప్తతిః మిర్దిత్వాష్టోత్తర శతాని పదానిభవన్తి । తేష్వష్టోత్తర శత పదేషు బ్రహ్మాదివ్యస్థ కుంభెషు సంహితోక్తరీత్యా ద్రవ్యాని నిక్షిపెత్। ఏవంసతి బ్రహ్మాదీశాన్తాగ్నెయ కుంభాని నవద్రవ్య కుంభానిమానుష స్థానెన్ద్రాదీశాన్తనవ మధ్య కుంభా¯ అష్టౌ ద్రవ్య కుంభాని। మిర్దిత్వాసప్తదశ

Sun. 4 (a) 52

కుంభాని ద్రవ్య కుంభాని, శెషాణ్యేకోత్తరనవతి కుంభానిశుద్ధోదకాని, దెవతా మంత్రాభిషె కాశ్చమూలె ద్రష్టవ్యాః॥ కలశస్థాపన భూమౌ ప్రాగాయతెషు ఉదగాయతెషుచ షట్యూత్రెష్వాసాల తెషు పంచవింశతి పదానిభవేయుః। తెషుమానుషెషోడశ పదాని బహిహి ర్త్వామధ్యే బ్రహ్మాదివ్యస్థ పదనవకమేకీకృత్య, సూత్రవత్మకనా మోష్ఠానాం యధాశతం భవతి తధాకృత్వా, తత్రప్రకారః బ్రహ్మాదిషుస్థపదనవక మెకీకృత్య, తత్రప్రాగాయతాన్యుదగటాయతాని చైకాదశ సూత్రాణ్యాస్థాలితేషు శత పదానిభవన్తి, తత్రప్రాచ్యామవాచ్యాం ప్రతీచ్యాముదీచ్యాం బహిద్వే ర్ద్వే పజ్తహి ర్త్వా తతో ద్వేద్వేపజ్తస్సమ్మాజ క్ష్య, తత్రబ్రహ్మెశాన్తాసుదిగ్వి దిక్షుచత్వారి చత్వారికుంభాస్పదాని పదానిభవన్తి, తతః మానుషెస్థానెవి సృష్టషోడశ పదేషు దిగ్విదిక్షుతరాశెష్వష్ట స్వష్టపదాని సంమ్మాజ్య, శెషెష్వింద్రాదీశాన్తాష్టసు పదెషు అంతః ప్రతిపదం తిర్యగూర్ధ్వ రెఖాద్వితయం కృతేసక్రోదీ కృత్యాష్టోత్తరశతం కలశానాంభవతి, దెవ మంత్రాభిషెకాశ్చ పూర్వవత్॥

ఏకోనపంచాశత్కలశస్నపనం

ఏకోనపంచాగతోకల అవిధిది అద్దైవోనపంచాశత్ కలశస్నపన విధిరుచ్చతె॥ ప్రాగాయతాని దశదూదగాయతానివ సూత్రాహ్యేవంచేదేకోత్తరశీతి పదాని భవేయుః కలశాస్ప దస్యచతస్రుషు దిక్షుద్వే ద్వేపజ్తహిర్త్వా, తత ఏకసాక్యమెకస్యాం పజ్త్సామాజ్ తాయాం మధ్యే నవకం దిక్షు ప్రతి దిశం షట్కాని విదిక్షు ప్రత్యేకం చతుష్కాం పంచదేకోన పంచాశత్ కలశాస్పదానిభవేయుః, మధ్యే నవదిక్షుచత్వారోవిదక్షు చత్వారోద్రవ్యకం భవన్తి, ఏవంచేత్సప్తదశ ద్రవ్య కంభా ద్వాత్రింశత్ శుద్ధోదక కంభాః మంత్రదెవతాస్న పనరాచపూర్వవత్ । పంచవింశత్యలశస్నపన విధిః

పంచ వింశత్కలశస్నపన విధిః

అధ పంచ వింశత్కలశస్నపన విధిః। ఏమోత్తరాశీత పదా నియధాభవేయుః, న్తధా సూత్రాహ్యాస్థాల్యచత సృషుదిక్ష్వేకైకాం పజ్తంహిత్వా, తతోద్వేద్వేపజ్తస్సమ్మాజ్య, మధ్యే నవప్రతిదిశంత్రిం స్త్రీ ప్రతికోణమెకైకం కలశానాం సంస్థాప్య, నుద్ధస్థన వత్రిక చతుష్టయ మద్ధస్థాశ్చకోణ చతుష్టయ స్థితాశ్చత్వారశ్చ ద్రవ్యకుంభాస్స ప్తదశాషౌకటరేఖాశ్శుద్ధోదకాః ద్రవ్యమన్త్రదెవతాస్నపనంచ పూర్వవత్, యద్వా, చందనాగరుకాశ్మీర కష్టస్తగర వీణాసితాగరుహరి చందన హ్య గ్ంధ ద్రవ్యైమ్ ధ్య కుంభనవకం దిక్షు స్థితాం శ్చతురో విదిక్షు స్థితాంశ్చతురశ్చ

మాలితకుష్ట సురపణి రజః। కర్పూరనాగకెసర ముస్తంచంపక ముకుళ ప్రియంగు పుష్పకాలెయ గ్రంధిపల్లవ జటా మాంసిఖజూ ర్శైలే య హ్రీ బెర సురద్రుమ ముర్శైర్వా సర్వా కుంభా పూరయెత్॥

షోడశకలశస్నపన విధిః

అధషోడతకలస్నపనవిధిః॥ ప్రాగాయతానినవతధూదగాయతానిచ సూత్రాణి తధాసతిచతస్రు షుదిక్షు ఏకైకాంపంక్తహి త్వా। ద్వయోద్వయోపఙ్క్యోస్సమ్మాజి త యోర్మధ్యేచత్వారి దిక్షుద్వేద్వేవిదిక్షుచైకైకం ఏవంషోడశకలశాస్పదానిభవెయుః। మధ్యే చతుష్కస్యాగ్నెయకంభం పూమోక్తైణ వభిదత్నైలై ఋతంతధాసప్తలోహైర్వాయవ్యం తధా గంధ ద్రవ్యైరైశానంత ధాజ్యేనచాపూర్య। పూర్వాదిస్థితద్వాదశ కుంభా పాద్యా ఘ్యాద్యాచమన పంచగవ్యక్షీరాక్షతమాజ నమధుకషాయకుశోదయవైః। పూమ్వోక్తమానైః క్రమెణ పూర్య। పురుషాదిదామో దరాన్తా నావాహ్యాః నృసూక్తషోడశ ఋగ్భి స్నపనం కురాత్॥

ద్వాధశకలశస్నపన విధిః

అధద్వాదశ కలశస్నపన విధిః। ప్రాగాయతానిస్తుతధూదగాయతానిచ సూత్రాణి। తధాసతి మధ్యేచతుష్కం విహయ। చలస్సృష్వపి దిక్షు ఏకైకాంపఙ్తసంమృజ్య। కోణె షుచతుషు పదేషు। మృష్టెషు చతష్కస్య బహిషి ప్రాచ్యామావాచ్యాం ప్రతీచ్యాముదీచ్యాంద్వేద్వేపదె భవతి। ఏవం సతి ద్వాదశ కలశాస్పదానిభవేయుః। మధ్యేచతుష్కస్యాగ్నెయం కుంభం పుర్వోక్తైణ వభిరత్నైర్య ఋతంలో హైర్వాయవ్యంగధద్రవ్యైరైశానంసపి షావాపూర్య। తద్బహిః। పూర్వాద్యుత్తరాన్తపదస్దితానష్టాకుంభా క్రమెణపాద్యదధ్యఘ్యక్షీఅరా చమనమధు పంచగవ్యఫలైః పూర్వోక్తమనైరాపూర్య। మంత్రదేవతాః పూర్వవత్॥ ఏతేషామలాభెతుమధ్య చతుష్కమాగ్నెయమారభ్య బహిస్థితసోమకుంభాన్తంమోష్ఠాగుకాళీయ గ్రంధిపల్లవ బీజ చందన కాశ్మీరమాంసిత మాలమురపర్వతోత్థసురపణి రజం। కణ చంపక ముకుళ ఖజూ రద్రవ్యై ప్రాదక్షిణన్యేనా పూరయోత్॥

నవకలశస్నపనవిధిః

అధనవకలశస్నపనవిధిః। ప్రాగాయతానిచ సూత్రాణి చత్వారితధూదగాయతానిచతధాసతిపదానిని పచయెముర్మధ్య కుంభమారభ్య సౌమ్య పర్యన్తం మణి ప్రవాళవకాక్తిక వజ్రవైడూర్య

పంచలోహైర్య ద్వామధుగతాజ్యదధిపయోభిః పంచామృతైర్వాక్రమేణ్ ధవాప్రత్యేకైశః పంచగవ్యైరాభీపూరయెత్। ఈశానకుంభాన్తంఘృతపాద్య దధ్యఘర్య్కెక్షీరాచమనమధు పంచగవ్యఫలైః క్రమేణ నవతత్త్వైర్వాపూరయెత్॥మంత్రదేవతాః పూర్వవత్॥

పంచ కలశస్నపన విధిః

ఏక కలశస్నపనం అథ పంచకలశస్నపన విధిః॥ ఏకోమధ్యేచతస్రృష్వపిదిక్షుచత్వారః। మధ్యమారభ్యసౌయ్యపర్యన్తం మణి ప్రవాళ మౌక్తిక వజ్రవైడూర్య పంచలోహైర్యద్వామధు గృతాజ్యదధిపయోభిః పంచామృతైర్వాక్రమేణ ధవాప్రత్యేకశః పంచగవ్యైర్వాపూరయోత్। గురవె దక్షిణ యధాశ్తినిష్కమానాదెయా॥ ఇతిశ్రీ వరాహగురువిరచితా యాంక్రియాకైరవచంద్రికాయాం ఉత్తమాదిస్నపనవిధిన్ మ ఏకత్రింశః పరిచ్చేదః॥ పంచకలశన్నపనవిధి ః

ఏకోత్తరసహస్రకలశాభిషేకం

ఏకకలశస్నపన విధి: అష్టదళపద్మనివిలిఖ్య మధ్యేఏకా కలశనిక్షిప్య - పంచామృతితిపూరయెత్ పరమాత్మాను చావాహ్యాఅభ్యర్ద్య స్నాపయెత్ । ఏకోత్తర సహస్రకలశస్నపనం ఆద్యైకోత్తర సహస్రకలశస్నపన విధిరుచ్యతె॥ పూర్వేద్యురెవ భగవతష పూర్వవదంకుర ప్రతిసరాధివాసాశ్చ కృత్వా। ద్వాత్రింశద్ధస్త విస్తారం ద్విగుణెనాయతం కలశస్వదభూభాగవూపుల్యానుగుణం మహదన్యంమంటపం కల్పయిత్వాయధాపురం ద్వారాదినిచకలశాస్పదభూమిం పంచవింశతి యావిభజ్య। మధ్యం బ్రాహ్మంపద మెకోత్తరా శీతిఘటుకాస్పదం యధాభవతితధా భవతి తధా విభజ్య। బ్రహ్మాదీశాన్తం నవనవపదాన్యెకా శీతిఘటాస్పదానికృత్వా। శ్రీష్టాన్వష్టోత్తరాశీతిపదాని సమ్మార్జ్య। ప్రతిపదం వ్రీహీణ్ మాడకనతండులోనాంత దర్ధెనతిలానాం పీఠికాంకృత్వా తదుపరిద్వౌద్వౌదభ్ విన్యస్యతదను సువర్ణాదిలోహజ్ మృణ్మయానివాపూర్వోకత్త లక్షణయుతాం ద్రూణెనవాజలానాం తదిర్ధెనవాపూర్యద్రవ్యకంభ్ జలానా మాఢకెన పూర్యాంశ్చకలశా న్యిషు ణ్ణగాయత్ర్యా ప్రక్షాళ్యమృణ్మ యాంస్తువామకరతలెవిస్యస్య। తదితరెణ తండులంవేష్టిత తంతునామన్తరాళంయవ మాత్రమ ర్ధాఙ్గలమంగుల మాత్రం వాయధాభవేత్త థెంద్రంనత్వేతి। మంత్రెణవేష్ట్య। కలశాస్పదమెదిన్యాా్ పశ్చిమెభూతలెధాన్య పీఠం విధాయపున్యహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య తస్మిన్ప్రాగగ్రానుదగగ్రాన్వాదభా్ సంస్తీర్య। తత్ర బ్రహ్మాధీశానపర్యన్తం కుంభాన ధూముఖానూమితివిన్యస్య। తెషాముపరిపూర్వవత్ త్రింస్త్రీ్ దభ్ పరమెష్ఠి మంత్రెణ విన్యస్య। ఆర్ఘ్యతోయెన పురుష మంత్రెణ ప్రాఙ్ముఖా్ ప్రోక్ష్య। విశ్వమంత్రెణాక్షతాన్వికీర్య। నివృత్తి

మంత్రేణౌత్తానా కృత్వా। తదనువిధివదగ్నిం సంస్తాద్య। సపి షా విష్ణు గాయత్ర్యాష్టోత్తర శతాహుతీహు త్వా సంపాతేనస్నపన ద్రవ్యాణిసంసిచ్య। వస్త్ర పూతైః స్నపన ద్రవ్యైః స్తత్తద్దైవతామంత్రైః కృశా సంపూర్య। ద్రవ్యకలశానుద్ధృత్య। విష్ణు గాయత్ర్యా యధాస్థానం వక్ష్యమాణెన విధినాస్థాపయెత్। మధ్యేబ్రాహ్మెభాగె ఏకోత్తరాశీతిఘట। దివ్యే వెంద్రెదివ్యేయామ్యే దివ్యే వారుణె దివ్యెసమ్యే ప్రతిదిశయెకోత్తరాశితికలశాః దివ్యభాగమాగ్నెయా దికోణ చతుష్టయెష్వపిప్రతికోణ మెకోనపంచాశత్సంఖ్యాకాః కలశాః। తేషాన్తుప్రాగుదదగ్రాణి దశ సూత్రాణ్యస్ఫాల్యం పూర్వాది దిక్షుద్వేద్వేపజ్ఞహృత్వా పరిత ఏకైకాం పజ్ఞం సమ్మాజ్య। మధ్యేనవపూర్వాద్యుత్తరాన్తంషట్షట్ ఆగ్నెయాదీశాన్తం చత్వారికలశా స్థాప్యాః। తత్పరితశ్చ మానుషె భాగె షోడశ స్థానేషు చప్రతిస్థానం పంచవింశతికలశాస్థాప్యాః। తేషాన్తు ప్రాగుదగగ్రాణి దశసూత్రాణ్యస్ఫాల్య।బతస్పృషుదిక్ష్వేకైకాంపజ్ఞం హిత్వా। తదనుద్వేద్వేపజ్ఞస్సమ్మాజ్య। మధ్యేనవదిక్షుత్రీణి త్రీణి విదిక్ష్వేకైకం ఏవం పంచవింశతికలశా స్థాపయేత్। ఏవం చేత్కలశానాం సహస్రమేకోత్తరం భవతి। బ్రాహ్మే మద్యేనవకెనవక మధ్యమె సర్వలోహనిసువణ రజకతామ్రసీ సత్ర ప్రకాంస్యాయ స్సారాం నిష్కమాత్రాక్। మాణిక్యపద్మరాగనీల వజ్రపుష్యక ప్రవాళముక్తామరతకవూడూర్యాణి। కదళి బీజ పూరకోమ్రాదులక బిల్వనాళికెరపన సమాతు లుంగాని। మాంసీకుష్ఠ హరిద్రాద్వితయ మురశైలెయ చంపకముకుళమున్తవ్యాక పూ రాణి పృథక్ పృథక్ పలమాత్రాణి। కపూర కుంకుమకుష్ఠమాంసా చ్వనముర ప్రియంగుకె సదముస్తాతమాలనాగకెసరమూలద్వయ కచ్చోరసురపణికె సరోశిరతగరలో ధ్రహరిచంగర నాగరుద్వయ సితకుష్ఠకాలెయగ్రంధి పల్లవ చంపకము కులానిప్రత్యేకం పలమాత్రాని చూణీ కృతాని శ్రీవత్సవనమాలో శంఖ చక్ర గదాంబుజశాజాణి స్వర్ణ నిమితాని। ప్రత్యేకం నిష్కమానానిచ సజలె కుంభె ఓం నమో భగవతె వాసుదేవాయెతి వినివేశ్య। తంయువాసువాసా ఇతివాసోభ్యా మావేష్ట్య। సకూచ పిప్పల దళ పిధానం కృత్వా। తత్రయోగపీఠం సంకల్ప్య। తస్మి సాంగం సపరివారం వాసుదెవమావాహ్య। ఆర్ఘ్యాది దీపాన్తమభ్యర్చ్య। బ్రాహ్మెతస్య ప్రాచీనె కుంభనవకమధ్యమెకుంభె సూర్యకాన్త పద్మరాటౌత్రస్య పురుషోదెవతా। బ్రాహ్మె ఆగ్నెయె కుంభనవక మధ్యమె కుంభెప్రవాళ గరుడౌ, తస్యసంకష ణోదెవతా బ్రాహ్మెవారుణ కుంభనవక మధ్యమె కుంభె పురుష స్ఫటుకౌ। తస్యాచ్యుతో దెవతా।- బ్రాహ్మెవాయవ్య కుంభనవక మధ్య మెకుంభె పద్మరాగమరతకే। తస్య ప్రద్యుమ్నోదెవతా। బ్రాహ్మెసౌమ్య కుంభనవక మధ్యమె కుంభె వజ్రరజతె। తస్యానంతో దేవతా। బ్రాహ్మెరౌద్ర కుంభ నవక

మధ్యమె కుంభె తామ్రమౌక్తికె। తస్యఅనిరుద్ధోదేవతా। సర్వేషు శుద్ధోదకేషు మౌక్తికాస్తేషాం దేవతా నారాయణః॥ తస్యప్రాచ్యాందివ్యేభాగె ఏకాశీతి ఘటా స్వదెమధ్యనవక మధ్య మెకుంభెక దళిపన సామ్ర మాతళుంగభవ్యజంబూకెసరబదరీఫలాని। తస్య దేవతా తత్వాత్మా। తస్యైంద్ర నవకమధ్యమే కుంభెమాతులుంగదాడిమఫలే। తస్యదేవతాపృథ్వీ। తస్యాగ్నేయ కుంభనవక మధ్య మేఘటెజంబూనారంగఫలే। తస్యదేవతా మపామధిపతఃత్రి। తస్యయామ్యనవక మధ్యమే కుంభె। తమ్కోలేలాదికె। తస్యతెజస్వీ పురుషో దేవతా। తస్యనెర్‌ఋుత కుంభనవక మధ్య మెకుంభె క్షిరికామలకఘలే। తస్యవాయుదే౯ వతా। తస్యవారుణనవక మధ్య మెఘటె ద్రాక్షా ఖజూ౯రఘలె। తస్యాకాశాత్మాదేవతా। తస్యవాయవ్యనవకమధ్యమెఘటె చూతపారావతఫలే। తస్యదేవతామనః॥ తస్యసౌమ్యనవక మధ్యమెఘటనే క్షుద్రసంపనసఫలం తత్యదేవతా అహంకారః। తస్యైశాననవక మధ్యమేఘటె బిల్వ కదళీఫలె। తస్యదేవతాబుద్ధిః। సర్వేషు శుద్ధోదక కుంభెషు। బదరీఫలాని। దెవతాపూర్వవత్। అష్టాక్షరెణ పంచోపనిషద్భైః కుంభానామభి మన్త్రణం॥ దివ్యయామ్యేఏకాశీతిఘటా స్పదెమధ్యనవక మధ్యమెకంభె। ఉశీరికుంకుమ కుష్ఠమాంసికులయజమురహ్రీ బేరాగరుపిష్టాని ప్రత్యేకం పలమాత్రాణి। తస్య దేవతాత్రై లోకృమోహనః। తస్యేదంమూలె నవకమధ్యమె కుంభె తస్యదేవతా బభ్రూః। తస్యాగ్నేయ నవకమధ్యమెఘటెక పూ౯ రకాశ్మీరె తస్యదేవతాశౌరిః। తస్యయామ్యనవక మధ్యమెఘటె చంపకముళ మాంసిపిష్టె। తస్యదేవతాదాశాహ౯ః। తస్యనైఋు ఋు తనవక మధ్యమెకుంభె చందనరక్త చందనక్షూదౌ। తస్య ద్రవతాంనాం దీపతిః। తస్యవారుణ నవకమధ్యమెకుంభెను రపణి ౯ మౌరజనీ। తస్యదెవతావైకుంఠః। తస్యవాయవ్య నవకమధ్యమె కుంభె వ్రీహకృథధవళాగరుక్షూదౌ। తస్యదేవతావృషాకపిః। అవశిష్టెషు శుద్ధోదకేషు తస్యసౌమ్య నవకమధ్యమె కుంభె కుష్ఠశిత కూపపిష్టి। తస్యదేవతాముకుందః। తస్యెశాన నవక మధ్యమె కుంభె జంబుమూల ప్ర్యంగవ మూల రజాంసితస్య దేవతా పురుష్తోమః। అవశిష్టెషు శుద్ధోదకేషుత మాల పత్రాణి। దేవతాః పూర్వవత్। పురుష మంత్రెణ పమానాదిభిః సూక్తైః కుంభాభి మన్త్రణం। దివ్యవారుణ్యే ఏమోత్తరాశీతి ఘటాస్పదేమధ్య నవక మధ్యమె కుంభెవాపిసరిత్కూప హృదప్రాప్టి హిదూపగా సమంత్రెతటాకవాధాంనీ నవస్యేత్రదనవక మధ్యమె కుంభెవాపీ జలం। అగ్నేయనకుంభనవకమధ్యమెకుంభె సరిజ్జలం। తస్యయామ్యనవక మధ్యమె కుంభె కూపజలం। తస్యనైఋుఋు తనవక మధ్య కుంభె హృదజలం। తస్యవారుణ నవకమధ్య కుంభెవృష్టిజలం। తస్యవాయవ్యనవక మధ్యమెకుంభె హిమజలం। తస్యసౌమ్య

నవక మధ్యమెకుంభె ఆపగాజ్లం। తస్యేశాన నవమధ్యమెఘటె సముద్ర జలం। ఏతెషాం దెవతాస్తు క్రమేణ బాగ్ వరామహితా మత్స్యాదయః॥ శద్ధోదకానామపి పూర్వవత్॥ దివ్యేసౌమ్యే మధ్యనవక మధ్యమెకుంభెయవగూ ధూమ వ్రీహిశాలి ముద్గ ప్రయంగు రూషశ్యామాకనీవారాణి। తస్యగరుడారూఢః। పద్మనాభోదెవతా। తస్యేంద్రనవకమధ్య మకుంభెయమం తస్యదెవతా వనమాలా। తస్యాగ్నేయనవక మధ్యమకుంభెవ్రీహిః తస్యదెవతా చక్రం। తన్నై ఋతనమక మధ్యమఘటెశాలిస్తస్యదెవతాకౌస్తుభః। తస్యవాయవ్యనవక మధ్య మఘటె ప్రయంగుస్తస్య దెవతాశాజ ం। తస్యసౌమ్యనవక మధ్యమఘటె మాషాంతస్యదెవతాగదా। తస్యైశాన నావకమధ్యమఘటెశ్యా మాకనీవారస్తస్యదేవతాఖడ్గః। శిష్టగాశ్శుద్ధోదకాః। దెవతాశ్చతథా। ఆగ్నెయెఏకోనపంచాశత్ఘటాస్పదే మధ్యమనవకేఘృతంతస్యే ద్రషట్కేగోమూత్రం। తస్యయామ్యషట్కెక్షీరం వారుణషట్కెదధి। సౌమ్యషట్కెగోమయరసః। తస్యాగ్నేయ కుంభ చతుష్టయె ఉష్ణోదకం। నైఋ ఋత చతుష్టయె పంచగవ్యం। తస్యవాయవ్య కుంభ చతుష్టయెపంచామృతం। తత్తుక్షీరదధిఘృత మధు శక్ రాః। తస్యైశానకుంభచతుష్టయెసక్తవః। తెషాందెవతానారాయణః। దివ్యనైర్ఋతూకోన పంచాశత్ కలశాస్పదమధ్యమనవకేతైలం। దెవతామత్స్య మూతి ః। తస్యేంద్రషట్కెఘన సారద్రవ్యం। యామ్యషట్కెలాజం।వారుణ షట్కెమాజ్ నాంభః। సౌమ్య షట్యేచ మాజ్న ద్రవ్యాణితు రజని సూర్యవత్ ని సహదెవి శిరీష సదాభద్రకుశాగ్రాణి వృథతీ ముష్టి మాత్రాణి। తస్యాగ్నెయాదిదీశానాన్తకోణ చతుష్టయ కుంభ చతుష్కెషు షోడశసుగడవారి। ఏషాందెవతా వాసుదేవం। దివ్య మారుతైకూనపంచాశత్ కలశాస్పద మధ్యమనవకె మధ్యేసష్ పతైలం। తత్రాప్రాచ్యాంషట్ పూద్యూక్తపాద్య ద్రవ్యాణి। తస్య యామ్యషట్కె ఆఘ్ ్యవారిపూమ్వోక్తం। వారుణ షట్కెచా చమనీయం పూమ్వోక్తం। వారుణ షట్కెచాచమనీయం పూమ్వోక్తం। సౌమ్యషట్లెమంగళోదకం। ఇన్ద్రవల్యాది ఆగ్నెయాదీశాన్తమోణ చతుష్టయషోడశకుంభెష్విక్షురసంః। తెషాంసర్వెషామనిరుద్ధోదెవతా। దివ్యేశానైమోనపంచాశత్ కలశాస్పదె మధ్యమనవకెమధు। తస్యేంద్రషట్కెపర్వగంధోదకం। కపూరకుంకుమాది। తస్యమాయ్యఘటెశాన్తివారి తులసీ వెణునీవారా వారుణషట్కెసౌమ్య షట్కెచతథా। తస్యాగ్నెయచష్కెనైర్ఋతచతంష్కె వాయవ్య చతుష్కెచ నాళికెరజలంతస్యై శోనచతుష్కెక్షీరం। తేషాందెవతాహరిః। మాషెపదెప్రాచ్యాం కుంభానాం పంచ వింశతౌ మధ్యనవక మధ్యమె కుంభెక్షేత్ర తీర్థాబ్ధిశైలగజ సూకర శ్రీంగాగ్రవల్మీకవృషశ్రింగాగ్రమృత్తికాష్టౌ। తత్పరితస్థితె కుంభా ష్టకేప్రాచ్యా దీశానాన్తాపూమోక్తః। క్రమెణైకైకాంనవకస్యదెవతాకెశవః। శిష్టషోడశ

శుద్ధోదక కుంభేషుదేవతానారాయణః। తత్రైంద్రాశ్నేయాత్తరాళ పంచవివశతౌ నవకమధ్యమ కుంభే సహదేవిరద్వాశతమూలశతవారీ మూలక్షూధాః। తత్పరితః స్థితేకుంబాష్టకె క్రమేణ సహదేవ్యామూలకా ఏకైకాః నవకస్యనారాయణః। శిస్టేషుషోడశ శుద్ధాదకుంభేషుచ। తత్రాగ్నేయపంచవింశ రాశ్వత్థజంబూబిల్వపలాశమయూఖ శిరీషాణత్వచోష్టౌత్రద్రసాః। తత్పరితస్థిత కుంభాష్టకె క్రమేణన్యగ్రోధాదిత్వగ్రసాః। నవకస్యదేవతా మాధవః। శిష్టశుద్ధాదకుంభానాం నారాయణః। ఆగ్నేయయామ్యయోరన్తరాళెకుంభానాం పంచవింశతౌ నవక మధ్యే కుంభె పాలాశబల్వవకుళకదంబ ఆమ్రశిరీషన్య న్రూధాశ్వత్థజాః। పల్లవాష్టౌ। తత్పరితస్థితౌష్వష్టసుకలశేషు పలాశ పల్లవాద్యేకైకంపల్లవం క్రమేణ తస్యానవకస్యదేవతా గూవింః। శిష్టషోడశ గూవిందః। శిష్టషోడశ వుద్ధోదకుంభానాం నారాయణః। యామ్యేకంభానాం పంచవింశతౌనవకస్య మధ్యమె కుంభె జాతిమల్లికా ప్రయంగు పద్మవకుళనంద్యావర్తక చంపకకుంద జాన్వష్టౌ। పుష్పాణి తత్పరితస్థితకలశేష్వష్ట సుజాత్యాది పుష్పమేకైకం క్రమేణ। తస్యనవకస్య దేవతావిష్ణుః। శిష్టానాం పూర్వవత్। యామ్యనైఋు ఋతయోరంతరాళ కుంభానాం పంచ వింశతౌనవక మధ్యమకుంభె సిద్ధార్థ రాజ సిద్ధార్థవంశ గోమోచనం య్రెణుపాష్టాయ వశమోచణకాన్యష్టౌ। తత్పరితస్థితకలశెష్వష్టసు సిద్ధార్థాద్యైకైకం క్రమేణ తస్యనవకస్యదేవతామధు సూదనః। శిష్టానాం పూర్వవత్। తత్రనైర్ఋుత కుంభానాం పంచవింశతౌ నవక మధ్యమెకుంభె గ్రామ్యతిలారణ్య తిజీరకక కృష్ణా జీరకాతసి భవక్లిన్నశత పుష్పకతారరుషి బంధాన్యష్టౌ। ద్రవ్యాణి। తత్పరిత స్థితెషు కలశెష్వష్టసుతిలాదిక్రమేణైకైకం తస్యనవకస్య దేవతా త్రివిక్రమః। శిష్టానాం నారాయణః। నైర్ఋుతవారుణ యోరన్తరాళె కుంభానాం పంచవింశతౌ। నవకస్యమధ్యమెకుంభశ్యామాకషాష్టిక శాలివారతండులర్యాం కురకుశాఙ్కురెన్దవల్యాం కురాశ్వత్థాంకురాంన్యష్టౌ। ద్రవ్యాణి।తత్పరితస్థిత కలశెష్వష్టసు శ్యామాకాద్యైకెకం క్రమేణ। తస్యనవకస్యదేవతావామనః। శుద్ధాదకానాం పూర్వవత్। తత్రవారుణె కుంభానాం పంచవింశతౌన వకస్య మధ్యమెకంభెకుశ దివ్యేషు కాశోశిర శరవ్యంఖతగరాపావ్యాఘు మూలికా అష్టౌ। తత్పరిత సిత కుంభాష్టకెకుశాది మూల ద్రవ్యమెకైకం క్రమేణ। తస్యనవకస్య దేవతా శ్రీధరః। శుద్ధాదకం పూర్వవత్। వారుణ వాయవ్యయోరన్తరాళె కుంభానాం పంచవింశతౌ నవకమధ్యమెకుంభె। తుళసికృష్ణతుళసి వేణుకెసరక్రితక బిల్యశమీజాతి పత్రాన్యష్టౌ। తత్పరితస్థిత కలశెష్వష్టసుతుళస్యాద్యేకైకం క్రమేణ। తస్యనవకస్య దేవతాహృషీకెవః। శిష్టానాం పూర్వవత్। తత్ర వాయవ్య కుంభానాం పంశవింశతౌ నవక మధ్య మకుంభె ముస్తాద్వయకశెరుకుము

దూత్పలకల్హారశతళియ్యకువలయకందానష్టౌ। తత్పరితస్థితేష్వష్ట సుముస్తాదిద్రవ్యమెకైకం క్రమెణ। తస్యనవకస్య దెవతాపద్మనాభః। శిష్టానాం పూర్వవత్। వాయసోమయోరన్తరాళె కుంభానాం పంచవింశతౌ నవకమధ్యమకుంభె। ముద్గమాషయ వనిష్పాతువర్రీహి బాధకాన్యష్టౌ। తత్పరితస్థితేష్వష్ట సుకుంభెషు ముద్గాదిద్రవ్యమెకైకం క్రమెణ। తస్యనవకస్యదేవతాదామోదరః। శిష్టానాం పూర్వవత్। తత్రసౌమ్య కుంభానామ్పఇ్చవింశతౌ నవకమధ్యమె కుంభెశంఖపుష్టబలా విష్ణుక్రాన్తా సదాభద్రైక పత్రామ్బుజ సహదేవిద్వయాన్యష్టౌ। తత్పరితస్థితేష్వష్టసు శంఖ పుష్పాద్యెకైకం క్రమెణ తస్య నవకస్యదెవతా యజ్ఞనారాయణః। శిష్టానాం పూర్వవత్। తత్రసోమె శయోరన్తరాళె కుంభానాం పంచవింశతౌ। నవక మధ్యమెకుంభెశ్వేతాకా గ్ని బ్రహ్మసుపుచ్ లా సరసాలంస్తో ప్రశ్నిపణ్ స్థిదేరండానష్టౌ। తత్పరితస్థితేషు అష్టసుశ్వేతాకా ద్యె కై కం క్రమెణ। తస్యనవకస్యదెవతాహరిః। నవకమధ్యమకంభె సురభిః పద్మకెసర పత్రైలోల వంగత్వక పాగరునలతోజాతిఫలాన్యపౌటీ। తత్పరితస్థితేష్వష్టసు సుర్యాభ్యాద్యెకైకం క్రమెణ। తస్యనవకస్యదేవతా శిష్టానాం పూర్వవత్। ఈశానెంద్రయోరన్తరాళె కుంభానాం పంచవింశతౌ నవక మధ్యమె కుంభెసువణ రజతతామ్రాణి ప్రత్యేకం పంచ నిష్క ప్రమాణానాని పద్మాకృతిరుచకాంస్యదప్ ణం చషకాణి చాయోలవిత్రాణ త్ర పుసీస పిత్తళాశ్చ ప్రతికృతి రూపెణ పృథక్పృథగేతాన్యష్టౌ తత్పరిత స్థితేష్వైంద్రెశానానైషు కలశెష్వష్టసువణ్ ద్యెకైకం క్రమెణ। తస్యనవకస్యదేవతా హయగ్రీదః। శిష్టానాంషోడశ శుద్ధొదక కుంభానాం దెవతా నారాయణః। ఏవంద్రవ్యాణి విన్యస్య। తత్తద్దెవతావాహ్యాభ్యర్చ్య। తతస్మిన్నెమోత్తరసహస్ర కలశస్నపనేష్టౌ చత్వామోవాచార్య మూతి్ పాస్తు షోడశః పుణ్యాహపూర్వకం విధెవం దెవం దెవతా అభ్యర్చ్య। సర్వానిష్టశాన్త్యర్థం హూమం కరిస్య ఇతి సంకల్ప్య। పంచోపనిషన్మంత్రెణ సపి షాహుతినాం సహస్రం। మూలవిద్యయాసమిద్భిశ్చతథా। నృసూక్తైన చరుణషోధశాహుతీనాం చహుత్వా। మానుషెసానపంచవింశతి మధ్యెమృత్పూరితనవకుంభానారభ్య బ్రహ్మపదేమోత్తరాశీ తిఘటెషు నవక మధ్యమ మధ్యనవక సర్వక్తోదశాన్తమెమోత్తరసహస్రకలశైః క్రమెణ వక్ష్యమాణమంత్రైః ప్రతిద్రవ్యఘటం అపస్నానప్లోతవస్త్రోత్తరీయా ఘ్ ్యపాద్యాచమన గంధపుష్పధూపదీపాచ్ నయుతం స్నాపయెత్। మానుషెపీంద్రె పంచవింశతి మధ్యెమృత్పూరిత కుంభనవకస్య సవృద్ధొదకస్య విష్ణోర్నుకమితి మంత్రైః। తత్సమీపస్థిత సశుద్ధొదక మూలవాదికుంభ్ నాంతద్విష్ణోరితి మంత్రం। తంమానుషో గ్నెయ పంచవింశతి కుంభానాం। ప్రతద్విష్ణురితిమన్త్రః। తత్సమీపస్థిత పంచవింశతి కుంభెషు పల్లవామ్బుపూరిత కుంభనవకస్య

సశుద్ధోదకస్య। ప్రియమితమన్త్రః। మానుషాయామ్యాస్థిత పంచవింశతి కంభానాం దెవస్యత్వేతిమన్త్రః। తత్సమీపస్థితానాత్రాతారమితిమన్త్రః। మానుషనైర్ ఋతపంచ వింశతి కుంభానాం। ధృవం పాత్వితిమన్త్రంః। తత్సమీపస్తితానాంభద్రంకణొ్ తిమంత్రః। మానుష వారుణస్థిత పంచవింశతికుంభానాం। నతెవిష్ణోరితమాత్రః। తత్స మీపస్థితా నాంమిరాతీ తిమంత్రః। మానుషవాయవ్యస్తితానాం। అతోదెవాఇతిమన్త్రః। తత్సమీపస్థితానామిదం విష్ణురితిమన్త్రః। తత్సమీపస్థితానాం విష్ణోర్నుకమితిమన్త్రః। మానుషైవానస్థితానాం తద్విష్ణోః పరమయితిమన్త్రః। తత్సమీపస్థితానాంతద్విప్రాసితిమన్త్రః। దివ్యైంద్రేకాశీతి ఘటాస్పదెఫలా మ్బుపూరితనవకస్య యజ్ఞాయ యజ్ఞయమితిమన్త్రః। తత్సమీపెన్ద్రాద్యెశానాన్తానామిన్ద్రా విష్ణుపదేతి మనిషాఇతి. వషట్తెవిష్ణవితి. త్రిస్రోవాచ ఇతి- ఇషెత్వోజె్ త్విరితి త్వమితి - యస్మిన్విశ్వానీతి పజ్న్యాయెతిచమంత్రైః క్రమెణ। దివ్యేయామ్యే ఏమోత్తరాశీతి ఘటనవక మధ్యెగందూదకస్య నారాయణ్నువాకస్తంని కటనంబాష్టకస్యనారాయణనువాకస్యాదిత ఆరభ్యఏకైకయో్ మింద్రాద్యైశానాన్తం క్రమెణ। దివ్యెపశ్చిమెఏకాశీతిఘటా స్పదెమధ్యనవకమధ్య మెవాపీజలాది జలకుంభానాంమంత్రాః। యావః। సింధుదీపవితేశితం ఇమమ్మే వరుణశన్నూదేవీః। యాసాంరాజా ముద్రెజ్యేష్టవా సాందెవ వారుణ పూక్తైన్ద్రాది బ్రహ్మపర్యన్తం। దివ్యెసౌమ్యేఏకాశీతిఘటాస్పజె మధ్యే కంభనవకస్య ఇన్ద్రాదిబ్రహ్మాన్తంధాన్యాది వస్తు కుంభానాం నవానాంమంత్రాః। త్రాతారం ఆత్వావహన్తు జితన్తె ఆపోవహతి తావతి సత్వన్నూ అగ్నెత్వర్నూ అగ్నె మహవ్యాహృతయంః। అణూరరణీయ్। ఇతిక్రమెణ। దివ్యెగ్నిమోణె ఏకోదీతపంచాశత్ఘటాస్పద ెమధ్యనవ కస్యేన్ద్రాది బ్రహ్మాన్తంగూ మూత్రాది ఘటెషు। గాయత్రి. పయోవృతసామః। త్వదధిక్రావ్ణ్ణ। గంధద్వారాలవిష్ణోరరాట వలసి। మూర్ధానందివః। హిరణ్యగభ్ః। ఆప్యాయస్వ। ఘృతస్నాతా ఇతిమన్త్రెణ। నైర్ఋతూకోనపంచాశత్ ఘటాస్పదేమ ధ్యెనవకస్యేన్ద్రాద్ర బ్రహ్మాన్తం రక్షూఘ్నుం। ఆద్యంసమః। పవిత్రంత। భగవాన్వాసుదేవేతి। దెవవృతసామ్నా వైయ్యాఘ్ర్యసామ్నా। అపరాజితితి క్రమెణ॥ దివ్యెవాయుకోణేఏమోన పంచాశత్గటాస్పదే మధ్యేనవకస్యేన్ద్రాదిబ్రహ్మాన్తం। ద్వాదశాక్షరం। త్రిపదాదివ। అష్టాక్షరం। శర్నూదేవీః। హిరణ్యపాణి దదాహతిచతస్రః। క్రమాత్॥దివ్యెశానే ఏకోనపం చాశత్ఘటాస్పదే మధ్యేనవకస్యేన్ద్రాది బ్రహ్మాన్తం ఆరూనియుద్భిః। శ్రీసూక్తం। మధుమాన్నూ మధునక్తంమధునాతా గంధద్వారాం శర్నూవాతపి। అపటన్డన్తు ఆప్యాయస్వెతిమంత్రెణ। బ్రాహ్మెపదే ఇన్ద్రాదీశాన్త నవకానామ్మధ్య మంద్రద్యకంభానా మష్టసు పురుష పూక్తస్యద్వేద్వుర్వావాదితః క్రమాత్। శిష్టానాంచతుష్టష్టి శుద్ధోదకుంభనాం

మూలమన్త్రైణమధ్యస్థ నవకమధ్యమకుంభ స్వపురుష రూక్తైన।శిష్టాష్టశుద్ధోదకుంభానాం మూలమన్త్రైణ। తదన్తైహరిద్రాచూణ ్ పరిపూరితైః పంచవింశతిభి స్సప్తదశభిష్టోదశభిదా ్వదశభివ్ సరత్నలోహకూచ్ శ్వత్థపల్లవ వస్త్రాపిదానై సమారాధిత శ్రీదేవతైః ధాన్యరాశిస్థితకుంభైః శ్రీసూక్తైనాభిషిచ్య। దెవమర్చ్యాదిభిరా రాధ్య। మహ హవిన్ వేదవాజ్యేనసమిద్భిమూ్ లవిద్య యాష్టోత్తర సహస్రమాహుతీనాం హుత్వా। చతుర్విధాన్నైన ప్రత్యేకంసోడశా హుతీంశ్చపురుష సూక్తైనజుహుయాత్। వస్త్రాభరణజీవా జీవయ నదిభాదిభిస్సహదెవికానాం యావత్ కలశ సంఖ్య యాధక్షిణాతదధ ్ ఋత్విజాంతదధ ్ంపరిచారకాణ్ంచ క్రియకైరవచంద్రికాయాం సహస్రకలశవిధినా్ మద్వాత్రిం శంపరిచ్ఛేదః॥

కర్షణ విధి ః

భూపరీక్షా విధి ః అధకష్ణ విధిః॥ ఏవంగ్రామాదికల్పయిత్వా। తన్నధ్యేమందిరనిర్వాణర్థం పూర్వోక్తా భూమింప్రవెశ బలి పూర్వక మాసాద్యతాం ప్రదక్షిణీకృత్య। యక్షాః పిశాచానాగాశ్చయత్ర ్తిష్ఠంతి సర్వదా। సర్వే ప్రయాన్తుతెన్యత్ర విష్ణోస్థానంకవోమ్యహంః॥ ఇతిమన్త్రైణ స్త్రమన్త్రసం సిద్ధా ్ సిద్ధార్థా ్ సర్వతో దిక్షువికీర్య। పూర్వవద్వాస్తు పూజాం హోమంచబల్యన్తాం కృత్వాఅనన్తరమా చార్యోమ వక్ష్యమాణెన విధినాహలెన భూమింవిఖెత్।యజమానో బ్రాహ్మణశ్చెదనద్వాహౌగౌరవణౌ ్। యది క్షత్రియా లోహితౌయదివైశ్యః పీతౌ శూద్రోయదిచమెచకౌవుక్తవణ నామలాభెచపీతౌగౌరౌ రక్తాపీతామహన్తౌ బలషాళినౌక్షాళ యిత్వా। ఖుర శృంగాదీని కనకమయభూషణైర్భూషయిత్వా। బ్రాహ్మణో యజమానశ్చెద్యుగం హలం చపాలాశం క్షత్రియోన్వైయ్య గ్రోగ్రోధం యదివైశ్యః ప్లాక్షం సర్వేషాం వర్ణానాం నైయ్య గ్రోధపిప్పలెస్యాతాం సర్వేషాంకౌశికః స్వావర్ణాయోక్త్రంరాజ తంతామ్రం వాకుశ ధనుజ్యా విరణతృణమయెవాక్రాశాశ్చయధావర్ణం క్రమాత్రజ్జుః। ఫలభూవేంధ్యావెక యోనికె సర్వమెవంకృత్వా। తత్రస్నాతోనవా బరధరః సర్వాలంకారసంయుత ఆచార్యః పాదై ప్రక్షాళ్యాచమ్య। ప్రాణనాయమ్య। భకూతశుద్ధింకృత్వా। బ్రాహ్మణైరనుజ్ఞాతోమ్ంతజ్ఞైర్వైష్ణవైస్సహ పుణ్యాహంవాచయిత్వా।తజ్జలెన సర్వంద్రవ్యజాతమాతా॥ పంచప్రోక్ష్య మూలసు ముహూర్తైభెరీ పటహశంకాదివాద్యఘోష పుస్సరంశాకున సూక్తాదివెదఘోష సహితంప్రాఙ్ముఖో గురుహృదయ కమలేనారాయణంధ్యా్ పాలాశదండాదినాదండం ప్రయవణంకృత్వా। తతస్తోదనమాదాయహుం షడాదినా పీడ్య। ప్రాఙ్ముఖోమూలవిద్యయా ధ్రమంకష్ యేత్। పౌరుషెన సూక్తైనద్వితీయం।

విష్ణు సూక్తైనతృతీయం। విష్ణుగాయత్ర్యాతురీయం। నారాయణా నువాకెనపంచమం। పంచోప నిషదాషష్ఠం। భూసూక్తెన సప్తమం। ప్రాదక్షిణ్యా క్రమెణ దక్షిణోత్తరత శ్చైవంకష ౯యెత్। తత్కాతెనిమిత్తాని పరీక్షిత। ఆచార్యస్యమనస్తుష్టిర్మందిర యజమానయోశ్శర్మణె భవేత్తద్విపర్యమెచా సుఖాయానడుహెశ్యయనే యోక్త్రాది భెదనేవ్యత్యాసభ్రమణేదు ని ౯మితోదయెచ సర్వదోషశాన్త్యరథం పంచోపనిషదాసపి౯ షోశత మాహుతీనాం హుత్వా। తత ఆచార్యోతాజలెన సమీకృత్య। పృథన్ పృథగాలవాలానికారయి త్వాతత్రశాలి ముద్గయ వాదిబీజాని వాపయెత్। తదభివృద్ధ్యర్థం తతః ఫలానిపక్వానిఛిత్వా। ఫలహీనంక్షేత్రం గాస్సమానియ చాయెత్। సస్యేభూతఫలెతద్ధామదీఘ౯కాలంభవిష్యతి- ఆల్పేత్వల్పతరం। హరిస్సన్నిధానంచ పూర్వవదెవ ఫలహీనెప్రక్షీణధనధాన్యం। తత్రసహస్రం శతం వాబ్రాహ్మణ్ భోజ యిత్వా। తెభ్యశ్చ దక్షిణీం ఛితీర్య। పంచగవ్యేన పంచోపనిషదాతత్క్షేత్రం సంప్రోక్ష్య। కుద్దాలైఃఖనిత్రైర్వాయావదంభస్తావద్భూమింఖనేత్। యావత్ప్రథమా వరణవిస్తారస్తా వద్దండమాత్రెగాధం వాక్షెత్రమోపానురూపెణమందిదోర్చ్వా యోనుగుణెనభూతలెఖన్య మానె భస్మాంగా రతుష దుష్టసర్వ క్రిమికీటాది దశ౯ నెశాన్తిహూమంకృత్వా। బ్రాహ్మణెభ్యో యథాశక్తి దక్షిణం దత్వా। ఖాతాద్బహిశ్చతురశ్రస్థందితెగ్నింప్రతిష్ఠాప్య। మూలమన్త్రేణాజ్యేన నృసూక్తెన చరుణగుల్గలుతిలనీవారైః మూలమన్త్రేణచ ఖాత హోమం కృత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। శాలి౯ఖాతెనిక్షిప్య। తదుపం వస్త్రాదివేష్టితా౯ లోహ మయా౯ సూత్రాది వేష్టితాన్మృణ్మయాన్వా కుంభా౯ సంస్థాప్య। ఆధార శక్తిం మధ్య కుంభెచ। ప్రాచ్యాంబీజాని చాగ్నెయ్యాం సర్వలోహనిదక్షిణె సర్వధాతూనినైఋృతెపుణ్యతీర్థవృదం వారుణే మధువాయవ్యే సపి౯ రుత్తరస్యాందిశిరత్నాని చేశానెశైలమృత్తికాశ్చ పునశ్చమజ్యెశాలిక్షెత్ర మృదం అశోష్యహృదసం భూతాంమృదంవల్మీక మృదంచోత్పలకందానిప్రాఙ్ముఖస్థిత్వా। నిక్షిప్యలోహనిరత్నానిదభ౯ కూర్చంచనిక్షిప్య। శరావేణపిధాయ। మధ్య కుంభస్యో పర్యంన్యకుంభం నిధాయ తదుపరిచోన్యకుంభం నిధాయవసుధాంతదుపరిష్టాదన్యకుంభం నిధాయ। సౌవర్ణ కూర్యం కాలాగ్నించతస్యో పరికుంభమన్యం నిధాయ। సౌవర్ణకూర్మం కాలాగ్నించ తస్యోపరికుంభమన్యం నిధాయ। సౌవణి౯ మనంతాకృతిం నిక్షిప్యతస్మి౯ సౌవణ౯ మంబుజంచ। సర్వా౯ కుంభా౯ గంధోదకెన సంపూర్య। పుణ్యధిఖాతమృద్భిర దృష్టాభిర్వాపకాభిశ్చజలైఘో౯త భూతలం సంపూర్య। హస్తిపాదైదృ౯ ఢీకృత్యపునజ౯లెనపరిపూరయెత్॥ ఇతివరాహ గురువిర బితాయాంకష౯ణ విధిర్నామ ద్వితీయః పరిచ్ఛెదః॥

బాలాలయ ప్రతిష్ఠా విధిః

అధబాలాయ ప్రతిణావిధిరుచ్చతే॥ ఆరభ్యమాణ పాసాదస్యేద్ధ్రై శానాన్తరెఖోమెశయోర్మధ్యేం ద్రాగ్నమధ్యేయమయోర్వాయమనిరు రుత్యానిరురుతి వరుణయోర్వరుణ వాయోః వాయు సోమయోర్వాన్తరదేశెభిమతే బాలాలయం ప్రకల్పయెత్ తత్రపంచభిః సప్తభిః త్రిభిర్వాయస్యాంది శితస్యమెవ బాలాలయస్యాపి విధాయతస్మిన్‌లో హజంశైల జందారుజం వాచతుభు జంశంఖచక్ర గధాధర ముత్సెధతోహ్రాస్వెపంచాఙ్గులం వృద్ధౌత్రయోవిం శత్యంగులం వాయజ మానానుగుణం వామూలాల యెస్థాప్యేషుమత్స్యాద్యవతారెషుబాలబింబ చతథా విశ్వరూపెతు చతుర్భుజంస్థిత్యాసన శయనెషుచతవెవబాల బింబంకాయిత్వా॥ తదంకురాహ్ ణపూర్వకంజలే ధివాస్యయాగ మంటపశయనే చాధివాస్య॥ కుంభస్థాపనాదివాసహోమాదికృత్వా॥ బాలగెహస్యమధ్యే॥ దివ్యేవాఈశానమాశ్రిత్యహస్తమాత్రె సముద్రితాం మెఖలాత్రయయాతా॥ వేదికాం కల్పయిత్వా॥ ప్రభాతెసుముహూర్తైరత్నన్యాస చతుద్ధన్నపనవజ్ం తస్యాంబింబ మూలమన్త్రెణ యధావిధిసంస్థాప్య॥ సంప్రోక్ష్య॥ మంత్రాన్విన్యస్య సంపూజ్య॥ తతః + పూజాంగృహీర్ణాస్వాభగవ్ అస్మింస్త్వంబాలమందిరే॥ శమయన్మూలధిష్ణ్యస్యవిఘ్నకృద్ధైత్య సంహతి॥ ఇతిమన్త్రెణ ప్రార్థయిత్వా॥ విజ్ఞాప్య ప్రణమ్య॥ చండప్రచండక్షెత్రపాలఖగేశా ద్వారేస్వాసుదిక్షు ఇంద్రాదిలోకపాలానీశానభాగేప్రినేశం నైరురుతగణెశంచ ఆశరీరిణస్సర్వానేతా బాలమందిరస్యపరిత్ శ్రాసువావేదికాసువాసం దిలెషువాసం పూజ్య సర్వా్ కుముదారిగణా మహాపీఠెభ్యర్బ్యగురుదేవం బాహుప్రమాత్రాసుమెఖలాత్రయయుతాసం వృత్తాసంచతుదలాల యంప్రతిష్ఠా స్యాంతె ధ్వజారోహణ పూర్వకం పుష్టయా॥ గావసానికముత్సవం వావైవాహూత్సవంవాకుర్యాత్ బాలబింబాలోహజంచెత్తైనై వసకలనిత్యాది కర్మ కుర్యాత్॥ ఉత్సవార్థం నచెద్బింబంబాలెనైవ కుర్యాత్॥ బాలబింబంశిలాదారుమయంచెద్దారు॥ సంగ్రహశిలాసంగ్రహపూర్వకం బాలబింబం ప్రతిష్ఠాప్య॥ పశ్చాద్రథకారస్థపతిభి ముఖ్యామధ్య మాధమసం చితాసంచితోప సంచిత కల్పనం చగర్భాదిమోష యుక్త శిలెష్టకా దార్వాదిమోషలక్షణనిసమ్యకీ జ్ఞాత్వామూలమందిరం కల్పయెత్॥ ఖాతభూతలె నసమన్వితాం విష్యప్రకృతింక్షితౌ విన్య స్యశాస్త్ర చక్షుణా ప్రథమ ఫలకామాదాయ॥ సుధయాదృఢీ కృత్య॥ జలెనసమతాంవీక్ష్యతస్యోపర్యుప పీఠం తదుపర్యధిష్ఠానముప పీఠెనవినాధిష్ఠానంవా పరికల్ప్యోపానహంకల్పయిత్వాధిష్ఠానం వాయద్వా పూర్వమధిష్ఠానం తదుపర్యుపారం తదుపరిపాదం తదుపరిప్రస్తరం పశ్చాత్గ్రీవాం తదనుశిఖరమెవం యధాక్రమెణ

బైకతలకల్పనేయావత్ స్థాప్యేవం కుర్యాత్। ద్వితలకల్పనేత్వధిష్ఠానచరణ ప్రస్తరకూప శాలాసంస్థానపంజర ప్రస్తరవేదికాగ్రీవా శిఖరాణ్యేవం క్రమేణవా। త్రితలకల్ప న్నిత్యా ద్వాదశతలమేవమేవచైతోధికెషూపానం జగతికుముదపట్టుకాకణి ` కాపట్టుకామహతి పట్టుకావాజనవెదికాచరణోత్తరహం సమాలోకపోత ప్రతి ప్రతివెదికాకం రశిఖరామ్యే వమష్టాదశాఙ్గ కల్పనం వాయావత్। స్థాపియజమాం నానుగుణ్యేన కుర్యాత్। పూర్వమేవ సర్వం యధావిది పటాదౌ నిర్మాయానన్తరం మందిర నిర్మాణం కుర్యాత్॥ శ్రీ

ప్రథమేష్టికావిధిః

అథ ప్రథమేష్టికావిధిరుచ్చతే।

ఆదౌతావదాచార్యశ్శాస్త్రోక్తవత్మ ` నాప్రాచీ పరీక్షి ప్రాచ్యాది దిగ్విభాగెనద్వారాది కల్పయిత్వా చతుర్వింశాఙ్గులాయతం ద్వాదశాఙ్గులా యాతంవాంఙ్గుష్ఠ పరిణహంశుభమృజుంక్షీరవృక్షజం శంకుంసమానీయ। ప్రాసాదస్థానమధ్యభాగెనమూలమన్త్రెణ సంస్థాప్య। శంకుద్విగుణమాన్రన పరితోమం మండలమాలిఖ్య। మండలాన్తె పూర్వా పరాహ్ణయోశ్చాయా మాలోక్య। ఛాయాన్త ర్మండలాన్తె పూర్వతః పశ్చిమతః బిందుద్వయం విలిఖ్య। తయోర్మద్యతః పూర్వ బిందు మారభ్యా పరబిందుపర్యన్తం పూత్రమాపాద్యతయోరన్తరం యధాకథంచన పాననపుచ్ఛనత్తధా విధాయతదన్వేవమెమోత్తరతో దక్షిణతశ్చకృత్వాచైవం చతస్సృషు దిక్షుచత్రి పంచసప్తహస్తం యధాబిమతమదికం వాసూత్రం నిపాత్య। దిక్సూత్ర భ్రమణెనైవయధాచతురశ్రం భవేత్తధా సమాలిఖ్యదిక్షష్టాసుయధాన్యాయం శంకూర ` సంస్థాప్య శంకుస్థాపనవేళాయాం నిమిత్తాని పరీక్ష్య విపరీతానిచెచ్ఛాంతిమాచరయ్య।

స్థిత్యాసనశయ నయాన విశ్వరూపబింబానుగుణ్యేన చతురశ్రం వీత్తవృత్తాయత చతురశ్రాయతభెద్ జ్ఞాత్వా। యజమానూ భుక్తికామశ్చెద్యుగ్మైః హస్తైర్మోక్షార్ధియద్య యుగ్మకెక హస్తమారభ్య దశహస్తపర్యన్తం యధాభిమతం ప్రాసాదం నిర్మాయద్వాదశతలాన్తం యధావిత్తానుసారతో మానయిత్వా। సంవిధానంకృత్వా। ప్రథమేష్టికామారభెత్॥

ఇష్టకాశ్శిలాకాష్ఠమృణ్మయభెదెనత్రివిధాః। విమానేశ్శైలజెశిలయా ప్రథమేష్టకా కాష్టజె కాష్ఠైనేష్టకామయెసుపక్వేష్టకయాం వామేష్టకామ యిచామబెష్టకాకాష్టమయెధామ్ని ష్టకయా ప్రథమేష్టకయా కార్యం।

శిలాసంగృహ్యాపుస్సరం శిలాసం గృహ్యాతా సు పుల్లింగాది పరిక్షాం కృత్వా। పుల్లింగ శిలయోపానాదిస్థాప్యంత స్త్రీ శిలయా ప్రథమేష్టకాం నపుంసకశిలయామూర్ధేష్టకాం కుర్యాత్। దార్వ్యిష్టకా లిపి ప్రతిమాదారు సంగ్రహ వద్గ్రాహ్యాః। విపరీతకరణె మహా దోషోరాజ రాష్ట్రక్ష యకరః।

ఛేదేకాంస్యఘంటాధ్వనిమూర్ధ్ని మధ్యేకం సధ్వనిర్మూలెతావధ్వనియస్యాం సాంప్రంశిలా। తస్మాత్కిం బిదూనధ్వని స్త్రీనాదహీనాన పుంసకశిలాభవతి।

మృణ్మయేష్టకావిధిస్తు।

పూర్వమా చార్యోరథకారనిర్దిష్టదేశం। సమాసాద్యః తత్రపుణ్యాహ పూర్వకమగ్నిం సంస్కృత్య। తస్మిన్మూలమంత్రేణ అష్టోత్తరశతాహుతి రాజ్యేనచరుణ పురుష సూక్తెనషోడశాహుతీంశ్చ సమిద్భిరష్టోత్తర శతసంఖ్యానూ మూలమన్త్రేణహూత్వాచరుణ విష్ణుపాషదానుద్దిశ్యక్షేత్రపాలాయ భూతేభ్యోవాస్తు నాదాయ దేవేభ్యో ఋషిభ్యః ఇతిచాజ్యేనస్వాహన్తాధిభూరాది సప్తవ్యాహుతిభిశ్చ హుత్వా। చతస్సృమదిక్షుతే భ్యోవాస్తు నాధాయక్షేత్ర పాలాయోత నమోన్తైరేతైర్మంత్రైః చరుణబలించ కృత్వా అగ్నిముద్వాస్యకులాదేనేష్టకాః కారయిత్వా తాస్వపిచబుజ్యోయుగ్మరెభ్యఖాయస్యాంసా ప్రథమాతింశ్చనాయుగ్మ ఖాయస్యాం సాద్వితీయానిలేఖాత్రితయాపాశ్వయోర్వక్రరెఖావా పీఠాదికరణె ప్రథమగర్భా దానాదికరణే ద్వితీయ్యాత దాయామస్తు హస్తమానశ్చేదుత్తమేష్టా దశాజ్గులాయామోమధ్య మష్టోద శాజ్గులాయామోధ మస్తదర్ధెన విస్తామో విస్తారార్ధేన ఘనమెవమిష్టకాః కారయిత్వాతాః

ప్రాసాదాను రూపతయాపక్వాపక్వావా ధృథాశ్శుభోస్సంపాద్యతతో మంటపం ప్రసాంవాకల్పయిత్వా వితానాదిభిరలంకృత్యతన్మధ్యే సప్తతాలాయతాం హస్తమాత్రసముచ్ఛ్రితాంవెదికాం కల్పయిత్వా। మృత్సం గ్రహణ పూర్వక్రమ మంకురార్కల్పయిత్వా। తతోవెదికా మధ్యేశాలినాం భారచతుష్టయెన తదుపరితదర్థేన తండులాం తస్యోపరితదర్ధెనతిలానాంస్థండిలం కృత్వా। అన్తరాన్తర యోగెనాహతైర్వా సోభిరాచ్ఛాద్య। తదుపరిలక్షణవ్య పూత్ర వస్త్రాదివేష్టితా సరత్న హెమకూర్చపిప్పలదళా కుంభాన్నవవిన్యస్య। తచ్చెమోత్తరభాగెపూర్వవద్ధాన్యపీఠం సంకల్ప్య। ఇష్టకావాసార్థందర్భా నాస్త్రీర్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా। ప్రోక్ష్యస్నసనార్థం పూర్వోక్త లక్షణయుతా నవకలశా ధాన్యపీఠె సంస్థాప్య। బ్రహ్మాదీశానాన్తం ఘృతక్షీరం దధిగంళ పంచగవ్య ఫలం సగంధలోహమధుభిస్సం పూర్వ క్రమెణ పరవాసుదేవ పురుష సత్యాచ్యుతానన్తక్రిశవనారాయణం

మాధవం గోవిందం నామాహ్యాభ్యర్చ్య। తచ్చ్రస్త్రిలింగేష్టకా సికాం స్స మదాయః పుణ్యాహపురస్సరం వాసుదేవాదీనావాహ్యాభ్యర్చ్య। పీఠ సంస్థాప్య పయోవృత సామ్నా పయసా మధు మాన్నెనగుళినయాః ఫలినీరితి ఫలవారిణీ హిరణ్యగర్భే లోహవారిణా దధిక్రావ్ణ్ణెతిదధ్నాపంచవారుణ్యేన పంచగవ్యేన గంధద్వారెతి గంధవారిణా మధువాతె తిమధునాఘృతస్నాతెతిసామ్నాఘృతెనచాభిషిచ్య పృథక్ పృథగిష్టకాస్సదర్భ్ వస్త్రయుగ్మేణ సంవేష్ట్య। పుణ్యాహంవాచయిత్వా ప్రోక్ష్య। చెష్టకాశ్శయనెయవాస్య పూర్వాదిద్వారెషు తోరణ కుంభాన్సంస్థాప్య। తద్దైవతా న్యావాహ్యాభ్యర్చ్యపూర్వస్థాపిత మధ్యకుంభె పరమాత్మానం చోపకుంభాష్టకేవి ష్ణ్వాదీనా వాహ్యాభ్యర్చ్య। పాయసగుళోదనానిని వెద్యతత్య పూర్వఉత్తరెవాకుండె స్థండిలేవాగ్నిమానీయ। సమిధాజ్య చరుభిర్యథా విధిచ పునస్సమిధాజ్యచరుపుష్పైః పృథగష్టోత్తర శతాహుతీంశ్చనృసూక్తెన చరుచహుత్వా। సంపాతాజ్యం పాత్రాన్తరెసంగృహ్యాతెనెష్టకా స్పర్శ్ మంత్రేణ సంస్పృశ్య। ప్రతిసరబంధ కర్మకరిస్య ఇతిసంకల్ప్య। ప్రతిసరం పుణ్యాహజలైన ప్రోక్ష్య వ్రామమయైః కాపాౕ సాదిభిర్వా ప్రతిసరైరస్త్ర మంత్రేణ సంబధ్య। బంహ్రీం స్వం స్వప్నాధిపతయె స్వాహ ఇతిమన్త్రేణ సర్పి షా అష్టోత్త ర శతాహుతీర్హుత్వా తత ఆచార్యో యజమానెన సహదర్భ్ శయ్యాయాం స్వప్నారధంశాయేత్। స్వప్న శుభా శుభాయా శుభెశాన్తి హూమంకృత్వా। విభాతాయాం విభావర్యాంశుభెముహూర్తెతిథ్యౌ జైస్సహేష్టకాస్స మాదాయ ధామ ప్రదక్షిణీకృత్యాన్తరె ప్రవిశ్యక్షీప్త ద్వారదెశస్థ దక్షిణతః పాదమూలె వెదఘోషైర్వా ద్యఘోషైస్సహ నిక్షిప్య। ప్రాదక్షిణ్యేనం బ్రాదిసోమాన్తమిష్టకాశ్రీ సూక్తెనాధాయా దక్షిణ పశ్చిమ యోర్మూలం పూర్వోత్తరయోరగ్రముపానవిషమోయధానభవేత్త థాపుణ్యాహ పురస్సరం కుర్యాత్। తదాయజమానోగురవే వస్త్రా భదథ ౦ం పరిచారీణాం చదద్యాత్॥ ప్రతిమేష్టకావిధిః ఇతిక్రియాకైరవచన్ద్రికాయాం ధ్రమేష్టకా విధిర్నామ చతుర్ధః పరిచ్ఛెదః॥

గర్భన్యాస విధి ః

ఆదగర్భ్ న్యాస విధిరుచ్చతె। పూర్వవత్సమర్ధ్య వెదికం మంటపం కల్పయిత్వా మధ్యవేది కాం మోమయెనానులిప్యతస్యాంభారచతుష్టయ పరిమిత వ్రీహిభిస్తదుపరితదర్ధెన తండులెన చతదధె ౕ నతిలెనచాన్తరాన్తరయోగెన వస్త్రాచ్ఛాదన సహితంస్థండిలంకృత్వా। సవస్త్రరత్నలోహకూచ్ పిప్పలదళ్ పిధానః మహకుంభంచ పరితస్త్రాదృశానష్టౌ కుంభాంశ్చ సంస్థాప్య। గంధూదకైరా పూర్య। మధ్య కుంభె శంఖచక్రగదా ఖడ్గశార్జ్ ముసలాని సౌవర్ణ్ణాని నిక్షిప్య। తస్మిన్ భంహీం వసుధాయైనమః। ఆగచ్ఛాగచ్ఛేత్యావాహ్య। గంధాదిభిరభ్యర్చ్య। కుంభెష్వష్టసు చంద్రాదీనా

వాహనభ్యర్చ్య। పర్వతహృదపుణ్య ప్రాదవామబారుకక౯టాలయనది వృషవిషోణ గ్రదంతి దంతాంచల పయోనిధిహల సంస్థితామృత్తికాదశచ। కుముదారవిందకశెరుత్పలనీలోత్పలజాః పంచకందాంశ్చమనశ్శిలాహరితో లాంజనశ్యామసీస సౌరాష్ట్ర రోచనాగ్రైరికపారదస్సప్తధాతూంశ్చ। వజ్రవైడూర్యమౌక్తిక స్ఫటిక పుష్యరాగ చన్ద్రకాన్త మహనీల పద్మరాగ శంఖ మరతకాభిధానానిచ నవరత్నానిచ। శాలినీవార ప్రయంగుకం కుతిలమాష ముద్గయవవేణవాని బీజానిచ। హిరణ్యా రజతతామ్రా యస్త్ర పుసీస సౌవణ౯ం కూర్మ శంఖ చక్రాణిన నైతానిచసంగృహ్యా సౌవణ౯ం రజతం తామ్రమయ సంవాపాత్రం షోడశాఙ్గులా యతం ద్వాదశాఙ్గుల విస్తారమష్టభిశ్చతుభి ౯ర్వాతదధ౯ త్సేధ సహితం పాదచతుష్టయోపేతం తత్రి తయెనవాసాభిధానం వృత్తం చతురశ్రంవా తన్మధ్యగతా౯ నాంషోడశ భిన౯ వభిర్వా సహితం కారయిత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య। పంచగవ్యేన ప్రక్షాళ్య। వెదికాసం స్థితనవకుంభజలైః వేదాదినాభిషిచ్య। తస్యామెవవెదికాయాంపూర్వవత్ స్థందిలంకల్పయిత్వా సదభ౯ వస్త్రేణ తద్భాజన మావేష్ట్య। వెదికామధ్యే నిధాయ। షోడశనుతద్గతే౯షు సువర్ణాదీని సముద్రమృదంతాని ద్రవ్యాణి। తదలాభె కేవలం వాసువణ౯ంవిన్యసేత్। నవగత౯ విధానేతు। నవసుగతే౯షుచసాముద్రికమృదం పూర్వ మాసాద్య ప్రాచీన గత౯ పర్వతమృదత్పలకం దమనశ్శిలా వజ్రశాలిహిరణ్యానిచ। దక్షిణె తీర్థకుముద కందహరితాల వైడూర్య నీహర రజతానిచ పశ్చిమెనదీమృన్మరతికం నీలోత్పలకందాంజన శంఖ కుంకుతామ్రాణిచోత్తరేహ్రదే ముద్గశెరుక కందశ్యామ పుష్యరాగ ప్రయంగయాంసి చాగ్నె యెకుళిరాలయ మృత్సీసస్ఫటుక మానస్త్ర పూణిచ-నైఋృతెవల్మీక మృత్సౌరాష్ట్రమౌక్తిక తిలకాం స్యాని చమారుతెహలమృత్తికా చన్ద్రకాన్తముద్గసౌవణ౯ కూర్మ ప్రతి కృతీంశ్చ ఈశానేదంతిదన్త మృత్తికా మహనిలవైరిక వేణు ధాన్య సౌవణ౯ శంఖాంశ్చ- బ్రహ్మపదేవృషవిషోణీ గ్రమృత్తికాపద్మకంద పద్మరాగయవ చక్రాణిచ। మూల మన్త్రేణవిన్యస్య। తత్పాత్రం విష్ణుగాయత్ర్యాభ్యర్చ్య। కుండెవాస్థందిలేవాగ్నిం విధివదుపసమిధ్య। సమిద్భిస్సపి ౯ పాచషడక్షరేణాష్టోత్తరశతాహుతీంశ్చ। చరుణీన్నపూక్తెన షోడశాహుతీనాంశ్చహుత్వా। పాత్రాన్తరెసంపాతాజ్యం సంగృహ్య। అనన్తరంతిలాజ్యమిశ్ర చరుణీచన్ద్రాదిలోకపాలెభ్యోభువనేభ్యః పర్వతేభ్యస్సముద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యోవసుభ్యో మరుద్భ్య ఋషిభ్యోవేదేభ్యస్సర్వశాస్త్రెభ్యమః పురాణేభ్యో పాలాళెభ్యోదిగ్భ్యోనాగేభ్యో గణేభ్యస్సర్వభూతేభ్యో నక్షత్రెభ్యోసర్వేభ్యో గ్రహేభ్య ఇతిప్రణవాదిస్వాహాన్తంహుత్వా। పూర్వగృహీత సంపాతాజ్యేన గభ౯ భాజనం। భంయనమః పరాయలోహితవర్ణాయ స్పృశ౯ తన్మాత్రాత్మనేనమ ఇతి సంస్పృశ్య। రజన్యాం సుము మూ

వెదవాద్య ఘోషంతద్భాజన మాదాయ। దేవాగారం ప్రదక్షిణీకృత్య। గర్భ గేహం ప్రవిశ్య। ఆచార్యస్యాంతమర్ ఖస్య దక్షిణపార్శ్వం త్రిభాగీకృత్య। భాగద్వయం విసృజ్యద్వానికటస్థైకభాగె పాదపార్శ్వే పట్టుకాయాం బ్రాహ్మణో యజమానశ్చేత్ పట్టుకాధస్తాద్రాజాచేత్కుముదూ పరివెశ్యోయదికుముదెయదిశూద్రూ జగతౌ గర్భ న్యా సంకుర్యాత్। ఉక్తవిపర్యయన్యాసె మహ ర్ దోషాభవతి। తస్మాత్స్థాన భ్రంశమన్తరెణకారయెత్। తదాచార్యోభూమండలం సపర్వతాద్ద్వీప సముద్ర దిగ్గ శెష షణీన్ద్ర ఫణీ మండల స్థితంధ్యాత్వాద్వి భుజాంశ్యామాం సర్వాభరణ భూషితాః ఋతుస్నాతాం వసుధామాత్మానమపి సర్వభూషణ భూషితం క్రిశవం ధ్యాత్వా। గర్భ భాజనస్థానగతర్ం మోమూత్రెణ నుతిప్య॥ సర్వభూతధరెకాన్తె పర్వతస్తనమందితె। సముద్ర పరిధానీయెదెవగర్భం సమాశ్రయె॥ ఇతి మంత్రెణ తన్మధ్యాతద్గర్భ స్య పిధానేనాపిదాయ సుధయాదృఢీకృత్య। సమంతతోరక్షాంకుర్యాత్। తదాదుసౌ మిత్తె పూర్వవత్ప్రాయశ్చిత్తంకారయెత్। గర్భ న్యాసంకృత్వా। గ్రామం ప్రాసాదం వాకుర్యా ద్యదితదా విరాదె వూభెక్షయం యాయాతాం తదానం యజమానో గురవే పూర్వోక్త సంఖ్యాయాదక్షిణీ దద్యాత్॥ శ్రీ ఇతి క్రియాకైరవ చంద్రికాయాంగర్భ న్యాస విధిర్ పంచమః పరిచ్ఛెదః॥

మూర్ధేష్టికా విధిః

అథమూర్ధేష్టికా విధిరుచ్చతె। పూర్వవన్మంటపం ప్రాదవాసమధ్యవెదికాద్వయం కల్పయిత్వా। మధ్యవేరికాయాం పూర్వ వచ్ఛాలితండులతిలైః సర్వత్రాశ్చాధనంస్థందిలంకృత్వా। తస్మిన్పూర్వోత్తర లక్షణ యుతాన్నవకుంభర్ పుణ్యాహ పూర్వకంసంస్థాప్య। ఇష్టకాధి వాసార్థం ద్వితీయ వేదికాంచ స్థందిలం పూర్వ వత్కృత్వా। దర్భ నాస్తీర్య। మూర్ధ్నైత్రీష్టకాశుద్ధ్యర్థం స్నపనకర్మకరిస్య ఇతి సంకల్ప్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। తత్ర నవకలశార్ సలక్షణార్ సంస్థాప్య। తాంశ్చపూర్వోక్త విశెషణ విశిష్టాన్విధాయ। బ్రహ్మాదీశాన్తం పూర్వవత్ ఘృతాదిద్రవ్యైః అపూర్య। తెషు పూర్వవత్తత్ర దధిదేవతాన్యావాహ్యాభ్యర్చ్య। నపుంస క్రిష్టకాశ్చతస్రస్సంగృహ్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। ప్రోక్ష్యతేషు వాసుదేవాదినావాహ్యాభ్యర్చ్య। పీఠెసంస్థాప్య నవకలశైః తన్మంత్రెణతాః క్రమెణ పృథగభిషిచ్య। సదర్భనవవాసోభిః పృథ్ఈపృధక్ సంవేష్ట్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య। పూర్వకృత ద్వితీయ వేదికాస్థందిలోపరితాశ్యాయయిత్వా పూర్వవద్వారతోరణకుంభార్ సంస్థాప్యతత్తద్దెవతాన్యావాహ్యాభ్యర్చ్య। మధ్యవేదికాకుంభెషు మద్యె పరమాత్మానం ఉపకుంభాష్టకే విష్ణ్వాదినావాహ్యాబ్యర్చ్య। పాయసాన్తం

నివేద్యవేదికాయాశ్చత సృదిక్షు అధివాస హోమంచధామ్నోష్ట సుదిక్షు శాన్తి హూమంచకృత్వా। సంపాతాజ్యం సంగృహ్యా।తెనస్పృశ్ మంత్రెణతా స్పృష్ట్వా। పూర్వవద్ధెమ సూత్రైః ప్రతిసరబంధం కృత్వా।

పంచవింశతి కలశ స్నపన విధిః

తతః పంచవింశతి కలశ స్నపన విధిః పంచవింశతిస్నపన కర్మకరిష్య ఇతి సంకల్ప్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। పూర్వాయతానిదశోదగాయతానితావంతి పూత్రాణిని పాత్యతధా కృతేత్వెమోత్తరాశీతిపదాని భవన్తి। తేషు మధ్యపదకుంభనవ కంచ తత్పరితోద్వే ద్వేపజ్త్రర్వ్యిధ్యద్ధం పరిమాజ్య్। తద్బహిః పూర్వాదిసోమాన్తం త్రీణిత్రీణ్యగ్నె యాదీశాన్తం ఏకైకం కుంభానాం వ్రీతండులతిలకృత స్థండిలో పరిదిన్యస్య। మధ్య కుంభనవకం ఘృతోష్ణోదక నవరత్నపల సప్తలోహమాజ్ న గంధాక్షతయవైబ్ర్ హ్మాదీశాన్తం క్రమెణ పూర్య। పూర్వాదిత్రి తయమధ్యా కుంభాంశ్చతురః మెణ పాద్యా ఘ్యాచమన పంచ గవ్యైశ్చాగ్నెయాదిమోణ స్థితాంశ్చతురోదధిక్షీర మధుకషాయైశ్చపాశ్వ స్థిత కుంభాష్టకం శుద్ధోదకెన బాపూర్య। పూర్వోక్త విశెషెణ విశిష్టాన్విధాయ। ద్రవ్య కుంభెషు పరవాసు దేవాదిదామోదరాన్తా ౯ శుద్ధోదక కుంభెసు నారాయణం బావాహ్యాభ్యర్చ్య। తతస్స ఆచార్య యజమానః స్నాత్వా। వస్త్రాజ్ఞతీయకోది భూషణై ద్భూషితో పోషితన్తత్రదభా ౯ నాస్తీర్య। పరమపురసంధ్యాయన్నుపవిశ్య। అతశ్శయి ఆత। శ్వోభూతే సుముహూర్తె కృతకృత్యో గురురిస్టకాః పంచవింశత్కలశైః మూలమన్త్రెణ మహకుంభస్థతోయెనచ స్నాప్యా భ్యర్చ్య। మూలెనవైర్వాసోభిర్వెస్టయిత్వా సర్వాలంకారత ఋత్విజాం మూర్ధి ౯ న్ విన్యస్య సవెధవాద్య ఘోషంధామ ప్రదక్షిణీకృత్యాంతః ప్రవిశ్య। పుణ్యాహం వాచయిత్వాచార్యః ప్రాజ్ముఖోహృదయ కమలేనారాయణం ధ్యాయ్ పూర్వాదిక్రమెణ క్రవేనెష్టకాస్థాపయేత్। తదానీంపాపరోగయుతాన ప్రతిలోమజాన పిబహిని ౯ వాసయేత్। తదనుయజమానశ్శిరసా గురుం ప్రణమంయ గోభూహిరణ్య భూషణ దాసీ దాసవాహన ఛత్రచామర పాదుకాభిస్సహ దక్షిణం దద్యాత్। రధకారంచతధాతోషయెత్॥ అధస్థూపికాశీల॥

స్థూపికాశిల విధిః

విధిరుచ్యతే। సౌవర్ణం రాజతంతామ్రం వాదారుజంవా వక్ర గ్రంధివజ్ం తం స్థూపికాశీల మూర్ధ్వ భూమ్యంఘ్రి ప్రమాణ విస్తారాయామం తదగ్రమంగులి ప్రమాణం విమానకంఠతూ॥ త్య ప్రమాణ మధ్యర్థ ప్రమాణం ద్విగుణ ప్రమాణంవావృత్తం చతురశ్రం పంచాశ్రంవాఅ

కల్పయిత్వా౹ వృత్తాయతె చతురశ్రాయతేచ విమానెస్థూపికాకీలాని యుగ్మాని స్యురితరేషాం విమానా నామయుగ్మాస్యుర్వీం శతింయావద్యుగ్మాని౹ ఏమోన వింశతి యావద యుగ్మాంశ్చతురశ్రషతిశ్రాష్టా శ్రవృత్తెషుధామ స్థూపిక శిలకం సంస్థాప్య తతోపరి విమానంకృత్వాచార్యస్తస్య మూర్ధ్ధెష్టికావిధివదధివాసన్న పనాద్వ్యామోహణాన్తం సర్వకర్మకృత్వా శిలం విమానాగ్రంప్రాపయ్య తత ఆచార్యస్త త్రపుణ్యాహం వాచయిత్వా౹ స్థూపికాగతే నవరత్నా నిధా తులోహబీజానిచయధా విధినిక్షిప్య౹ నవవస్త్రోత్తరీయ పంచాఙ్గ భూషణస్స్ ప్రాఙ్ముఖో మూలమన్త్రైణ స్థూపికాశిలకం గతే సంస్థాప్య౹ సుధ యాధృఢీకృత్య౹ తతోవిమానదిగ్దెవతా కల్పనం కుర్యాత్౹ తదనుయజమానో యధావిత్తమాచార్య మూర్తి పాదాంచదక్షిణందద్యాత్౹ సౌవర్నంరాజతం తామ్రం పైత్తళం మృణ్మయం వాశిఖాకుంభం వృత్తె ధామ్నివృత్త మన్త్రె సంస్థాప్యతన్నానారత్నె లో హైశ్చాపూర్యత దగ్రం ముకుళాకృతిం దీపా కృతిం వాకల్పయిత్వా౹ తదధూవికచకమలాకృతిం కుర్యాత్ అధవిమానదిగ్దెవతాకల్పన విధిరుచ్యతే౹ విమానస్యైం ద్రైంశ్యామళ మింద్రం రక్తం కుమారం వాదక్షిణ స్యాంరత్నవర్ణ ముమాపతిం దక్షిణామూర్తిం వాప్రతెచ్యాం శ్వేతవణాం నృహరింశ్రీధరంవా౹ ఉదీచ్యాంకనకవణ్ంబ్రాహ్మణంధన పతింవా అధవాశ్వేత వరాహ సత్యాచ్యుతానన్తాన్వాయద్వాస రక్త కనకశ్యామళ వర్ణాన్వాసు దెవసంకష ఖణ ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధాన్వా౹ ఆహెస్విత్ శ్రీధర వరాహ నృసిహ్మనన్వాదితాంశ్చతుర్భుజా్ శంఖ చక్రధరా బ్రహ్మద్యానపిస్వాయుధరా ధృవ బెరేస్థితేచాసినేతాదృశా శయనేతు స్థితానాసినాన్వాయానా రూధియా నారూఢా స్థితాన్వా విశ్వరూపే స్థితాంశ్చతుర్భుజానిం ద్రాదీంశ్చేత్సర్వేష్వ విప్రకారే ష్వాస్తీ నాన్విమానేశైలజె శైలజా కృత్వాతేషాంజలాధివాసాదిశ యనాధివాసాన్తం కర్మంయధావిధికృత్వా౹ సుముహూర్తెస్వ స్వస్థానేషు స్థాప్యవర్ణాలెపనం కుర్యాత్౹ ఇష్టమయెధామ్నితుశూలానాంజలాధివాసాది శయనాధివాసాన్తం కర్మకృత్వా౹ స్వస్వస్థానేషు సంస్థాప్య౹ త్రివస్త్వెక మయంకయం యస్యయోవర్ణో విహితస్తెనైవరంజయె త్౹ తెసర్వెభిత్తిభాగస్థాస్స పద్మవిష్టరా అధ చిత్రా అభాసచిత్రా వాకల్పనీయా౹౹ ఏకనాసాయుతె ధామ్నిదిఙ్మూతి రప్యెకైవనాసికాహీనేతు నేష్టాచతురశ్రాయతెవృత్తె వృత్తాయతెతు ధామ్నిచానీయాద్యా సువిధిక్షు క్రమెణ వీరసెన సుషెణ భద్ర సుభద్రకా బాహుభిస్సెప ధారిణస్థాప్యాః౹ చతురశ్రాయతెధామ్నిదక్షిణోత్తరతో నాసికాద్వయయుతె పూర్ణ పుష్కరౌశంఖ చక్రధరౌ-యవనికాస్పృశ్ హ స్తౌకల్పనీయౌ౹ విమానస్య ప్రతితలం నృత్యతః సురవిద్యాధరా

కిన్నమోరగాన్వీణాపణ వధారిణశ్చ సర్వత్ర భగవదవతారాంశ్చవృతెరుపరికంఠస్యాధస్తాత్కోణెసు చతుషు కనకవర్ణం గరుడం సింహ్మ వాకంఠమాత్రోన్న తం పాదమాత్రోన్నతమధ్యర్ధోన్నతంత్రి పాదమాత్రోన్నతం వాకతల్పయేత్. అధస్తాద్విమానాధిస్థా ఆగ్నేయి సితం హస్తివ దందక్షిణ స్యాంకోణం మీశాన్యాం మహిషాసుర్నం. అధవాపూర్వవత్సర్వా ఆపిదిజ్మాత్ప్రాదుర్భాస్తాదుప పీఠెపిపూర్వవత్. అధవాతత్క ధోపెత్ప్రాదుర్భావాన్వాపరికల్పయెత్. పాషాణశర్కరాతక్రసుధయా దుర్భావాన్వా పరికల్పయెత్. పాషాణశక :రాతక్ర సుధయాత్రి ప్రకారయాత్రి ఫలాంబోభిస్త్రి వారం ద్వివార మెుక వారంవాపిష్ట యాఖదిరాజు ర్నశాల్మలిక్షీర శాఖినాం కషా ర్యాం భోభిస్తధాకృత యోఘటెభూయ: పిష్టయామాషయత్వ శ్వాధమిశ్రయా గుళపాకరసైస్సైకత్రైశ్చ పునభూ ర్ శంకుట్టతయాధామస్థూల సైక్ష్మ రూపయాక్రమెణ లంపెత్. ఏవం కృతె తద్ధామచిరస్థాయీ భవతి. పాషాణ శర్కరాసుదగ్ధ నక్రచూర్ణద్విగుణవాలుకయా యుక్తం సమ్య కృష్ట్వాకుర్యాత్. ఏకవారం క్షుణ్ణం స్థూలం ద్వివారం క్షుణ్ణం సూక్ష్మంత్రి వార క్షుణ్ణం పరమెకం క్రమెణ లెపనక్రమ స్తద్ధామపంచ పంచవర్ణైర్య థావోభితం కృత్వాచోపనాది స్థాప్య న్తంకన కాదిభి భూషయెత్॥

కవాట స్థాపన విధి

అధకవాట స్థాపన విధిరుచ్యతె॥ ద్వారశాఖాస్సమానీయ । ఓం లాన్నమ: పరాయ సర్వాత్మనే నమ: ఇతి సంక్షాళ్య. పుణ్యాహంవాచయిత్వా. కవాటదార శాఖా : పంచోపనిషన్మంత్రై: అద్భిస్సంప్రొక్ష్య. హస్త్రైర్వాసోభిరాచ్ఛాద్య. పూర్వవద్ధాన్య రాశింకృత్వా. తత్ర సంస్థాప్య కుంభస్థాపనార్థం చ పూర్వవత్కృత్వా తత్ర సరత్నలోహ కూచశ్వద్ధపల్లవాపిధానం సకరకం మహాకుంభం మధ్యె తత్పరితస్థాదృశ విశెషణ విశిష్టం కలశాష్టకం చక్రమాద్విన్య స్యద్వారతోరణ కుంభెషు తత్తద్దైవతా ఆవాహ్య భ్యర్చ్య. పుణ్యాహవాచనపురస్సరమధి వాసహోమం కృత్వా. ప్రభాతె గురు: కవాటధార శిలాగత ర్యో: పూర్వవద్రత్నన్యాసం విధాయ తదుపరికవాట ధారశిలెస్థాప్య. పుణ్యాహం వాచయిత్వా ధారశిలే పంచగవ్యేన ప్రక్షాళ్య. సుళగ్నెకవాటె సంస్థాప్య మహాకుంభ స్థకూచేన కవాట యోరేవతా విన్యాసంకారయెత్.

కవాటె దేవతానా హన విధి :

అథశ్శాఖాయాంశాన్తి దక్షిణి-శాఖాయాం వాగ్దేవీ ముపరిశ్రియ-మైత్తర శాఖాయాంరతిం దక్షిణ కవాటె విశ్వధృక్-భూతనాథా-ఉత్తరేశశ్వ వక్ర ప్రతాపవంతౌచ మద్ధ్యాదిదశమతి ర్ స్వస్వవిద్యాయాచవే త్రెషు వెదశాస్త్ర పురాణానిచ నారాచెషుత్రయస్త్రింశద్దేవతాశ్చకిలెషు ఋషీ ర్కవాట పట్టుకాయాం భూత నాథం కవాటకం దపెట్టవిశ్వభాధనం చప్రణవాదిన సోన్తై స్వస్వమంత్రై ర్మహాకుంభజలై: విన్యసెత్. తత ఆచార్యాది భ్యోపూర్వవద్దక్షిణేయా॥

ఇతి క్రియాకైరవచన్ద్రి కాయాం మూర్ద్నేష్టకా కవాట స్థాపన విధి అర్మషష్ఠ: పరిచ్ఛేద:॥

శిలా సంగ్రహణ విధిః

అదతావచ్ఛిలా నంగ్రహణ విధజరుచ్యతే॥ ప్రతిమారత్నలోహ శిలా మృద్దారు స్పటికరూపెణషద్విధా:। ఆద్యాతుమాణిక్య ప్రముఖరత్న కృతకరచరణిద్య వయవయుతం చిత్ర రూపార్థా విచిత్ర రూపావా పటలత్రా సాది దోష రహితా సమచ్నే సర్వకామ ఫల ప్రదా। లోహ జాస్తుసువణ్రజతతామ్ర రూపభెద తస్త్రివిధా। ఆద్యాతు సర్వసంపత్కరిద్వితీయ్యా విత్తయశో విజయ విజ్ఞానకరీ। తృతీయా బుద్ధిశాన్తి సౌభాగ్య దాయిన। శిలాశ్చ సిత పాటల పీత కృష్ణ భెదతయా చతుర్విధా। ఆద్యాబ్రాహ్మణస్యా పరాక్షత్రియస్య త్రితీయావైశ్య స్యతురీయా శూద్ర స్యయధా క్రమెణ ముఖ్యాఉదీరితా:। అధవైతాశ్చ తస్రో బ్రాహ్మణ స్యరాజ్ఞ: పాటల పీతకృష్ణా: తురీయస్య కృష్ణ మాత్రమితి గౌరోయావిధి:। శంఖ చక్రగదా పద్మశక్తివందనమాలికా। సింహ్మమాతంగ సారంగ వరాహం కుశకుండికా। శ్రీవత్స చామరచ్ఛత్రధ్వజ మత్స్య విహంగమ:। గభర్వత్యశ్శిలా ఆగ్రాహ:। గభర్స్త్వంతర వస్థితోధోషా:। మాహిషం నవసీతం మెషశ్రింగ చూణ్ కురువింద చూణ్ యుతం గోక్షరెణ సంప్రోక్ష్య। శిలాయాదాకాచ లింపెత్। తదాగభో ర్ దృశ్యతె। వీధికామండలా వత్త కాని యాసుధ్వనిస్పశె ర్ సత్వ్యాష్ణం జాయతే యాసుతాగభ్ వత్యఇతి మంతవ్యా:। తంయత్నెన నిరీక్ష్యోతాపయెత్। తస్యామండలేపాటలె తత్ర పాం సవ: పాటలెతత్ర పాంసవ: పాటలే వెవ్త పంకజెద్రుష్టెశ్వేతా। పాంసవ: కపిలవర్ణెక్షుద్ర విహంగమ: కాళాయ ససమెవర్ణె స్నిగ్ధెచ తత్రక మఠ:। కపోతవర్ణెగౌలిమంజిష్ఠ వర్ణెలోహితదుద ర్ర: పాండరవర్ణె శుక్లో రక్త పీతెకచ్ఛప: కుసూభ పీతవర్ణె పీతావర్శా భూశ్శుక్లహెమ వర్ణె క్షుద్ర విహంగమ:। కాళాయ ససమెవర్ణెనోధాపి వాగుళ వణ్పాషాణోమ ధు వణ్ఖద్యోతస్సారంగవణె ర్వృశ్చిక: ఖడ్గ సన్నిభెస విలాని లెశల భోవృక్ష ఫెన: కిలెమూషక: కృష్ణె కృష్ణా హిబ్లత్వీణ

సన్ని భేవత్స్య ఇత్యే వమాదయోదృశ్యన్తె ఏవంగభ౯ం నిశ్చిత్య రధకారోగభ౯ ముద్ధరేత్,
మోహల్లోభాద్వాసి గభ౯ శిలాదారుభ్యాం ప్రతి మాయదికృతా తదారా జరాష్ట్ర యజమానానాం
వినాశోభవతి, కృత గభో౯ద్ధారెత ద్దోష పరిహారాయ స్థాపకోయదధా విధి శాన్తిం కృత్వా,
బ్రాహ్మణా౯ భోజయిత్వా శిషో వాచయిత్వా తెభ్యోపిదక్షిణిం చద ద్యాత్, యదిశీతళ
శిలాయాబింబకరణం తదాత్రదెవస్య సాన్నిధ్య మచిరాదెభవతి శిలాశ్చెదేతు యచ్చిరం:
ప్రదేశెకాం స్య ఘంటాధ్వనిశ్చి మధ్యే కాం స్యద్వమిశ్చ మూలెతాళ ధ్వనేర్యది సాప్రంశిలా, కిం
చి న్యూనధ్వ నిర్యది సాస్త్రీ నాద:హీనా పుంసక శిలాభవతి॥ బింబ పీఠ నత్సప్సా శిలా భెధ
విధిః బింబం పుంశిలాయా పీఠం స్త్రియారత్న న్యాసంపా నపుంసక శిలయాచ కుర్యాత్,
శ్రియాదిదేవీ నాం విధానం తుద్వితీయయా పీఠం ప్రధమయా న్యధారత్న న్యా సంచకారయెత్,
సౌమ్యశీతలళా వైష్ణవీ మహాఫల ప్రదా:కృష్ణ సారా ఏకవర్ణా చాగ్నెయిరౌద్ర సౌమ్యాగ్నెయో
భయాతికా బ్రాహ్మీసృష్టికం, ఘర్మకాలె శీతలా ప్రావృషిచష్ణా చెకవార్ణా శుద్ధాశిలాప్రతిమా
విధాగ్రాహ్యా, సంకీర్ణా నెకవర్ణాదు: ఖదా, ప్రతిమాకృతె ప్రశస్త పర్వతేషు శిలాగ్రాహ్యాతత్రాభితాం
(పిభూ) నజ౯యెత్, యాకుసుమవనసంకీణ౯ జలాశయ సమావృతా, సాబూర్వా రుణ తత్రెత్యా
శిలా కమలదా, యస్యాం శ్చేత్తరతాజలందక్షిణె సస్య సమృద్ధా నిక్షెత్రాణి పశ్చిమెక్షీర
వృక్షాస్సాభూమా౯హెంద్రి, తత్రెత్యాపుషజ్టదాబహు ఫలప్రదాచ, యస్యా: పూర్వతో దక్షిణ
తశ్చఖది రకాశర్యాది భూరికాంధిల్లికో భగెధృవరాహ శ్వాపదాదయ శ్చయస్యామన్తగ౯తమల్పజలం
సాగ్నెయీ తత్రత్యా స్వల్ప విభవదా, యావిభీతకాది పాదపమృగ సిహ్మ యుతాత్యక్తోదక
త్రిణాకంటక దృష సంవృతా సావాయవి, తత్ర త్యాపిశోన్యదా, నదీహృతతట భూతి భూమి
చతుష్పధ గ్రామశ్మశాన వల్మీకల వణోదకామెధ్యా భూమీ శజత ఎంగాలాధిష్ఠిత శక౯రోషర
సంబాధ నిస్త్రీణజల వజి౯తం దెవతాలయ సమీప వాతాతపత ప్రదేశెభ్య శిలానగ్రాహ్యా:,
పుణ్యక్షెశుభెదేశె బ్రహ్మ వృక్ష నిరన్త రేకుశకాశోదక యుతె కృష్ణ మృగ నిషెవితె, పద్మోత్పల
సమీకీణ౯వ్రీహిక్షెత్ర నిరన్తరే, హింతాత పూగపున్నాగనాళి కెరసమీవృతె, తపశ్విజన సంభాదె
దేశెగ్రా హ్య శిలాభవేత్, ఏవంవజ్యా౯ వజ్యా౯ గుణదోక్షా చవిదిత్వా దెశభూలింగ వర్ణా బెదాంశ్చ
జ్ఞాత్వా॥

శిలా సంగ్రహక్రమ:

అధాచార్యోయజమానానుశుణెశుభెదినెతెన సాకం బ్రాహ్మణా౯భోజయిత్వా శిషోవాచయిత్వా
తెభ్యోపి దక్షిణిం చవితీర్య, రధకారెణ స్థపతి భూశ్చ శిలా సంగ్రహణ దెశం సమానాద్యత

త్రప్రపాంకారయిత్వా। తత్ర విధి వదం కురాపఁణం చక్కృత్వా। తన్మధ్యే వెదికాముత్పాద్య తస్యాం వ్రీహితండుల తిలైస్థండిలం నిర్మాయతస్మిన్మధ్యే మహాకుంభాన్త దక్షిణె కరకం తత్పరిత: కలశాష్టకం చ ససూత్ర వస్త్ర వెష్టనంచ సంస్థాప్య। ఓం పౌం న్నమ: పరాయ పరమెష్ట్యాత్మన ఇతి రత్నం లోహాశ్వద్ధ పల్లవ కుచాఁపిధానం విధాయ తత్ర సహస్రారహుం ఫడితి సిద్ధార్థాన్వికీర్య। పుణ్యాహంవ వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య చక్రముద్రాం ప్రదాశ్యం జలినాప్రణమ్య మూలమన్త్రెణ మహాకుంభెదేవం కరకేసు దశఁనం ఉపకుంభెషు విష్ణ్వాది మూర్తీం శ్చావాహ్య। పరమాన్నం నివెద్య। చతుదిఁక్కుండెషు పాలాశ సమిత్పుష్ప ఫలాజ్య పల్లవై : పంచభిర్మూల మన్త్రెణ పృధగష్టోత్తరశతాహుతీం శ్చరుణిన్పసూక్తెన షోడశాహుతీం శ్చహుత్వా। పాచీన కుండె సవిఁష్తా। ఓం వనదెవతాభ్య స్వాహా - ఓం పర్వత దెవతాభ్య స్వాహా। ఓం గండశైలేభ్యస్వాహా। ఓం తటెభ్యస్వాహా। ఓం శృంగేభ్య స్వాహా। ఓం నిర్ఝరెభ్య స్వాహా। ఓం సముద్రెభ్య స్వాహా। ఓం వృక్షెభ్య స్వాహా। ఓం ఓషధీభ్యస్వాహా। ఓం వనస్పతిభ్యస్వాహా। ఓం జరాయుజెభ్య స్వాహా। ఓం బ్రండజెభ్యస్వాహా। ఓం స్వెదజెభ్య స్వాహా। ఓం ఉద్బిదేభ్య స్వాహా। ఓం సర్వెభ్యోభూతెభ్యస్వాహా। ఓం భూస్వాహా। ఓంభువస్వాహా। ఓం సువస్వాహా। ఓం భూభుఁవస్సువ స్వాహా ఇతి హుత్వా। సంపాతాజ్యం సంగృహ్య। పూర్ణాహుతీంశ్చహుత్వా। సంపాతాజ్య శిలాయాస్పృశ్మంత్రెణ విసృజ్య పలల రజనీ చూణఁ లాజా పూపకరం భచరుభిగఁవ్యాని సంయోజ్య। ఓం సర్వెభ్యో భూతెభ్యో నమ ఇతి భూత బలించదత్వా స్వప్నా ధిపతిమన్త్రెణ ఆజ్యె నాష్టోత్తర శతాహుతీ హుఁత్వా అగ్ని స్థముద్వాస్య నిశిసవెదవాద్య ఘోష మాచాఁర్య ముఖోషితోష్టోత్తర శతసంఖ్య యాస్వప్నాధజపతి మన్త్రం జప్త్వాదభఁశయ్యాయాం స్వాపంకుర్యాత్తత స్వప్నెయాది పర్వతం పశ్చెత్। ప్రాతరెవోద్ధాయ అచార్య స్నాత్వా శిం సంగ్రహణం విధి వత్కుర్యాత్। ఆదశఁనెదుస్వప్న దశఁనేవాశాన్తిం కృత్వా। తదను సుముహూర్తె శిలాం శిష్యాస్త్రమంత్రెణ సంసిద్ధాఁ సిద్ధార్థాఁ। యక్షా: పిశాచానా గాశ్చయెత్ర తిష్ఠతినిత్యశ:। సర్వెతెప్య పగచ్ఛన్తు సన్నిధత్తాం సదాహరి:॥ ఇతి మన్త్రెణ తత్రవికీర్య। పునరపి। ఓం లాం నమ: పరాయ సర్వాత్మనెనమ:। సర్వభూతేభ్యో బలిందదామీతి ప్రతిదిశం బలించదత్వా। తత: పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య ఓం యాన్నమ: పరాయ పురుషాత్మనె నమ:। ఇతి శిలాం సంస్పృశ్య। మూల మన్త్రెణార్ఘ్యం దత్వా అష్టోత్తరశత సంఖ్యాకం మూలమంత్రం జప్త్వాప్రాసాద త్రపిమానుగుణ్యెన సూత్రం నిపాత్య। రథకారానుజ్ఞయా స్థపతయోన్వాయశిలాం ఛింద్యాస్నా శిలాపూర్వదక్షిణ పశ్చిమోత్తర దిక్షుపతనెశిరాయతి తద్వాక్రమెణ - జయశాన్తి శ్రిపుష్టి ప్రసాదస్యాత్।

యదికోణేషుతాం వర్జయేత్। బూదవాయామ్నోముఖం శిరాయదిసాచగ్రాహ్యా। ఏవం సంవీక్ష్య శిలాముద్ధిత్య వెదికాకల శతోయై: పురుష సూక్తెనాభిషిచ్య। కరకజలెన పరిషిచ్య దెవీనామ పిబింబ సిద్ధ్యర్థం పూర్వ వత్పృథక్కుంభా నధివాస్య మధ్య కుంభెత్రైలోక్య మాతరం శ్రియంచోప కుంభాష్టకెవాగీశ్వరీ క్రియాకీర్తి లక్ష్మీ సృష్టి ప్రహ్వాసత్యా బ్రహ్మోఖ్యాష్ట శక్తిశ్చ వర్ధం త్యాం సుదర్శ నంచావాహ్య పూర్వవత్॥ ఓం శ్రియైస్వాహా। ఇతి మన్త్రేణ సమిధాజ్య చరుభిహుర్త్వా। స్త్రీ లిజ్గ శిలాం సంగృహ్య కుంభజలె శ్రీసూక్తైనాభిషఙచ్య। వర్ధ నీజలెన సహస్రా రహుం ఫడితి పరిషిచ్య। పరివార దెవతా కల్పనార్థ మెవ మెవ శిలాస్సంగృహ్యాచ। శకహాది కమారోప్యధామ్నిత్వాతదనురథ కారానుజ్ఞయాస్థపతయోయధావిధ్ ప్రకృతి: ఆదాయ సంగ్రహణ విధి రుచ్యతె। వృశ్చికాది మిధునాన్తెషు మాసెష్వష్ట సుదారు సంగ్రహం కుర్యాత్। శిలా సంగ్రహణంతు సర్వదైవ। తద్యోగవృక్షాస్తు। చందనాగరుకాశ్మర్య హరిచందన కెసరఖదిర కురవకాసీమధూక దెవదారుజాతీ బిల్వ శమీశాక పనసకదం బతిల కనమెరు ఫలిని సురభి చంపక శిశు పక్షీరికా సాలబీజకకురువిందతిమిశ స్పందన చూతతమాల సరళార్జునకుటబకం కెళి సప్తపర్ణ మధుల్మిల వరణపిచుళ పున్నాశఖదిర రాజవృక్షాదయః। ప్రశస్తాసార వద్భూస్సవర్దోషవివర్జి తైఘర్నాపెతైరె వదారుభి: ప్రతిమాంకారయెత్। వర్జనీయాస్తు స్వయం శుష్కగర్ధ భగ్నహతత్వ గ్వక్రఘుణక్షత కోటర పక్షిసెవిత శశ్వశ్చం దాలాద్యధమ సెవితా ప్రతిమలోమజ సెవితరివాస భూత చైత్య స్థదెవతాధిష్టితశ్మాశాన స్థమార్గస్థదెవాలయ కూప తటాక సమీప స్థవికృతాదౌ వృక్షా వర్జనీయ్యా: । దారు సంగ్రహణ విధిః దారుసం గ్రహస్యాపి శిలా సంగ్రహ వత్పూర్వం బ్రాహ్మణీ శీర్వా దానుగ్రహ దక్షిణ వితరణ మృత్సంగ్రహణీం కురావా పాదికం కర్మ సకలంకీత్వా। ఆచార్యోదారు సంగ్రహ దెవత తృషొడ శస్తంభయుతాం సమధ్య వెదికాం ప్రపాంకారయిత్వా। మధ్య వెదికాయాం ధాన్యరాశౌ సలక్షణం సకరకం సకల శాష్టకం మహాకుంభం సంగం ధోదకం సూత్ర వస్త్రాది వెష్టితం నిధాయ। పరమెషజ్ఞ మనునాస రత్న లోహాశ్వర్ధన్య క్షా: పిశాచా ఇతి గాధాముదీర్య అస్త్రమన్త్రేణ సిద్ధార్థా న్వికీర్య। భూతెభ్యో బలించత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రోక్ష్య। పురుష మన్త్రేణ వృక్షం సంస్పృశ్య మూల మన్త్రేణర్ఘ్యం ప్రదాయ। తమెవయనుమష్టోత్తర శతం జప్త్వా। ప్రాఙ్ముభోగురు: కురారెణ స్వయం వృక్షం ఛిద్యాత్। తతోగుర్వనుజ్ఞయా... రధకారెచ్ఛెదనం కుర్యుః। యదిప్రాచ్యాముదీచ్యాం వాపతితస్తదాభ్యు దయావహణ తతోగురుచ్ఛిన్నం వృక్షం హరిస్వరూపం ధ్యాయన్। మూలమన్త్రేణ వేదికా సంస్థిత కుంభోదకెనాభిషిచ్య వర్ధనీహిరిదాపరిషిచ్య। తమూలయం నీత్వానేన

బాలబింబాది ప్రతి కృతి మకారయేత్। తదనుయజమానో గురవే సపం చాజ్ఞ భూషణం నిష్కశతం చతదన్ మృత్వి జాం విదధ్యాత్। ఆ సంస్కృతెన తరుణాయదోక్త విధి నాయదికుర్యా త్ప్రతికృతిం మోహత్తధాన ర్ధాయ కల్పితౌయదోక్త విధినా బ్రహ్మో కుర్యాదభ్యుదయావహం॥ ఇతి క్రియా కైరవచన్ద్రికాయాం శిలా దారు సంగ్రహణ విధినా మసప్తమ: పరిచ్ఛేద:॥

పంచగవ్య సెదన విధి :

పంచగవ్య ప్రకారం॥ అధతా నామగభె ణ నామవృద్ధానాసవత్యానాంకపిలా దిగవాం। ప్రసవాద్ధశాహత్పరం। అకల్మషం మూత్రం విష్ణుగాయత్ర్యాగ భూమిష్టం సోష్ణం క్రిమ్యాద్యదూషితం దూమయంవస్త్రేణ నిష్పీద్య। తద్రసంగంధద్వారెతి। అతప్తంక్షీరమాప్యాయస్వెతి। అహోరాత్రోషితం దధి। దధిక్రావ్ణ్ణో ఆకారిషమితి। సద్యస్తప్తంఘృతం శుద్ధం శుక్రమసీతి। నూతనెషుశుభెషుమృత్పాత్రెషు పృథక్పృథరక్ గృహీత్వా। తేభ్యః ఏకస్మి పాత్రెపూర్వోక్త వకృద్రసగూమూత్రదధిసపిః పయాంసి। పరమెష్ఠిపురుష విశ్వనివృత్తి సర్వమంత్రైః క్రమెణ సంయోజ్య। ప్రోక్షణె సమమానాని ప్రాశనే॥ గోమయెన సమం మూత్రం దధిస్యాద్విగుణంతతః। దధ్నశ్చతుగుణ సపిః సపి షోష్ఠగుణంపయః। ఇతిమానాని। స్నపనే। ఘృతాద్ధధిస్యాద్విగుణం త్రిగుణం చపయోభవేత్। గూమూత్రంషద్గుణం ప్రాహుః చాతుగ్ణ్యంశకృద్రసం (ఇంతిమానాని। సర్వాణ్యపి విష్ణుగాయత్ర్యా అష్టాక్షరెణవా సంయోజ్య। ప్రాశనే। విశెషోచ్యతే। ఆర్ధ్రంకుశం స మక్మర్ధయిత్వా। వస్త్రెణ నిష్పీద్యరసం గృహీత్వా। తద్రసంగూమూత్రమానెన పవిత్ర మన్త్రెణ సాస్త్రమూలమన్త్రెణ వాపాత్రాన్తరేగృహీత్వా। తస్మి యవవేణుచూణ శకృద్రస ప్రమాణెన చక్రాస్త్రమన్త్రాభ్యాం సంయోజ్య ద్బ్రహ్మకూర్చం విష్ణుగాయత్ర్యాచన్దనం నృహరించధ్యాత్వా గవ్యెషునియోజయేత్। యద్వాగవ్యాని పంచ బ్రహ్మకూర్చంచ పృథక్పృధక్ప్రా పయిత్వా। హృదయాద్యస్త్రాన్తషడంగమన్త్రైః శకృద్రసగూమూత్ర దధిసపిః పయాంసిబ్రహ్మకూర్చంచేకస్మి పాత్రెక్రమెణ సంయోజ్య। అగామ్యఘౌ ఘవినాశక వైష్ణవాస్కొఘసప్రభ బ్రహ్మకూర్చసహితం సర్వాఘౌఘ వినాశకం పంచగవ్యం ప్రాతః ప్రాశయెత్। ఇతిపారమెశ్వరః పంచగవ్యప్రయోగస్స మాప్తః॥

ముద్రాప్రకరణ విధిః

ముద్రాప్రకరణః॥ జయాఖ్యాయాంపాద్మ తంత్రెవిశ్వామిత్రెకపంజలె। ముద్రాలక్షణమాలోక్య విచార్యచపునః పునః॥ శ్రీరంగరాజనామాద్య విష్ణు పాదాబ్జభృంగతః। గురూపదేశానుగుణముద్రాని వృతిరుచ్ఛతె। అంగులీనాం సమావేశ భెదో ముద్రెతికధ్యతె। ముదంద్రావయతెతస్మాదృష్టానాందశ ˜నాయతత్। తతోముద్రెతికధితామన్త్ర తన్త్ర విశారదైః। హింసకానాం నిరసనందేవానాం ప్రీణనం భవేత్। కమా˜ రాదశ˜ నాదాసాం తస్మాదేతాః ప్రదశ˜యేత్। మంత్రజాతస్స సంఖ్యాతం యధాగుప్తం విధియ్యతె। తధైవముద్రాం రహసిదశ˜ యెన్నజనాగ్రతః। కరావుభౌచసంక్షాళ్య పంచగవ్యైవి˜ శోధ్యచ। విలిప్యచశుభైగ˜ంధైః ముద్రాంబధ్వా ప్రదశ˜యెత్॥ భంఅనామికామధ్యమాజ్గుల్యోర్మధ్యె అంగుష్ఠమాయతం ప్రవేశ్య ముష్టింభధ్వాహృదయన్యస్తః॥ హృన్ముద్రా॥ తజ˜ నీతాడ్యమంన శిమోన్యస్తాం గుష్ఠయు తరాంగులిభిః కృతముష్టః దక్షిణహస్తః॥ శిరూముద్రా॥ ఊర్ధ్వాజ్గుష్ఠం దృక్షం బద్ధః శిఖాయాంన్యస్తః దక్షిణముష్టిః॥ శిఖాముద్రా॥ అనామికామధ్యమాంగుల్యోర్మధ్యె అంగుష్ఠోగ్రంకించిత్రవేశ్య। బద్ధః దక్షిణ ముష్టిః వర్మబద్ధకరణత్వేన ధ్యాయమానః దక్షిణ వామాంసయోః క్రమెణన్యస్యమానావమ ˜ ముద్రా। తజ˜ న్యంగుష్ఠశిరూభ్యాం మూర్ధ్నః స్వప్రాచ్యా ప్రాగాది దిక్షు కృతస్ఫోటః ఇతరాంగులిభిబ˜ద్ధః దక్షిణ ముష్టిః। చక్రవత్భ్ర్మతః అస్త్రముద్రా। భృవూర్మధ్యె అధూముఖన్యస్తా। శిఖాముద్రా నేత్ర ముద్రా। మధ్యగాంగుష్ఠంకనిష్టాదిత్రిభిబ˜ ద్ధముష్టిః ఉన్నతా. దక్షిణ తజ ˜నీప్రాదక్షిణ్యేన ఆశుస్యదేహ భ్రమణ యుక్తా అగ్ని ప్రాకారముద్రా। నాభెదధః ఊర్ధ్వముఖం దక్షిణ భాగ ప్రసారితః వామహస్తః ఉపరితధానామహస్త ప్రసారిత దక్షిణహస్తః- యోగముద్రా। నాభెరధః పురతః పురతః ఊర్ధ్వముఖం ప్రసారితః వామహస్తః ఉపరితథా అవాఙ్ముఖం ప్రసారిత దక్షిణహస్తః సమాంగుష్ఠః యోగసంపుటముద్రా। ఇయమెనచ్ఛిద్రితా ఘటవత్కృతాశిరసి ఉపరిధ్యతాకుంభముద్రా। అనయా ముద్రయాస్నానకాలెస్నానం కుర్యాత్। తజ˜ నీవేష్ఠితా నామికాగ్రాః అంగుష్ఠవేష్టిత కనిష్ఠికాగ్రః ప్రసారితమధ్య మాంగులిద˜ క్షిణహస్తః తత్వ సంహారముద్రా॥ దేవతోద్వాసనం యత్ర క్రియతె తత్రాపి ఉద్వాసనానన్తరమియం ముద్రాదశ ˜నీయ్యా। అంగుష్ఠగృహీతక నిష్ఠాగ్రః అనామి కాగృహీతాం గుష్ఠాగ్రః ప్రసారితతజ˜నీమధ్యమః దక్షిణహస్తః తత్వ సృష్టి ముద్రా। ఇయమావాహనెప్రదశ˜ నీయా॥ అంగుష్ఠతజ˜నీ సంబద్ధః తత్వన్యా సముద్రా। అనయాతత్వన్యాసః కత˜ వ్యః। ఇయమెవజ్ఞానముద్రా.। ఉధృతా ఊర్ధ్వ ముఖౌ మధ్యతలె మధ్యమాంగులి సంస్పృష్టౌ హస్తౌదేహ మన్త్రన్యా సముద్రా। ఇయం

ముద్రాదేవాత్మదేహ యోర్మం త్రన్యాసానన్తరం సకృద్దర్శ నీయ్యా। అంగుష్ఠ సంబద్ధతర్జ నీమధ్యభాగౌ విస్తారితే తరాంగుళీ ఊర్ధ్వ ముఖౌ హస్తౌజప ముద్రా। సవే ష్వపిజపేషుఇమాంముద్రాం బద్ధ్వా। స్వయం పశ్యేత్। కరతలాభ్యాం వినా సమస్తాభిరంగులీభిః సంపుటీకృతౌ హస్తౌ బ్రహ్మముద్రా। కరౌపృష్ఠత సంయోజ్య పరస్పరంసంశ్లిష్టాం గుష్ఠతర్జ నీకనిష్ఠాయాగళౌ ప్రసారితేతరాంగుళిహస్తౌ విష్ణు ముద్రా। పరస్పరం కనిష్ఠాద్యం గులిచతుష్క సం శ్లిష్టాం గుష్ఠౌ హస్తౌ ఉభయాంగుష్ఠ ముద్రాతికారుద్రముద్రా। పాణిభ్యాంశ్రోత్రె పిధాయ పురతోదండ వత్ప్ర సారితోదక్షిణ హస్తః గుర్వభివాదనాముద్రా। సపా స్సవ్యహస్తాఙ్గుతః సవ్యకర్ణే న్యస్య ప్రసారితో దక్షిణ హస్తః విఘ్నరాజముద్రా। సంపుటీ కృతకరయుగం వరాంగ ముద్రా॥ ఇయం సనకసనత్కుమారసనన్దనా రదానాం। దర్శ నీయ్యా। ఏతాబ్రహ్మ ముద్రా। వినతాంగుష్ఠౌ ఊర్ధ్వ ముఖం ఋజు ప్రసారిత మధ్య మాంగులియుగళౌ పరస్పర సంబద్ధే తరాంగులిషట్కౌ పరస్పర సంశ్లిష్ట కూర్పరౌ హస్తౌ గదాముద్రా। మధ్యమాఙ్గులిసం స్పృష్టాగ్రా గక్షిణ తర్జ నీ ధనుర్ముద్రా। ఋజూర్ధ్వ ముఖాఙ్గుష్ఠ దక్షిణ ముష్టి గృహీతోర్ధ్వ ముఖాంగుష్ఠ వామముష్టికౌ హస్తౌ ముసలముద్రా। కనిష్ఠాద్యం గుళిత్రయ బద్ధ ముష్టిః అంగుష్ఠవేష్టితనతాగ్ర తర్జ నీకః దక్షిణ హస్తః ఖడ్గముద్రా। నతాంగుష్ఠౌ పరస్పర మగ్రతస్సంశ్లిష్టె తరాంగులికౌ లంబమానహస్తౌ వనమాలాముద్రా। దివ్య మంగళ విగ్రహెమంత్రన్యాసానన్తరం నిరుక్త పద్మాద్యాయుధా సప్తక మధ్యేయస్య విగ్రహస్యయాన్యాయుధాని సన్తి తత్తస్థానెతత్త న్ముద్రా దర్శ నీయా। వనమాలాముద్రాతుసర్వేషాం విగ్రహణం దర్శ నీయ్యా। వక్షస్థలనిబద్ధాంజలిముద్రా ఇంద్రాదీశానాన్తదిక్పాలానాం పూజాకాలెదర్శ నీయ్యా। పృష్ఠ భాగాభ్యాం పరస్పర సంయుక్తా నిపాదస్థానెలంబమానాంగుష్ఠౌ పరస్పర సంశ్లిష్ట కనిష్ఠా ద్వికౌతుండవత్పరస్పరాభి ముఖ్యేణ సంశ్లిష్టతర్జ నీద్వికౌ కరద్వయెపి పక్షవత్ చాల్యమాన మధ్యా నామికాం గుళికౌ హస్తౌ గరుడముద్రా కనిష్ఠాదిత్రయం సంహృత్య అంగుష్ఠెన నిబధ్య ప్రసారితా తర్జనీ విష్వక్సేన ముద్రా। విరళానూర్ధ్వనామినః కుంచితాగ్ర ఆత ఏవపంచఫణీకృతీ కరజా ప్రసార్య దీఘీ కృతో దక్షిణ మస్తః అనంతముద్రా। ఏతాః గరుడాది ముద్రాః గరుడాదీనాం తత్పూజాన్తె దర్శ నీయ్యాః। అంగుష్ఠ వెష్టితా ముష్టిః ముష్టి ముద్రా। ఇయంచండాది సర్వదేవానాం బల్యన్తె దర్శ నియ్యా। పరస్పర సంబద్ధెన ప్రసారితె దక్షిణంగుష్ఠానామికే వస్త్ర ముద్రా। ముక్త కనిష్ఠికా ముష్టి ముద్రా। ముక్తా నామికాస్నాన ముద్రా। ముక్త మధ్య మాగంధ ముద్రా। పుష్ప ముద్రాచ। పరస్పరాగ్ర పర్యసం పరస్పరాగ్ర సంబద్ధస్వశిమో భాగె కనిష్ఠాంగుష్ఠె ఆకల్ప ముద్రా। ఊర్ధ్వీకృతాం గుష్ఠౌ కుంచితాగ్రపరస్ప సంయోజితాం గులికౌ హస్తౌ దూపముద్రా। హస్తద్వయెపి

అనామికాతర్జనీభ్యాం కనిష్ఠాం సంహృత్య అంగుష్ఠంచ సహృత్య ఊర్ధ్వీకృతమధ్యమాంగులికౌ హస్తౌదీప ముద్రా। అన్యేషాముపచారాణం అంజలిముద్రా। ఊర్ధ్వీకృతాం గుష్టః ముష్టిః ప్రతిమాముద్రా। అంగుష్ఠం పృథక్కృత్వా క్రమాద్వ క్రితెతరాంగులిః ఉత్తానీకృతో హస్తః స్వాగత ముద్రా। ఇయమెవప్రార్థనా ముద్రా। ధ్యాన ముద్రాచ। అగ్రసంయోజితాంగులి పంచకస్సవ్యపాణి స్పృష్ఠ ప్రకోష్ఠమోదక్షిణ హస్తః గ్రాసముద్రా। దీర్ఘీ కృతక నిష్ఠాతర్జనీకః సంయోజితాంగుష్ఠమధ్య మానామికాగ్రః దక్షిణ హస్తః తిలవ్రీహ్యాది ధాన్యాహుతి ముద్రా॥ ఇతి శ్రీపాద్మోక్తర్ద్ధిమోత్తర పంచాశన్ముద్రావివృతాః॥ ముద్రావిధి : సమాప్త ః

శ్రీహయగ్రీవాయనమః॥

నిత్యనైమిత్తిక కామ్య విచారః

శ్రీభగవానువాచ॥ నిత్యనైమిత్తికం కామ్యన్నివతేద్యుపద్యది। కృత్వానైమిత్తికం నిత్యం ఆచార్యం తదనన్తరం। గృహర్చాస్నాపనేప్రాప్తె విస్తారే సతివేశ్మని। తత్రైవ స్నపనం కార్యం సంకటెతుబహిర్భవేత్। పర్వతాదౌవుచౌదేశ్ర ప్రపా నిర్మాణ పూర్వకం। స్నాపనందేవదేవస్యకార్యం భాగవతేనతత్। ఆలయెస్థాపితం బింబం నకదాచిచ్చతుర్ముఖ। నిగమయ్య బహిస్నాప్య మంతరేణతు సర్వదా। తీర్థావబృథవేలాయాం నద్యాదీనాంతతెభవేత్। అన్యథాచెచ్ఛాన్తిహూమం కుర్యాత్సర్వ సమృద్ధిదం। అంకురార్పణ హీనెచస్నపనే కౌతుకోఘతే। అధీవాసవిహీనైశ్చకలశైస్నపనేసతి। శాన్తిహోమో విధాతవ్య సర్వదూషామనుత్తయె। సంకల్పస్నానహీనౌ తుద్విగుణంస్నపనంభవేత్। ఆకృతెరాజరాష్ట్రస్య భవేద్విభవసంక్షయం। యజమానశ్చధామ్నశ్చ ప్రజానాంచధనక్షయః। అకాలెతుకృతేస్నానే విషువాదౌ యథూదితే। శాన్తికార్యార్థనెశ్చైవ దక్షిణేప్రాగుపక్రమె। ఉత్తరేశ్చైవపాశ్చాత్యే ఉపక్రమణదూషణం। చైత్రెచలిషువేతద్వత్ క్రమాదాశ్వయుజెపిచ। స్థాపితానాంచకుంభానాం భేదనేపదనేతథా। కాలాదిదూష దుష్టె చక్రిమికెశాదిదూషితే। లంఘితే శుచిసంస్పృష్టె వాయ్వసాదైఇవ్యశ్చదూషితే। గహిర్తేశ్వాపదాద్యైశ్చ స్పృష్టైవాశుచిభిస్తథా। పాషండైః ప్రతిలోమైశ్చతథూదత్యాదిదూషితే। కలశంతంతు ఉద్ధృత్యస్థాపయిత్వావనాన్పునః। తద్దైవతాజనేన్మంత్రం అష్టోత్తరశతావరం। స్నపనం యదితైః కుర్యాత్ శాన్తి హోమం సమాచరేత్। అక్రమెణ సముద్ధృత్యస్నపనే విహితేసతి। జపః పంచోపనిషదాంకర్తవత్సమాచరేత్। దేవతామన్త్ర భూభాగద్రవ్యాణం మాత్యయెసతి। పూర్వవన్మంత్ర జాపస్యాత్ ప్రతిద్రవ్య మనర్పితే। అర్ఘ్యాదిభిజర్పస్తద్వత్ మహిషాజాష్ట్ర సంభవైః క్షీరాదిభిస్తథాద్రవ్యైస్నపనే స్నాపయేత్పునః। అద్భిః పర్యుషితాభిశ్చేత్ స్నపనంస్నాపయెత్పునః। శాన్తిహూమోమూల ధ్యాజపశ్చాష్టో త్తరం (శతం) వరః। ఆరాదన్యాంగవైకల్యే నృత్తవాద్యాదిభిస్సహ। శాన్తి హక్షమోభవేద్వ్యాస్నపనేచలనేసతి। ప్రతిమాపతనే తద్వత్ ప్రాయశ్చిత్తం చతుర్ముఖ। స్నపనేవర్తమానేతుచలనే పతనేపినా। యథాపూర్వమథ స్థాప్య స్థాపయిత్వాయథావిధి। శాన్తిహోమశ్చకర్తవ్యః పీఠాదీనాంచభంజనె। సహజానాం తథాహస్తపాదాదీనాం చతుర్ముఖ। గంగేషుతే షామావాహ్యమర్చాదౌ తద్గతింహరిం। క్రియాసమాపయెత్ దృగ్నం ప్రభాపీఠాదికం పునః। సమాధాయయథాపూర్వం సంప్రోక్షణ విధిర్భవేత్। వస్తుషుస్నపనాంగేషు అధికం

హరిరేవవా। యదిస్యాన్మూలమన్త్రస్యజపస్యాష్టోత్తరం వరః। మోక్షమాణస్సదాకుర్యాత్ స్నపనం నిశివాహని। దీప క్షయాథ్ దివసె బ్రహ్మర్థి దినమధ్యమె। దినాన్తె సర్వభోగార్థి ప్రాయశ్చిత్తాయ సర్వదా। బద్ధప్రతిసర్ర బింబెస్నపనార్థంతు మంత్రిణ। స్నపనాన్తరసం ప్రాప్తానచ ప్రతిసరాన్తరం। మండూకమూషికాస్సవ్ చచుందర్యాదిజంతుభిః। స్పృష్టెవిలంఘ్యతేనష్టె స్థాపితేకల శెతథా। త్యక్త్వాన్యంతు తథాకృత్వామూలమన్త్రజపెద్గురుః। స్థాపితం కలశాయత్తత్వాషండైః ప్రతిలోమజైః। ఆశౌచవద్భిరపరైః కలశస్నపనేసతి। సద్రవ్యం కలశంత్యక్త్వాతదా ధన్యం తత్ర నిక్షిపెత్। వాచయిత్వాథ పుణ్యాహం శాన్తిహోమం సమాచరేత్। కర్మణిస్నపనాదౌతు ప్రవృత్తెదేశిమోత్తమః। సౌతుకంమరణాశౌఛం శృణుయాంనాశుచిర్భవేత్। ఉత్సవేచయథాశాస్త్ర మ్చోదిత స్థలనేపిచ। శాన్తిస్తథూచ్చతే బ్రహ్మ్ స్తదెవవ వధార్యతాం। విమానస్థాపనాహీనేనకుర్యాదుత్సవం హరేః। కుర్యాద్వాధ్వజముద్ధృత్య ఉత్సవం వాక్రమెవవా। వాయవీయెధామమోణేవిధినాశాన్తి మాచరేత్। సంవత్సరాన్తంతత్రైవధ్వజయష్టిస్థి తిర్భవేత్। హీన్యనిత్యోత్సవేదామ్నిధ్వజామోహణ పూర్వకం। నూజనంకారయెత్కా మంకారితేశాన్తిమాచరేత్। ప్రమాణహీనే పక్షీన్ద్రె ధ్వజేస్తంభాదికేపివా। శాన్తికార్యతథాహీనే మూషికాద్యైశ్చదూషితే। అశుచిద్రవ్యసం స్పర్శ్ త్యక్త్వామోప్యధ్వజాన్తరం। వాన్తిహోమశ్చకర్తమ్యూ బ్రాహ్మణీనాంచభోజనం। ధ్వజామోహణ కర్మాఙ్గధ్వజం వాస్తంభమెవవా। సకృన్నియుక్తంత్యక్తవ్యధ్వజయష్గింతునత్యజెత్। సకృన్నియుక్తె స్తంభాద్రైభూయోపివినియుజ్యతే। ప్రాయశ్చిత్తంతు తత్రస్యాత్స్నపనంచోత్తమోత్తమం। శాన్తిహూామశ్చ కర్తవ్యాబ్రాహ్మణనాంచ భోజనం। స్థాపితే విహగేశానేధ్వజేవాతా తవాదిభిః। వణ్మానౌనదూషస్యాత్ సమారాధనమిష్యతే। పతితేవాతవేగెనహె తునాయెనకేనచిత్। ఉద్ధృత్య బధ్వాభూయోపిస్నపనం మధ్యమోత్తమం। వన్ హనౌత థాభిన్నెధ్వజెభిన్నెవి వాక్వచిత్। ధ్వజాన్తరం సముత్పాద్యత్యక్త్వాని పతితం ధ్వజం। ఇష్టం వాకల్పయెవాన్యం నతుకాల ప్రదక్షిణం। విపరీతధ్వజపటం ప్రమాదాద్యది బంధయేత్। తమ్మోచయిత్వాయెచాన్యంబధ్వాస్నపన మాచరేత్। ధ్వజస్తంభెతథాభిన్నె భగ్నెవాసుషితేపిచ। స్తంభాన్తంస్థాపయిత్వాశాన్తిస్నపన పూర్వకం। పతనేభ్రమణేవాపి పతితేసాయదృచ్ఛయా। శాన్తిహైమెభ వేత్త్రాగ్వామూలమన్త్రజపస్తథా। పక్షిశాధిష్ఠితే కుంభెభిన్నెనష్టెపివాతథా। అస్పృశ్యైః ప్రాణిభిస్పృష్ట్యేస్థాప్య కుంభాన్తరం పునః। ఆవాహ్య తత్ర విహగం కర్మశెషం సమాచరేత్। ధ్వజస్తంభెచసం స్పృష్టెచండాలాద్యైవిగ్ గహీ్ తైః। స్తంభాన్తరమవ స్థాప్యశాన్తిహూామం సమాచరేత్। సూతకైప్రెతకై శ్చాపి ప్రతిలోమైస్తథావిధైః। స్పృష్టెప్రాక్ష్యధ్వజస్తంభం పుణ్యాహెత్తిపుస్సరం। సకృని్ యోజితంత్యక్త్వామృణ్మయా్

పాలికాదికం। అంకురానప్ యెంనూచెచ్ఛాంతి హూమాదికంభవేత్। అంకురేష్వపిరక్తేషు శ్యామవణా యుతేషువాఅప్రారూఢేషుసవేషు తథా తిర్యగ్గతేషుచ। అస్పృశ్యస్పశ నేతే షాంభిన్నఛశింన్నెషు పునః। పాలికాదిషు నష్టేషు పతితేషు యథాతథా। వల్మీకాది ప్రమోహెచమూషికాద్యైశ్చభక్షితే। శాన్తి హూమంచ కర్త వ్యాబ్రాహ్మణనాంచభోజనం। ప్రాబ్ధకర్మమధ్యేతేత్ కర్మనైమిత్తికంపునః। ఆపతెదప్ యోద్భాయస్తదద్ధంచాంకురాన్గురుః। అప్తి ష్వంకరేషుస్యాద్దెఢవాద్యాయది మానుపాత్। కర్మలోపస్తథాత్యక్త్వా కల్పితానం కురానపి।శాన్త్యర్థం జుహుయాదగ్నౌమూల మన్త్రజపస్తథా। బద్ధః ప్రతిసరేబింబె కర్మార్థమ పరంయది। అంతరాకర్మవిపతె ద్బృధ్నీయాత్కౌతుకం పునః। అంతరాపతితేస్నానే సమాప్తిస్నపనం పునః। పూర్వాబద్ధమనుష్టెయం యథాశాస్త్రం చతుర్ముఖ। గ్రామాదిషుస్యాచ్ఛ్వాన్యేషునబలివి ధిమోత్సవ। ధామన్యేవభవేత్కామంయదిస్యాద్విధిమోత్సవః। సహస్రకలశైస్స్నానం ప్రాయశ్చిత్తం తదీష్యతే। ఉత్సవేవర్తమానస్యా మహవాతాదినాయది। మాదౌ శిధిలేకృత్వా ప్రాయశ్చిత్తం పునర్మహః। కామ్యేనలోప్యేలోప్యేతుకుంభై రష్టోత్తరే హరేః। స్నపనంధారయేద్ధామోజపశ్చాధె ది ్వజార్చనం। ముహూర్తాతిక్రమెశాన్తి సర్వేషాంకర్మణమపి। కార్యహూమాదిభిః పశ్చాత్కర్మారంభోయధూదితః। కర్మణ్యధికృతెపూర్వం దేశిమోమూతి పెషువా। హెతోదె వామూనుషాద్వా విఘ్నతేష్వధికారిసు। ప్రారబ్ధకర్మకర్తవ్యతాందద్యాద్భిరపరైర్ద్విజః। ఉత్సవే విఘ్నదైవానాం మానుషాద్వాయధూదితే। బలిమెవక్షిపెదద్ధామ్ని గ్రామాదైవిధికాస్వపి। బలిప్రదా నేప్యకృతేకస్మింశ్చిద్దివసెపునః। కుర్యా బలిమతిక్రాన్తం కృత్వైవం బలిమాచరేత్। ఉత్సవాం గెషుహీనేషుకల్పితెషు యథాపురం। ఉద్యానయానమృగయాజలేద్రూణ్యాదికర్మసు। శాన్తికార్యా భోజనంచ బ్రాహ్మణానాంజపస్తథా। హీనయా తీర్థయాత్రాయాం పునరుత్సవమాచరేత్। ఉత్తమోత్తమ మాగ ణ కృత్వాస్నపనమాదితః। మాస్రయదూక్త తిక్రాన్తె నక్షత్రాదౌ యధూదితె। ఉత్సవూనన్తరెమాసి యద్యవాగ్వత్స రాం భవేత్। ఊర్ధ్వం సంవత్సరాత్కుర్వా శాన్తిం కృత్వాసమాచరేత్। సహస్ర కలశైస్స్నానం శాన్తి హూమజపాదికం। ఎప్తైపర్వోత్సవేశాన్తిస్నపనం శక్త్యపెక్షయా। అన్యేషు విష్ణోల్లుప్తెషు శ్రవణద్యుత్సవెషుచ। ఉత్తమోత్త మమాగె ణ స్నపనంతస్య నిష్కృతిః। వ్యత్యాసె బలివస్తూనాం జుహుయాత్సపి షాశతం। వాతాద్యుత్పాతసం స్పశే బింబేస్నపన ముత్తమం। ఆచారేద్యాగశాలాయాం ప్రమాదిషు మహోత్సవే। అగ్నిదగ్ధేషు తత్సర్వం సమాధాయయధాపురం। శాన్తిహూమోద్విజేన్ద్రాణీం భోజనం దానమెవచ। తూర్యాత్సదశ నష్టేషె కుంభైన వభిరాప్లవః। కామ్యేబింబాదిదాహెపితథాస్నపన మాచరేత్। శ్వసృగాలాది

భిర్భాగ మండపాదిప్రవేశనె। సంస్పృశే పూర్వక్లీప్తానిత్యక్త్వాన్యాని నిధాయచ। ...
హోమోద్వ్యజేంద్రాణీం భోజనాదియథాపురం। చండాలాది ప్రవేశాత్యక్త్వాత్తద్వస్తు దూషితం।
ఉత్సవార్థాని వస్తూని శాన్తి హోమం సమాచరేత్। ఉత్సవాగ్నౌస్వయం శన్తైశాన్తిం కుర్యాద్యథాక్రమం।
విషువేచాయనెచైవ తీర్థయాత్రాన దూషకృత్। ప్రమాదాద్యదియాత్రాస్యాత్స్నపనం
చూత్తమోత్తమం। ఉత్సవేహెమవిచ్ఛదె ద్విగుణం హెమ మాచరేత్। బింబెచోరాదిభిర్ న్యపహృతే
మానే మహోత్సవే। కర్మార్చాదిసు బింబెషు బింబం చూత్పాద్య పూర్వవత్। ఆరాధ
యోనిపతితే బింబే యానాం మహోత్సవే। ఆరూప్యపూర్వవద్యానాం దద్యాసు పరితోనయేత్।
ఏకాద్యశీతికలశైస్నాపయెచ్ఛాన్తయెపునః। అంగహనైకాతుకస్య బింబ అన్యం నయెత్సదా।
హీనాంగంచేత్సమాదాయ సద్యస్సం ప్రోక్షణంచరేత్। స్నపనంశాన్తయెకుర్యాద్బ్రాహ్మణో
నాంచతోషణం। యానంభంగెనయెద్దెవం యానేనాన్యేనవీధికాం। శాన్తిశ్చకార్యాపతన భ్రమణేదొ
చసాదధె। పుణ్యాహవాచనాదీని కార్యాణికమలాసన। అస్పృశ్యయదియానానివహె
యుర్బింబమెవవా। క్షాళయిత్వాతుయానాని బింబంచస్నాపయెద్ధటైః। పుష్పయాగాని
శిఖరేచాం తయెభుక్తయెదివా। అభావేపుష్పయాగస్యస్నపనం చూత్తమోత్తమం।
ఆరభ్యతీర్థదివసాదూర్ధ్వం పంచదినావధి। ధ్వజామోహణం కార్యం పశ్చాచ్చెదవ దూహణం।
ద్వూషస్స్యాద్దూష శమనం స్నపనం మధ్యమోత్తమం। ఆవరూప్యధ్వజపటంస్నపనానన్తరం
పునస్త్ర। ఉద్వాస్యదేవతాస్సర్వాశ్శకటాబలికర్మణా। ఉత్సవాంతః పరితరికర్మవైశెషికాహ్వయం।
కార్యమెవనలోప్యంతత్ లోపెఘట నమాచరేత్। పవిత్రామోహణె ప్రాయశ్చిత్తమన్యత్ప్రదృశ్యతే।
హీనమానే పవిత్రెవాకుండెవామండలాదికే ఆస్త్రమంత్రంచ జప్త్వాచ పురాజయెద్ధస్తవర్ధనీం।
త్యక్త్వా పవిత్రకేశాది దూసితం పునరేవతత్। కృత్వాపూర్వవదాదూప్యతతశ్శాన్తిం సమాచనేత్।
అస్పృశ్యస్పృశనే కుంభెభిన్నె నష్టెపివాపునః। కుంభాన్తరేసవావాహ్యామూలమన్త్రంజపెత్పునః।
ఆస్థానేస్థాపితం వైలమన్యత్ర ప్రతిమాదికం। స్థాపయిత్వా యధాస్థానం స్నపనాది సమాచరేత్।
మానెన్యూనాధికెవాపివేద్యాదీనాం ప్రకల్పితె। శాన్తిరాజ్యాహుతిః కార్యం పంచోపనిషదాకృతిం।
తేషామభావేచతథాశాన్తిర్నయనమోక్షణం। ఆకృత్వాస్థాపనేశాన్తిం కృత్వానయనమోక్షణం।
తోయాధివాసాకరణె ప్రతిష్ఠాచెన్మదుద్విషః। స్నపనం శాన్తిహోమంచతద్వద్వేదాజ్ఞహానిషు।
అనాచార్య ప్రతిష్ఠాయాం పునస్థాపనమాచరేత్। ఆచార్యపదమారూఢగావైధుర్యాద్యల్పదూషవా
అధీకార్యేవ విజ్ఞాన పారం యాతో యదిస్వయం। జ్ఞానాధికేనదెవెశేస్థాపితేజ్ఞానరూపిణీ।
నదూషాజ్ఞాన దహనసద్యోదూషాదహెత్యవ। యావత్కాలం స్థితిర్బాల మందిరెప్రార్థితాపురా।

తావత్యతీతె సమయేస్నపనం మధువిద్విషః కార్యః పునశ్చతత్రైవ స్తితికాలః ప్రకల్పయేత్ అన్యత్రావాబాలగేహె యద్వామూలమలయెభవెత్ కర్మాచా పీఠికాయాన్తం స్థాపయిత్వా సమచ్ఛయెత్ గూపురెవాలయెయద్వాప్రాకారెమంటపెతథా శిథిలెసరఘూతంబి వల్మీకాది సముద్భవే ఉద్ధృత్యతత్త్వం శోధ్యదెశంకృత్వాయధాపురం స్నపనందెవదెవస్య కుర్యాదుత్తమ మధ్యమం శాన్తిహూమెద్విజెంద్రాణీం భోజనం దానమెవచ సిద్ధాన్త సంకరేజాతెతధాసాధారణం సమం కష్ణదిసు దూషస్యాద్రాజరాష్ట్ర క్షయాపహ బ్రహ్మావాచ సిద్ధాన్తంనామ కిమకూవాబెదస్తస్యజనార్దనా శ్రోతుమిచ్ఛామితత్సర్వం నరహస్యమిదంయది శ్రీభగవానువాచ మహోపనిషదంనామ సిద్ధాన్త పదశబ్దితం మీమాంసాదిషు శాస్త్రెషు యసిద్ధార్థామనీషిణః తేషావంతోధికామోస్మిన్ నీతి సిద్ధాన్త సంజ్ఞకం తచ్చతుర్ధాస్థితిం శాస్త్రం మృద్ధాది వదనే తథా ఏకైకంభిద్యతే తంత్రంశాఖాభెదేన భూయసా ప్రథమం మంత్ర సిద్ధాన్తం ద్వితీయం చాగమాహ్వయం తృతీయం తంత్ర సిద్ధాన్తం తుర్యంతంత్రోన్తరంభవేత్ ఏకైకమూర్తి రారాధ్యా ప్రాధాన్యేనే తరాః పునః దేవ్య క్రియాదయశ్చాపి సంపూజ్యాః పరివారవత్ ఆయుధైశ్శంఖ చక్రాద్యై శ్రీవత్సాదైశ్చ భూషణైః మూర్తి మద్భిః పరివృతాః కేవలావాం బుజాసన కథ్యతే తత్ర తత్రోక్తం మన్త్ర సిద్ధాన్తమన్త్రిమం వాసుదేవాదయ వ్యూహశ్చత్వారస్సాధకైరపి క్రమాగతైస్తుల్యక్ష్యా వ్రజ్యాస్తత్రృభవాప్యయో కర్మణిమపిసన్యాసః కథ్యతే యత్రచాగమె తత్రమాగమ సిద్ధాన్తం తదుక్తం కమలాసన సధానామెవ మూర్తీనాం ప్రోదాన్య యంత్రకథ్యతే మూర్తయేద్వాదశాజ్ఞా నితేషామె వతథాపరే మాననిర్ణయః ఏకైక వ్రీహ్యా పాదానమృజకం విషయెస్మృతః ముష్టినాస్యాచ్చతు ష్కంతు మానతః కుసులం మతం ప్రస్థస్యాత్తచ్చతుష్కెణ తేచచత్వా ఆధకః తచ్చతుష్కంభవేద్రూణం తద్వయంఖారికాభవేత్ ఖారిత్రయంతుఖారిస్యాత్కుందికాన్యాచ్ఛితుష్టయం ఇతిశ్రీపాంచ రాత్రెపాద్మ తంత్ర క్రియాకైరవ చంద్రికాయాం నిత్య నైమిత్తికకామ్య విచారః

అథపురుష సూక్తఆరాధన విధి :

అథసమారాధన విధిరుచ్యతె దేశికోవారుణదివ్యాగ్నెయవాయవ్య పార్థివ మంత్ర మానసాదిభిసప్త విధస్నానేష్వేక తరేణస్నాత్వా శుక్లోపవీతోత్తరీయ చందనాద్యనులెపన శ్వేతమృత్స్నా కృతోర్ధ్వపుండ్రాద్యనులేపనం కృతోనిత్యస్వకృత్యం నిర్వర్త్య ఆజాను పాదావామణిబంధనాద్ధస్తౌచ ప్రక్షాళ్యాచమ్య అలయంద్విః ప్రదక్షిణీ కృత్యద్వారపార్శ్వం సమాససాద్య చక్రాయెత్యాది

మంత్రే షడంగన్యాసం కృత్వా। అభివలజం స్థితేహస్తాభ్యాం తాళత్రయం కృత్వా। వేద
ఘుమప ఉత్తమత్రయగెహకవాటాదిత్రయం - భంతాక్ష్యాయ నమః ఇతి మంత్రేణ మ
మత్రయంశేహక వాటాదిత్రయం । భేంశాన్తాయనమః ఇతిమంత్రేణే
మత్రయగేహకవాటాదిత్రయంధం వాయవేనమఫ ఇత్యుద్ఘాట్యాన్యాదీని భంముక్తాయనమః
ఇతి పరిచారకైరన్యైర్బ్రాహ్మణైర్వోద్ఘాటయిత్వా। ఆధిపాతాదితిపామపర్ దక్షిణేం
ద్వార బ్రహ్మ సూత్ర దక్షిణెనాన్తః ప్రవిశ్య। ద్వాద శాక్షర మనునాశిరసాదేవం ప్రణమ్య
విహన్సృజ్యాల్యాన్రక్ పుష్పాదీనివిసృజ్య। వేదికాపాత్ర బింబశోధనంచకృత్వా। ద్వారపూజా
సర్వ పరివార సమచ్ నం చండ ప్రచండాదారభ్య మహబలి పీఠాన్తం ప్రతిష్ఠోక్త
ప్రణవాదినమోన్తైస్తత్తన్మంత్రైః శిస్యేణ పరిచారకపరెణ వాయధావిధికాయిత్వా। సర్వా
యుతం ఆచార్యాన్తః ప్రవిశ్య। దెవపూర్వపశ్చిమాభి ముఖెస్యయ
ఖో దక్షిణోత్తరాభిముఖె ప్రాఙ్ముఖస్సన్దైవపాశ్వే తాలమానముత్సేధితాలద్వయ సమాయుత
కూర్మాసనే ఉపవిశ్య। భూతశుద్ధిం కృత్వా। కలశపూజాంకృత్వా। తజ్జలం
సిషన్మంత్రైరమృతీకృత్య। చక్రముద్రాం ప్రదశ్య। కలశస్థోదకముద్ధరణ్యాదాయ
విరజానదీజలం సంస్మృత్యతత్ర పూజాద్రవ్యాణి క్రమెణ పాత్రెషు నిధాయాష్టాక్షరాదిమన్త్రన్యా
కృత్వా। మాతృకాన్యాసం కృత్వా। తదనుభగవన్తం భక్తానుగ్రహకామ్యయా భగవన్తంభూమి
మాత్మానం చక్రమెణ సంప్రోక్ష్య। భగవత్పురతః స్వాస్తీర్ణక్రమెణ ఆఘ్యపాద్యా చమనీయ
స్నానపాత్రాణి నిధాయ। మధ్యెశుద్ధజ మాత్రం తత్ప్రాచ్యాం పతద్గ్రహ పాత్రం నిధాయ
సంస్కృతతోయెన పాత్రాణి పూరయిత్వా। సిద్ధార్థాది తత్తదుక్త ద్రవ్యాణి క్రమెణ పాత్రెషు
నిధాయాష్టాక్షరాది మన్త్రన్యాసం కృత్వా। మాతృకాన్యాసంకృత్వా। తదను భగవన్తం భక్తాను
గ్రహకామ్యయాము మూత్ త్రాంగత మనుపమం సహస్ర రవివహ్నీందు లక్షకోరుసమ
ప్రభంధ్యాయామీతి ధ్యాత్వా। పూర్వాదిషు ఓం విమలాయ నమః। భంఉత్కర్షిణ్యైనమః
భంజ్ఞాన్యైనమః। ఓం క్రియాయైనమః। భంయోగిన్యైనమః। ఓం ప్రహ్వ్యైనమః। ఓం
సత్యాయైనమః। ఇత్యావాహ్య-భంసహస్ర శీర్షాపురుషః= దశాఙ్గులం। భన్నమోఙగవతే
వాసుదేవాయాగచ్ఛాగచ్ఛ। పురుష ఏవేదగ్ం సర్వం+ తిరూహతి। ఆసనం। స్వాగతం దేవదేవే
ప్రతిమాన్తః ప్రవేశయ। గృహణ కాయకీం పూజాం యథార్థపరిభావితాం॥ ఓం ఆవాహన
ముద్రాయైనమః। ఓం స్థాపనముద్రాయైనమః। ఓంసన్నిధానముద్రాయైనమః। ఓంసన్నిరోధన
ముద్రాయైనమః। ఓం సాముఖ్య ముద్రాయైనమః। ఓం ప్రార్థన ముద్రాయైనమః

ఇతిషణ్ముద్రారహస్రిప్రదర్శ్య। తజ్జతేనామృతజలెనమయెనార్ఘ్యాదిదాసంస్మరేత్। ఏతావానస్య మహిమా=అమృతం దివీతిపాద్యం సమర్పయామి। త్రిపాదూర్ధ్వఉదైత్పురుషః= సకనే ఇతిఅర్ఘ్యం సమర్పయామి। తస్మాద్విరాడాజాయాత= మధూపుర ఇత్యాచమనీయం సమర్ప యామి। ఓం నమోభగవతేవాసుదేవాయ మంత్రాసనం సమర్పయామి। ఇతితులసీ దళం సమర్ప్య। ఓం ద్వాదశాక్షరమంత్రస్య వాసుదేవఋషిః। గ్రాయత్రీఛందః। వాసుదేవూదేవతా। అంబీజం। మ్రోంశక్తిః। భగవత్సమారాధనార్థెజపెవినియోగః। ఓం భంజ్ఞానాయ హృదయాయ నమః। ఓం నం ఐశ్వర్యాయశిరసేస్వాహా। ఓంమోంశక్త్యై శిఖాయోకాషట్। భంభంబలాయ కవచాయహుం। బంగంతెజసెనేత్రాభ్యాంవౌషట్। ఓంవంవీర్యాయాస్త్రాయ ఫట్। ఖంతం ఉదరాయనమః।భందేం ఐరుభ్యాంనమః। ఓం వాంజానుభ్యాంనమః। భంయం పాదాభ్యాం నమః। ఓంకృద్ధూల్కాయ హృదయాయనమః। మహోల్కాయశిరసెస్వాహా। వీరూల్కాయ శిఖాయైకాషట్। వ్యూల్కాయబలాయకవచాయహుం। సహస్రాల్కాయ నెత్రాభ్యాం కాషట్। తేజోల్కాయాస్రాయఫట్। ఓం కిరీట ముద్రాయైనమః। ఓం శ్రీవత్సాయనమః। ఓం కౌస్తుభాయనమః ఓం వనమాలాయైనమః। ఓంచక్రయనమః। శంఖాయనమః। ఓంపద్మాయ నమః। ఓం గదాయైనమః। ఓం గరుడాయనమః। దేవస్యదక్షిణె। శ్రీంశ్రీవత్సాయనమః ఆగచ్ఛాగచ్ఛేతి సర్వశక్తిమయింశ్రియంధ్యాయామి। శ్రీంశ్రియైనమః ఇతిపద్యాసనం సమర్ప యామి। ఇతి పుష్పం సమర్ప్య। పూర్వవదమృతమయం పాద్యం సమర్పయామి। అర్ఘ్యంసమర్ప్య। ఆచమనీయం సమర్పయామి। ఆసనం। శ్రీదేవి మంత్రస్య మంకణ ఋషిః। గాయత్రీఛందః। శ్రీదేవతా। శ్రీంబీజం। హ్రీంశక్తిః। క్లీంకీలకం। సమారాధనార్థే వినియోగః। శ్రాంహృదయాయనమః। శ్రీంశిరసెస్వాహా। శ్రూంశిఖాయైకాషట్। శ్రైంకవచాయహుం। శ్రౌంనేత్రాభ్యాంవైషట్। శ్రః అస్త్రాయఫట్। కమలముద్రాయైనమః। దెవస్యవమె భూం భూమ్యైనమః। ఆగచ్ఛాగచ్ఛ సర్వశక్తిమయాం భూమింధ్యాయామి। భూం భూమ్యైనమః। ఆసనం। అమృతమయంపాద్యం। అర్ఘ్యం। అచమనం। అసనం। భూదేవి మంత్రస్య కణ్వఋషిః। గాయత్రీఛందః। భూదేవతా। హ్రీం బీజం। శ్రీంశక్తిం। క్లీంకీలకం। సమారాధనార్థెవినియోగః। హ్రకాషట్। హ్రైంకవచాయహుం। హ్రౌంనేత్రాభ్యాంకాషట్। హ్రః అస్త్రాయఫట్ కమలముద్రాయైనమః। పరివారకల్పం కరిష్యే। దేవస్యపూర్వాదిసు తత్తదంగేషువా శ్రీంశ్రీవత్సాయనమః। భంవనమాలాయైనమః। యోగమాయైనమః। వైష్ణవ్యైనమః। విమలాయైనమః। ఉత్కర్షిణ్యై నమః। ప్రజ్ఞాయైనమః। సత్యాయైనమః। ఈశాన్యైనమః।

అనుకంపాయైనమః పితామహ్యైనమః తత్పరితః వ్యాప్త్యైనమః కాంత్యైనమః తృప్త్యైనమః శ్రద్ధాయైనమః విద్యాయైనమః జయాయైనమః చక్రిణెనమః గదినేనమః శాజ్ఞ్ ణెనమః పాశినేనమః ఇంద్రాదిఈశాన్తేభ్యోనమః పురతః గరుడాయనమః ఆశానాదివి ష్వక్సేనాయనమః ఏతా ౯ భగవదభిముఖా ౯ ప్రాంజలీ ౯ ధ్యాయామి భంనమోభగవతె వాసుదేవాయ శ్రీభూసహితాయస్నానాసనం సమర్ప్ యామి యత్పురుషెణహవిసా= శరద్ధవీత్యలంకారాసనం సప్తాస్యాస ౯ పరిధయః= పశుమితివస్త్రం సమప ౯యామితం యజ్ఞంబహి ౯షి ప్రోక్షన్=శ్చయితిచమితిఉపవీతం సమర్ప్య తస్మాద్య.జ్ఞత్సర్వహుతః= సంభృతంపృషదాజ్యం= గ్రామ్యాశ్చయ ఇతి గంధం సమప ౯్య తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వముతః ఋయస్సామాని= దజాయతెతి పుష్పం తస్మాదశ్వాఅజాయన్త= అజావయ ఇతిధూసం యత్పురుషంవ్యదదః= ఉచ్యెతె ఇతి దీపం బ్రాహ్మణోస్య ముఖమాసీత్= ఆజాయతేతిభంనమోభగవతే వాసుదేవాయ శ్రీభూ సహితాయభోజ్యాసనం సమర్ప్ యామి చంద్రమామనసో= వాయుర.ఆయత ఇతి నైవేద్యం నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షం= అకల్పయన్నితితాంబూలం వేదాహమితం= యదాస్తె ఇత్యలంకారః ధాతాపురస్తాద్యముదాకజహర=విద్యతేతిధెనుదానానిచ పర్యంకం యజ్ఞెనయజ్ఞమయ జంతుదేవాః=దేవాః ఇతీదమెమూద్వాసనమితి కేచిత్ ప్రచక్షతే శ్రీభూసహితాయవాసుదెవచరణౌ శరణం ప్రపద్యే ఇత్యానందాశృపరిప్లుతస్సన్నాత్మానంస పుత్రపౌత్రాదారాది సర్వం భగవతే సమర్ప్ యెత్ - పురుషసూక్తారాధన విధి సమాప్తం ః

పారెమెశ్వరోక్త పుణ్యాహహచన విధిః

పుణ్యాహవాచనమ్ శ్రీ పాంచరాత్రసారాచ్చపారమెశ్వర తత్రతః పుణ్యాహవాచనస్యాథ ప్రయోగోలిఖ్యతేధునా తత్త్రక్రియోపయుక్త పదార్థ శుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహవాచనం కరిత్త్రక్రియోపయుక్త పదార్థ శుద్ధ్యర్థం పుణ్యాహవాచనం కరిష్యఇతిసంకల్ప్య ఐకాయన్ శుక్ల యాజువిషాప్య ఇతి సంకల్ప్య ఐకాయనా్ శుక్లయాజువిసాక్

పుణ్యాహవాచ్య వరా ౯ గంధ పుష్పాదిభిస్సం పూజ్య యూయంపుణ్యాహ మంత్రా ౯ బృవంత్విత్యాచార్యోవదేత్ తేచబ్రూ ఇతివదెయుః సువర్ణాదిలోహజుమృణ్మయం వాకరకం సంపాద్యశుద్ధోదకెన ప్రక్షాళ్య గాళితశుద్ధోదకెన సంపూర్య గంధపుష్పాభ్యామలంకృత్య సప్తదభ౯ కృతకూర్చం నిక్షిప్య దహనాస్యోధితే తజ్జలేపంచాజ్ఞపీరంధ్యాత్వా తస్మిన్ గంధపుష్పాభ్యామంజలిం సంపూర్య తస్మిన్ పుష్పాంజలౌ హృత్పద్మయతేజోమయం భగవన్తం

పింగళానాది దక్షిణమాగ౯తః దక్షిణ నాసారంధ్రే ణరెచకవాయునాచతురుచ్చారితాగచ్ఛ పదయుక్త సుదశ౯నషడక్షరేణ ఆవాహ్యతం పుష్పాంజలిం కుంభోదకధ్యాత పీఠేనిక్షిపెత్। తతః తంభగవన్తం సహస్రారసహస్రజ్వాలానాభినేమి సమాయుక్త సుదశ౯నాకారంధ్యాత్వా। తన్మంత్రేణర్ఘ్య గంధ పుష్పీధూపైస్సం పూజ్య।తతస్తైరైకాయనాదిభిః కరకందభా౯గ్రైః స్పశ౯యిత్వా। ఓం భగవాన్పవిత్రం వాసుదెవః పవిత్రం ఓం తత్పాదం పవిత్రం ఓం తత్పాదూదకం పవిత్రం ఓం పుణ్యాహం। ఓంతత్సవితుర్వ్రరేణ్యం= ప్రబోదయాత్॥ ఓంనారాయణయ= ప్రచోదయాత్॥ పమోరజసెసాదదూంమాత్రాపత్ అద్భి మంత్రేణార్ధైఖల్వ్యేప్యేవమాదితః। ప్రయోగస్య ధీమహిమంగళానినామాని ప్రయుంజతెమనుష్యాః। యస్మాదితోమెధూ౯దితః తత్తద్భక్తానాం తన్మెదాస్యాదితి భగవాంచ్ఛ్రేష్ఠంమంగళం సర్వశక్తి యుమ్తోయోగస్సర్వ శక్తిర్భవతు। సేవహితత్వతః సహతేసృష్టాకర్మకర్మగ్రహపతిరేతేనైవాభి మన్త్రేణత ధైవ ఋత్విజస్సర్వేతథా। యజ్ఞో మహీయతే। యదృచావాయజుషావాసామ్నావాభ్యన్తరీయతే। సర్వంతద్బ్రహ్మణేతే నహ్యచ్ఛిద్రత్వాయ కల్పతే। యిదం సర్వవేదానాం ప్రభవః వేదబ్రాహ్మణః। సనరః పుత్రపౌత్రేణ దీఘ౯మాయురవాప్నుయాత్। ఓం భగవాన్వాసందేవః। పరాత్ర్పకృతిః జాయసీవిభూతిః। భూతిరెవస్వస్వయం భవతి। భూతిచావయతి। భూత్యైవస్వయంభవతి। ఓం భగ వాన్వాసుదేవో భగవాన్సంకష౯ణోభగవ౯ప్రద్యుమ్నో భగవాన నిరుద్ధో భగవానేషభగవానెష వాసుదేవః। ఏపాసాపరాకృతిః ఏషతత్వరం బ్రహ్మ ఏష ప్రభవః। ఏషోవ్యయః। ఏషాత్మా చతుర్విధః సర్వజ్ఞస్సర్వర్వదశ౯స్సర్వేశ్వరేశ్వరః। సర్వశక్తిసమృద్ధిమానెవ ఋగ్భిమనూనామాప్తోవ శిస్వాధీనూనాదిరనన్తః వ్యపగతనిద్రాభయక్రోధ తంద్రిః। వ్యపగతేచ్ఛాతమః క్సిమవ్యాధిః నిధూ౯షోనిరవసిష్టోనిరవద్యః। భగవన్తం వాసుదెవమెనం విదుస్తమెనం విదుర్యయెనం విదున్తేవిదుః। యుంజతేమన ఉతయుంజతే= పరిస్తుతిః। ఇదం విస్ణు= పాగ్ంసునేస్వాహ। ఇరావతీ=మయూఖైస్వాహ। దెవశృతౌ దేవేష్వాఘోషతం ప్రాచిప్రెత మధ్వరం కల్పయన్తి మూర్ధ్వం యజ్ఞం నయతం మాజిహ్వరతం। స్వంగోష్ఠ మావదతందెవిదుర్యే ఆయుర్మానిర్వాదిష్టం ప్రజామ్మానివా౯దిష్టం అత్రరమెధాంవష్ముఖ పృథివ్యాః। విష్ణూను౯కంవీర్యాణి= విష్ణవేత్వా। దివూవాదిస ఉతవాపృధివ్యామహెవా విష్ణ ఉమోరంతరిక్షాత్। ఉభాహిహస్తావసునా ప్రణస్వా ప్రయచ్ఛదక్షణాదూత సద్యాద్విష్ణవేత్వా। ప్రతిద్విష్ణుస్తవతే= భువనానివిశ్వా। విష్ణోరరాటమసి= విష్ణవేత్వా। ఓం కనిక్రందదజనుషంప్రబృవాణ వాచమమితెవనావం। సుమంగలశ్చశకుస భవాసిమాత్వాకా చిదభిదా విశ్వదావిదత్। మాత్వాశ్యేన ఉదధిన్నాసుపణో౯ మాత్వాదిదిషు మాచిరోహస్తనే। పిత్రియామను ప్రవిశం కనిక్రతత్ సుమంగలో భద్రవాజవదేహ। అవక్రంద

దక్షిణతో గ్రహ ణంసుమంగలం భద్రవాదిశకున్తె, మానస్తేన ఈశతమాఘశగీంసోబృహద్వదేమ విదధేసువీరాః ప్రదక్షిణాదభిగృష్ణస్తికారమూపయో మభెవాజో వదతి సోమగా ఇవ గాయత్రంచత్రష్టుభం చాను రాజతి, ఉద్గాతే పశకునే సామగాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవసవనేషు శంసి, వృక్షవవాజిశిశుమతిర థ్యాస్సర్వతోనశ్శకునె భద్రమా వదవిశ్వతో పుణ్యమావద, ఆవదంస్తంశకునేభద్రమావదతూష్ణిమాసినస్సుమతిం శిద్దినః యదుత్పతన్వదసి రియ్యర్ ధా బృహద్వదెమ విధధెసువీరాం, దెవీంవాచమజనయన్త దెవాస్తాం విశ్వరూపాః పశవూవదన్తి పానూమంద్రెణ మూజ్ ందుహనా రదెనువ్ గస్మాను పసుష్టుతైతు,యజాగ్రతోదూరముదితిదైవం తదసుప్తప్ర్తద్త్వేతి దూరం గమం జ్యోతిసాం జ్యోతిరేకం తన్మెమనశ్శివ సంకల్పమస్తు॥ శ్రీసూక్తం॥ హిరణ్య వర్ణా హరిణీం= విందెయం పురుషా నహం, ఇంద్రూవిశ్వస్య రాజతిశన్నూఅస్తుద్విపదేశంచతుష్టదె॥ శన్నొమిత్రశ్శంవరుణః= రురుక్రమః॥ శన్నోవాతఃపవతాం - శనన్నస్తపతుసూర్యః శన్నంక్రనిక్రదదెవః పజ్ న్యూ అభివష్తు, ఆహనిశంభవన్తున శ్శగ్ం రాత్రిః ప్రతిధీయతాం, శన్న ఇంద్రాగ్నీ భవతా మవూంన్నశ్శంన్న ఇంద్రావరుణారాతహవ్యా, శన్న ఇంద్రా పూషణావాజసాతౌ శమింద్రాసోమాసు వితాయశయోః, శన్నోదేవీ= వంతునః స్యోనాపృధివినూభవాన్వృక్షరానివేశనీ, యచ్ఛానశ్శర్మస ప్రధాః, ఆనోభద్రాః క్రతవూయన్తు విశ్వరోదబ్ధాసో అపరితాస ఉద్భిదః దెవానూయధానద మిద్వృధెసన్న ప్రాయువూరక్షితారోదివేదివే, దెవానాంభద్రాసుమతి బుజూయతాందేవానా గీరాతి దభినూనివత్ తాం, దేవానాగ్ం సఖ్య ముపసెదిమావయం దేవాన ఆయుః ప్రతి రంతు జీవసె, త్ పూర్వయాని విదాహూమహెవయం భగం మిత్ర మదితిం దక్షమస్పృధం, అద్యమణం వరుణం సోమమశ్వినాసరస్వనస్సు భగామయస్కరత్, తర్నూవాతోమయోమవాతు భెషజం తన్నామతాపృథివితత్విదాద్యోః, తద్గ్రావాణస్సోమసుతో మయోభువస్త దశ్వినాబుణుతంధిష్ణియాయువం, తమిశానం జగతస్తస్థుష స్పతిం, ధియాజిన్వమవసె వేవయం, పూషాణాయధావెదసామసద్వృధె, రక్షితాపాయు రబద్ధస్వస్తయె, స్వస్తిన ఇం= బృహస్పతిద్ దాతు, స్పషదశ్యామరుతః

వానూవిదధెషుజగ్మయః అగ్నిజిహ్వామనవస్సూరచక్షసోవిశ్వేదేవా ఆవసాగమన్నిహ, భద్రంకణె ర్భిః= యదాయుష్ట, శతమిన్నుశరదో= రీరిషతాయుగ్ తోంః అదితిద్యై ర్యందితిరం తరిక్షోమదితిమా్ తా సపితాస పుత్రః, విశ్వేదెవా అదితిః పంచజనా అదితిజా్ తమది తిజ ర్ నిత్వ॥ అద్భిదీ ఘ్ మాయుష్యమస్తు, శివాభగవత్వానీయా ఆపస్సన్తు, సుమనసోహి సౌమనస్యమస్తు - సుమన సోభగవన్తూ వాసుదెవ సంకష్ ణ ప్రద్యుమ్నా నిరుద్ధాస్సన్తు, అక్షతై

రక్షతంచారిష్టం భగవా న్ప్రద్యు మ్నోమనస్సమాధీయతాం। సమాహితమనసస్మః। అస్మిన్గ్రామె సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం గణనాంచరాడాం చధనం చకులంచమమ చరేత్యర్థెభగవద్వైశేషికెణ భగవత్ప్రీతికర్మ ణి అనెన ఓం పురుష: ప్రీయతాం। ఓం సత్య: ప్రీయతాం। ఓం అచ్యుత: ప్రీయతాం। ఓం భగవాన్వాసుదేవ: ప్రీయతాం మహాపురుష శ్శాన్తిరస్తు భగవన్త స్సర్వేవాసుదేవాఖ్యా: భగవత్ప్రీతి మంగల్యాయాయురారోగ్య సిద్ధ యెసంపద్యన్తాం ధనధాన్య సంమృద్ధ యె సంపద్యన్తాం ఏషాకృతి ఏషా భగవాన్వాసుదేవ: ఏషాకృతిరెష భగవా సంకర్షణ: ఏషాకృతిరెష భగవా ప్రద్యుమ్న:। ఏషాకృతి రెష భగవా అనిరుద్ధ:। ఓం పురుషోవర్ధ తాం। ఓం భగవాన్వాసుదేవో వర్ధతాం - మహా పురుషశాన్తిరస్తు॥ = న్యూనాతిరిక్తం యావద్వర్షం శత సంపూర్ణమస్తు। శద్ధు యెవాసుదెవోస్తు లాంగలీశుద్ధయె సదా॥ ప్రద్యుమ్న శ్శుద్ధయె చాస్తు అనిరుద్ధోస్తు శుద్ధయె। కర్మణాం శుద్ధయె చాస్తు విష్ణు స్సర్వత్ర సంస్థిత:। దోషాయా హరణాయాస్తు సదాసిహ్మ కృతి స్థిత:। సర్వత్ర రక్షణాయాస్తు సదాచక్రాకృతి మర్మ। యాగేషు చసురెశస్య నగర గ్రామ వాసినాం। తుష్టయె పుష్టయె చాస్తు అయురారోగ్య సిద్ధయె। గురుణాం సాధకేంద్రాణా పంచకాలరతాత్మనాం। సర్వదా పుత్ర మిత్రాణాం దాసదాసగవామపి। వేదశాస్త్ర గమాదీనాం తంతుత్రాణియ సర్వశ:। అవిఘ్నమన ఘంచాస్తు దీర్ఘమాయుష్యవస్తున: । సమాహిత మనశ్చాస్తు సంపదశ్చోత్తరోత్తరా:। పుణ్యాహం శుద్ధయె చాస్తువాసుదేవాది మూర్త య:। శంఖ చక్రగదా పద్మయుక్త స్స ర్వేశ్వరెశ్వర:। ప్రియతాం భగవాన్దెవోలాంగలి ప్రియతాం సదా। ప్రద్యుమ్నం ప్రియతాం నిత్యం అనిర్దుదస్సురేశ్వర:। నారాయాణ స్సురేశోస్తు కర్మణాం పరణాయచ। న్యూనాదికానాం శాన్త్యర్థం ప్రియతాం భగవాన్విభు:॥ కర్మణ: పుణ్యాహమస్తు స్వస్తిరస్తు బుద్ధిరస్తు।ఇతి మంత్రేణతకరక జలెన కూర్చే నతత్ర క్రియోపయోగ్య మానపదాదధా నాచార్య: మూర్తి పైస్సహ। ఓం శతధారగ్ం సహస్రధారం అపరిమితధారం అచ్ఛిద్రం అరిష్టం అక్షయ్య మనన్తం అక్లిష్టమచ్యుతం పరమం పవిత్రం భగవాన్వాసుదెవ: పునాత్వితి మన్త్రెణ। స్థానాది దెశాని సహస్ర బాహువరెణ్య నామావిరజాం సినామా। తెభ్యో నమస్తె మధుసూదనాయతత్రాధిమానం సరరక్ష సంతం। ఇతిచ మన్త్రెణ ప్రోక్షయెత్॥

ఇతి పారమెశ్వరోక్త పుణ్యాహవాచన ప్రయోగో శ్రీరంగరాజ కృతస్సంపూర్ణ:॥దర్మత్యబ్దె శుక్ల పక్షైకన్యాయామ్ పంచమీతధౌ। పరవస్తురామదాసెన లిఖిత్సః పూర్ణ తాంయయౌ॥ కరకృతమ పరాధంక్షంతుమర్హ న్తి సన్త:॥ దర్మతి-భాద్రపదశుద్ధ-పంచమీలు ముగిశినది.

ధ్వజస్తంభ ప్రతిష్ఠా విధిః

శ్రీ భగవానువాచ॥ ధ్వజస్తంభప్రతిష్ఠాయాం విశెషోవక్ష్యతేధునా॥ అథః పరం ప్రవక్ష్యామి ధ్వజస్థాపనముత్తమం॥ అంతస్సారం బహిస్సారం ద్వివిధం దండలక్షణం॥ చంపకోదేవదారుశ్చ అర్జునః ఖాదిరస్తథా॥ చందన్ సాలవ్యక్షశ్చ బిల్వాశ్చామలకాస్తథా॥ ఇత్యేవమాదయోవ్యక్షాః అంతస్సారాః ప్రకీర్తితాః॥ ॥ క్రమకోనారికేళశ్చ వేణంస్తాళస్త థైవచ॥ బహిస్సారా ఇతి శ్రేష్ఠాతస్య లక్షణముచ్యతే॥ నిస్సారం వర్జ యేత్సంభః శతతాళాయుతం శుభం॥ అశీతితాళ మాత్రం వాప్రాసాదెచ్ఛాయమేవవా॥ గోపురూచ్ఛేదమాత్రంవా భేదఛిద్రవివర్జ తం॥ అవక్రం నిర్వ్రణం స్నిగ్ధంగ్రంధి రంధ్ర వివర్జితం॥ ఏవం లక్షణ సంయుక్తం ప్రతిష్ఠాయాం విశేషతః॥ అయనంచోత్తరం ముఖ్యేజఘన్యం దక్షిణా యనం॥ మాఘాది పంచమాసెషు సిహ్మాశ్రావణ ముత్తమం॥ గురుర్భార్గ వయోర్మౌఢ్యేవ్యతీపాతేచవర్జ యేత్॥ సంక్రాన్తైదుర్ నేచైవగ్రహణే సోమసూర్యయోః॥ పురస్తాశ్చపరస్తాశ్చ షోడ శాహనివర్జ యేత్॥ అతిచారే తథామాసెపర్వయుగ్మేత థైవచ॥ అప్రశస్తెసు యోగేషు ఖండస్థానార్ధ భెసుచ॥ ఏవమాదిషుచాన్యేషు గహ్ తే షు తథైవచ॥ రాజ్ఞో రాష్ట్ర స్య దేవస్య గ్రామస్య చగురోస్తథా॥ యజమానస్యధిష్ణ్యస్య శుభెష్వ సుగుణేషుచ॥ చంద్రతారాబలోపెతం యుక్త గ్రహ సమన్వితం॥ తిథి నక్షత్రవారెషు ముహూర్తెషుశు భెషుచ॥ ప్రథమాచద్వితీయ్యాచ పంచమీచ త్రయోదశీ॥ దశమీపౌర్ణమాసీ- షుక్ల పక్షె శుభాస్తిమాః॥ త్రిషూత్తరేషు దేవత్యాః అశ్విన్యాంరోహిణీ షుచ॥ తిష్యే పునర్వసూ స్వాతీ హస్తెచశ్రవణేతథా॥ ధ్వజిన్యాస్థాపనం కుర్యా విష్ణోరభ్యుదయావహం॥ సోమోబృహస్పతీ చైవ భాగ్ వోధ బుధస్తథా॥ ఏతే సౌమ్య గ్రహ ప్రోక్తాః ప్రశస్తా స్థాపనం ప్రతి॥ రాశౌత్వతీయ్యే షష్ఠెవా స్థితాశ్మేశు భ దంశనం॥ ద్వితీయాచతృతీయాచ తథా పంచమషష్ఠకె॥ సప్తమీన వమీచైవ దశమ్యేకాదశీపునః॥ ఏతేషురాశిషుప్రోక్తాః స్థాపనంచోత్తమోత్తమం॥ దేవస్యపురతః కృత్వాధ్వజ సంస్థాపనం తథా॥ ధ్వజహీనేతు తద్గ్రా మంరాజా రాష్ట్రం వినస్యతి॥ తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నేన ధ్వజస్తంభం నిక్షిపెత్॥ ధ్వజస్థానస్య పూర్వేతు దక్షిణేచోత్తరే పివా॥ షోడశస్తంభ సంయుక్తం చతుర్ద్వారసమన్వితం॥ తన్మధ్యేనెది కాంకుర్యాచ్చతురశ్రం యథాక్రమం॥ శిల్పిశాలాం ప్రకుర్వీత వాస్తు హోమం సమాచరేత్॥ శిల్పిసం తోషయేత్పశ్చాత్పుణ్యాహం వాచయేత్తతః॥ ఋత్విజష్షోడశ బ్రహ్మ్ యద్వాస్టౌ చతురోధవా॥ వైష్ణవ్ పంచకాలఙ్ఞ్ పా ఇస్చరాత్రపరాయణా ్॥ కౌతుకేన విధానేనధ్వజముద్ధాపయెత్క్రమాత్॥ మంటపాలెపనం కుర్యాదం కురార్పణమాచదేత్॥

మంటపాలెపనం కుర్యాదంకురార్పణ మాచరేత్॥ అంకురార్ణ హోమంతు స్పర్శ్ హోమంతతః

పరం। ఛాయాధివాస సంకుర్యాత్ పూర్వోక్తేన విధానతః॥ జలద్రోణ్యా కటాహెవాదప ర్ణేవాయథావిధిః చతుర్ధిక్షుచతుః కుంభా ర్దశ యశ్చతతోపరి॥ పరిక్ష్య లక్షణ స్తంభం సమ్యక్స్న్యాత్యర్ధకారణం। ఆచార్యో ఋత్విజాశ్చైవవైష్ణవాశ్చవిశేషతః॥ స్తంభమాదాయయత్నేన పుణ్యాహం వాచయేత్తథా। స్తంభస్యారోపణం చైవం మంత్ర ముద్రాభి రేవచ॥ సుపర్ణోసీతిమన్త్రేణ ద్వాదశాక్షర విద్యయా। పవమానేతి సూక్తేన విన్య సెజ్జలమధ్యమె॥ పంచతన్మాత్ర మంత్రేణ జపేధ్యా యేచ్చసంస్పృశేత్। తస్తంభందర్భ మాలాద్యైః వాలారజ్జువేష్టనం॥ ఓం గదాధిపతయె నమః। ఓం కౌమోదక్యైనమః। ఓం గదాధిపతయెనమః। ఓం శార్ఙా యనమః। ఓం వైజయంత్యై నమః। ఓం వనమాలాయనమః। పూర్వపార్శ్వే గరుడాయనమః। దక్షిణ భాగేవైనతేయాయ నమః। పశ్చిమభాగే విస్వక్సేనాయనమః। సౌమ్యభాగె అనన్తాయ నమః॥ స్తంభాగ్రె పరబ్రహ్మణేనమః। తన్మధ్యెవాసుదేవాయ నమః। మూలేకూర్మాయ నమః॥ పూర్వమేఖలే బ్రహ్మణేనమః। ద్వితీయమెఖలే విష్ణవేనమః। తృతీయమెఖలే రుద్రాయనమః॥ ఇత్యావాహ్య॥ బ్రహ్మ విష్ణుశ్చరుద్రశ్చమేఖలే త్రయసంస్థితాః॥ అనంతంభావయేత్త త్రరలశాష్టౌ వినిక్షిపెత్। దక్షిణేతు మహకుంభం విన్యసెజ్జలమధ్యన్॥ ప్రతిమావస్త్ర సంయుక్తా కుంభా తత్ర వినిక్షిపెత్। ఇంద్రాదీనర్చయిత్వాతుకలశేషు పృథక్పృథక్॥ బ్రహ్మాణం పూజయిత్వాతు ఋత్వి జంతదనన్తరం। వైష్ణవోదేశికాద్యన్తు తోయకుంభం సమావిశేత్॥ అనన్తరం బలిం కుర్యాత్తత్ర ద్దిక్షు నివాసినాం। వృక్షెషు పర్వతాగ్రెషు యత్ర దిక్షుచ సంస్థితాః॥ ప్రసన్నా పరితుష్టాస్తు ఏషు గృహ్ణంత్విమం బలిం। నృత్యగీతాదివాద్యైశ్చ ఘోషయేత్తదహని శుభా ఏకాహం త్రిదినంవా పిపురస్తాదధివాసయేత్॥ ఇతిఛాయాధివాసః॥ పాదమూలంపాదతలంసన ఖంజా నుజంఘయోః॥ ఊరుద్వయంతథాన్యాసం నాసాగ్రంనా సికంభృవౌ। నేత్రద్వయంచ సుముఖం ప్రసన్నా పాఙ్గసౌష్టవం॥ హసవక్రత్తిం ద్వికర్ణ భ్యాంకుండలేన విరాజితం। సోష్ణీష యుక్త శిరసం శిఖా చక్రం తథైవచ॥ మనూన్మా సంలం మబమానం సమసూనం నిరీక్ష్యచ। అధస్తాచోర్ధ్వ దృష్టిశ్చ రాజ్యనాశోధ దృష్టకృత్॥ సర్వాంగ పూర్ణం సుముఖం ససూదరం సమస్తకల్యాణ గుణ ప్రశస్తం। నమామితం సర్వ సుఖ ప్రదాయినం లక్ష్మీశయుక్తం చసకర్త్వ వృద్ధిదం॥ పాఞ్చజన్యనిజధ్యానధ్వస్తపాతక సంచయ। పాహిమాం పాపినం ఘోర సంసారార్ణవ పాతినం॥ సుదర్శన మహజ్వాలమోటు సూర్య సమప్రభ। అజ్ఞానాంధస్యమేదెవ విష్ణోర్మార్గం ప్రదర్శ య ॥ శ్రీ ॥ త్రిభిః పంచభిర్వ భిస్స దూర్వావారాత్రౌ అంకురాప ర్ణంకుర్యాత్॥ వీరూవీరవతాం రాజా అంజలీంగా గ్రామవర్ధ నం। పంచవక్త్ర మహకాయోపాపీనాం

గ్రహనాశనః॥ యధాచా భీష్టదోరాజాతదేవాచరతేద్ద్విజః। ద్విజానామప్యనుజ్ఞాతో ఆలయంచ ప్రవేశయేత్॥ నేత్ర ఉన్మీలనం కుర్యాత్ శిల్పినం పూజయెద్గురుః। ఊర్ధ్వంచాథ యధా దృష్టిత్త్యజేద్బుద్ధిమాన్ సుధీ॥ సమదృష్టిర్యధాబింబ ప్రతిష్ఠాం కారయెద్ధ్రువం। వాస్తు హెమంచ శాన్తిస్సకంచ వాసోచరేద్ద్విజః॥ పరేద్యురెవకుర్వీ తరాత్రౌధాన్యాధివాసనం। వ్రీహితండుల తిలాదీన్నిక్షిపేదు పరోపరి॥ కంబళం రత్నకంచైవ వ్రాఘ్రచర్మంతతోపరి। క్రిష్ణాజనం చక్షౌమంచ కాపాన్ సాన్ వస్త్రకాన్ శుచీన్ ॥ నానాచిత్ర విచిత్రంచ పుష్పాదీన్ గంధవాహనాన్। శయ్యాంచ పరితః కుర్యాత్ అధివాసహునేద్ద్విజః॥ మూర్తి హెమంకళా హెూమం శాన్తి మతంతథైవచ। సంపాతేనచ పాదాదిసం స్పృస్యసుశిరోపరి। త్రిదినారాదితోవి ప్రోగాయకాన్ బహుభిర్వృతః॥ పంచకాలేషుయె దెవంవనైవే ద్యాన్తం ప్రపూజయేత్। సులగ్నె సుముహూర్తెవా ప్రతిష్ఠాంకారయేద్ద్విజః॥ నయనోలనం కుర్యాత్ పురతో నిక్షిపేద్భువి। ధాన్యా నిచహిరణ్యానిక న్యాయాంచగవాదికం॥ కుంభమన్నఇచ్చ చిత్రాన్నం మంగళాయన పూర్వికాన్। స్నపనం చతథాకుర్యుః యధావిత్తాను సారతః॥ పూజయేచ్ఛతతోదేవం నిత్యం నిత్యం సుశోభితం। బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాథ భోజనంకారయే త్ప్రభుః॥ ఋత్విజానాం ధనం దద్యాత్ ఆచార్యంచధనాధికం। వస్త్ర భూషణపుష్పాణి భాజనాదీన్యనేకశః॥ దత్వాప్రదక్షిణం కృత్వా॥ తద్గృహంచ ప్రవేశయెత్ ॥

ఇతి హనుమ ప్రతిష్ఠా విధిస్సమాప్తంః

సప్తాహ్నిక వాహన క్రమః

ప్రథమం భద్ర పీఠస్తు ద్వితీయ్యోవానరంతథా। తృతీయం పక్షిరాజంచ చతుర్థంగజవైరిణం॥ పంచమంరథనామాఖ్యం షష్టమం హయముచ్యతే। సప్తమం ఆదిసర్పస్స్యాత్ సప్తైతెవాహన క్రమః॥

నవాహ్నిక వాహన క్రమః

ప్రథమం శిబికారోహం ద్వితీయం హనుమంతకం। తృతీయం సిహ్మరాజంచ చతుర్థం ఫణిశాయినం॥ పంచమం పక్షిరాజం చషష్ఠెచ గజవాహనం। సప్తమం రథ మాత్రంచ అష్టమంతు తురగకం ॥ నవమం హంసరాజంచ ఇత్యేతేహన క్రమః॥ నవాహ్నిక ఉత్సవే కర్తవ్య వాహనాని।

వాహన పద్ధతిః

పంచాహ్నిక వాహన క్రమంః పక్షె పంచాహ్నికంచైవ ప్రథమం సిహ్మామెవచ। ద్వితీయుం మారుతించైవ తృతీయం పక్షినాయకం॥ చతుర్థం రథమారోప్య పంచమంహంసకంతథా।

ఏకోత్తర సహస్ర కలశ పటలం

25	25	25	25	25
25	49	81	49	25
25	81	81	81	25
25	49	81	49	25
25	25	25	25	25

అష్టోత్తర శత కలశ పటలం

<table>
<tr><td rowspan="2">9</td><td colspan="3">9</td><td rowspan="2">9</td></tr>
<tr><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr>
<tr><td rowspan="2">9</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td rowspan="2">9</td></tr>
<tr><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr>
<tr><td>9</td><td colspan="3">9</td><td>9</td></tr>
</table>

ఏకాశీతి కలశపటలం

9	9	9
9	9	9
9	9	9

ఏకోన పంచాశత్ కలశ పటలం

4		6		4
	8	1	2	
6	7	9	3	6
	6	5	4	
4		6		4

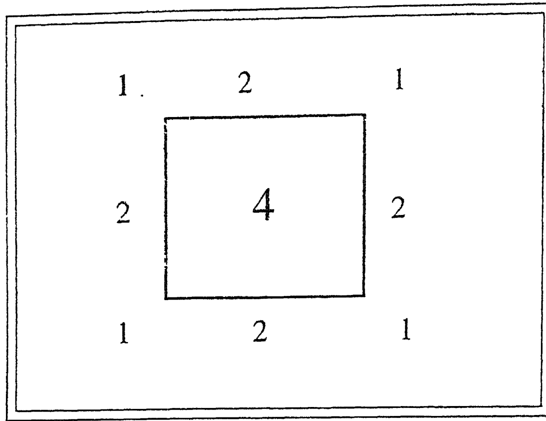
పంచవింశతి కలశపటలం

1		3		1
	9	2	3	
3				3
	8	1	4	
	7	6	5	
1		3		1

సప్తదశకలశ పటలం

17		10		11
	9	2	3	
16	8	1	4	12
	7	6	5	
15		14		13

షోడ శకలశస్నపన పటలం

ద్వాదశ కలశపటలం

	పాద్య 5	దధి 6	
12 ఫలై	ఘృతం 1	నవరత్నం 2	అర్ఘ్య 7
11 పంచగవ్య	4 గంధద్రవ్యం	3 లోహం	8 క్షీర
	10 మధు	9 ఆచమన	

నవ కలశ పటలం

పరమాత్మదైవం - మధ్యే - విష్ణు-మధు సూదన త్రివిక్రమ - వామనాన్ పూర్వాది క్రమాత్ - శ్రీధర హృషీకేశ
పద్మనాభదామోదరాన్ విదిక్షుచ ఆవాహ్య అభ్యర్చ్య - స్నాపయేత్

9	2	6
5	1	3
8	4	7

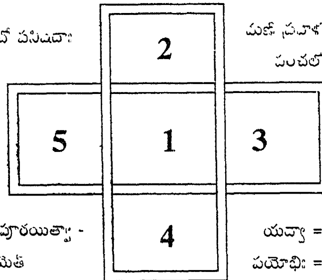
ఆగ్నేయ్యాం దధి
నైఋత్యాం క్షీరం
వాయవ్యాం మధు
ఈశాన్యాం ఫలాని
అపూపః -

మధ్యే ఘృతం పూర్వాం
పాద్యం దక్షిణే అర్ఘ్యం
పశ్చిమే ఆచమనం
ఉత్తరే పంచగవ్యం

పంచ కలశ పటలం

మంత్రదేవతాః పంచోపనిషదాః

మణి ప్రవాళ ముక్తా వజ్ర వైఢూర్యాః
పంచలోహైః పూరయిత్వా

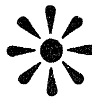

యద్వా = పంచగవ్యైర్వా పూరయిత్వా -
అభ్యర్చ్య స్నాపయేత

యద్వా = మధుగుడ ఆజ్యదధి
పయోభిః = పంచామృతైః క్రమేణ

ఏక కలశ పటలం

పంచామృత

పంచగవ్యైః పూరయిత్వా

మధ్యేఏకం కలశం
పరమాత్మానమావాహ్య అభ్యర్చ్యస్నాపయేత్ =

ఇదం శ్రీపాఞ్చరాత్ర కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగ చంద్రికా - శ్రీ పాంచరాత్రా శాస్త్ర
ధురంధరః శ్రీమాన్ మామిళ్ళపల్లి పరవస్తు రామస్వామి అయ్యంగార్ - రంగనాయకాంబా
గర్భ సంభూతః-మ-ప రామానుజాచార్య దాసెన లిఖితం
సంపూర్ణం

గ్రంథకర్తృ లిఖిత గ్రంధాణి

1. ఆహ్నిక గ్రంధః (ధర్మశాస్త్రం)
2. పాద్మోక్త భగవదారాధన క్రమః
3. శ్రీ పాంచరాత్ర బ్రహ్మోత్సవాను క్రమణికా।
4. శ్రీపాంచరాత్ర కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంత ప్రయోగచంద్రికా

ఏతద్గ్రంద చతుష్టయం దేవాదాయశాఖా నిర్వహణ పరిక్షక అర్చక ప్రవర - వర - ప్రవేశ పరిక్షకాణాం అత్యంత ఉపకారిణి : భవన్తి -

గ్రంధ పరిసమాప్తి :

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు
శ్రీః

